

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Sacrum Oratorium Piarum Imaginum Immaculatæ Mariæ Et Animæ Creatæ Ac Baptismo, Poenitentia Et Eucharistia Innovatæ: Ars Nova Bene Vivendi Et Moriendi

Bivero, Pedro de

Antverpiæ, 1634

Sacri Oratorii Pars Secvnda Piarvm Imaginvm Animæ Innovatæ Vsv
Pœnitentiæ Sacramentalis In Gratiam Confessarii, Et Confitentis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-47965](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-47965)

SACRE
 ORATORII
 PARS SECVNDA
 PIARVM IMAGINVM
 ANIMÆ INNOVATÆ
 VSV POENITENTIÆ
 SACRAMENTALIS
 IN GRATIAM
 CONFESSARII, ET CONFITENTIS.

Aa 2

IMA-

SACR
RAT
MARE SECVNDA
MARM IMAGINVM
IMM INNOVATA
AVP GENITIVIS
SACRAMENTALLIS
IN GRATIAM
MARRI ET CONSTITUTIS
AMI

I M A G I N E S

PARTIS SECUNDAE.

Naufragi Davidis effigies.

Evangelica exemplaria:

<i>Ovis errantis,</i>	<i>Magdalena,</i>
<i>Regis Aethiopiae,</i>	<i>Chananaeque,</i>
<i>Leprosi,</i>	<i>Matthaei,</i>
<i>Paralytici,</i>	<i>Mulieris patientis fluxum</i>
<i>Prodigi,</i>	<i>sanguinis,</i>
<i>Ceci à natiuitate,</i>	<i>Muti loquentis,</i>
<i>Samaritanae,</i>	<i>Petri flentis,</i>
<i>Transfigurationis,</i>	<i>Christi crucifixi, &</i>
<i>Surdi,</i>	<i>Davidis penitentis euaden-</i>
<i>Centurionis,</i>	<i>tis è naufragio.</i>

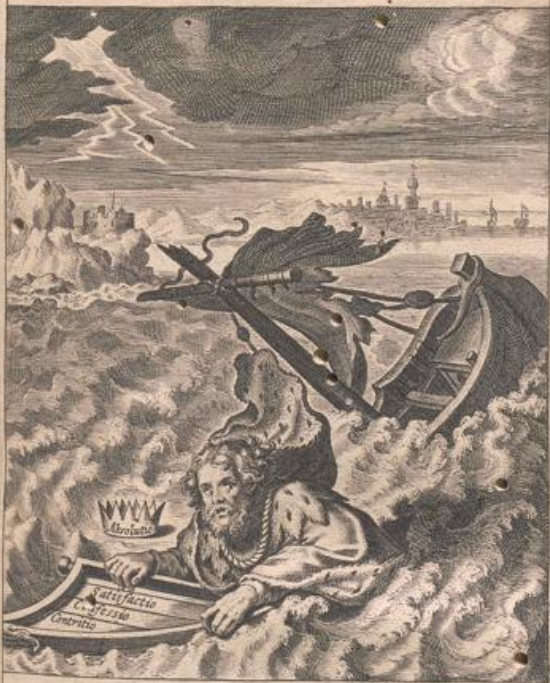
*Magnum arcanum Agni,
& ovis redempta, & reconciliata.*

APPAREAT
NOVVS DAVID
ARRIPIENS SECUNDAM
POST NAVFRAGIVM TABLAM
RECITANS
SEPTEM POENITENTIAE PSALMOS

POENITENTIA
Ars benè viuendi, & benè moriendi
figurata & illustrata.

Respice, & fac secundùm exemplar.

NOVVS DAVID.

POENITENTIA.

Secunda tabula post naufragium.

IMAGO DE GIMASEPTIMA
EXPLICATA.

REX Dauid, Christianæ artis benè viuendi ac benè moriendi cultor ac professor, gratiam, quam Baptisma Christi præbuit, amisit, & simul confregit nauem, cuius vehiculo in cælestem portum per flatum & afflatum Spiritus sancti festinabat. Lacerata nauis est, & nouus Dauid in magno suo naufragio accurrit, & arripit POENITENTIAM, quæ est secunda post naufragium tabula. Quapropter Serm. 24. commun. pœnitens & simul naufragus Augustinus lapsus post Baptismum ait: *Frequenter vos, fratres charissimi, admoneo, iterum atque iterum admonendo confessor, ut si quis se cognoscat de littore continentia tempestate libidinis in pelagus luxuriæ fuisse iactatum, CONFSSIONEM velut tabulam confractæ nauis velociter apprehendat, ut per ipsam de hac abyssso, & profundo luxuriæ possit euadere, & ad portum POENITENTIAE peruenire. Quisquis iste est, naufragus Dauid est, arripit tabulam citharæ, in cuius fidibus CONTRITIO, CONFESSIO, & SATISFACTIO describuntur. Adiungitur & CORONA, & in ea exaratur*

B b

ratur

ratur ABSOLVTIO, vt perfecta POENITENTIA, quæ ex *contritione*, *confessione*, & *absolutione* coagmentatur, & *satisfactione* integratur, in effectum appareat, & in ea talis Dauid depingatur, qualis à se describitur in septem Pœnitentiæ Psalmis. *Eccli. 20, 29.* *piens in verbis producet seipsum*, & Dauid in omnibus & singulis septem Psalmis producit se naufragum dolentem, confitentem, petentem absolutionem, offerentem satisfactionem. Hinc efficitur, vt quædam Psalmi numerantur, tot explicationes sint propoliam imaginis, ab ipso Dauide expositæ. Dum loquitur de se, naufragum se ostendit, ac prodit in primo Pœnitentiæ Psalmo:

I.

Domine, ne in furore tuo arguas me, neque in ira tua corripas me. Naufragantis more loquitur, dum loquendo ac canendo subiungit: *Miserere mei Domine, quoniam contritionem infirmus sum: sana me Domine, quoniam conturbata sunt ossa mea. Et anima mea turbata est valde.* *Domine usquequò?* In hunc eundem locum Cicerostomus, *Quemadmodum enim, inquit, quando cœlestes vehementes mari incubuerunt, omnia turbant, & qui in profundo arena, sursum fertur, & qui nauigant, magno versantur periculo: ita etiam in nobis turbata anima, mouetur corpus, omnia complentur tempestate.*

plena est nobis deinceps cymba tumultus ac perturbationis, & densa tenebrae, & pereunt omnia propriis locis relictis, & est maxima confusio. Confirmat hoc ipsum in Scholiis suis Basilius, qui vocem istam Davidis, *Conturbata sunt ossa mea*, ita percipit, ita exponit: *Ossa hic non corporis dicit, sed robustas cogitationum vires, quae perturbata sunt spiritu scortationis velut tempestate quadam obruta.* Prodit itaque se naufragum, prodit se dolentem, confitentem, veniam accipientem, & offerentem compensationem.

CONTRITIO.

Domine, ne in furore tuo arguas me, neque in ira tua corripas me.

Pfal. 6.
POST
LATA ET
EXCITA-
TA.

Miserere mei Domine quoniam infirmus sum: sana me Domine quoniam conturbata sunt omnia ossa mea.

Et anima mea turbata est valde, sed tu Domine usquequò?

CONFESSIO.

Converte Domine, & eripe animam meam: saluum me fac propter misericordiam tuam.

Quoniam non est in morte qui memor sit tui: in inferno autem quis confitebitur tibi?

FACTA
IN TEM-
PORE.

Laboravi in gemitu meo, luabo per singulas noctes lectulum meum: lacrymis meis stratum meum rigabo.

Parbatus est à furore oculus meus : inueteraui in omnes inimicos meos.

ABSOLVTIO.

IMPE-
TRATA.

Discedite à me omnes qui operamini iniquitatem : orationem exaudiuit Dominus vocem fletus mei.

SATISFACTIO.

ACCE-
PTATA.

Exaudiuit Dominus deprecationem meam, Domine orationem meam suscepit.

Erubescant, & conturbentur vehementer omnes inimici mei : conuertantur & erubescant valde velociter.

ATTENTIO.

Attende, & audi. Deut. 27, 9.

Attende ex parte Christianæ animæ locum in primo Psalmo Dauidem : *Loquitur in Psalmo fidelis anima*, vt ait in Prologo S. Gregorius. Qualis Dauid, talis & anima pœnitentis, quæ post naufragium recurrit ad pœnitentiam, habet dolorem, facit confessionem, accipit absolutionem, reddit satisfactionem.

II.

Eccli. 20,
29.

Psal. 31.

Sapiens in verbis producet seipsum: producit naufragium iterum se Dauid in secundo Psalmo Pœnitentiæ. Beati, quorum remissa sunt iniquitates, & quorum

tecta sunt peccata. Ait deinde cum vndis & fluctibus certans: Verumtamen in diluuiio aquarum multarum ad eum non approximabunt. Basilius in Scholiis: Qui preces diligenter & ex animo offert, multifaria prouidentia fructur, ita vt tametsi in varias calamitates instar aquarum inundantes incidat, illas tamen superet, ac trifium rerum victor reddatur. Superat Dauid ingruentem tempestatem, vsus vehiculo pœnitentiæ, contritionis, confessionis, absolutionis, & satisfactionis.

CONTRITIO.

Beati, quorum remissa sunt iniquitates: & quorum Psal. 31.
tecta sunt peccata.

Beatus vir, cui non imputauit Dominus peccatum, nec est in spiritu eius dolus.

Quoniam tacui, inueterauerunt ossa mea, dum clamarem tota die.

Quoniam die ac nocte grauata est super me manus tua: EXCITATA.
conuersus sum in erumma mea, dum configitur spina.

CONFESSIO.

Delictum meum cognitum tibi feci, & iniustitiam meam APERTA.
non abscondi.

ABSOLVTIO.

Dixi: Confitebor aduersum me iniustitiam meam DO-IMPE-TRATA.
mino: & tu remisisti impietatem peccati mei.

Bb 3 SA-

SATISFACTIO.

Pro hac orabit ad te omnis sanctus, in tempore opportuno.
Verumtamen in diluuiis aquarum multarum, ad te
non approximabunt.

Tu es refugium meum à tribulatione, quæ circumdabit
me: exultatio mea erue à me circumdantibus me.

ACCEPTA.

Intellectum tibi dabo, & instruam te in via huius
gradieris: firmabo super te oculos meos.

Nolite fieri sicut equus & mulus, quibus non est
intellectus.

In campo & fræno maxillas eorum constringe, qui
approximant ad te.

Multa flagella peccatoris, sperantem autem in Deo
non misericordia circumdabit.

Letamini in Domino & exultate iusti, & gloriamini
omnes recti corde.

ATTENTIO.

Attende, & audi. Deut. 27, 9.

Attende naufragans anima, quid de se, & de te loquatur David. Sermo de te ipsa est, & monet in Prologo S. Gregorius: Per David fidelis anima accipitur. Fidelis ergo anima ea quæ in hoc Psalmo recitantur intelligat, & ab isto numquam in intellectu recedat.

Intelligat

Intelligat qualis sit pœnitentia post peccatum, qualis contritio & confessio, qualis absolutio & satisfactio, qualis Deus in animam pœnitentem, qualis anima in Deum veniæ & indulgentiæ largitorem.

III.

Sapiens in verbis producet seipsum. Pœnitens quo- Eccli. 29.
que Dauid seipsum in medium profert positum in 29.
naufragio, dum recitat tertium Pœnitentiæ suæ Psalmum, Psal. 37.
Domine, ne in furore tuo arguas me, neque in ira tua corripas me. Naufragum agit, dum orat, *Ne derelinquas me Domine Deus meus, ne discesseris à me. Intende in adiutorium meum, Domine Deus salutis meæ.* Quid sibi velit Dauid, explicat in Scholiis Basilius: *Tantis doloribus velut fluctibus obrutus, te Deum ac Dominum meum oro, ne me consueta providentia priues, sed auxilium tuum prestes, & salutem largiare.* Salutem naufragus quærit, & inuenit, diuino Dei beneficio contritus, confessus, absolutus, dignos pœnitentiæ fructus faciens, & satisfaciens.

CONTRITIO.

Domine, ne in furore tuo arguas me, neque in ira Psal. 37.
tua corripas me. POSTV-
LATA ET
EXCI-
TATA.

Quoniam sagittæ tuæ infixæ sunt mihi: & confirmasti super me manum tuam.

Non

*Non est sanitas in carne mea à facie iræ tuæ : non
pax ossibus meis à facie peccatorum meorum.*

*Quoniam iniquitates meæ supergressæ sunt caput meum
& sicut onus graue grauatæ sunt super me.*

*Putruerunt, & corruptæ sunt cicatrices meæ, à
insipientie meæ.*

CONFESSIO.

INDEX
MISERIA-
RVM.

*Miser factus sum, & curuatus sum usque in finem
& tota die contristatus ingrediebar.*

*Quoniam lumbi mei impleti sunt illusionibus : &
est sanitas in carne mea.*

*Afflictus sum, & humiliatus sum nimis : rugie
gemitu cordis mei.*

*Domine, ante te omne desiderium meum, & gemitus
meus à te non est absconditus.*

*Cor meum conturbatum est, dereliquit me virtus
& lumen oculorum meorum, & ipsum non est mecum.*

ABSOLVTIO.

INEXPE-
CTATA.

*Amici mei, & proximi mei aduersum me appropinquauerunt,
& steterunt.*

*Et qui iuxta me erant, de longè steterunt & respiciebant
qui querebant animam meam.*

*Et qui inquirebant malâ mihi, locuti sunt & dolos
& dolos tota die meditabantur.*

Ego autem tamquam surdus non audiebam: & sicut mutus non aperiens os suum.

Et factus sum sicut homo non audiens: & non habens in ore suo redargutiones.

Quoniam in te Domine speravi: tu exaudies me Domine Deus meus.

SATISFACTIO.

Quia dixi: Nequando supergaudeant mihi inimici mei: IMPET
& dum commouentur pedes mei, super me magna locuti TRATA,
sunt.

Quoniam ego in flagella paratus sum: & dolor meus in conspectu meo semper.

Quoniam iniquitatem meam annuntiabo: & cogitabo OBLATA,
pro peccato meo.

Inimici autem mei viuunt, & confirmati sunt super me:
& multiplicati sunt qui oderunt me iniquè.

Qui retribuunt mala pro bonis, detrahebant mihi:
quoniam sequebar bonitatem.

Ne derelinquas me Domine Deus meus: ne discesseris à me.

Intende in adiutorium meum, Domine Deus salutis mee.

ATTENTIO.

Attende, & audi. Deut. 27, 9.

Attende naufragium patiens, quid in Prologo
 Psalmsi dixerit Magnus Gregorius: *Fidelis
 ma in procellosos mundana instabilitatis corrumpitur
 quia statum rectitudinis seruare non potuit.* Hæc anima
 Dauidica est, & hæc, vt in pristinum statum re-
 tuatur, dolens conditionem suam conteritur, & con-
 fitetur; cumque de salute alij desperent, sperat ipse
 impetrat à Deo veniam, & absolutionem omnium
 debita satisfactione adipiscitur.

I V.

Eccli. 20,
29.

*Sapiens in verbis producet seipsum, ostenditque
 lis sit. Facit & Dauid, dum in Psalmo Pœnitentiæ
 Domine exaudi orationem meam, & clamor meus
 veniat, anxius in naufragio orat & clamat. Clamat
 & orat pœnitens sæua tempestate vexatus, & vt
 Gregorius in Prologo, reductis oculis cogitat
 ciderit, & circumspexitis omnibus que imminent, &
 inuenerit calamitates attendit. Attendit in tanto
 rum naufragio opus esse tabula Pœnitentiæ, vt
 dat, & ecce euadit virtute contritionis, confessionis
 absolutionis, & satisfactionis.*

CONTRITIO.

Domine exaudi orationem meam : & clamor meus
ad te veniat. Pfal. 109.
POSSV-
LATA.

Non auertas faciem tuam à me : in quacumque die
tribulor, inclina ad me aurem tuam.

In quacumque die inuocauero te, velociter exaudi me.

Quia defecerunt sicut fumus dies mei: & ossa mea sicut
crenium aruerunt.

Percussus sum ut fœnum, & aruit cor meum: quia
oblitus sum comedere panem meum.

A voce gemitus mei adhesit os meum carni meae. EXCITA-
TA.

CONFESSIO.

Similis factus sum pellicano solitudinis: factus sum
sicut nycticorax in domicilio. INDICA-
TA ET
IMPV-
GNATA.

Vigilavi, & factus sum sicut passer solitarius in tecto.

Tota die exprobrabant mihi inimici mei: & qui lauda-
bant me, aduersum me iurabant.

Quia cinerem tamquam panem manducabam, & po-
tum meum cum fletu miscebam.

A facie iræ & indignationis tue: quia eleuans allisi-
sti me.

Dies mei sicut umbra declinauerunt: & ego sicut fœ-
num arui.

ABSOLVTIO.

Tu autem Domine in æternum permanes: & memoriale tuum in generationem & generationem.

POSTV-
LATA ET
IMPE-
TRATA. *Tu exurgens misereberis Sion: quia tempus miser-
eius, quia venit tempus.*

*Quoniam placuerunt seruis tuis lapides eius: & terra
eius miserebuntur.*

*Et timebunt Gentes nomen tuum Domine, & con-
reges terræ gloriam tuam.*

Quia edificauit Dominus Sion: & videbitur in gloria

*Respexit in orationem humilium: & non spreuit pre-
cem eorum.*

*Scribantur hæc in generatione altera: & populus
creabitur, laudabit Dominum:*

*Quia prospexit de excelsis sancto suo: Dominus deus
in terram aspexit:*

*Ut audiret gemitus compeditorum: ut solueret
interemptorum.*

SATISFACTIO.

TEMPO-
RALIS
AETER-
NO DEO
GRATA. *Ut annuntient in Sion nomen Domini: & laudent
in Ierusalem.*

*In conueniendo populos in vnum, & reges vt serui
Domino.*

*Respondit ei in via visus sue: paucitatem dierum
meorum nuntia mihi.*

Ne reuoces me in dimidio dierum meorum : in generationem & generationem anni tui.

Initio tu Domine terram fundasti : & opera manuum tuarum sunt cali.

Ipsi peribunt , tu autem permanes : & omnes sicut vestimentum veterascent.

Et sicut opertorium mutabis eos , & mutabuntur : tu autem idem ipse es , & anni tui non deficient.

Filij seruorum tuorum habitabunt : & semen eorum in seculum dirigetur.

ATTENTIO.

Attende , & audi. Deut. 27, 9.

Attende, fidelis anima oppressa diro naufragio, ex quo cum Dauide clama & ora, vt similiter affligaris, compungaris & conteraris. Attende & confessionem Dauidis, qui multis utitur parabolis, dignè volens suas exprimere calamitates, vt annotat in Scholiis Basilius. Explica miseras tuas, pellicano & nycticoraci similis. Attende & eius absolutionem, cuius vt fruaris beneficio, capta teinpus quod ille captauit; & si compedita es compedibus criminum, absoluèris. Attende & eius satisfactio- nem, temporalem quidem oblatam æterno Deo, Tu

autem Domine in aeternum permanes. Rursus in Scholae
 Basilius: Ego quidem huiusmodi naturam habeo, tantisper
 coniunctus sum arumnis: tu verò sempiternus & eter-
 nus existens, facile presentium malorum mutationem
 quamdam largieris.

V.

Ecc. 20,
29.

Psal. 129.

Sapiens in verbis producet seipsum, & quidem ut
 piens David poenitens naufragantem se depingit
 suo Psalmo, De profundis clamaui ad te Domine, Do-
 mine exaudi vocem meam. Clamat de profundo maris
 agitatus tempestate, ut hoc loco Gregorius testatur
 ac simul monet: Attendat unusquisque in quo profun-
 ditate iaceat, & quam longè à Deo peruersè agens effectus
 Clamet peccator, quem à Deo recedentem cupiditas
 tempestas contriuit, quem hostis absorbit, quem prop-
 tibus seculi fluctus inuoluit, agnoscat se esse in profundis,
 ad Deum sua perueniat oratio. Accedat orationi con-
 tritio, contritioni confessio, confessioni absolutio, ab-
 solutioni satisfactio.

CONTRITIO.

Psal. 129.
EXCITA-
TA.

DE profundis clamaui ad te Domine: Domine ex-
 audi vocem meam:

Fiant aures tue intendentes, in vocem deprecationis
 meae.

CONFESSIO.

Si iniquitates obseruaueris Domine : Domine quis sustinebit? INSINVA-
T.A.

ABSOLVTIO.

Quia apud te propitiatio est : & propter legem tuam sustinui te Domine. IMPE-
TRATA.

SATISFACTIO.

Sustinuit anima mea in verbo eius : sperauit anima mea in Domino. CHRISTI
ET DAVI-
DIS OPE-
RATIO.

A custodia matutina usque ad noctem : speret Israël in Domino.

Quia apud Dominum misericordia : & copiosa apud eum redemptio.

Et ipse redimet Israël, ex omnibus iniquitatibus eius.

ATTENTIO.

Attende, & audi. Deut. 27, 9.

Attende ortam de profundis visceribus contritionem. Basilius in Scholiis : *Quid est, E profundis? Non simpliciter, inquit, ex ore & lingua animo aberrante effunduntur hæc verba, sed è corde profundissimo, ex imis animæ sedibus, ex intimis & abditissimis cordis penetralibus. Attende qualis sit confessio Dauidica: Si iniquitates obseruaueris Domine, Domine quis sustinebit?*

timēdit? Gregorius in hunc locum: *Attende quod peccati confessio peccata obliteret, quæ iustificat iniquum & tollit à Deo memoriam peccatorum.* Attende Davidicam absolutionem, dum ait: *Quia apud te propitius es, & propter legem tuam sustinui te Domine.* Item Gregorius: *Lex Dei misericordia est, quæ peccantibus misericordiam contulit.* Attende satisfactionem accipientem valorem ex meritis Redemptoris: *Copiosa apud Deum redemptio.*

VI.

Eccli. 20,
29.

Sapiens in verbis producet seipsum, & cuius sit conditionis exponit, more pœnitentis Davidis, qui naufragus cum sit, talentum se exhibet, talem se repræsentat.

Psal. 142.

in Psalmo Pœnitentiæ, Domine exaudi orationem meam, auribus percipe obsecrationem meam. Hæc supplicatio pœnitentis, naufragantis, è medio mari clamantis, Collocavit me in obscuris sicut mortuos sæculi, & auxilium est super me spiritus meus. In me turbatum est cor meum. Erat in eodem statu & naufragio cum Iona, de cuius citatus Gregorius: *Clamavit Iona ad Deum de cœli cœti, de altitudine maris, de profundo inobediencia, & aures Domini oratio illius peruenit, qui gruidum à bestibus, eripuit à bestia, absoluit à culpa. Eripitur quæque David, & absoluitur, habens contritionem, iungens confessionem, ac simul satisfactionem.*

CO

CONTRITIO.

Domine exaudi orationem meam, auribus percipe obsecrationem meam in veritate tua : exaudi me in tua iustitia.

PSAL. 142.
POSTV-
LATA ET
EXCITA-
TA.

Et non intres in iudicium cum seruo tuo : quia non iustificabitur in conspectu tuo omnis viuens.

Quia persecutus est inimicus animam meam : humiliavit in terra vitam meam.

Collocavit me in obscuris sicut mortuos seculi : & anxius est super me spiritus meus, in me turbatum est cor meum.

Memor fui dierum antiquorum, meditatus sum in omnibus operibus tuis : in factis manuum tuarum meditabar.

CONFESSIO.

Expandi manus meas ad te : anima mea sicut terra sine aqua tibi:

FACTA
DE IAC-
TVRA
GRATIAE.

Velociter exaudi me Domine : defecit spiritus meus.

Non auertas faciem tuam à me : & similis ero descendentibus in lacum.

ABSOLVTIO.

Audiam fac mihi manè misericordiam tuam : quia in te speravi.

POSTV-
LATA.

Notam fac mihi viam, in qua ambulem : quia ad te leuavi animam meam.

Dd

Eripe

IMPE-
TRATA
XIRTV-
TESPI-
RITVS
SANCTI.

*Sripe me de inimicis meis Domine, ad te confugi: et
me facere voluntatem tuam, quia Deus meus es tu.*

*Spiritus tuus bonus deducet me in terram rectam: pro-
pter nomen tuum. Domine viuificabis me, in equitate tua.*

SATISFACTIO.

SERVVM
PECCATI
STATVIT
IN SER-
VITUTE
DEI.

*Educes de tribulatione animam meam: & in misera-
cordia tua disperdes inimicos meos.*

*Et perdes omnes qui tribulant animam meam: quoniam
ego seruus tuus sum.*

ATTENTIO.

Attende, & audi. Deut. 27, 9.

Attende, pœnitens, ac considera te pati
Dauide naufragium. Time iudicium Dei, in
re statum in quo te mors commissæ culpæ con-
tuit. Expande manus, ora, & confitere gratiam
iacuram fecisse, sine qua, terræ instar absque anima
anima tua est. Postula absolutionem, & à peccatis
patris liberationem, cuius auctor est Spiritus
ctus assistens in confessione. Constitue te seruum
Dei, vti qui hactenus peccati seruus fuisti, pro
satisfactione seruitio mancipatus diuino, &
amore passus tribulationes, dicere queas Deo:
seruus tuus sum.

VII.

Sapiens in verbis producit seipsum. Et quidem sapiens David, seipso modò sapientior, ad viuum depingit se in principali suæ Pœnitentiæ Psalmo, *Miserere mei Deus secundum magnam misericordiam tuam.* Laborat naufragus David, & hæc quidem vox, *Miserere mei Deus*, naufragi laborantis est, vt notat in Scholiis Basilii. Proposita hæc verba conueniunt & diuinissimo Davidi, & populo captiuo, & iis qui inter nos malo sunt affecti. Magna siquidem vulnera paribus etiam indigent pharmacis. Quapropter & magnus David uniuersam in se gratiam effundi, & totum miserationum fontem in peccati sui vlcera euacuat orat. Hic ipse præfert in se viuam imaginem contritionis, confessionis, absolutionis, atque satisfactionis, ex quibus partibus conditur, conficitur & perficitur Sacramentum Pœnitentiæ.

CONTRITIO.

M*iserere mei Deus: secundum magnam misericordiam tuam.* Psal. 50. PERFECTA.

Et secundum multitudinem miserationum tuarum, dele iniquitatem meam.

Amplius laua me ab iniquitate mea: & à peccato meo munda me.

Dd 2

Quo-

Quoniam iniquitatem meam ego cognosco: & peccatum meum contra me est semper.

CONFESSIO.

GENERA-
LIS, ET
SPECIA-
LIS.

Tibi scilicet peccavi, & malum coram te feci: ut iustitiam tuam in sermonibus tuis, & vincas cum iudicaris.

Ecce enim in iniquitatibus conceptus sum, & in peccatis concepit me mater mea.

Ecce enim veritatem dilexisti: incerta, & occulta pietientia tua manifestasti mihi.

Asperges me hyssopo, & mundabor: lauabis me, super niuem dealbabor.

Auditui meo dabis gaudium & letitiam: & exaltabunt ossa humiliata.

Auerte faciem à peccatis meis: & omnes iniquitates meas dele.

Cor mundum crea in me Deus: & spiritum rectum non novum in visceribus meis.

Ne proicias me à facie tua: & spiritum sanctum tuum ne auferas à me.

ABSOLVTIO.

REDDI-
TA.

Redde mihi letitiam salutaris tui: & spiritu priusquam meo confirma me.

SATISFACTIO.

OBLA-
TA.

Docebo iniquos vias tuas: & impij ad te convertentur.

*Libera me de sanguinibus Deus, Deus salutis mea
exultabit lingua mea iustitia tua.*

*Domine labia mea aperies: & os meum annuntiabit
laudem tuam.*

*Quoniam si voluisses sacrificium, dedissem utique: ho-
locauftis non delectaberis.*

*Sacrificium Deo spiritus contribulatus: cor contritum,
& humiliatum Deus non despicias.*

*Benignè fac Domine in bona voluntate tua Sion: ut
adificemur muri Ierusalem.*

*Tunc acceptabis sacrificium iustitiæ, oblationes, & ho-
locaufta: tunc imponent super altare tuum vitulos.*

CONSUM-
MATA ET
ACCE-
PTATA.

Gloria Patri, & Filio, & Spiritui sancto.

ATTENTIO.

Attende, & audi. Deut. 27, 9.

Attende miseras animæ tuæ, & in vasta ca-
rum abyſſo, instar patientis naufragium, ex-
tolle vocem, & clama: *Miserere mei Deus.* Attende
Dauidicam contritionem, perfectam confessionem,
regalem absolutionem, consummatam **CHRISTI**
satisfactione compensationem eius qui dicit: *Dace-
bo iniquos vias tuas, & impij ad te conuertentur.* Hic
docet naufragos pœnitentiam, & ita docet, ut partes

Dd 3

per-

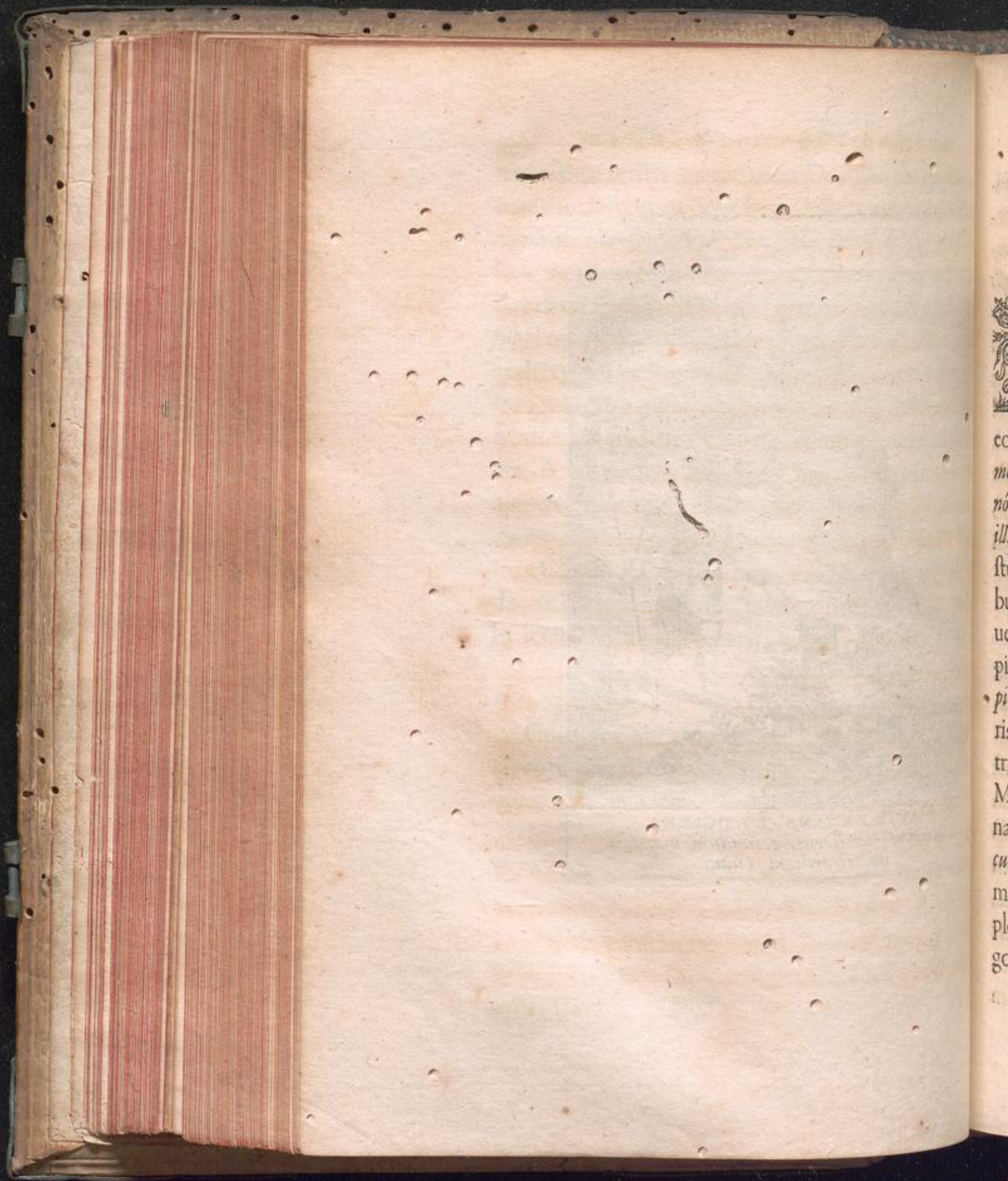
perfecti magistri agat. Offert Deo, *Docebo iniquos vi-
tuas, hoc est, vt in Scholiis Basilius ait, recuperata
nignitate tua archetypus ero pœnitentia iis qui præsentem
hanc vitam amplectuntur. Ero et præco bonitatis tuæ,
hortaborque impiõs homines, & præuaticatores, vt ad
supplices accurrant. Hic præco bonitatis diuinæ,
archetypus pœnitentiæ Sacramentalis per typos
imagines acceptas ex Euangelio, Psalmi huius
fibus consonantes colit, ac colere pœnitentiam
et. ATTENDE, fili pœnitentiæ, vt nouus Dauid
appareas. AUDI, Pater pœnitentiæ, quomodo
cipere confessionem debeas, vt existas dignus Vi-
rius Christi, cuius viuina exemplaria contem-
pla, ac pariter imitanda proferuntur, & ostenduntur
in secunda sacri Oratorij Parte.*

Compareant, in anima pœnitentis, imago
errantis; in spiritu Confessarij, imago Christi
quærat.

EXEMPLAR CONTRITIONIS. Luc. 15.
Errans ovis de pastore amisso dolens.

DAVID ERRANS, ET DOLENS.
Miserere mei Deus, secundum magnam
misericordiam tuam.

IMAGO DECIMOCTAVA
EXPLICATA.

BONVS pastor, cuius exhibita imago, misericordiam, pietatem, benignitatemque repræsentat, Christus est. Apparuit humanitas & benignitas boni Pastoris in eo quod ipse Luca 15, 4. declarat: *Quis ex vobis homo, qui habet centum oves: & si perdidit vnā ex illis, nōne dimittit nonaginta nouem in deserto, & vadit ad illam? Angelos, & Angelicas iustorum animas Christus deserit, vt animam peccatoris irretitam sentibus & vepribus criminum illaqueatam quærat, inueniat, manumque porrigat, vt è misero statu eripiat. Anima peccatoris cor suum dabit in similitudinē* Eccli. 38, 28. *picturæ, vt instar errantis ouis de iactura boni Pastoris vehementer doleat & conteratur, totusque contritus & afflictus clamet: Erravi sicut ouis quæ periit.* Psal. 118, 176. Memor magnæ miseriæ suæ, & misericordiæ diuinæ, erumpat in vocem illam: *Miserere mei Deus secundum magnam misericordiam tuam.* Hanc magnam misericordiam inquirunt oves errantes, hanc implorant pœnitentes, & admonendi sunt, inquit Gregorius 3. parte Pastoral. cap. 30. *vt de misericordia, quam*

E e postu-

peccant, presumant, ne vi immoderata afflictio-
 tereant. Neque enim piè Dominus ante delinquentium
 los flenda peccata opponeret, si per semetipsum eos
 esse ferire voluisset; quos miserando praeueniens semper
 Psa. 90, 2. iudices fecit. Hinc enim scriptum est: Praeueniens
 eius in confessione. Discat hinc, discat Confessarius
 animarum, more Christi agere cum peccatoribus
 offerat operam suam in formam boni Pastoris,
 ouem intricatam sic eripiat & extricet. Christus
 porrigit manum, porrigit & Confessarius.
 enim Basilio Sermone de Pœnitent. Cordati vultu
 dextram fratribus ad pœnitentiam porrigere. Potest
 manum in effigie Pastor.

Miraculosa imago.

*Miracu-
 lum in per-
 dita oue
 patrum.*

Mirabile templum Dei, mirabile pœnitentia-
 rium, in quo miraculosæ imaginæ
 hibentur. Nulla hîc datur imago, quæ non fir-
 raculis celebris & illustris. Celebris & illustris
 effigies boni pastoris, & humanæ ouis errantis,
 præter omnem naturæ ordinem descenderit è ca-
 Deus, vt hominem à culpis exemptum, in celum
 eueheret. Resplendet in rebus miraculosis
 Dei virtus ac potestas, & hæc eadem fatis apparet
 in mirabili ouis errantis reductione, quemadmodum

dum Ambrosius in Psalm. 118. Serm. 22. concionatus est. In Evangelio suo asseruit (Christus) quod pastor reliquit nonaginta & nouem oues, & vnā requirit, quæ errauit. Centesima ouis est, quam dicit errasse, perfectio & plenitudo numeri: ipse te instruat & informet. Non immerito ceteris antefertur, quia plus est à vitio te reuocasse, quam propè ipsa vitia nescisse. Imbutos enim vitii animos exure frenis cupiditatum, atque emendari, non solum perfectæ virtutis, sed etiam celestis est gratia. Emendare enim futura, attentionis humane est; præterita donare, diuina est potestatis. Celestem gratiam, diuinamque potentiam suam Deus hoc loco manifestat, vt perditæ vitæ homo contemplatus hanc imaginem, cum maiori deuotione prorumpat in illam vocem: *Miserere mei Deus secundum magnam misericordiam tuam; & speret sibi idem beneficium conferendum, idem lectum patrandum esse miraculum, cum verè dixerit* Basilius Regul. 12. *Quia propter peccatorum nostrorum remissionem Vnigenitum suum misit, quantum in ipso est, omnia peccata remisit. Hæc virtus pœnitentiæ est, vt factam per peccatum iacturam resarciat. Exclamat propterea Ephræm agens de Pœnitentia: O artificiosam dispensationem! quia nullam prorsus iacturam fieri à Deo sinit pœnitentia. Ad hanc miraculosam imaginem*

Oratio noui Dauidis.

CHriste bone Pastor, qui ouibus nonaginta
 quem in cælo relictis, vnã perditam ouem
 terris quæstisti, & inuenisti: quære me, vt inueni
 me: erraui enim sicut ouis quæ periit: amisi
 Deum meum, & tecum simul omnia perdididi.
serere mei Deus secundum magnam misericordiam tuam

Psal. 50, 2.

ATTENTIO.

Attende fili Pœnitentiæ:
 Exemplar ouis errantis, exemplar pœnitentiæ
 de iactura Dei dolentis.

I.

Imitatio
 ouis erran-
 tis.Ierem. 2,
 19.

Primus ac principalis actus pœnitentiæ ille
 quo de perduto Deo misera pœnitentis anima
 dolet, ac simul luget. Summa hæc iactura est. *Scilicet*
Et vide, quàm malum est Et amarum, reliquisse tuum
minum Deum tuum. Considera, Christiane Dauid
 oui erranti similem, cui bonus pastor occurrit
 succurrit, vt de malo summo te iam clementer deli
 cat: igitur eripientis Dei manum postula, & roga

Iob 14, 15. *Operi manuum tuarum porriges dexteram.*

II.

Nulla rerum humanarum adeò grauis iactura est, cui desit illa consolatio: *Dominus dedit, Dominus* Iob 1, 21. *abstulit: sicut Domino placuit, ita factum est: sit nomen Domini benedictum.* Cùm peccasti, Deus tantum malum non intulit, tu auctor tibi damni fuisti, omnemque tibi viam consolationis interclusisti: sola tibi restat via doloris & contritionis, vt effugias, quod parasti tibi, malum. Sic perdita euasit ovis, sic Dauid effugit; sic euades, & effugies.

III.

Contemplare bonum Pastorem, à quo per culpam auersus es; audi dicentem? *Conuertimini, & agite penitentiam ab omnibus iniquitatibus vestris: & non erit vobis in ruinam iniquitas. Proiците à vobis omnes prauaricationes vestras, in quibus prauaricati estis, & facite vobis cor nouum, & spiritum nouum: & quare moriemini domus Israël? Quia nolo mortem morientis, dicit Dominus Deus, reuertimini, & viuite.* Princeps ipse, cuius grauiter maiestatem læsisti, cùm duceris ad æternæ mortis supplicium, tibi occurrit, vrget, & instat, vt qui auersus ab eo fuisti, ad ipsum oculos animæ tuæ conuertas, euadas, & viuas. Quanta hæc misericordia, quanta hæc pietas est!

Ec 3

IV.

I V.

Extrema miseria est, hominem esse damnatum ob hanc causam, quod Deo in aeternum careat, & detur in posterum via ut ad Deum redire queat. Quid si daretur? haud dubie nec vel vno puncto quiesceret, quam primum illam arriperet, ut aeternam damnationem effugeret. Homo culpae mortuus, descendit in lacum similis factus est in graui Dei iactura cum illis conuenit. Hoc ipse quod illi praestarent si possent, exequere tu, si possis, ad Dominum Deum recurre, & viam salutis ingredi.

*Summa in
iura.*

V.

Cum Polycarpo diras mortis minas Proconsul tentaret, nisi Deum desereret, nihil se umquam tibi à Christo accepisse, accepisse verò quamplurima beneficia, respondit, ac proinde nullam causam posse esse, propter quam à Christo deficeret. Nobilis ac generosa responsio, digna Polycarpo sententia. Oportebat, ut cum tentator instaret, virgineus tentatio ad hoc ut desereres Deum, memor fuit boni Pastoris, qui nulla in re vel minima tibi profuit in multis. qui tot ac tanta beneficia tibi praestitit, ne umquam ab illo deficeres, defecisti tamen. Tandem aliquando respice, diuinorum

*Summa in
gratitudo.*

mor beneficiorum in benefactorem tuum extreme peccatorem, dole ac luge, contritus ora, & veniam implora.

V I.

Non solum anima, sed etiam corpus ab auctore ^{Imitatio in} salutis Deo defecit, & aberravit, cum peccati ^{agritudine.} excessum commisit. Hinc infirmitates & morbi, quibus irretitus homo, ovis errantis instar, detinetur & implicatur, pungitur dolorum sentibus, vepribusque pœnarum angitur. Non deerit ægroti pœnitenti Deus, respondebit voto Davidis, *Dominus opem* ^{Psal. 40, 4.} *ferat illi super lectum doloris eius: uniuersum stratum eius versasti in infirmitate eius. Ego dixi: Domine misere mei, sana animam meam, quia peccaui tibi.* Non deerit diuinus cælo Pastor morbidæ suæ oui, si commissum excessum doleat, & salutis auctorem deseruisse verè pœniteat; si vocem edat, & clamet: *Miserere mei* ^{Psal. 50, 3.} *Deus secundum magnam misericordiam tuam.*

Audi Pater Pœnitentis:

Exemplar boni Pastoris, exemplar boni Confessarij.

I.

Bonus Pastor, cum apud Superos esset, & inter ^{Imitatio} cælestes Angelos versaretur, propter errantem ^{boni Pastoris.} ouem,

ouem, & eius amissam salutem descendit è caelis, præferens in se formam perfecti Confessarij, cuius officium est lapsas & dilapsas oues reuocare. Hic fit alter Paulus pœnitentium Confessarius, vt & dicitur, *Conuersatio nostra in cœlis est*, nouerit bene Pastoris exemplo intermittere cœlestes contemp-
tiones, vt sacris se confessionibus impendat.

Philip. 3,
20.

II.

Isai. 61, 7.
Spiritus
boni Pa-
storis est
Spiritus
Confessa-
rij.

Bonus pastor de se dicit Lucæ cap. 4, 18. *Spiritus Domini super me, propter quod unxit me, euangelizare pœnitentibus misit me, sanare contritos corde, prædicare cœlestis remissionem, & cœcis visum, dimittere contra-
retributionem, prædicare annum Domini acceptum, & dicitur, retributionis.* Hic ipse communicans suas vi-
stolis ac Confessariis, donat illis Spiritum suum. *Ci-
cipite, inquit, Spiritum sanctum, quorum remisit peccata, remittuntur eis.* vt & singulis Confessariis tenentibus locum Christi dicere fas sit, *Spiritus Domini super me, qui me Sacerdotem unxit, & constituit sum-
pastorem, vt pauperculæ oui bonum nuntium offer-
rem, contritæ pro commissis flagitiis benè sperantem iuberem, remedium salutis adhiberem, & remissionem culparum impenderem.*

Ioan. 20,
23.

III.

Bonus Pastor à Spiritu sancto ductus est in mundum.

mundum, vt per aũia & deuia miseram ouem errantem in semita certa & recta constitueret. Hoc munus & officium Spiritus sancti est. Vnde David, qui se ouem errantem fatetur, & simul confitetur, *Erraui, inquit, sicut ouis quæ periit; à Spiritu Dei re-* Psal. 113, 176.
uocandum se in viam salutis ostendit, dum canit, Spiritus tuus bonus deducet me in terram rectam. Ps. 139. Quapropter Ecclesia sancta Spiritum sanctum orans, & simul sui officij monens, ait, *Rege quod est deum.* Meminerit Confessarius hunc eundem Spiritum à Confessarij est ouem reducere. Ioan. 20, 23. bono Pastore accepisse, cum dixerit, *Accipite Spiritum sanctum,* & recognoscat se idè donatum Spiritu, vt errantem peccatorem reducat ad viam gratiæ, à qua se per culpas patratas auertit.

I V.

Bonus Pastor venit è cælo in Nazareth, & secum suaues attulit flores, quibus irretitam spinis & vepribus ouem alliceret, & simul attraheret. Nouerit Confessarius ornare se floribus, bonis desideriis salutis alienæ, vt cum pœnitens peccatorum sentibus intricatus & illaqueatus cupidum salutis suæ cum viderit, ad dolorem & contritionem magis excitetur, alliciat ad Confessionem, & ad Deum pertrahatur. Cum malè quis habet, & aduertit medicum sui ipsius magis optare valetudinem, eò magis ipse mouetur

ur & incitatur, vt suæ propriæ salutis providentia
& consulat. Quò maius est in Confessario delictorum,
vt pœnitens doleat de commissis, ac sanctorum
eò maior cupiditas est in pœnitente, vt de peccatis
contritionem habeat, & salutem sibi acquirat.

V.

*Manum
porrigere.*

Bonus pastor manum porrigit oui, quæ ad
inter vepres & fentes peccatorum depingitur, & con-
struit Vicarium suum, vt sciat manum pœnitentiam
extendere, & simul offerre, virtute clauium, remissionem
& indulgentiam delictorum. Princeps Apostolorum ac simul
Confessariorum Petrus est, *Matth. 16.* dixit Christus, *Tibi dabo claves regni celorum.* dabo
16. quas & ipse gestat in manu, vt ouibus errantibus
offerat: & quidem offert, vt earum beneficio pascantur
deant, & ad cœlestia pascua virtute Confessionis
aspicient. Christus sine clauibus pingitur, Petrus cum
clauibus, quas in manibus Confessariorum bonus
Pastor constituit.

VI.

*Ouem so-
lari.*

Bonus pastor baculum in manu gestans se offert
& exhibet erranti oui non ad terrorem, sed ad timorem
mi alacritatem, non ad punitionem, sed ad consolationem.
Hunc eundem intuitus David, & *Psal. 22.* errans ouis ait: *Dominus regit me, & nihil mihi deerit.*

in loco pascuæ ibi me collocauit. Super aquam refectio-
 educauit, me animam meam conuertit. Deduxit me super
 semitas iustitiæ, propter nomen suum. Nam, & si ambu-
 lauero in medio umbræ mortis, non timebo mala: quoniam
 tu mecum es. Virga tuâ, & baculus tuus, ipsa me conso-
 lata sunt. Quid enim baculus, nisi pœnitentia est?
 Confirmat agens de Pœnitentia Ephræm: Peccatum
 conscientiam diuellit, pœnitentia uerò baculus ad eius re-
 quem efficitur; nam Dominus erigit elisos, uerum per pœ-
 nitentiam id facit. Quando enim à Dauide dici audieris,
 Virga tua, & baculus tuus, ipsa me consolata sunt, intel-
 lige quòd per pœnitentiam istud fieri dixerit. Pastor uti-
 tur baculo suo, ut omnes uiarum superet difficulta-
 tes, quæ occurrere solent in munere pastorali. Chri-
 stus baculo pœnitentiæ innixus, quidquid est ar-
 duum transgreditur, ut perditæ ouis succurrat; unde
 & ouis ex baculi contemplatione non terretur, sed
 excitatur; non affligitur, sed recreatur. Huic eidem
 baculo innitens & incumbens Confessarius, quid-
 quid graue & difficile occurrat, vincat animosè, &
 ouis perditæ & afflictæ misericordiam diuinam im-
 ploranti clementer succurrat, & in humeros suos
 eam suscipiat.

VII.

S. Augustinus libro de Salutaribus documentis
 Ff 2 cap.

Ouem por-
tare.

cap. 52. agens de Confessario ait: *Sit beneuolus, pius erigere, & secum onus portare. Habeat dulcedinem affectione, pietatem in alterius crimine, discretionem varietate. Dulcis ac pius moueat errantem ouem sicut illam mouet Laurentius Iustinianus Sem. Conuersione: Non est Deus talis, ut letetur in perditione morientium, neque uult mortem peccatoris, sed magis conuertatur, & uiuat. Diligit facturam suam, & manuum suarum, amatque imaginem suam non sculptam in marmore, nec in parietibus pictam, sed quam imaginem in anima, sicut ipse ait: *Faciamus hominem ad imaginem & similitudinem nostram. Hanc in perdita oue centesimis relictis nonaginta nouem, in montibus requisit. Respice Basilii Reg. 8. quomodo tractandus sit qui legem meam ac uerè respicit; & respondet: Sicut Dominus docuit dicens: *Conuocat amicos ac uicinos suos dicens: Congratulamini mihi, quia inueni ouem meam quam perdidideram.***

Compareant, in anima poenitentis, imago Regis Æthiopsis; in spiritu Confessarij, imago infantis Christi.

Respice in similitudinem picturæ.

IMA

IMAGO DECIMANONA.

EXPLICATA.

 VLTUS & adorationis Regum hæc imago regia est, quorum vnus Æthiopiae nominæ accedit, vt purum & tenerum Christum adoret infantem. Traditio hæc communis est, cui fauet illud Dauidicum: *Æthiopia præueniet manus eius Deo.* & illud: *Coram illo* Psal. 67, 32. *procident Æthiopes.* Psal. 71, 9. Ater & turpis color inerat regali animæ, necdum deletâ maculâ, quæ per cultum & adorationem erat penitus emundanda, cum Sermone de Epiphania dixerit Augustinus: *Talem natum esse crediderunt, in quo adorando salutem, quæ secundum Deum est, consecuturos minimè dubitarent.* Prodit itaque Rex, ac petit, vt iniustas criminum labe Christus abstergat & delet. Benè Basilius in Psalm. 37. monet: *Ne patiamur, vt quasi quoddam atramentum ac tabum peccata per animæ profundum penetrent.* Ecce vel in ipso Regis vultu tabum & atramentum peccatum est, cuius infamem lituram vt Christus delet & tollat, plenus ille lacrymis orat, & exorat, *Qui facit peccatum, seruus est peccati, & miseræ seruitutis notas sibi inurit.* Ioan. 1, 34. Doleat, qui seipsum denigravit, de candore amisso

Pfal. 50, 2. amisso gratiæ; accedat, gemat, & clamet: Et se-
 dum multitudinem miseratiorum tuarum dele iniquita-
 meam. Oret quoque Matrem misericordiæ, & e-
 impleret opem, vt quæ speculum sine macula
 nuit, & candorem lucis æternæ protulit, macula
 auferat, & gratiæ candorem afferat. Hanc mis-
 cordiæ matrem orabat S. Ephræm de Laudibus
 agens, & opportunè dicebat: *Sub tuum præsidium
 fugimus, ô sancta Dei genitrix: sub alis pietatis ac-
 ricordiæ tue protege & custodi nos. Miserere nostri,
 sordibus peccatorum conspurcati sumus.*

Miraculosa imago.

Miracu-
 lum in Æ-
 thiops pa-
 tratum.

Naturæ viribus Æthiops nigrum suum
 mutare colorem, nec peccator turpem
 potest relinquere conditionem, cum scriptum sit
 remiæ cap. 13, 23. *Si mutare potest Æthiops pellem suam
 aut pardus varietates suas: & vos poteritis benefacere
 cum didiceritis malum.* Rex Æthiops diuinitus pellem
 suam mutauit, cum eius anima, virtute Christi
 eius purissimæ Matris, candidata est. Candor autem
 teste D. Bernardo Serm. 71. in Cant. *indulgentia
 est, ipso dicente per Prophetam, Si fuerint peccata
 vt coccinum, quasi nix dealbabitur.* Excitare tanto
 raculo, vt prostratus coram imagine clames:

Isai. 1, 18.

Oratio noui Dauidis.

CHriste Rex vniuersorum, qui Magum de Oriente Æthiopem dedignatus non es, sed spiritualiter dealbasti, miserere quoque denigratae animae meae, labem iniustam absterge, lituram aufer, & secundum multitudinem miserationum tuarum dele iniquitatem meam. Psal. 50. 2.

ATTENTIO.

Attende fili Pœnitentiæ:

Exemplar Regis Æthiopis, exemplar gratiam amissam dolentis.

I.

Anima diuinæ gratiæ virtute tota candida, tota niuea est, & quidem ad stuporem spectantium. Imitatio Regis Æthiopis. Eccli. 43. 20. Cant. 3, 6. Pulchritudinem candoris eius mirabitur oculus. Mirantur & Angeli cum in illam oculos dirigunt: *Qua est ista, quæ ascendit per desertum?* Cum illam nouerint nitidam in statu diuinæ gratiæ, & per eius amissionem ita denigratam cernunt, dicunt per admirationem: *Hæccine est anima perfecti decoris & candoris, cuius species & forma ad eum nobis mirabilis erat? Vbinam antiqua species, vbi prior elegantia? vbi splendor, & nitor diuinæ gratiæ?*

Gg

II.

II.

Si quis vultum suum in speculo contem-
 labem aliquam deprehendat, totus sollicitus est
 quiescit, donec illa tollatur & abstergetur. Cui
 in Rege Æthiope quasi in speculo faciem tuam
 simul nigras maculas peccatorum consideras. Quomodo
 moraris? quare notas ita infames tollere & dele-
 non festinas? Delebis, si doleas; dolebis verò, si
 nitus denigratam animam tuam esse curiosius
 pendas. *Pœnitentia est sicut bona lotrix macularum, tri-
 tritio verò est bona candidatrix, ut ait beata Maria
 bro 4. Reuelat. S. Birgittæ cap. 39.*

*Facies pec-
 catoris.*

III.

Magnipendunt homines amicitiam Regum
 Principum, & quò maior est Monarcha, maior
 gratiæ æstimatio, ac consequenter dolor maior
 semel illa amittatur. Rex Regum & Dominus domi-
 nantium Deus est, ac proinde amicitia & eius gratia
 summa. Summa quoque eius iactura censenda.
 Considera quantum laborent & infudent aulici
 mines, ut gratiosi Regi fiant, præsertim cum se
 nus gratos esse existiment. Ad eorum imitacionem
 cum te ingratum Deo scias, omnibus modis
 tende in tanti Principis Gratiam & amicitiam
 re. Certè si dolendo possent aulici conciliare
 Regem.

*In illa
 gratia.*

Reges, dolori non parcerent. Deus quidem parcat penitenti, qui propter iniurias caelo factas & illatas dolore torquetur.

IV.

Vnusquisque suae gratiae auctor est, ut eam voluntarie donet cui volet, & semel amissam, cui velit illam refundat. Deus auctor est gratiae suae, ut illam pro arbitrio suo largiatur. *Gratiam & gloriam dabit Dominus.* Penes illum quoque est donare iniurias, peccata tollere, maculasque delere, cum ipse dicat: *Ego sum qui deleo iniquitates tuas.* Quapropter Rex Aethiops in proposito exemplari notam, quam in facie habet, ostendit, ut abstergat illam Christus, à quo solo amissae gratiae restauratio optata dependet. Penes Deum est gratiam perditam refundere, penes te illam dolendo ac plorando postulare.

V.

Considerans anima statum suum, inspiciens & introspiciens se obscuratam & denigratam, confundatur, & tota confusa exclamet: *Quomodo obscuratum est aurum, mutatus est color optimus?* Diuini amoris rutilante auro fulgebam, quomodo obscuratum est aurum? Nitebam diuinæ gratiae candore, quid sic mutatus est color optimus? Culpam meam obscuratum aurum est, tuam gratiam refulgescet; culpam meam

color optimus mutatus est, tuâ gratiâ prior candor
 Cant. 1, 5. reuiuiscet; meâ culpâ *nigrâ sum*, eorum numero
 Thren. 4, 7. scripta, quos describit Ieremias, *Denigrata est*
carbones facies eorum: tuâ gratiâ candida & ni-
 fiam, similis Nazareis, quos nitidiores niue, & ca-
 didiores lacte idem Propheta depingit.

VI.

*Recurfus
 ad Matrem
 gratia.*

Habet ante oculos suos anima denigrati pec-
 toris Filium & Matrem Dei, quibus infensus
 dicitque propterea in Soliloquio Bonauentura:
*peccavi in Filium, irritavi matrem: matrem offendi
 potui sine ira Filij. Quid ergo, ô homo, faciam? Quis
 conciliabit me Filio, inimica matre? Quis mihi placabit
 matrem, irato Filio? Concipit statim animos: O
 non dubites, etsi ambo sint offensi, ambo tamen sunt
 mentes. Fugiat ergo reus iram iusti Dei ad piam matrem
 refugiat reus iram offense matris ad benignum Filium.
 dicat: Deus, qui factus es filius femine propter
 miseriam, aut miserere mihi impie peccatrici, aut
 mihi magis misericordem, ad quem ego misera con-
 valeam.*

VII.

*Imitatio in
 agitudine.
 Jac. 1, 15.*

Nascitur ex concupiscentia peccatum, mors
 rō habet ortum suum ex peccato. *Concupiscentia
 cobus ait, cum conceperit, parit peccatum, peccatum*

cum consummatum fuerit, generat mortem. Quid aliud infirmitas est, quam obicura mortis umbra? Hanc caliginem mortis praefert in se & in facie sua Aethiops qui inuenit Christum & Matrem, ac pariter adorauit. Quisquis ergo tangitur umbrâ mortis, clamet:

*Memento, rerum conditor,
 Noſtri quòd olim corporis,
 Sacrata ab aluo Virginis
 Nascendo, formam ſumpſeris.
 Maria mater gratiae,
 Dulcis parens clementiae,
 Tu nos ab hoſte protege,
 Et mortis hora ſuſcipe.*

Oret cum Ecclesia: *Concede nos famulos tuos, quaesumus Domine Deus, perpetua mentis & corporis sanitate gaudere, & gloriosa beatæ Mariæ semper Virginis intercessione à praesenti liberari tristitia, & æterna perfrui letitia. Contritus de culpa, tristis de morte & eius umbra, prorumpat in illam vocem: Et secundum multitudinem miserationum tuarum dele iniquitatem meam. Dele Fili, dele Mater.*

Audi Pater Pœnitentis:
Exemplar Christi infantis, exemplar
Confessarij.

I.

*Imitatio
Christi in-
fantis*

Rex Æthiops venit ad pedes Christi, ut am-
gratiae candorem recuperaret: inuenit pu-
rum cum Maria matre eius, maternè à Matre, et
lio verò humaniter exceptus est. Humano igitur
simul materno affectu excipiat Confessarius per-
tentem, qui denigratus venit, ut Sanguine Agni
qui datur & ministratur in Sacramento Confessi-
onis, candidus efficiatur.

II.

*Officium
Confessa-
rij est tem-
peratè a-
gere.*

Vbi sol magis ardet & vrit, ibi nigriores her-
nes reperiuntur; & vbi maior est æstus peccati,
& maior animæ nigredo est, quæ tolli nequit, nisi
virtute Spiritus sancti. Habet hanc vim Spiritus
Dei, ut temperet æstum, cum ab Ecclesia dicatur:
In æstu temperies. Mirabilis est temperies divina
lius auræ, quæ non solum tollit æstum peccati,
& atrum colorem, quo anima infecta est, peccati
tutus aufert. Hunc ipsum Spiritum infudit Christus
Apostolis, simulque Confessariis, cum ait: *Accipite
Spiritum sanctum*, quo nimirum temperetis omnem
æstum.

*Ioan. 20,
22.*

æstum, & omnem inde candoris gratiæ priuationem accedentem exulare compellatis. Confessarius, qui Spiritus sancti temperiem secum affert, & ipse temperatus esse debet, ac tenetur temperatè atque modestè cum pœnitente se gerere.

III.

Fumo similis culpa est, & quidem sicut fumus albos & candidos aliàs parietes, atros & nigros reddit, sic & culpa animas deturpat & denigrat. Tollitur è pariete fumus, vt candidus rursus fiat. Cùm ergo pœnitens instar Æthiopsis denigratus accedit ad Confessionem, sistit se Christo, sistit se eius Vicario, vt fuliginem culpæ tollat, & candorem gratiæ substituatur. Abstergitur culpa non tam hominis manu, quàm cultro; culter autem, quo anima candidatur, est gladius Spiritus sancti, quem in manibus Apostolorum & Confessariorum Christus apponit, cùm dicit: *Accipite Spiritum sanctum, quorum remiseritis peccata, remittuntur eis.* Adde & illud Pauli: *Accipite gladium Spiritus, quod est verbum Dei.*

Animam dealbare.

Ioan. 20,

22.

Ephes. 6,

17.

IV.

Quòd si Christus, cùm Sacramentum Pœnitentiæ condidit, afflauit & inflauit in Discipulos, idcirco statum Spiritus sancti Confessariis suis dedit, vt vocatos se scirent ad dissipandum peccatorum fumum.

Culpam
abigere.

nam. Dissipatur fumus vento; & aurâ Spiritus
cti culpa pœnitentis, quæ fumosa & tenebri-
cùm est, euanescit. Et quidem ventus suscipit
mum in se, vt illum proiiciat: sic quoque Sa-
dos, cùm pœnitens ad eum recurrit, peccata
posita in Confessione recipit in se, vt amandetur
ita longè proiiciat, vt purus à fumo pœnitentis
cere queat: *Non secundum peccata nostra fecit nobis
neque secundum iniquitates nostras retribuit nobis. Quoniam
secundum altitudinem cali à terra corroborauit misericordiam
suam super timentes se. Quantum distat orientes à
occidente, longè fecit à nobis iniquitates nostras.*

Psal. 102,
10.

Leuit. 19,
15.

Personas
non respi-
cere.

V.
Sanctus Bonauentura in Confessionali cap. 1. par-
ticul. 6. *Attende diligenter, ô Iudex pœnitentialis, quod
tibi dicitur, Non facies quod iniquum est, nec iniuste iudica-
bis. Non consideres personam pauperis, nec honoratum
potentis.* Siue pauper sit siue potens, siue
ditus sit siue Rex, excitet illum vt oret, sicut
uit Augustinus in Meditationibus: *Fateor, Domine
& gratias ago, quod creasti in me hanc imaginem tuam
vt tui memor te cogitem, te amem: sed sic est abolita
actione vitiorum, sic est obfuscata fumo peccatorum, vt
possit facere ad quod facta est, nisi tu renoues & reformes
eam.* Excitet illum, vt ad multitudinem misericordie

rum Dei confidenter recurrat, usurpans verba Basilij Regul. 13. Contractatum: *Quod si miserationum Dei multitudo numerari, & magnitudo mensurari poterit, in collationem multitudinis & magnitudinis peccatorum fiat desperatio. Si verò peccata quidem, ut credibile est, & mensurari & connumerari possunt, misericordiam verò Dei mensurari & miserationes illius numerari impossibile est, non est occasio desperandi, sed misericordiam Dei agnoscendi, & peccata condemmandi: ac simul orandi, Et secundum multitudinem miserationum tuarum dele iniquitatem meam.* Et quidem abusus poenitentis est, ut, magna & summa misericordia Dei considerata, ausit in Deum peccare, & conspirare, certus de futura condonatione & venia. Postquam verò iam deliquit, ne diffidat aut desperet, multitudo miserationum diuinarum in usum venit. Venit tamen ita in usum, ut cum asserat David, *secundum multitudinem miserationum tuarum dele iniquitatem meam*, ostendat, quàm tetra & atra sit iniquitatis lues & labes, cuius absterfio summam copiam & abundantiam miserationum requirit & exigit. Hanc autem copiam miserationum peccator petat à Christo, qui est *Pater misericordiarum*, & *Deus totius consolationis*, de quo pulchrè Bernardus Serm. 5. de Natali: *Rectè non pater iudiciorum vel ultionum dicitur, sed*

Hh

Pater

Pater misericordiarum : non modo quod pater
 misereri potius quam indignari, & quemadmodum
 filiorum misereatur timentium se, sed et magis, quod
 ferendi causam & originem sumat ex proprio, iudicium
 vel ulciscendi magis ex nostro, ex nostris scilicet peccatis.
 Sed si propter hoc Pater misericordiarum, quare pater
 misericordiarum? Apostolus nobis in vno verbo, in Ephes. 2.
 ipsam quoque duplicem misericordiam commendat, Peccatorum
 dicens non vnius tantum misericordiae, sed misericordiarum,
 & Deum non vnius, sed totius consolationis, & gratiae
 consolatur nos non modo in hac vel illa, sed in omni consolatione.

Compareant, in anima poenitentis imago leprosi
 in spiritu Confessarij, imago Christi mundum
 profum.

Respice in similitudinem picturae.

EXEMPLAR CONTRITIONIS. *Matt. 8.*
Vir leprosus tristis de turpitudine lepræ.

DAVID DE TURBIDINE CVSPAE.
*Amplius lava me ab iniquitate mea: &
a peccato meo munda me.*

IMAGO VIGESIMA

EXPLICATA.

REPRAESENTAT hæc imago Christum & virum leprosum, cuius cap. 8, 1. meminit Euangelista Matthæus. *Cum descendisset, inquit, Iesus de monte, secuta sunt eum turba multa: & ecce leprosus veniens adorabat eum, dicens: Domine, si vis, potes me mundare. Et extendens Iesus manum, tetigit eum, dicens: Volo. Mundare. Et confestim mundata est lepra eius.* Turpitudinem lepræ, simulque squalorem culpæ, consideravit in se homo leprosus, agensque pœnitentem recurrit ad Christum, ut ab vna & altera liberaretur. Similem huic leproso putabat se esse Dauid, & ab horrida culpæ lepra purgari cupiens aiebat: *Amplius laua me Psal. 50, 4. ab iniquitate mea, & à peccato meo munda me.* Ad hanc formam infectus lepra peccator componat se, doleat de turpitudine culpæ, de lepræ labe tristetur, si velit cum leproso purgari, si cum Dauide velit emundari. Huc pertinet annotatio Richardi de sancto Victore cap. 13. de Potestate ligandi arque solvendi: *Quando Deus dat animæ peccatrici odisse quod prius amabat, detestari quod antè desiderabat, cum voto*

continendi, confitendi, satisfaciendi, efficitur statim con-
datia integra & plena leprosi.

Miraculosa in iago.

Miracu-
lum in le-
proso pa-
tratum.

Iob. 1. 4.

Venit Euangelicus leprosus, venit peccator,
à lepra culpæ suæ mundaretur: *Quis potest
cere mundum de immundo conceptum semine, nisi tu
solus es?* Excedit omnem naturæ potentiam
purgatio, diuinæ solius potestatis est, quæ ita
minem mundat, vt nullum in eo maneat vetus
culpæ, veteris lepræ vestigium, & hoc quidem
cræ virtute Confessionis. *Mundat nostra confessio,*
promittitur, ait Ambrósius cap. 8. Apolog. Davidis,
cap. 14. testatur, munditiem sacræ Confessionis
descere in eo, in quo veterum delictorum fuerit
colluuiés, nec inscripta manserit aliqua iniquitatis
Consonat Chrysostomus Homil. 80. ad popul.
tioch. *Deus cum delet peccata, neque cicatricem relinquit,
neque permittit remanere vestigium, sed cum sanitate
chrituūinem quoque restituit, cum liberatione à peccato
& iustitiam, & prauaricatum non prauaricato simili
reddit.* Cum igitur ad Confessionem venis, & peccata
da me, mirabiliter ita purgari, ita mundari possunt
vt iniusta criminum labes omnino tollatur, nec
stigmata

Psal. 50. 4.

stigma quidem eius aut indicium superesse aliquando deprehendas. Ad hanc miraculosam imaginem

Oratio noui Datidis.

CHriste sancte, qui virum leprosum à sua lepra liberaſti, respice me miſertus mei: ecce ego miſer peccator ſordidus ſum, & leproſus, Domine, ſi vis, poteſ me mundare, poteſ & lauare. *Amplius* ſal. 50, 4.
laua me ab iniquitate mea, & à peccato meo munda me.

ATTENTIO.

Attende fili Pœnitentiæ:

Exemplar leproſi, exemplar turpitudinem culpæ dolentis.

I.

Peccauit olim Maria contra Moysen fratrem Imitati
leproſi. ſuum, & quod amplius eſt, grauiter deliquit in Deum, ſtatimque horrida lepra maculata eſt. Peccauit Ozias rex, & apparuit deteſtabilis. *Cumque re-* 2. Paralip.
26, 20.
ſpexiſſet eum Azarias pontifex, & omneſ reliqui Sacerdotes, viderunt lepram in fronte eiſ, & feſtinatò expulerunt eum. Seu & ipſe perterrituſ, accelerauit egredi, eò quòd ſenſiſſet illicò plagam Domini. Viden' quàm ſit horrida lepra? Viden' quàm ſit turpiſ ac deteſtabiliſ

is culpa? Erubescere, & dolo te tali lepra foedatam
te tanta turpitudine maculatum.

I I.

Cogita quid Numerorum 12. Mariæ forori
Num. 12, sis acciderit post peccatum detractionis. Et ecci
10. *Horror pec-* *ria candens lepra quasi nix. Cumque respexisset eam*
14. *et vidisset perfusam lepra, ait ad Moysen: Obsecro,*
ne mi, ne imponas nobis hoc peccatum quod stultè
simus, ne fiat hæc quasi mortua, & ut abortivum
proiicitur de vulua matris suæ. Similis huic Maria
ma leprosi est, dolens ac lugens oret: Obsecro,
Domine, ne imponas mihi horridum hoc peccatum
quod stultè commisi, ne fiam similis abortivo,
de vulua suæ matris proiicitur.

I I I.

Criminis patrati macula humanis viribus
Jerem. 2, nequaquam potest. *Si laueris te nitro, & multum*
22. *laueris tibi herbam borith, maculata es in iniquitate tua*
Macula vi- *ram me, dicit Dominus Deus. Solus Deus tollere*
ribus hu- *test hanc lepram, cui dicit leprosus: Domine,*
manis in- *potes me mundare. Cùm solus ipse sit qui præstat*
delphilis. *beneficium, ab illo sperandum est, ab illo peccatum*
Matth. 8, 3 *laudandum, dicendumque: Propitiaberis peccatum*
Psal. 24, 1 *multum est enim.*

IV.

Multa lepra foedatum & deturpatum Oziam Pontifex Azarias, & reliqui Sacerdotes exhorruerunt, & præ horrore conspectum eius fugerunt. Longè alius Christus est, longè alij sunt Confessarij. Non horret peccatores Christus. Habemus Pontificem, qui non repellit & abiicit à se leprosos, sed libenter admittit, libenter emundat, & ompino purgandos suis Sacerdotibus mittit. vnde & viro leproso, quem mundat in Euangelio, dicit: *Vade, ostende te Sacerdoti.* Hoc ipsum tibi dictum est Math. 8, 4 maxima, vt si cupias à lepra mundari, præsentem te Christo, & non solùm Christo, sed etiam eius Vicario, cuius officium est, non abiicere poenitentes, sed admittere, recipere ad se, eorumque lepram abstergere.

V.

Horruit Mariam Aaron, cum frater ipsius esset impar ferendo & tolerando eius squalori, eiusque turpitudini. Chariorem fratrem habemus, Deum pariter & hominem, cuius misericordiae magnitudini impar est nostra miseria, cuius amore fraterno minor est & inferior offensae horrida lepra, de qua in suis Meditationibus asserit Augustinus: *Tolerabilius canis putridus foetet hominibus, quam anima peccatrix Deo.* Foetida peccatoris anima quæ in peccato

Ii per-

*Humilitas
illum con-
siliat.*

*1. Reg. 24.
15.*

perseuerat, irritat Deum, quem cum iratum
bueris, vt tibi faciās amicum, clama: *Quem per-
queris, Rex Israël, quem persequeris? canem mortuum per-
sequeris.* Saul in Dauidem perlitus exacerbat, et
hanc humilem vocem iram posuit: ponet & per-
mus Deus, qui putridum canem non horret, si
uerit pœnitens commissas culpas horrere.

VI.

*Imitatio
in agru-
dine.*

Leprosus Euangelicus anima & corpore labo-
bat, & recurrens ad pœnitentiam vtriusque pro-
inuenit fanitatem, & quidem cum iam despera-
esset. Quisquis sub Medicis est, nec curatur, praeter
quod ille praestitit, pœnitens recurat ad Christum.
Benè Basilius in Asceticis: *Ubi desunt medendi scien-
dia, non omnem spem ad solatium tristem in hanc
ponamus, sed sciamus Deum, aut non permissurum, ut
pra quam ferre queamus tentemur: aut quemadmodum
aliquando Dominus vel luto facto caecum illinit, &
uare in Siloam iussit, vel sola voluntate contentus
Volo & mundare. Mundabit ægrum, si orauerit: &
plius laua me ab iniquitate mea, & à peccato meo
da me.*

Audi Pater Pœnitentis:
Exemplar Christi mundantis leprosum,
exemplar Confessarij.

I.

Non horret Christus leprosum, sed potius ip-
sum accedit, manum super caput eius impo-
nit, & à fœda lepra curat, ac instruit Confessarios
suos, vt cùm peccatores pleni ac fœdati culpis ad
eorum pedes accesserint, paternè illos excipiant. Pa-
ter non horret filium leprosum, benignè cum illo
agit, & compatitur. Christus Pater est futuri sæculi,
non abiicit filios leprosos, sed admittit, & amplecti-
tur; & quos in suum locum substituit ac sui vica-
rios constituit, patres esse voluit. Filios pœnitentiæ
eis dedit, vt paternus in filios amor multitudinem
peccatorum, quæ aliàs horrida viderentur, operiat.

II.

Cùm auctor & institutor Sacramenti Pœnitentiæ
dixerit Confessariis, *Accipite Spiritum sanctum*, infi-
nuavit eos à se vocari, vt sordidatos lepra peccato-
rum homines lauarent & emundarent, quandoqui-
dem hoc munus est Spiritus sancti, cuius participes
sunt. Confirmat Ecclesia munus hoc ad Spiritum
sanctum pertinere, cùm eundem Spiritum orat:

Laua quod est sordidum. Ergo ~~et~~ indignetur Confessarius leprosum pœnitentem admittere, & eius sordidum abluere, cum ipse Spiritus sanctus, cuius minister est, assumat hoc sibi veluti proprium: nec proprium esset misereri semper & parcere peccatoribus leprosis, nisi esset sui muneris eorundem pœnitentium sordes & lepras abluere & emundare.

III.

Consideret Confessarius, scyphum se esse Spiritus sancti, in quo Deus reposuit aquam mundam, cuius meminit Ezechiel cap. 36, 25. *Et effundam super vos aquam mundam; & mundabimini ab omnibus iniquitatibus vestris.* Turc temporis hoc implendum est, cum Spiritus sanctus esset effundendus, ac protulit explicans se Deus, addit: *Et dabo vobis cor novum, & spiritum novum ponam in medio vestri.* Factum patet

Ioan. 20,
22.
Lauare aquam Spiritus sancti.

Dicitur Confessariis: *Accipite Spiritum sanctum, quod cum remiseritis peccata, remittuntur eis.* Non accipiunt Spiritum Dei vt apud se illum retineant, sed effundunt: nec enim scyphus immissam sibi aquam retinet, sed vt sibi referuet, sed vt reddat. Reddat quod accipit Confessarius, vt leprosi ab omnibus iniquitatibus expurgentur & abluantur.

IV.

Consideret Confessarius, præditum se esse Spiritus sancti

sancto, qui tardus non est, sed nimis festinus & ve-
 lox. Nescit tarda molindina Spiritus sancti gratia. *Festinare*
ad ablu-
tionem.
 Quare cum primùm à suo pœnitente requiratur, vt
 excipiendo eius Confessionem, à lepra eum eripiat,
 ne moras nectat, sed statim acquiescat. Acquieuit
 Christus, cum à leproso diceretur: *Domine, si vis,* *Matth. 8, 3*
potes me mundare. festinatò respondit: Volo, mundare.
 Adhuc idem Dominus in utero matris suæ contine-
 batur, & eam sollicitabat & vrgebat, vt in montana
 properaret, vbi Ioannes infectus erat lepra origina-
 li, & festinauit. *Exurgens Maria, abiit in montana cum* *Luc. 1, 39.*
festinatione. Cum pœnitens suam facit confessionem,
 longus & prolixus est, sed cum Sacerdos impendit
 absolutionem, tribus verbis illam concedit: *Ego te*
absoluo à peccatis tuis, vt vel hinc discat Confessarius
 festinare, & Christum imitari, & respondere le-
 proso, *Volo, mundare.*

V.

Contempletur in effigie proposita Christum Do-
 minum, manum super caput imponentem, vt cum
 pœnitens ad ipsum expiationis ergò recurrerit, ad
 alium Confessarium non remittat, sed admitat ve-
 nientem, & sub patrociniò suo eum recipiat. Me-
 dicus es, quare infirmum pœnitentem reiicias, vt
 ab alio Medico curetur & sanetur? Iudex es, quare

stantem se reum in tribunal tuo non audias: Confessarius Christi es, & personam eius agis, quare leprosum repellas, quem ipse lubens admisit? Confessarius à Christo deficit, à Christo degenerat, cui dicitur penitens, Domine, si vis, potes me mundare, Christi responsum præbeat, Volo, mundare.

VI.

Chrysofomus lib. 3. de Sacerdotio: Corporis lepra purgare, seu verius dicam, haud purgare quidem, sed purgatos probare, Iudæorum sacerdotibus solis licebat: nescis quanta cum ambitione, quanto cum studio & certatione sacerdotalis dignitas id temporis acquireretur. At verò nostris Sacerdotibus non corporibus lepram, sed animarum anima sordes, non dico purgatas probare, sed purgare prorsus concessum est. Quare, iudicio quidem meo, istos despiciunt contemuntque, multo sceleratiores, ac magis iuri supplicio digni fuerint, quam fuerit Dathan cum suis omnibus.

Purgare
anima le-
pram.

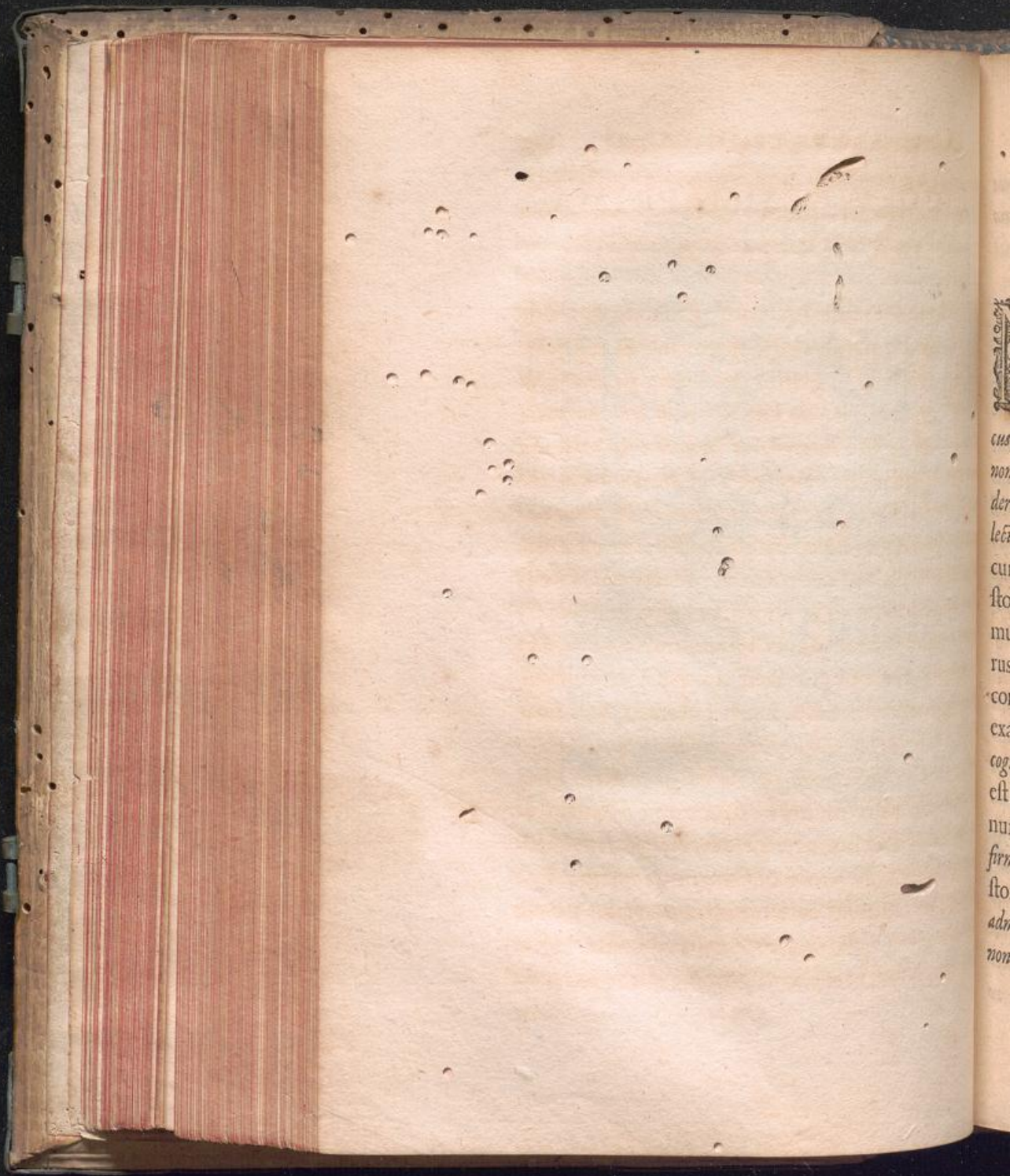
Compareant, in anima penitentis, imago Paralytici; in spiritu Confessarij, imago Christi penitentis Paralyticum.

Respice in similitudinem picturæ.

EXEMPLAR AGNITIONIS PECCATI. *Mar. 2.*
Paralyticus misericordiam suam recognoscens.

DAVID AGNOSCENS PECCATUM SVVM.
*Quoniam iniquitatem meam ego cognosco, et
peccatum meum contra me est semper.*

IMAGO VIGESIMAPRIMA
EXPLICATA.

NEMO melius suam infirmitatem agnouit
quàm paralyticus, quem nobis cap. 5, 18.
Lucas Euangelista describit. *Et ecce viri
portantes in lecto hominem, qui erat paralyti-
cus: & querebant eum inferre, & ponere ante eum. Et
non inuenientes qua parte illum inferrent præ turba, ascen-
derunt supra tectum, & per tegulas submiserunt eum cum
lecto in medium ante Jesum.* Hunc eundem paralyti-
cum, suas omnes ægritudines cognoscentem, Chri-
stoque representantem, exhibet præfens imago, si-
mulque monet hortaturque pœnitentem, vt factu-
rus confessionem nouerit peccata sua, interroget
consulatque conscientiam suam, vt post habitum
examen dicere queat: *Quoniam iniquitatem meam ego* P^{sal.} 50, 5.
cognosco, & peccatum meum contra me est semper. Hoc
est magisterium pœnitentiæ, quæ apud S. Iustinia-
num lib. 3. de Gradibus perfect. propriæ agnoscendæ in-
firmitatis magistra est. Vnde & Gregorius Parte 3. Pa-
storalis cap. 30. inquit: *Admonendi sunt, vt incessanter
admissa ante oculos reducant, vt à districto Iudice videri
non debeant.* Vnde David cum peteret, dicens: *Auerte* P^{sal.} 50,
Kk oculos ^{11.}

oculos à peccatis meis, paulo superius intulit; Peccatum meum contra me est semper. & si diceret: Peccatum meum ne respicias postulo, quia hoc respicere ipse non cessat.

Miraculosa inago.

Miraculum paralyticus in homine paralytico.

Nescit seipsum peccator, cum sit totus paralyticus; cum sit infirmus totus, fortem se estimat esse; & cum sit totus vincetus & ligatus, liberum se esse arbitrat. Hanc difficultatem, quod in cognitione sui peccator habet, expendit Basiliscus Orat. de Humilitate, & ait: Verissimum illud esse esse difficilius, quam nosse seipsum. Non enim oculum suum in semetipsum munere non fungitur, dum alia extra sunt, cernit & perlustrat; sed & ipsa mens cum accuratè acriterque peccata peruestigat aliena, tamen verò in vitiis nostris considerandis esse deprehendit, quis sui notionem habuerit, rem miram fecerit, & Origenes Homil. 2. in Cantica dixerit: Vnius, Colonis scilicet, ex septem, quos apud Græcos singularem fuisse in sapientia fama concelebrat, hæc inter cetera mirabilis fertur esse sententia: Scito te ipsum, vel, Cognosce te ipsum. Scito quo sis loco, cognosce quo stas. Psal. 50, 5. Nouit paralyticus, nouit & ille qui dicit, Psal. 1, 38, 6. iniquitatem meam ego cognosco. Dixit & ille: Mirabilia facta est scientia tua ex me, confortata est, & non

ro ad eam. Potuit quidem nunc propriam habere notionem, sed per miraculum. Ad hanc miraculosam imaginem

Oratio noui Dauidis.

Christe clemens, qui misero paralytico, suam miseriam agnoscenti, eamque diuinæ Maiestatis tuæ proponenti, veniam suorum criminum tribuisti: tribuas & mihi, miserum statum meum agnoscenti, & coram te præsentanti grauem morbum & infirmitatem animæ meæ, quoniam iniquitatem meam ego cognosco, & peccatum meum contra me est semper. Psal. 50, 5.

ATTENTIO.

Attende fili Pœnitentiæ:

Exemplar paralytici, exemplar statum suum agnoscentis.

I.

Cum rogauerit Dauid Rex, *Delicta quis intelligit?* Psal. 18, 15
Ambrosius in Apologia cap. 9. consequenter Imitatio paralytici.
asseuerat, non mediocre est, ut agnoscat vnusquisque peccatum suum. Qui peccat, in tenebris est, & in tenebris maculas contrahit, quas dignoscere & discernere

te minimè potest, donec ad lucis claritatem re-
 rat. Diuina lex lux est, *Lúcerna pedibus meis* tu-
 tuum, & *lumen semitis meis*. Ad huius luminis ra-
 positus cognosces atque discernes lates & maculas
 quibus anima tua infecta est. Et quidem satis
 num indicium est tenebris te renuntiasse, cum
 stinguis benè lates quas lex diuina declarat.

I I.

*Reductio ad
viam.* Quoties peccasti, toties à iustitiæ via declina-
 Cum viator ab incepto itinere errauerit, nisi
 mùm agnouerit errorem suum, rectum tramitem
 quem deseruit, resumere nequaquam potest. Si
 prauas ingressus, à virtute recessisti; quò fieri potest
 vt corrigas commissum semel errorem, nisi prius
 illum cognoueris? Vnde & citatus Ambrosius
*Qui potest agnoscere, declinare potest; potest, quia
 tur, eligere.*

I I I.

Psal. 40. 5. Infirmetas animæ culpa est, & idcirco David
 Sana animam meam, quia peccaui tibi. Nisi quis mor-
 rit, ac senserit agritudinem suam, ad Medicum
*Cognitio
propria in-
firmitatis.* non recurrit: qui non agnoscit peccatum suum,
 Medicum nec medicinam quærit. Benè Isidorus
 bro 2. Sentent. cap. 13. *Magna iustitiæ pars est, scire
 nosse hominem quòd prauus est, vt diuina virtuti suæ*

tur humilius, ex quo suam infirmitatem agnoscit. Non sine causa notat Euangelista: *Et virtus Domini erat ad sanandum eos.* & deinde producit paralyticum miserum se prauumque suum statum agnoscentem, diuinæ virtuti subditum, vt ad eius exemplum, mores & actiones tuas cognoscens, teipsum Christo representes, & eiusdem misericordiæ ac clementiæ te subiicias.

IV.

Ne Deus seuerè iudicet pœnitentem, priùs seipsum reus in iudicium vocet. *Si nos ipsos iudicaremus, non utique iudicaremur.* Iudex antequam sententiam ferat, necesse est vt causæ cognitionem habeat, nec pœnitens suiipsius iudex æquus esse potest, nisi peccatorum suorum cognitio præcedat. Quo pacto iudicium istud fieri debeat, monet Augustinus libro de Pœnitent. cap. 9. *Ascendat homo aduersum se tribunal mentis suæ. Si timet illud, quòd oportet nos exhiberi ante tribunal Christi, constituat se ante faciem suam, ne postea fiat. Nam minatur hoc Deus peccatori, dicens: Ar- guam te, & statuam te contra faciem tuam. Atque ita constituto in corde iudicio, adsit accusatrix cogitatio, testis conscientia, carnifex timor. Inde quidem sanguis animæ consentientis per lacrymas profluat, vt à se homo damnaus, à iudice Christo absoluetur, sicut ab-*

Luc, 5, 20. solutus est paralyticus, cui dixit: Homo, remittitur tibi peccata tua.

V.

Quod si post diligens examen factum, turbæ multorum peccatorum occurrant, quæ aditum ad Christum intercludant, ac simul dicitur

Psal. 3, 3. Non est salus ipsi in Deo eius, ne diffidas. *Angela.*
Psal. 90, 11. Deus mandavit de te, & in manibus portabunt te, &

mittent coram Christo, sicut illi portitores paralytici cum suum dimiserunt, demissusque tandem dicitur

Psal. 3, 4. Tu autem susceptor meus es. Nec dubium, quin nignè à Christo excipieris, & optatam indulgentiam impetrabis. Satis benè & opportunè Christus stomachus Homil. 80. ad Populum Antioch. occurrunt

Excitatio penitentis peccatori dicenti, Totam vitam in peccatis absumpsi, si penitentiam egero, saluabor? Et maximè. Unde dicitur: *Unde dicitur?* Ex Domini clementia. Nec mihi dicas, Nam peccaui, & quomodo possum saluari? Tu non potes, potest Dominus.

VI.

Imitatio in aegritudine. Loquitur tamquam peritus medicus Augustinus & causas infirmitatum assignat Sermone de Genesim. *Quinque modis*, inquit, *infirmitate flagellat Deus hominem.* Primo, probatione, *ut Job & Tobias afflicti sunt.* Secundo, ne se extollat, *ut Paulus.* Tertio modo

peccata, sicut paralytico Dominus dixit, Dimittuntur tibi peccata. Quarto, ut sua Virtus vel Sanctorum suorum ostendatur, sicut de caco nato. Quinto, ut hic incipiat tormentum sustinere, sicut Antiochus & Herodes, unde scriptum est, Duplici contritione contere eos. Causam tui morbi tertiam puta, cogita ægritudinem criminis ergo incurrisse, & instar paralytici iacens in lecto reuer te esse recognosce, & ut sanitatem possis consequi, protestare: *Quoniam iniquitatem meam ego cognosco, & peccatum meum contra me est semper.*

Audi Pater Pœnitentis:
Exemplar Christi curantis paralyticum,
exemplar Confessarij.

I.

Comprimebatur vndique Christus, cum per creta demissus est descriptus iam paralyticus, & Christus, omnibus viris primariis à quibus comprimebatur, attendit hominem de misero suo statu sollicitum. Laudandus Confessarius est, qui more Christi, cum ab aulicis tenetur & obsidetur, currenti paupereulo ad Confessionem aures benignas præbet.

II.

Consideret Confessarius, pœnitentem instar paralytici, antequam se susteret tribunali Confessionis multa

*Imitatio
Christi pa-
ralyticum
curantis.*
*Officium
Confessarij
est compati
pœnitenti.*

multa passum in conscientia examine, & quorundam
 crimina, totidem impedimenta sensisse, quibus
 facienda Confessione deterreretur. Superavit diffi-
 cultates, impedimenta perrupit, & totus verecun-
 ad Confessionem accedit. Ipsum igitur Confessarius
 benignè recipiat, sicut Christus paralyticum pol-
 viarum obstacula & difficultates, admisit.

III.

Recogn-
 sciat bene-
 ficium.

Ioan. 6, 44.

Confessarius instar paralytici existimet pen-
 itentem desuper ad se missum, ut eius confessio-
 excipiat. *Nemo venit ad me*, Christus ait, *nisi Pater
 meus traxerit eum*. Traxit Pater ad Christum para-
 lyticum, trahit quoque penitentes, qui veniunt
 Sacramentum. Satis magnum beneficium est,
 afficitur Confessarius, cum Pater misericorditer
 penitentem ad ipsum mittit, & eius arbitrio
 fam, quæ est cum peccatore, decidendam remittit.

IV.

Agat de so-
 lutione pœ-
 nitentis.

Ad instar paralytici ligati, cogitet Confessarius
 vinculum esse penitentem. Dixerat Christus cap-
 18. Luca: *Spiritus Domini super me, propter quod
 xit me, euangelizare pauperibus misit me. Sanare con-
 tos corde, predicare captiuis remissionem*. Paralyticus
 numeratur captivus, cui Christus, *Fili, remitte
 tibi peccata tua*. Annumeratur & penitens, qui

ptus & ligatus venit, & à vinculis relaxetur per Sa-
cerdotem, cui dictum, *Quidquid solueris super terram*, Math. 16.
erit solutum & in caelis. Spiritus Christo assistebat, vt
captiuus remissionem prædicaret, & hunc eundem
Spiritus in Discipulos & Confessarios afflauit, vt in
Sacramento Pœnitentiæ Sacerdotibus assisteret.

V.

Datur in lecto paralyticus iunctis manibus auxi-
lium petens à Christo : iungit & pœnitens manus,
ad pedes Confessarij procumbens, opem implorans
à Virgine, à Sanctis, & Confessario, dicens : *Ideo pre-*
cor beatam Mariam, &c. Nouerit Confessarius opem
pœnitenti concessam à beata Maria, Angelis pariter Impendat
operam
suam.
& Sanctis, nec debere se excusare vt operam suam
impendat. Faciat id quod in simili casu fecit Paulus
Apostolus, & refertur Actuum cap. 16, 9. *Visio per*
noctem Paulo ostensa est : Vir Macedo quidam erat stans,
& deprecans eum, & dicens : Transiens in Macedoniam
adiuua nos. Ut autem visum vidit, statim quesiuimus
proficisci in Macedoniam, certi facti, quòd vocasset nos
Deus euangelizare eis. Hæc eadem vox, *Adiuua nos,*
viri pœnitentis est, qui in sui cognitione versatur,
& opem sui Confessarij, & simul Vicarij Christi,
supplex orat & implorat.

S. Augustinus libro de Salutaribus documentis
 cap. 20. Oportet ut spiritualis iudex sciat cognoscere
 Examine penitentem. debeat iudicare: iudiciaria enim potestas hoc expedit
 ut quidquid debet iudicare, discernat. Diligens igitur
 quisitor, & subtilis inuestigator, sapienter, & quæ-
 rite interroget à peccatore, quod forsitan ignorat, vel
 cunctia velit occultare. Accedat & Basilius Regula
 Hoc & in corporalibus morbis vsuuenit. Sunt enim
 multi morbi, quos non sentiunt infirmi, de quibus magis
 dunt iudicium Medicorum, quam proprie stupidi
 & in morbis animæ, id est peccatis, credere debet
 de rebus suis plura possunt obseruare, quam ipse. No-
 nouit Christus de paralytico, quam de se paraly-
 cus nouit.

Compareant, in anima pœnitentis, imago
 digi; in spiritu Confessarij, imago cœlestis Patris.
 Respice in similitudinem picturæ.

IMAGO VIGESIMASECVNDA
EXPLICATA

POST causæ discussæ cognitionem & animæ contritionem, accedat pœnitens ad tribunal confessionis, ferens præ oculis effigiem filij prodigi, cuius parabolam ex ore Christi cap. 15, 18. commemorat sanctus Lucas. Cognouit ille peccatum suum, & ait: Surgam, & ibo ad patrem meum, & dicam ei: Pater, peccaui in calum, & coram te: iam non sum dignus vocari filius tuus: fac me sicut vnum de mercenariis tuis. Et surgens venit ad patrem suum. Cum autem adhuc longè esset, vidit illum pater ipsius, & misericordia motus est, & accurrens cecidit super collum eius, & osculatus est eum. Dixitque ei filius: Pater, peccaui in calum, & coram te, iam non sum dignus vocari filius tuus. Accedit Basilius agens de Pœnitentia, & simul de filio prodigo: Cœpit pœnitere, properauit ad patrem, & quomodo illi sese applicaret, studiosè cogitauit. Quid dixit ad patrem? Peccaui contra te, & coram celo. Hæc apud se consultaui, non ignarus bonitatis paternæ. Venit ad patrem causam dicturus, accessit illum pudore suffusus. Tantummodò velis, & ipse Deus vltro occurret. Cœperat dicere, & mox pater illum complectitur.

Considera, quae sint patris viscera, & spem veniam
quaquam abscindes. Cùm igitur ad pedes Confiteor
examinatus, & totus contritus accesseris, dicale
Confiteor Deo omnipotenti, & tibi Pater, existima
nitus te similem prodigo, qui protulit confes
nem suam, Peccaui in calum, & coram te, & Deo

peccato, 6. non ab similem confitenti, Tibi soli peccaui, & coram
coram te feci, ut iustificeris in sermonibus tuis, & pro
cas cùm iudicaris. Accedit Iustinianus cap. 3. de Gra
bus perfect. Verus pœnitens ex cognitione atque pro
odio se coram Deo humiliando accusat, Sacerdotis gratia
se prosternit.

Miraculosa imago.

Miracu-
lum patra-
rum in pro-
digo.

Mirabilis Deus in peccatoribus est, cùm
ad nouam vitam reuocat per pœnitentiam
Certè, certè, dum homo in crimine est, nomine
nus viuus, re ipsa tamen mortuus est. Vnde scribitur
Apoc. 3, 2. peccatori dictum legimus: *Nomen habes, quod
& mortuus es.* Cùm verò quis à peccati morte liber
ratur, nomine solùm est mortuus, re tamen
viuit Deo: quamobrem viris iustis dicit Apostolus
Colof. 3, 3. *Mortui enim estis, & vita vestra abscondita est cum
Christo in Deo.* Prodigus filius habebat nomen quod
ueret, reuerà vita carebat; conuersus est, & reuer-

vnde & pater maiori tui respondit: *Epulari, & gau-* Luc. 15, 32.
dere oportebat, quia frater tuus hic mortuus erat, & re-
uixit; perierat, & inuentus est. Mirabilis in prodigo
 Deus, cum dicit, *Peccaui in celum, & coram deo.* Mira-
 bilis in te, cum dicis, *Peccaui*: tunc enim temporis
 redis ad te, miraculose vita spiritalis tibi redditur,
 tibi restituitur. Ad hanc miraculosam imaginem

Oratio noui Dauidis.

DEus, qui prodigum filium in celum & coram
 te delinquentem, ac dicentem, *Peccaui*, saluum
 esse voluisti: indulge mihi confessionem generalem
 meam facienti, & simul dicenti, *Peccaui*, mea culpa,
 mea maxima culpa. *Tibi soli peccaui, & malum coram* Psal. 50, 6.
te feci, ut iustificeris in sermonibus tuis, & vincas cum
iudicaris.

ATTENTIO.

Attende fili Poenitentiae:
 Exemplar prodigi, exemplar generaliter
 confitentis.

I.

COgita te quasi quoddam castrum esse, quod *Imitatio*
 vbi primum peccatum tuum occupauit, om- *filij prodigi.*
 nes

nes eius portas inuasit. vnde & Dominus dixit
 Gen. 4. 7. no; *Statim peccatum in foribus aderit.* Si tamen
 dum castrum capit, liberam reliquit portam sub
 sidij, affilget certā spes liberationis. Porta quæ
 subsidij, confessio est, quæ periit in Caino, tamen
 Psal. 31. 5. tamen in Dauide, *Dixi: Confitebor aduersum me.*
 Luc. 15. 18 *Confitiam meam Domino.* Mansit in prodigo. *Surgam*
ibo ad patrem meum, & dicam ei: Pater, peccavi
lum, & coram te. Tunc igitur satis ostendis, sub
 portam reseruataim & retentan, cum ais, *Confitebor*
Deo omnipotenti, & tibi Pater: hæc enim enunc
 auxilium petis à Deo, beata Maria, Sanctis, & Con
 fessario, *Idè precor beatam Mariam, omnes Sanctos*
te Pater, orare pro me ad Dominum Deum nostrum.

II.

Antequam ad rigidum torturæ examen pro
 datur, iudices solent conuenire reos, vt sibi seorsum
 veritatem declarent; dein amicas & familiares
 sonas adiungunt, vt confidentiùs patrata reus con
 nat. Si nihil hæc profint, ad torturam venitur. De
 solus cum peccatoribus olim agebat, vt criminum
 detegrent, postea verò socios sibi Confessarios
 sumpsit, vt in eorum præsentia factorum veritas
 manifestarent. Si quis reuocat confiteri, licet accipiat
 pœnas, exponetur torturæ æternæ, vbi Beatus

Confessio
 voluntaria.

stridor dentium est, ubi sine vilo profus fructu, sed cum summo detrimento extorquetur à reo confessio veritatis. Quamobrem, teste Clemente Epist. 1. ad Iacobum fratrem Domini, beatus Petrus omnes & singulos instruebat, *actus suae vitae omni hora custodire, & in omni loco Deum respicere firmiter, scire suas cogitationes malas cordi suo aduenientes ad Christum allidere, & Sacerdotibus Domini manifestare.*

III.

Confessio filij prodigi facta est clementissimo Patri; & tu quoque Patri confiteris, cum dicas, *Con-Paterna. Confiteor Deo omnipotenti, & tibi Pater.* Ex hoc titulo Nyssenus Orat. De muliere peccatrice, in hunc modum philosophatur: *Afflictionis participem & socium sume Sacerdotem ut patrem. Quis enim tam falso nominatur pater, aut tam duro atque adamantino animo praeditus est, qui non filiis merentibus doleat, & gaudentibus letetur?* Concludit: *Audacter ostende illi quae sunt recondita animi arcana, tamquam occulta vulnera medico retere.*

IV.

Bono animo confessionem tuam aggredere: teste enim Isidoro lib. 2. Sentent. cap. 14. *amplius letatur Animo sa. Deus de anima desperata, & aliquando conuersa, quam de ea quae numquam extitit perditata: sicut de prodigo filio, qui mortuus fuerat & reuixit, perierat & inuentus est.*

M m

de

de cuius regressu magnum fit gaudium patris. De quoque regressu lætus & hilaris est piissimus ac mentissimus Pater. Comple paternam exultationem confessione Sacramentali, cui pater tuus Confessorius præstò iam est gratas tibi aures præbere.

V.

Cùm Medico se sistit æger, priùs se malè habere significat, dein suas speciatim infirmitates declarat. Hanc eandem viam seruat is qui ad spiritalem salutem ad Confessarium venit: qui venit ad Confessarium, priùs vniuersum enuntiat, *Peccavi nimis cogitatione, sermone, & opere*, & deinde ad singula peccata descendit. Cùm æger se malè habere fatetur, dolet; & suam specialem agritudinem exponit, dolet eandem quoque formam pœnitens cùm se peccasse, & in quibus se casibus defecisse ac deliquisse confitetur, debet esse contritus.

VI.

Rom. 10, 10 *Imitatio in agritudine.* *salutem.* Corde creditur ad iustitiam, ore autem confessio salutem. Haud dubiè prodigus post magnos excessus factos, corpore & spiritu æger recurrit ad patrem suamque confessionis virtute non modò spiritu, etiam carne conualuit. Dum laboras pœnitens detrectes confiteri, da gloriam Deo. Vocalis confessio salutaris ægrotanti corpori est: ægrotanti

nes namque ex peccato principium habent, & idcirco à Deo mittuntur, vt ad pœnitentiæ remedium quis confugiat. Testatur hoc ipsum Basilius in Asceticis. *Sapè peccatorum sunt flagella infirmitates, ad hoc immiffæ, vt ad refipifcentiam nos amplexandam impellant.* Refipifcit æger, qui dicit, *Tibi foli peccaui, & Pfal. 50, 6. malum coram te feci.*

Audi Pater Pœnitentis:
Exemplar Christi excipientis prodigum,
exemplar Confessarij.

I.

Paterna sua viscera Christus ostendit in prodigum, & hæc eadem oportet vt Confessarius excipientis. Imitatio patris filium excipientis. excipientis suo, qui ad ipsum tamquam ad patrem recurrit. Prodigus Euangelicus inde concepit animos reuertendi ad patrem suum, quia pater erat. Quicumque defecerunt, & in Deum multa flagitia perpetrarunt, ad conuersionem suam excitantur, cum aduertunt rem sibi cum pio patre futuram. Ergo, ne sua spe frustrentur, paternè à Confessario excipientur.

II.

Confessarius nomine patris gaudet, & hoc nomine vocatur in Confessione generali, quam pœnitentis. Confessarius Pater.

Mm 2

ni.

nitens ad pedes eius prostratus recitat, & enumerat
*Confiteor Deo omnipotenti, ait, subiungitque deum
 & tibi Pater.* Attendat Confessarius, & aduertat
 nistrum se esse Dei Patris omnipotentis, cum
 assistit in tribunali Confessoris, & simul inter
 latur, vt cum eo paterno erga poenitentem affe
 ducatur, & fungatur. Meminerit se ministrum
 tris esse, *qui solem suum oriri facit super bonos & iustos
 & pluit super iustos & iniustos.*

Matth. 5,
43.

III.

Isai. 9. 6.
Minister
Christi.

Confessarius minister Christi est, qui & Patre
 turi seculi nominatur, & est. Pater iste clementer
 mus cum conderet Poenitentiae Sacramentum,
 terni sui affectus atque Spiritus consortes Con
 rios esse voluit, ac proinde super eos insufflauit. Cre
 didit Deus Adamum, vt esset mortalium pater
 Gen. 2. 7. *inspirauit in faciem eius spiraculum vite: creauit*
 confessarios Christus, vt poenitentium omnium pro
 forent, & flatum suum illis distribuit. Creauit
 ergo & prouectionis suae memor Confessarius
 paternè se cum poenitente gerat, ne degener à Chri
 sto fiat, cuius Spiritus particeps factus est.

Gen. 2. 7.

IV.

Socius Spi
ritus san
cti.

Confessarius Spiritus sancti socius, quo primò
 clesiae Confessarij imbuti fuerunt à Christo, &

dixit, *Accipite Spiritu. sanctum.* Et quidem Spiritus ^{Ioan. 20.} sanctus parerno titulo fungitur, cum ipsum oret & ^{10.} clamet Ecclesia, *Veni pater pauperum.* Nemo peccatore pauperior: cui Deus ipse deest, defunt omnia. Quapropter cum Apocal. 3, 17. Præful quidam se diuitem esse iactaret, ac dictitaret, *Diues sum, & locupletatus, & nullius egeo,* retudit eius iactantiam Christus, *Nescis, inquit, quia tu es miser, & miserabilis, & pauper, & cæcus, & nudus.* Pater pauperum peccatorum Spiritus sanctus est, & eorundem patrem sibi assistere Confessarium gaudet, vt inopia pœnitentium succurrat & medeatur.

V.

Diuina lex ait: *Honora patrem tuum, & matrem* ^{Deut. 5, 16.} ^{Honorabi-} ^{lis.} tua. Prima filiorum cura esse debet cultus & honor parentum, quibus prima cura incumbit vitæ, salutis, & sustentationis liberorum. Nouit natura patres, nouit & gratia; & vtraque proles instruit in veneratione & obseruatione parentum. Excedit naturam gratia, quæ maiorem erga Confessarios cultum in pœnitentibus requirit. Nulla enim proles genitorem suum ita colit ac veneratur, vt pœnitens Confessarium, cum se ad eius pedes prosternit. Prima cura pœnitentis est, secundum Deum, Confessarium suum reuereri: prima quoque cura Confessarij sit,

ut vitæ, salutis, & bonis animæ eius prospiciat,
tamquam verus pater paternè & amanter excipiat
pœnitentem.

VI.

Sanctus Augustinus lib. 2. de Visitatione in
Exhortatio cap. 5. *Confitere charè mi nominetenus quæ te remor-*
Confessarij. *flagitia, detege specialiter quæ scis esse specialia, quoti-*
na, de quibus non fuisti mundus, saltem cogitatione re-
lecta generali appone, sicque ex indulgentia confide.
pendendum ex ipso in Psalm. 75. *Factus es homo ad im-*
agem Dei. Per viam verò peruersam & malam peruersam
in te & exterminasti in te imaginem Conditoris tui. Factus
dis similis, attendis in te, & displices tibi: iam eo cogitatio-
similis fieri, quia hoc tibi displicet, quod displicet &

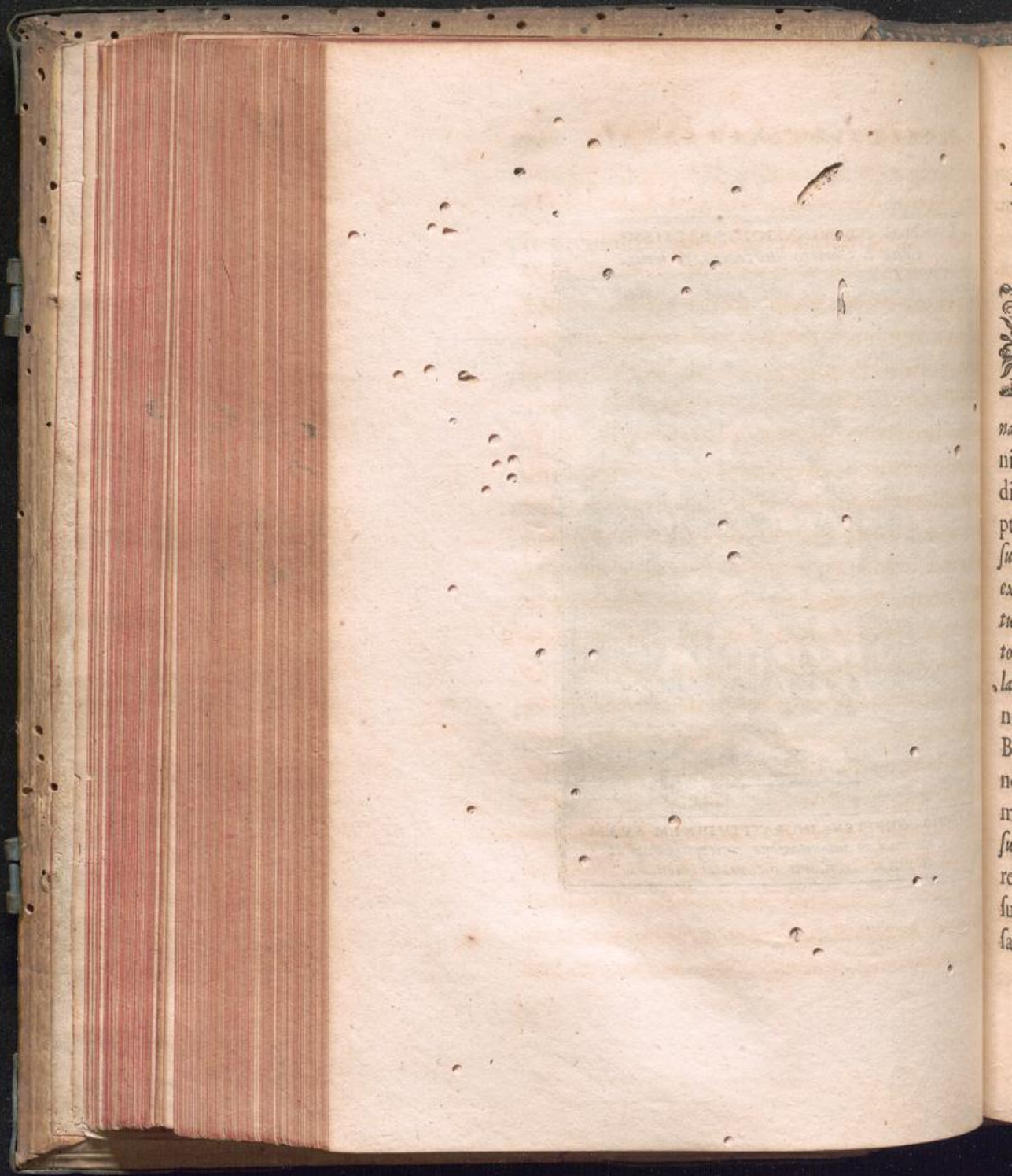
Compareant, in anima pœnitentis, imago
cæci; in spiritu Confessarij, imago Christi illu-
nantis.

Respice in similitudinem picturæ.

EXEMPLAR ILLUMINATIONIS BAPTISMI. *Ioan. 9.*
Cecus à Christo illustratus, et lotus.

DAVID CONFITENS INGRATITVDINEM SVAM.
*Ecce enim in iniquitatibus conceptus sum: et
in peccatis concepit me mater mea.*

IMAGO VIGESIMATERTIA
EXPLICATA.

PROPONITVR tibi Christus illuminans hominem à natiuitate cæcum, cuius rei historiam Ioannes cap.9. memorat. Christus lux illuminans est. *Illumi-* Ioan. 1, 9.
nat omnem hominem venientem in hunc mundum. Omnis homo qui venit in mundum, cæcus venit, & indiget illustratione quæ fit per aquam lustralem. Baptizauit Iesus cæcum, & simul illuminauit. Quamdiu Ioan. 9, 5.
sum in mundo, inquit, lux sum mundi. Hæc cum dixisset, expuit in terram, & fecit lutum ex sputo, & liniuit lutum super oculos eius, & dixit ei: Vade, laua in Natatoria Siloë (quod interpretatur, Missus.) Abiit ergo, & lauit, & venit videns. Magnum lumen, magnum beneficium accepit, quod & nobis per Sacramentum Baptismi collatum est. Extollit beneficij magnitudinem magnitudo hereditariæ nostræ cæcitatibus, cuius meminit Dauid: Ecce enim in iniquitatibus conceptus Psal. 50, 7.
sum, & in peccatis concepit me mater mea. Meminit reatus originalis, & condonati quidem, vt culpam suam magis exaggeraret, non vt minueret & excusaret. Adiunxit confessionem iniquitatis suæ, ait Ambrosius

Nn fuis

sius cap. II. Apolog. David *in perpetua* *seculari*
canendam orbe transmisit. Transmisit consequenter
 gratitudinem suam, quòd cum esset à cecitate
 reditarius factus liber, capi se permisit recidua
 cecitate; sicut & nos quoque capti sumus, cum
 Baptisma receptum delinquimus.

Miraculosa imago.

*Miracu-
lum patris
in la-
co.*

HÆc conditio peccati est, ut inuadat o-
 culum hominum. Inuasit oculos primi hominis
 quo Serm. de Iacob & Esau asserit hæc Augustinus
*Cum Adam haberet oculum puræ conscientia, gauderet
 presentiam Domini. Postquam verò oculus ille san-
 est, cepit lucem formidare diuinam, refugit in remota
 atque in densa lignorum, veritatem fugiens, umbra
 petens.* Hanc eandem consuetudinem retinet
 Sap. 2, 2. per peccatum, quod Ægyptiis lumen abstulit,
 cecauit illos malitia eorum, eruit oculos Samsonis
 Psa. 37, 11. Dauidis visum abstulit. *Lumen oculorum meorum
 Sophon. I, 17. ipsum non est mecum.* Vnde & Sophonias: *Ambrosius
 ut caci, quia Domino peccauerunt.* Cæcis hominibus
 visum dare natura non nouit, nouit gratia, &
 dem per pœnitentiam, quæ cæcos peccatores
 minat. Dolendum, quòd cum remedium cæci-
 fit tam commodum, illud ita facillè omitatur.

pertinet sententia illa Tertulliani libro de Pœnitentia: *Hirundo si excœcauit pullos, nouit illos oculare rursus de sua chelidonia. Peccator restituendo sibi institutam à Domino exomologesim, sciens præteribit illam, quæ Babylonis Regem in regna restituit.* Restituit exomologesim Adamo visum, restituit & Dauidi, qui clamat, *Ecce enim in iniquitatibus conceptus sum, & in peccatis concepit me mater mea.* Accedit agens de Pœnitentia Ephræm: *Excœcat malitia mentem, sed pœnitentia lucernam accendens, Deum ipsi à longè ostendit.* Ad hanc miraculosam imaginem

Oratio noui Dauidis.

DEus pius ac clemens, qui cæcum natum illuminasti, & in sacrosancto Baptismo dedisti mihi lumen & visum: miserere ingrati hominis. Ecce rursus cæcus sum, in peccatis totus vixi, qui fui totus in peccatis natus. *Ecce enim in iniquitatibus conceptus sum, & in peccatis concepit me mater mea.*

ATTENTIO.

Attende fili Pœnitentiæ:
Exemplar nati cæci, exemplar ingrati-
tudinem confitentis.

I.

*Imitatio
hominis
caci.*

Sacramentum Confessionis institutum à Christo est pro iis qui semel per Baptismum illustrati recidiua cecitate laborant. Ita monet Concilium Tridentinum sess. 14. cap. 1. *Sic ea in regeneratione tibi gratitudo in Deum esset, ut iustitiam in Baptismo gratiam susceptam constanter tuerentur, non fuisset aliud ab ipso Baptismo Sacramentum ad peccatorum confessionem esse institutum.* Ingratus huic beneficio acquisiti, delictum confitere, confitere imprimis ingratitude tuam, quò datum tibi lumen & vitam miserè perdidisti.

II.

Ingratitudo peccatoris.

Quò maior est illuminatio, eò maior ingratitude peccantis. Quanta verò sit illustratio sacramenti Baptismi, expendit Nazianzenus Orat. in laudatum Baptisma. *Baptismus, inquit, omnium Deorum sanctiorum præclarissimum est, & præstantissimum. Vnde quedam Sancta sanctorum vocantur, & Cantica cariorum; quòd scilicet latius pateant, ac plura complectantur præcipuamque dignitatem habeant: eodem modo Baptismus quoque illuminatio dicitur, quæ omnes alias illuminationes sanctitate precedat.* Cùm ita se res habeat, maximum iniurium censere & accusare debet is, qui tantæ illuminationi ingratus, relapsus est in peccatum.

III.

Consideravit in Soliloquiis Augustinus, qualis ante Baptismum, & qualis post Baptismum fuerit, & ait: *Inuoluebar in tenebris filius tenebrarum, tenebras meas amabam, quia tenebras meas non cognoscebam.* Postquam verò tinctus iam esset aqua, & visum recepisset, addit: *Verè Domine tu es Deus meus, qui eduxisti me de tenebris & umbra mortis, & vocasti me in admirabile lumen tuum, & ecce video.* In hunc eundem statum deduxit te Christi gratia; & immemor beneficij, rursus es tenebris innolutus, & cæcus reditus. *Surge qui dormis, & exurge à mortuis, & illuminabit te Christus.* Hic effectus virtutis pœnitentiæ est, cum agens de pœnitentia dicat Ephræm. *Tenebris obducta est mens iniquè agentis, nec cernit bonitatem, quia desperatione ipsam implevit inimicus: at pœnitentia velut bonus medicus nebulam animæ adimens, lumen ipsi benignitatis ostendit.*

IV.

Salutare consilium est illud quod lib. 2. de Compunct. cordis proponit Chrysostomus. *Oportet nos recordari priora delicta, etiam ea pro quibus veniam consecuti sumus, ut intuentes, quàm ingens debitum nobis remisit Deus, & ampliùs eum diligere possimus, & verecundiam pudor emque recipere, atque ex iis corde compun-*

gi. Propterea Dauid condonatum sibi peccatum hereditarium in memoriam reuocabat, vt magis diuinum amorem, ad pudorem & verecundiam, cordis compunctioſum, & ſuæ ingratiſſimæ actionem ſe excitaret. Excitet ſc̄ Christianus Dauid qui maius beneficium accepit, & maius debentur contraxit, qui creditori ſuo non ſatisfecit, imo potius maximè ingratus, maximè iniurius extitit.

V.

*Imitatio
agriculſe.* Corde creditur ad iuſtitiam, ore autem confeſſio fit ſalutem. Satis benè in Aſceticis monet S. Baſilius. Quemadmodum ſi eſſemus in paradifo voluptatis, in agricolandi inuento ac labore opus haberemus; ita ſi eſſemus paſſionibus, iuxta chariſma quod in hominis opificio ante lapſum, obnoxij, nullam certè medendi ad morborum ſolacium deſideraremus. Peccauimus Adamo, & arte Medicorum indigemus: cuius ſunt ſubſidia, vt monet idem Baſilius, recurſus ad Chriſtum fiat, qui luto factò cecum illiuit, & lauauit in Siloam iuſſit. Iubet & agrum lauari, ſi velit erigere more cæci huius Euangelici, ac ſimul Dauid qui minor primi peccati dicit, Ecce enim in concupitiſſimis conceptus ſum, & in peccatis concepit me mater mea.

Pſal. 50, 7.

Audi Patet Pœnitentiæ:
Exemplar Christi cæcum illuminantis,
exemplar Confessarij.

I.

Christus cæcum illustrat, & futuri sui muneris Imitatio
Christi cæ-
cum illu-
minantis.
comonet Apostolos, vt cum ministri Pœnitentiæ
fuerint, meminerint hoc officium sibi iniunctum,
vt cæcos peccatores illuminent. Si cæcus cæcum du-
cat, ambo in foueam cadent: proinde necesse est,
vt oculatus Confessarius dux pœnitentium sit. Cæ-
cus erat David, postquam in crimen incidit (*Et lu-
men oculorum & ipsum non est metum*) & vt ille duce-
retur ac sanaretur, Nathan Videntem misit ad cæ-
cum Deus, qui & oculatos Confessarios nunc mit-
tit ad pœnitentes. Pfal. 37, 11.

II.

Septem Ecclesiæ Sacramenta ex latere Christi
promanarunt, cum illud apertum in cruce est, &
misit ex se sanguinis & aquæ fluenta. Cæcus homo
tunc temporis visum recepit, & exclamauit, *Verè* Marc. 15,
39.
hic homo filius Dei erat. Hoc latus ostendit Christus
Apostolis, cum eos Confessarios instituit atque con-
stituit, vt scirent penes ipsos deponi Sacramentum Confessa-
rius cæcos
illustrat.
Pœnitentiæ, quod illustrandis peccatoribus deserui-
ret.

ret.

ret. Hoc depositum seruant apud se singuli Confessarij: exponant pœnitentibus, vt cum cæci veniunt ad Confessionem, amissum sibi visum recuperent & restarent. Hic effectus Pœnitentiæ, vt qui

Ioan. 9, 26. beneficio fruatur, dicere queat: *Unum scio, quia cæcus essem, modò video.*

III.

Antequam illustraret Christus cæcum, in confessario expuit, & dein liniuit oculos eius, & visum iniit. Solet homo, cum quidpiam sordidum videt aut audit, horrere, & præ horrore in terram spuere. hoc Christus; sed ita fecit, vt simul hominem illustrauerit. Sordidum quid & horridum, peccatum est, quod displicentiam & horrorem pariat Confessario necesse est: sed ita pariat horrorem, vt oculos ab homine non auertat, eiusque studeat spiritus illustrationi. Horret peccatum Christus, non horret naturam hominum: odit criminis cæcitatem, non odit naturam conditionis humanæ, monetque Confessionem vt cæcitatem detestetur, & manum miseratus accipiat, vt miser cæcus à statu suo resiliat.

*Miseretur
pœnitentis.*

IV.

Cum latus suum Christus Apostolis & Confessariis ostendit, donauit eos Spiritu sancto, cuius aduentum optans & simul orans, dicit Ecclesiæ:

sancte Spiritus, & emittit calidus lucis tuae radium. Et
 rursus: *Accende lumen sensibus.* Habet Spiritus fan- ^{Lumen ac-}
 ctus hanc vim, vt cæcitatem auferat, lumen & vi- ^{cedat.}
 sum afferat. Hæc eadem virtus deriuatur & datur
 Confessariis, vt quotquot ad eos cæci venerint, po-
 testate sibi à Spiritu sancto collata, visum capiant.
 Quid petit aliud ac præterdit pœnitens, quàm vt
 lumen visumque recipiat?

V.

Christus cæcum sanans, gradum sistit in via, ^{Vacet ne-}
 docendo Confessarium, vt cùm pœnitenti occurreret, ^{cessit: ai-}
 sciat interrompere viam, & cursum aliarum occu- ^{pœniten-}
 pationum intermittere, vt confitentem audiat, & il- ^{tis.}
 lustret pœnitentem. Accepimus temporibus Iosue
 suum gradum solem stitisse. Quid miramur? Mire-
 mur Christum subsistentem, de quo Ioannes scribit:
 Prateriens Iesus vidit hominem cæcum à natiuitate. Vidit ^{Ioan. 9, 1.}
 cæcum, & substitit. Quis iste est, qui gradum figit?
 Ipse de se loquatur, & statim loquitur: *Quamdiu sum* ^{Ioan. 9, 5.}
in mundo, lux sum mundi. Hæc cùm dixisset, expuit in
 terram, & fecit lutum ex sputo, & liniuit lutum super
 oculos eius. Miremur gradum suum tenentem iusti-
 tiæ Solem, imitemur, & subsistamus, Confessa-
 riorum more Apostolorum, qui Christo suo adsti-
 terunt, & cum eo substiterunt, donec cæcus illu-
 stra-

Oo

stra-

straretur. Hoc opus *suum* Christus appellat, & ipsum opus Confessariorum est, ut suos poenitentes illustrent.

VI.

IOAN. 3, 21. S. Bonaventura in Confessionali cap. i. partic.

Sit Angelus lucis.

Qui facit veritatem, venit ad lucem, ut manifestet opera eius, quae in Deo sunt facta. Ex hoc verbo Sacra qui Angelus Domini exercituum dicitur, intelligat, non tenebrarum, sed lucis Angelum se ostendat, sed confessionibus audiendis. Oret & dicat cum Damiano Augustino in Psalm. 66. Illumina vultum tuum super nos, id est, imaginem tuam illumina super nos. Imprime nobis vultum tuum, fecisti nos ad imaginem & similitudinem tuam, fecisti nos nummum tuum, sed non debet tua in tenebris remanere. Mitte radium sapientiae tuae, pellat tenebras nostras, fulgeat in nobis imago tua, nos faciamus & nos imaginem tuam.

Compareant, in anima poenitentis, imago maritanae; in spiritu Confessarij, imago Christi iam audientis.

Respice in similitudinem picturae.

EXEMPLAR BONÆ ET VERÆ CONFESSIONIS. *Joan. 4.*
Samaritana verè confessa Christo.

DAVID VERE CONFITENS CVLPAS SVAS.
*Ecce enim veritatem dilexisti incerta &
occulta sapientie tue manifestasti mihi.*

IMAGO VIGESIMA QVARTA
EXPLICATA.

MAGNUM spectaculum Christi, & Samaritanæ mulieris, Christi confessionem excipientis, mulieris Samaritanæ Christo confessario peccata sua exponentis, ita benè præter spem se gerentis, ut eius confessio fuerit ab ipso Christo commendata & approbata. Dicit ei Iesus: *Vade, voca virum tuum, & veni* Ioan. 4. 16. *huc.* Respondit mulier, & dixit: *Non habeo virum.* Dicit ei Iesus: *Benè dixisti, quia non habeo virum, quinque viros habuisti, & nunc quem habes, non est tuus vir: hoc verè dixisti.* Benè confitetur ille, qui verè sua crimina aperit, & peccata sua cum Samaritana detegit, exponitq; cum pœnitente Dauide, qui benè & verè confessus, factæ suæ confessionis veritatem allegat, ut veniam & indulgentiam à Deo obtineat: *Ecce* Psal. 50. 8. *enim veritatem dilexisti, incerta & occulta sapientiæ tuæ manifestasti mihi.* Incerta & occulta sapientiæ suæ manifestat Deus pœnitenti & confitenti, qui nouit Deo secreta & occulta declarare delicta, more Dauidis Psal. 31. 5. asserentis: *Delictum meum cognitum tibi feci.* Et quidem, ut annōtat eo loco Gregorius, *plus est*

est delictum cognitum facere, quam delictum manifestare.
 Ille enim delictum cognitum facit, qui non solum quod
 cit annuntiat, sed etiam omnem peccati causam et originem
 narrat; qui non superficie tenus peccatum loquitur, sed
 quando, et ubi, et quomodo, et si vel ignorantia,
 casu vel studio deliquerit, confitetur.

Miraculosa imago.

*Miraculum
 in patria
 in Samaria.*

Habet mortalis rerum natura aquam, quae
 fusâ ignis extinguitur; sed hoc mirabile
 quod aeternus ignis ardor lacrymis poenitentiae
 piatur, cum libro de Poenitentia dixerit Tertullianus.
*Si de exomologesi retractas, gehennam in corde confitetur
 quam ibi exomologesis extinguit; et poena prius
 tudinem imaginare, et de remedij adeptione non dicitur.*
 Mirabilis lacrymarum compunctio est, quae
 aeternum extinguit. Hanc petiuit, hanc obtinuit
 Samaritana Christus, cum dixit, *Da mihi bibere.*
 dedit aquam poenitentiae, praebuit veram Confite-
 nem, & verè ignem extinxit. Ad hanc miracu-
 lam imaginem

Oratio noui Dauidis.

Christe Veritas Patris, cui benè & verè Samaritana
 confessa est, & meruit à te audire, Bene

xisti: confessionem approba meam, qui dolens & lugens tibi simul & Confessario meo omnes meas culpas in veritate declaro: *Ecce enim veritatem dilexi* Psal. 50, 3.
si, incerta & occulta sapientia tua manifestasti mihi.

ATTENTIO.

Attende fili Poenitentiae:

Exemplar Samaritanae, exemplar bene & verè confitentis.

I.

Bernardus cap. 2. de Interiori domo: *Felix conscientia, in qua misericordia & veritas obuierunt sibi; veritas confitentis, & misericordia miserentis: quoniam non potest ei misericordia deesse, qui se cognoscit in veritate.* Imitatio Samaritanae confitentis.
 Igitur pro anima tua ne confundaris dicere Eccli. 4, 24.
 verum, vt felix sit conscientia tua, & confessio tua sit à veritate laudabilis.

II.

Iudicium ciuile secundum leges humanas fit, Confessio legalis.
 iudicium verò confessionis secundum mandata diuina, de quibus David ait: *Omnia mandata tua veritas.* Psal. 118, 86.
 Qui seruat mandata, seruat veritatem; & qui in confessione sua diuinæ legis ordinem custodit, vt ordinate sua peccata declaret, necesse est vt etiam veritatem

veritatem custodiat. Tunc veritatem servasti, et omnia manifestasti. Caue ne mutes, caue ne minuas, caue ne veritatem depraves & extinguas. defonsus de Illibata Virgine: *Novit Deus qui depre-
verum, scit qui immutat veritatem, intelligit qui ve-
tem minuit, in aperto sapit qui veritatem extinguit.*

III.

*Vera con-
fessionis
vis.*

Quantas vires scelus habeat, nemo potest qui nesciat. Vires suas in caelo ostendit, cum in lo ipso Virtutes etiam angelicas turbavit. Cedit in terris robur suum, cum in homine vinctos homines prostravit. Quamvis sit tantum rium, praevalet contra illud veritas confessionis. *ritas inualefcit.* Quamvis consistant aduersum te strata, & agmina peccatorum, vera confessione tuus ac munitus nihil timeas. *Veritas liberabit vos,* inquit nos omnes Ioannes, & quidem ex ore Christi.

*3. Esdræ 4,
8.*

Ioan. 8, 32.

IV.

Augustinus lib. 2. de Visitat. in fir. cap. 5. *Alph. coram te Sacerdotem, Angelum Dei existima.* (Laborem Sacerdotis, ait Malachias, custodiunt scientiam legem requirunt ex ore eius, Angelus enim Domini coram tuo est.) *Et cum qua Deum & Angelum eius decernentia, Dei ministrum affat. e. Aperi penetrabilia, ablati ma latibula, conscientiarum verecundarum penitentia*

*Fit coram
Deo & eius
Angelo.*

ucla repagula. Non te pudeat coram vno dicere, quod non te puduit forsitan coram multis & cum multis facere: nam humanum est peccare, Christianum est à peccato desistere, diabolicum est perseuerare. Ergo, quæ mentem grauius exacerbant facinora, Dei Angelo manifesta, nihil obscurum dicens, culpam nullis ambagibus reuoluens, nullis circumuersionibus, quod verum est, operiens.

V.

Cùm Christus institueret Sacramentum Confessionis, dixit Apostolis: *Accipite Spiritum sanctum, quorum remiseritis peccata, remittuntur eis.* Præses itaque Confessionis est Spiritus veritatis. Caue ne illum offendas, adimendo quidquam de culpis quas cogitatione, verbo, & opere perpetrasti. Memineris quid acciderit Ananiæ, quid Saphiræ, cùm de vendito agro sibi partem reseruarunt, lædentes Spiritum veritatis; quam ob causam ab Apostolo Petro extremo sunt addicti supplicio, & quidem ad exemplum & terrorem pœnitentium, ne tegant & abscondant veritatem.

VI.

Hortatur nos Dauid, vt effundamus in confessione, quidquid habemus in corde. *Effundite coram illo corda vestra.* Quibus verbis adiungendus est commentarius Basilij: *Impossibile est, ad diuinam gratiam*

P p

acci-

accipiendam habiles reddamur, nisi vitia animas nobis
possidentia prius euicimus. Vas quod odore tetro fuerit
fectum, nisi probè lauetur, vnguentum odoratum non
recipere poterit. Idè Samaritana recepit, quia
suum effudit coram veritatis Deo.

VII.

Rom. 10.
10.
Imitatio in
aegritudine.

Corde creditur ad iustitiam, ore autem confessio
salutem. Crede, mulierem Samaritanam in furore

corpore & anima, cum in corpus suum peccata
veræ confessionis virtute perfectè fuisse sanata.
Adest Christus, qui confessionem eius excipit,
qui sanitatem agræ contulit; adest, inquam, E
Virginis, qui nouit per confessionem feminas
curare aegritudines. Assistit tibi agrotanti, & te
expectat vt crimina patrata exponas. Veritas tibi
& te recreabit à morbo, si benè ac verè, quibus
cogitatione, verbo, & opere commisisti, declaraueris,
ris, & verè confessus dixeris summo veritatis Deo.
Ecce enim veritatem dilexisti, incerta & occulta sapientie
tuae manifestasti mihi.

Ioan. 8, 32.

Audi Pater Pœnitentis:
Exemplar Christi audientis Samaritanam,
exemplar Confessarij.

I.

Christus veritatem à Samaritana, cùm faceret ^{Imitat} confessionem, non extorsit, sed elicit, & ille- ^{Christi au-} ^{diens Sa-} ^{marita-} ^{nam.} xit peccatricem, vt suo se ore accusaret & damnaret. Hanc eandem formam seruandam sibi Confessarius proponat, vt non per vim vllam agat & cogat pœnitentem sua criminâ declarare; prudenter suauiterque procedat, vt veritatem eliciat. Si quis vim inferat, & violentè crimina extrahit, non tam Confessarium agit, quàm iudicem sæcularem, qui torquendo reum veritatem delicti extorquet, vt delinquentem condemnet.

II.

Christus ex facto itinere lassus sedebat, cùm Sa- ^{Indicat} ^{Confessa-} ^{rius.} maritana venit vt aquam ex fonte hauriret, & sic iuxta puteum sedens pœnitentis suæ confessionem accepit & impendit absolutionem. Sedens iudex sententiam suam pronuntiat. Christus sedebat sic supra fontem, agens simul Confessarium & iudicem, vt instrueret eos; penes quos iudicium ani-

marum futurum esset, quales vellet vicarios
nimirum iudices; pœnitentes verò reos, quorum
causa discutienda foret in tribunal Confessionis.
Ergo cum in sede Confessionali causam dicis, con-
sidera eius te locum tenere, qui sedebat sic
fontem, & de statu, & causa Samaritanæ iudiciali

III.

Christus sedebat atque sitiebat: sitiebat propter
Ioan. 4. cis conversionem, & totus sitibundus aiebat, *Da mihi bibere.* Sitis illa Christi procedebat ex ingenito
uore amoris, quo totus accensus in salutem anima-
rum flagrabat. Qui sedet in templo, & expectat
vt accedant pœnitentes, eorumque confessiones
conuersiones auidè cupit, refert Christum, qui in
ta puteum sedens præuenit Samaritanam, patens
illam expectauit, & auidè potum ab illa efflagitauit
& in eius conuersione sitim ardentem restinxit.
Sedit totos dies ad fores officinæ mercator, vt ad
venditores alliciat, suasque merces distrahat: &
bescat Confessarius vna hora se non posse manere
cum Christo, & perseverare in subsellio Confessionis
nali, vbi cælestes gratiæ diuinæ merces exponuntur
& distrahuntur. Hæc officina est, ad quam videntur
Mat. 25, 8. imprudentes, & dicentes, *Date nobis de oleo, quia lampades nostræ extinguuntur,* remittuntur, & respon-

Sitis salutem pœnitentium.

responsum illud accipiunt, *Ite potius ad vendentes,*
emite vobis, serò ad officinam confessionis vene-
 runt, vbi clauis cæli sunt, ac proinde clausam cæli
 ianuam non multò post inuenerunt.

IV.

Christus cùm iter in regnum Samarixæ fecit, ita
 festinus fuit, vt fatigatus in puteum venerit; & vbi
 peruenit, diu in sede quieuit, & per otium egit cum
 Samaritana, cuius conuersioni inhiabat, cuius con-
 fessionem affectabat. Discat Confessarius ex Christo
 festinare & properare, cùm vocatur ad templum vt
 confessiones excipiat. Discat Confessarius à Christo,
 non festinatò, sed per otium suos pœnitentes audi-
 re, & exactè causam eorum discutere. Magna ne-
 gotia magnum exigunt otium. Magnum illud est,
 vbi de salute agitur animarum.

V.

Meminerit Confessarius, potestatem sibi datam
 per insufflationem Christi, & afflatum Spiritus san-
 cti, qui Spiritus veritatis est à cælo delapsus, vt om-
 nem veritatem doceret. Spiritus sanctus est qui do-
 cet pœnitentem Samaritanam veram facere confes-
 sionem. Spiritus sanctus est, qui in Christo residet,
 & veram impendit absolutionem. Sciat se ab hoc
 eodem Spiritu veritatis pendere, vt benè & verè

pœnitentes suos absoluat, & peccatorum
vincula & nexus relaxet. Quam ob rem, priusquam
sententiam pronuntiet, Spiritum sanctum confiteatur
Psal. 84. 9. & dicat: *Audiam quid loquatur in me Dominus*, & sen-
tentia eius oraculum suam sententiam dicat sedens in
tribunali confessionis.

VI.

S. Augustinus lib. 20. de Ciuitate Dei, cap. 4.
Apo. 1. 4 verba Apocalypsis exponens, *Et vidi sedes, & prepo-*
runt super eas, & iudicium datum est, ait: *Non ha-*
tandum est de ultimo iudicio dici, sed sedes prepositi
Sedes Con- *& ipsi prepositi intelligendi sunt, per quos Ecclesia*
fessionis. *gubernatur. Iudicium autem datum nullum melius*
Matth. 16. *piendum videtur, quam id quod dictum est: Quae ligati*
19. *ritis in terra, ligata erunt & in caelo; & quae solueritis*
in terra, soluta erunt & in caelo.

Compareant, in anima pœnitentis, imago Tri-
figurationis; in spiritu Confessarij, Christus
figuratus.

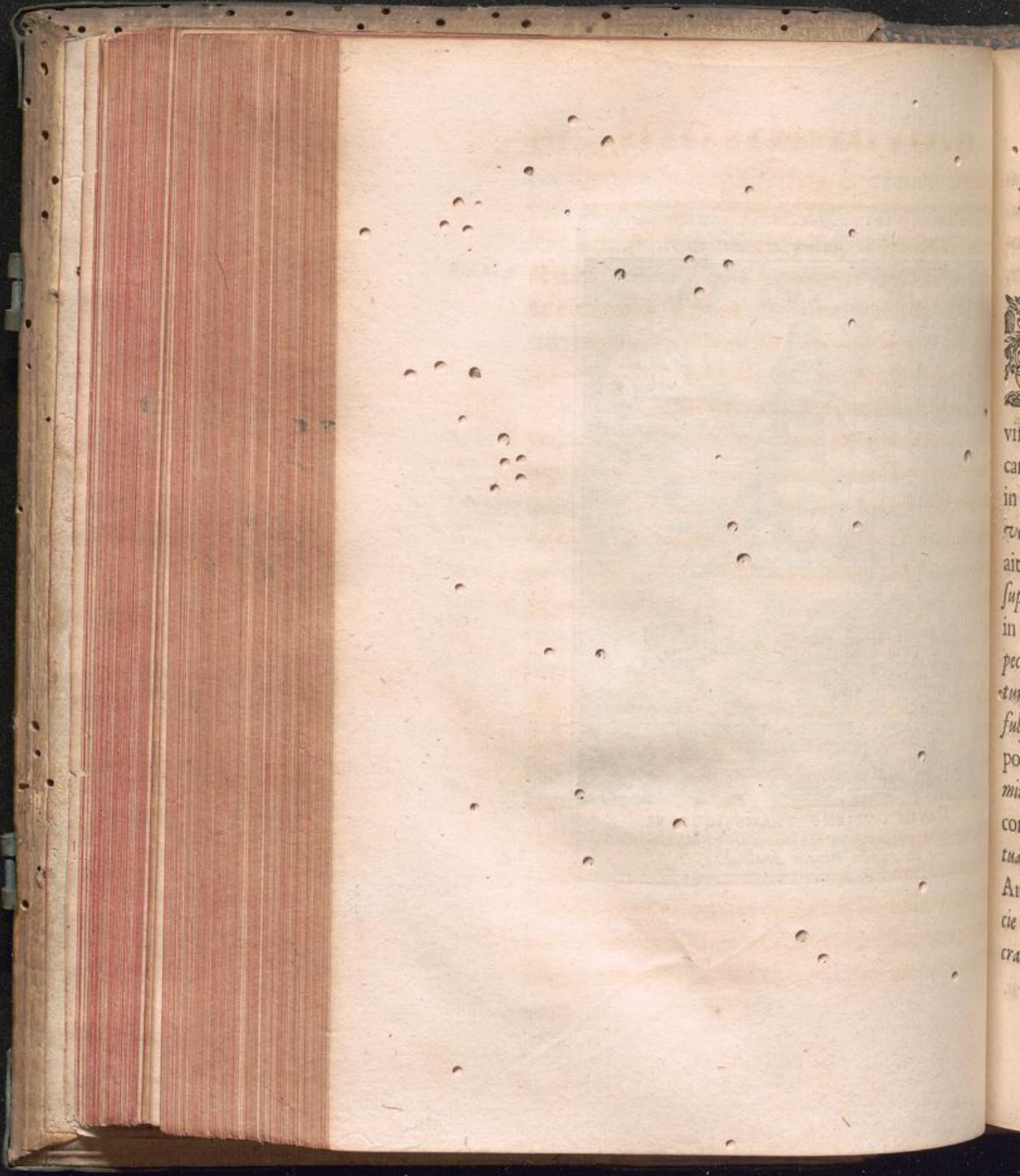
Respice in similitudinem picturae.

EXEMPLAR VIRTUTIS CONFESSIONIS. *Mat. 17.*

Christi Transfiguratio, et poenitentis.

DAVID CUIEENS TRANSEIGVARI.
*Asperges me hysopo, et mundabor: lauabis me,
et super niuem dealbabor.*

vi
ca
in
ru
ait
sup
in
pec
-im
ful
po
mi
co
tua
An
cie
cra

IMAGO VIGESIMAQVINTA
EXPLICATA

RESPLENDET Oratorium Pœnitentiæ
sacra & sancta imagine Transfiguratio-
nis Christi, cuius facies refulsit instar so-
lis, & niuium instar vestes eius candidæ
viæ sunt. Apparent itaque in Christo splendor &
candor, veræ pœnitentiæ præcones testesque, quos
in se & pro se recognouit ille, qui dixit, *Ecce enim* Psal. 50, 6.
veritatem dilexisti; & deinde vera facta confessione
ait: *Asperges me hyssopo, & mundabor; lauabis me, &* Psal. 50, 9.
super niuem dealbabor. Quæ loca versans Ambrosius
in Apologia David, dicit: *Dum hæc asserit David, &*
peccatorum specialium atque communem colluuiem confite-
tur, subito ei splendor veritatis, & candor spiritualis ef-
fulsit. Cuius autem niuis candor ille sit, statim ex-
ponit: *Hæc est nix intelligibilis, de qua ait, quòd Do-* Mar. 17, 2.
mini Iesu refulserunt vestimenta sicut nix. Cùm David
confiteretur, dixit Deo: *Incerta & occulta sapientie* Psal. 50, 8.
tue manifestasti mihi. In quem etiam locum rursus
Ambrosius: *Non per speculum, non in enigmate, sed fa-*
cie ad faciem te mihi demonstrasti: in tuis te inuenio Sa-
cramentis. Hæc sunt tuæ vera Sacramenta sapientie, qui-
bus

bus mentis occulta mundantur. Benè ergo monetur
 Psal. 33, 6. *uid similes pœnitentes: Accedite ad eum, & illu-*
mini, & facies vestra non confundentur. In quem
 cum Basilius: *Pœnicorum est ad veram lucem accipere*
& manifestari velle, & vultu haud pudefacto ab igni-
minatione discedere. Quisquis ad hanc lucem accipit
suam animam gloriosam reddit, & quidem in e-
formam, quam agens de Baptismo Pœnitentia-
 filius describit: *Quemadmodum statua obtrita iam*
obscura, amissa illustri Regis figura, denuò à sapien-
tifice & bono opifice fingitur, vt figmenti sui gloriam
cuperet, & pristino splendori restituatur, ad istum modum
& nos propter præcepti diuini transgressionem deprimimur
ad pristinam imaginis Dei gloriam reuocamur.

Miraculosa imago.

Miracu-
lum trans-
figuratio-
nis in homi-
ne confi-
tente.

Mirabilis est transfiguratio pœnitentis, quem
 Madmodum S. Augustinus in Psalm. 88. *In omni misericordia perditorum, in iustificatione*
rum quid laudamus nisi mirabilia Dei? Laudas quia
repperunt mortui; plus laudas quia redempti sunt per-
Quæ gratia? quæ misericordia Dei? Vidisti hominem
ri cœnum luxurie, hodie decus temperantia. Vidisti ho-
nem heri blasphematores Dei, & hodie laudatores
Vidisti hominem seruum creaturæ, & hodie cultorem

toris. Hæc mirabilia Dei in seipso expertus dixit.
Asperges me hyssopo, & mundabor; lauabis me, & super niuem dealabor. Psal. 50, 9.
Dealbatus transfiguratusque sibi
etiam admirationi fuit, *Et dixi, Nunc cæpi, hæc mutatio dextra Excelsi.* Psal. 76, 11.
Ad hanc miraculosam imaginem

Oratio noui Davidis.

Christe Rex æternæ gloriæ, in cuius conspectu
est pulchritudo & confessio pœnitentis, vt eum
in virum alterum transmutes & transformes: mu-
tabis me, transfigurabis me, vt in nouam transferar
creaturam. *Asperges me hyssopo, & mundabor; lauabis me, & super niuem dealabor.* Psal. 50, 9.

ATTENTIO.

Attende fili Pœnitentiæ:

Exemplar Transfigurationis, exemplar trans-
formationis Pœnitentis.

I.

Mirabilis fit per pœnitentiam mutatio, mira-
bilis transfiguratio: filius tenebrarum efficitur
filius lucis, efficitur filius splendoris & candori-
s. *Hæc mutatio dextra Excelsi.* Crede dicenti: *Niue dealbabuntur in Selmon,* nimirum ritè pœnitentes ac
Imitatio Transfigurationis. Psal. 76, 11. Psal. 67, 15

Qq 2

con-

Isai. 1, 18. confitentes. Crede etiam asserenti: *Si fuerint peccata vestra velut coccinum, quasi nix dealbabitur.* Quod post factam Sacerdoti confessionem alius à te nino non sis, nec refulgeas velut nix, perfecta fuit confessio, quæ tui ipsius mutatio & mystica transformatio nominatur & est.

II.

Pretiosa
gratia.

Cùm iam pœnitens confessus est, expectat & optat beneficium hoc à Christo, vt instar niuis candidetur. Attendat, & simul perpetuum quanti steterit gratia hæc, quam desiderat & expectat. Antequam cælum niues in terras effundat, mœret, tristatur, mœstis ac tristibus nubibus circumobducitur. Antequam Christus candorem gratiæ pœnitentibus infundat, mœrores ac dolores confessionis subit. Vnde Dauid hysopo pretiosi sanguinis Christi se aspergendum, & deinde supra candidandum esse affirmat. Hæc est vis & gratia mysticæ transfigurationis, quam petis: expende gratiam quam postulas.

III.

Nix pariter & lana conuenerunt in vestibus uatoris. *Vestimenta autem eius facta sunt alba sicut lana.* Et quidem in nostra iustificatione Deus dat gratiam sicut lanam, cùm dixerit Isaias: *Si fuerint peccata vestra*

velut coccinum, quasi nix dealbabitur: & si fuerint ru-
bra quasi vermiculus, quasi lana alba erunt. Nix de ex-
lo venit, lana in terra nutritur. Vis niuem gratia
caelestis? opus est, vt ex te lanam conficias: para
confessionem, para dispositionem, vt vestes animæ
tuæ candidæ sicut nix appareant, & fulgeant vi &
virtute Pœnitentiæ, de qua Ephræm: *Subintrare cupit
Pœnitentia instar solis, & vult totam illustrare mentem.*

*Dispositio
necessaria
ad gratiam
Sacramen-
talem.*

IV.

Mulier Evangelica perdidit drachmam suam, ^{Luc. 9, 2.}
lucernam accendit, euerit domum, vt drachmam
perditam inueniret. Mulier illa typus est Christi, a-
nimæ tuæ typus est drachma: accendit Christus lu-
cernam, vt animam tuam inueniat. *Resplenduit fa-* ^{Mat. 17, 2.}
cies eius sicut sol. Euerit scopâ Lazari domum, cum <sup>Scopa La-
zari con-</sup>
tuam confessionem excipit; inuenit, cum te trans-^{fessio.}
figurauit in se. Iacens in terra drachma, iacens in
statu peccati anima sordida & fœda est; cum ele-
uatur, & ex malo statu erigitur, beneficio Christi
purgatur & emundatur.

V.

Augustinus Serm. in Psalm. 103. *Primò ergo accusa* <sup>Decor ani-
mae confi-
tentis.</sup>
fœditatem tuam, fœditas enim animæ de peccatis, de ini-
quitatibus est. Accusando fœditatem tuam, incipis confite-
ri, à confessione incipis decorari. Quo decorante, nisi specioso
for-

forma præ filiis hominum? Vt autem & decoram fac
 audeo dicere, amavit & fœdam, quia Christus pro
 mortuus est. Quam vitam sibi seruat iustificatio, quia
 mortem donauit & impio? Ergo anima decora esse
 test, nisi confessâ fuerit fœditatem ei, qui semper
 est, & propter te ad tempus pulchër non fuit. Ne de
 de acquirenda pulchritudine: appone tu confit
 Rom. 95,6. nem, superponet Deus venustatem & decorem
 fessio & pulchritudo in conspectu eius. Confessio
 à te expectat, pulchritudo quam ipse impendit.

VI.

Rom. 10, 10. *Imitatio in salutem.* Corde creditur ad iustitiam, ore autem confessio
 salutem. Crede scriptum esse de Christo, Confessio
 & decorem induisti, amictus lumine sicut vestimenta.
 Phil. 3, 20. idem, de quo dicit Paulus Apostolus, Reformatus
 corpus humilitatis nostræ, configuratum corpori claritatis
 sue. Antequam generalis corporis nostri reformatio
 fiat, præcedit illa quam accipit æger, cum ex
 bo conualescit. Quid enim est restauratio valetudinis,
 nisi quædam reformatio, quædamve transformatio?
 ratio? Transfiguratus Christus confessionem suam
 affert. Confessionem & decorem induisti. Habeat &
 confessionem suam æger, qui reformari desiderat,
 catque: Asperges me hyssopis, & mundabor; lauabo
 & super niuem dealbabor.

Audi Pater Pœnitentis:
Exemplar Christi transfigurati, exemplar
Confessarij.

I.

Christus hilarius & lætus in sua Transfiguratione Imitatio Christi transfigurati. declarat, quo vultu pœnitentem excipere Confessarius debeat, cùm venit ad Confessionem, vt se in alterum virum transformet. Benè se habet & facit Christi Vicarius, cùm dolet grauiter offensum Deum, & simul gaudet cùm videt procumbentem in genua reum, & commissorum veniam postulantem. Ita gaudeat Confessarius, vt interior animi lætitia foras erumpat, & ex vultus hilaritate, qui confitetur, dignoscat, quàm sit grata atque festiua apud Deum facta confessio, quàm accepta sit & placita anteaactæ vitæ mutatio.

II.

Cùm Christus sublimis in Transfiguratione apparet, veniam & indulgentiam promittit, ac simul donat, cùm scripserit Isaias: *Exaltabitur parcens* vo-Isai. 50, 18. *Quapropter canit inprimis Ecclesia: Gloria in excelsis Deo.* Deinde petit à glorioso suo Rege veniam & misericordiam, dicendo: *Qui tollis peccata mundi, miserere nobis.* Et vt obtineat & impetret indulgen-

Minister
Excelsi
Confessa-
rius.

dulgentiam, allegat sublimitatem eius à quo illi-
nititur impetrare. *Quoniam tu solus sanctus, tu
Dominus, tu solus altissimus, Iesu Christo.* Huius
tudinis Christi minister est Confessarius, ad quem
ipse se vocatum & euectum esse consideret, &
datur occasio ministerij Confessionis, & simul
solutionis, cuius virtute poenitens in alium virum
mutatur, impurus mundatur, denigratusque
didatur.

III.

Transfiguratur Christus in monte, & acci-
tur à Patre gratus & dilectus filius: *Hic est filius
dilectus, in quo mihi bene complacui.* Discat ex
summo Confessarius, qui & pater poenitentis
cùm viderit illum transformari in alium virum
ligere iam confessum, & in ipso, more patris,
placere. Nec dubium, quin Deus ipse, qui iam
catorem oderat, & eius statum detestabatur, &
cum illo procedat, verè poenitentem amet, &
ipso sibi congaudeat, dicatque: *Hic est filius
dilectus, in cuius vitæ ac morum transfiguratione
mihi complacui, cùm agens de Poenitentia Episcopus
dicat: Inseritur in poenitentia caelestis conditio ac
quia diuinitatis est consors.*

Mat. 17, 8.

Compla-
ceat sibi
in poeni-
tente.

IV.

Qualis esse debeat qui studet pœnitentium formationi, præfert Christus ipse in sua Transfiguratione, dum lucis splendorem cum candore niuium coniungit. Non censetur idoneus pro audiendis Confessionibus, pro informandis & transformandis pœnitentibus, ille qui scientiæ luce & splendore non rutilat, quiq̃ue niuium candore, morum scilicet puritate, non fulget. Vnde & Christus omnibus Confessariis dixit, *Vos estis lux mundi; & subiunxit: Sic luceant opera vestra bona, vt glorificent Patrem vestrum, qui in calis est.*

*Sit purus,
& sapiens.*

Mat. 5, 14.

V.

Adfuit in Transfiguratione ignis non comburens, sed illuminans: adfuit Spiritus sanctus, adfuit in lucida nube, ex qua Pater diuinus intonuit, quæque Discipulos obumbravit. Obumbravit eos qui creati sunt Confessarij, & in eorum creatione Christus ait, *Accipite Spiritum sanctum.* Multa in confessione dicuntur, multa audiunt, præsertim à feminis, Confessarij, quæ lædere audientes possent; prouidit autem Christus de umbra Spiritus sancti, qua illæsi penitus forent, ne ab excipiendis Confessionibus deterrentur. Cavendum tamen Confessariis est, ne ab umbra Spiritus sancti recedant. Si se sub

*Umbra
Confessarij.*

*Ioan. 20,
10.*

R r

vm-

ſombra contineant, erunt ab igne immunes ac la-
ri, Chriſtoque per omnia conformes fient.

VI.

*Multiformis trans-
figuratio
Chriſti, &
Confessa-
rij.*

S. Boſiauentura in Pfalmum 14. *Chriſtus* qui
que ſe transfiguratur in nobis, quandoque nos in ſe. In
dupliciter, ut oſtendat in ſe veritatem humanae naturae
quandoque ad aduocationem, nam eſt aduocatus
& noſtram cauſam dicit eſſe ſuam. Nos in ſe transfigu-
exempli exhibitione; vult enim nos ſibi eſſe conformes
Vult ſibi eſſe conformes Confessarium & confite-
tem, vtrique ſplendorem ſuae lucis, & niuium ca-
dorem proponit, ut ad ſuae Transfigurationis ex-
plum ſe componant. Componit ſe Confessarius, qui
tis ſplendore ſuae doctrinae poenitentem ſuum
ſtrat, & niueo morum candore inuitat & ex-
confitentem ad puritatem cordis, vitæque ſan-
moniam. Ad exemplum Chriſti ſe aptat, qui ver-
te Confessionis filius tenebrarum eſſe deſinit, tene-
que mundus ac candidus interiùs & exteriùs re-
geſcit.

Compareant, in anima poenitentis, imago ſan-
nati; in ſpiritu Confessarij, imago Chriſti ſanctiſ-
Reſpice in ſimilitudinem picturæ.

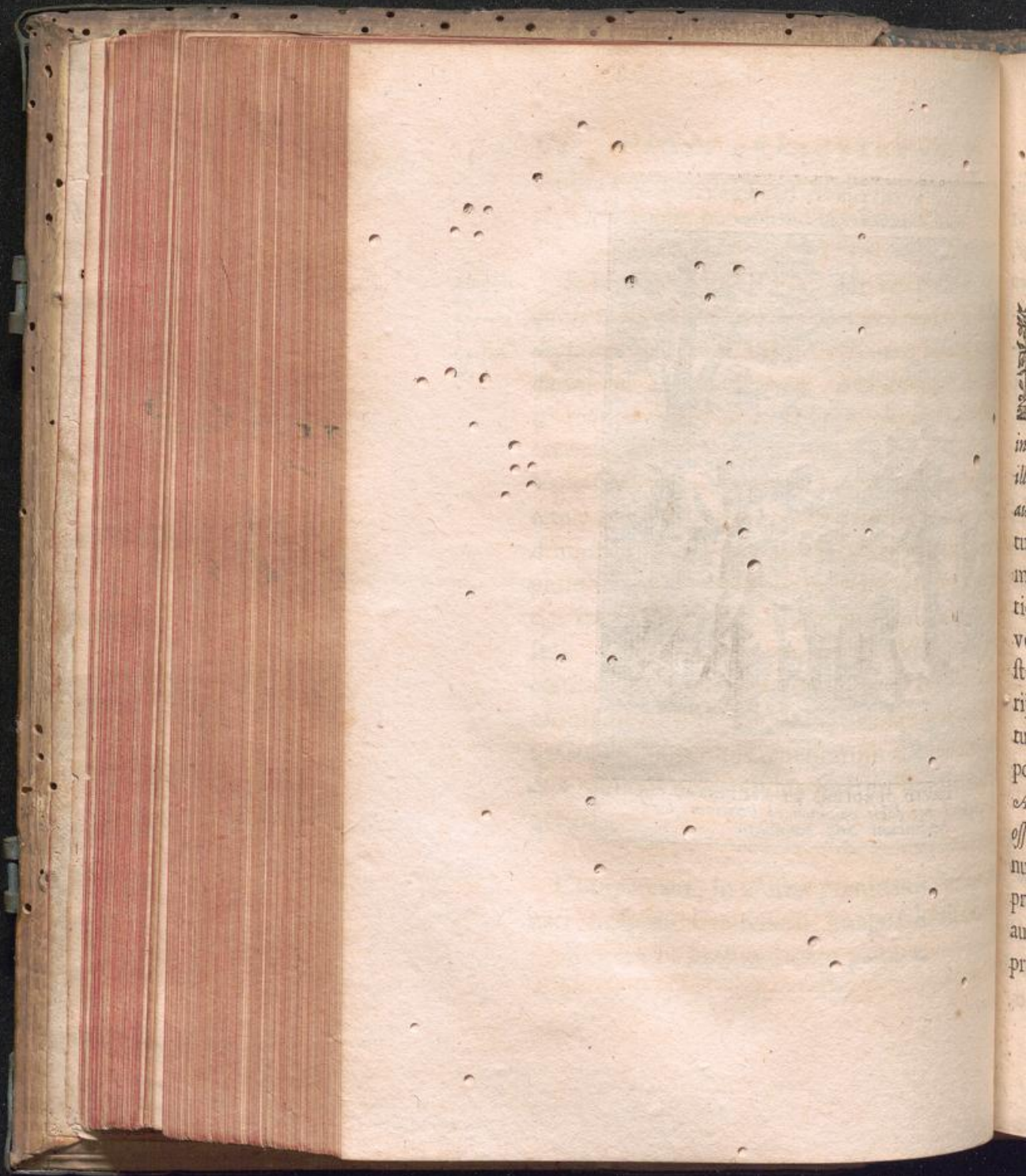
EXEMPLAR POENITENTIS OBEIENTIS. Marc. 7.

Surdus audiens & obediens.

DAVID OBEIENS, ET AVDIENS.

*Auditui meo dabis gaudium et letitiam: &
exultabunt ossa humiliata.*

IMAGO VIGESIMASEXTA
EXPLICATA.

HOMO surdus oblatuſ Christo eſt, qui & audiens, & obediens Patri, ſurdos reddit audientes, & obediens. *Et apprehen-* Marc. 33.
dens eum de turba ſeorſum, miſit digitos ſuos in auriculas eius, & ſuſpiciens in cælum ingemuit, & ait illi; Ephpheta, quod eſt, adaperire. Et ſtatim aperta ſunt aures eius. Chriſtus eſt, qui humanum pulſat auditum, & ſurdum ſanat. Peccatores ſurdæ aſpidi ſimiles ſunt, nec diuinas præceptiones, nec inſpirationes audiunt. Audire tunc ſurdi incipiunt, cùm veniunt ad Pœnitentiæ Sacramentum: tunc Chriſtus aperit aures, vt pœnitentes monita Confefſarij libenter excipiant. Dauid prolapſus eſt in peccatum, prolapſus in ſurditatem, veniens tandem ad pœnitentiam, ſiſtit ſe Deo ſuo factus ſurdus, & ait: *Auditi meo dabis gaudium & letitiam, & exultabunt* Pſal. 59, 10.
oſſa humiliata. Poſtquam iam confefſus eſt Chriſtianus Dauid, & ad pedes Chriſti & Confefſarij ſui proſtratus iacet, ſurdi perſonam agit, & petit, vt aurem audientem & obediens cæleſtis Chriſtus præbeat. Præbet, inprimis mulcendo aures. nam,

Rr 3 vt

vt ait Ephræm agens de Pœnitentia, & filio p
go, cernis pœnitentiã non primùm quod austerum
offerre peccantibus, verùm quod gratum ac placidum
simulque suauẽ ac facile. Non mox ieiunium imposuit,
abstinentiam ac temperantiam poposcit, non vigilas
monstrauit, sed à confessione ipsum prædicauit. Prius
cet, & deinde aures pœnitentis præstringit.

Miraculosa imago.

Miracu-
lum ut
do patra-
rum.

Ambrosius lib. i. de Pœnitentia incipit in
verba: Si virtutum finis ille est maximus, qui
rimorum spectat profectum, moderatio omnium p
ma est, quæ nec ipsos, quos damnat, offendit, et
damnauerit, dignos facit absolutione. Hoc moderat
nis miraculum perpetuum est in tribunali Con
fessionis, vbi damnatus reus non offenditur, nec
ditur, imò contra omnem humanam consuetu
nem damnatione sua meretur absolutionem. Qu
ti habenda sit hæc moderatio, vel ex hoc peti
potest, quod statim addit Ambrosius: Demerita
est, quæ Domini quesitam Sanguine Ecclesiam prop
imitatrix beneficij celestis, & redemptionis vniuers
salubri sine temperans, quem ferre possunt aures
num, mentes non refugere, non pauere animi. Non
præstrictæ aures Dauidicæ ferre queunt correpti

nes, sed in illis etiam magnam letitiam, & gaudium
 David sibi pollicetur, dum ait: *Auditui meo dabis gau- P. sal. 50, 10.*
dium & letitiam, & exultabunt ossa humiliata. Ad hanc
 miraculosam imaginem

Oratio houi Davidis.

DEus, qui fecisti furdo auditum, audientem
 & obedientem reddidisti; furdus peccator ego
 fui, qui nec teipsum audiui, nec præceptis tuis obe-
 diui: aures præbe, redde audientem me, & læto
 animo excipientem consilia & monita Confessarij
 mei: *Auditui meo dabis gaudium & letitiam, & exul- P. sal. 50, 10.*
tabunt ossa humiliata.

ATTENTIO.

Attende fili Pœnitentiæ:

Exemplar furdi sanati, exemplar obedien-
 tis pœnitentis.

I.

CVra diligenter, & caue ne sis de numero eo-
 rum, qui accedunt ad Confessionem, dicunt-
 que Confessario suo, *Noli me tangere.* Si Christus
 furdum non tetigisset, haud dubiè sanatus non fuisset.
 Misit quidem digitos suos in auriculas furdi, non
 quidem,

*Imitatio
 furdi au-
 dientis, &
 obedientis.*

quidem, ut eas mulceret, sed ut perstringeret, perstringendo sordiditatem omnem expelleret, et
 1. Reg. 3, 9. ret, & diceret. *Loquere Domine, quia audit seruus tuus.*
 Psal. 84, 9. & adderet: *Audiam quid loquatur in me Dominus Deus.*
 Deus quidem, siue per se siue per Confessarium
 quatur, audiendus est. *Iubendo enim Deus, ut
 quidquid iubere voluerit, de quo metuendum non est,
 non profutura precipiat.* Augustinus libro de Ver-
 nocentia.

II.

Ambrosius in Psalm. 37. *Medicina Christi*
est, corripit enim Deus quem vult conuertere,
 2. Timoth. 4, 2. *Paulus ad medicum ait: Argue, obsecra, increpa me
 Corruptio & doctrina.* Corripit igitur Deus per
 Confessarium, quem vult conuertere; arguit, obsecrat,
 Eccli. 2, 2. & increpat, cui vult mederi: *Inclina aurem tuam,
 suscipe verba intellectus.* Quod si non audias, nec
 cipias, medicinam Christi non accipis; adhuc
 dus, adhuc in peccatis manes.

III.

Per ministros suos placita declarare Principem
 lent, & ipse Deus ministerio Angelorum olim
 Diuina & Angelica. batur, ut quid sibi placeret explicaret. Nunc
 explicat se per Confessarium tuum, Angelum
 & ministrum suum: quare citatus iam Augustinus

præmonuit: *Adstantem coram te Sacerdotem Angelum Dei existima. Labia quidem Sacerdotis custodiunt scientiam, & legem requirunt ex ore eius.* Custodiunt labia Sacerdotis scientiam, quam Dei nomine communicant iis qui audientes & obediētes diuinis præceptis sunt. Malac. 2, 7

IV.

Adest Sacramento Pœnitentiæ Spiritus sanctus, cum Christus primis Ecclesiæ Confessariis dixerit, *Accipite Spiritum sanctum, quorum remisistis peccata, remittuntur eis.* Hic idem diuinus Spiritus ora Prophetarum aperiebat, quemadmodum in Symbolo confiteris. *Credo in Spiritum sanctum, Dominum & uiuificantem, qui ex Patre Filioque procedit: qui cum Patre & Filio simul adoratur & conglorificatur: qui locutus est per Prophetas.* Qui tunc temporis per Prophetas loquebatur, nunc uerba facit per Ecclesiæ Confessarios. Quod olim Christi Apostoli, definiētes dogmata fidei, proferre solebant, *Visum est Spiritui sancto, & nobis, non errabis, si piè credas hoc ipsum dicere posse Confessarium tuum, cum Spiritus Dei præsit & adsit sacro Confessionis tribunali. Consilia & monita Confessarij diligenter custodi, sedulo serua, oracula existimans non tam humana, quàm diuina; non tam hominis consilia, quàm mandata Spiritus sancti.* Oraculum Spiritus sancti. Actor. 14, 28.

Sf

sancti.

sancti. Hæc diuina monita impresserat sibi Deo
 unde & dicit Psalm. 37, 3. *Sagitta tue infixæ sunt*
mihi. Quid per sagittas intelligat, exponit Basilianus
 hunc locum: *Ego verò has sagittas esse spirituales,*
potius ipsa Dei verba, eius animam vulnerantia, &
scientiam cruciantia existimo: quoniam tantus vir
fuit, & tot ex Deo munera consecutus, sese ad iniqua
cinora perpetranda inquinauerat.

V.

Rom. 10, 10. *Corde creditur ad iustitiam, ore autem confessio*
 Imitatio in salutem. Crede, laborantem auribus surdum per
 agitudine. morum improbitatem malè audiisse, & sanatum
 Christo fuisse, vt & benè audiret, & obediret. O
 dientia pulchra medicina tum animæ tum corporis
 malè habentis est. Contraria contrariis curantur.
 Prima illa inobedientia causa fuit omnium malorum
 rum; quapropter miser æger afflictatus accipere
 obedientiam, offerat auditum suum Christo, &
 mul eius Vicario, vt mandata eius excipiat, & ob
 Psal. 50, 10. *que? Auditui meo dabis gaudium & latitiam, &*
tabunt ossa humiliata.

Audi Pater Pœnitentis:
Exemplar Ch̄risti surdum sanantis,
exemplar Confessarij.

I.

VT hosti ciuitas eripiatur, oportet occupare portam aliquam, per quam robur exercitus ingrediatur. Fortis armatus per tyrannidem hominem cepit, Deo abstulit, quem suo Domino restituere Confessarius omnino conatur. Quid factopus sit, ostendit in imagine Christus. Oportet occupare portam auricularem, instruere & instruere pœnitentem ad obedientiam, vt qui per inobedientiam defecit, per obsequium in Dei potestatem ac possessionem redeat.

*Imitatio
Christi sanantis
minem surdum.*

II.

Magister obedientiæ Christus est, qui cum Deus esset, Mariæ ac Iosepho subditus erat, & vsque ad mortem, mortem autem crucis, Patri præstitit obsequantiam & obedientiam. Quisquis obedire nouit, nouit & obedientem sibi facere & reddere pœnitentem. Da filium Patri suo obsequentem: hic ipse cum habuerit postea proles, haud dubiè habebit sibi obtemperantes & assentientes. Da mihi, si placet, filium pœnitentiæ, qui spiritali Patri suo nouerit

*Minister
Christi obediens
Confessarius.*

Sf 2 cul-

cultum debitum exhibere, & præceptionibus eius subiicere; hic idem ipse, cum pater suorum peccantium sit, eos sibi subiectos facile inueniet. Patri obsequium præstet, ut & ipsi iam patris vicissim à suis prolibus conferatur. Quis Confessarius est, sternet sibi viam ad obedientiam quam in pœnitente suo desiderat, si nouerit & pœnitens suo se Confessario subdere, & debentem subiectionem præstare.

III.

Virtus digito Dei.

Christus ita tetigit auditum hominis surdi, ut digitum suum intromitteret. Digitus Dei Spiritus sanctus est, vnde & canit Ecclesia:

Digitus paterne dextera.

Ioan. 20, 10.

Dextera Dei Christus hunc digitum Confessariis suis dedit, cum dixit, *Accipite Spiritum sanctum, cuius remiseritis peccata, remittuntur eis.* Hinc haec & accipiunt virtutem Dei, ut sibi subditos faciant & reddant pœnitentes suos tales, ut audiant quod dixerunt, audita verò compleant & exequantur.

IV.

Recreat auditum.

Christus, cum tangit auditum, recreat, & Spiritum consolationis per aurem, ut totam animam relectet, intromittit. Spiritus sanctus paracletus est, consolator, & ut Confessarij pœnitentes solentur.

ab ipso Christo Spiritum sanctum paraclerum & consolatorem acceperunt. Cum ergo pœnitens desolatus ac mœstus venerit ad confessionem, soletur afflicto Confessarius, satisfaciens mûneri & officio suo, quod ad pœnitentium expiationem & pariter consolationem institutum est. Sciat pœnitens, cum tristitia & mœrore vexatur, habere se apud Confessarium suum spiritum consolationis, quo deiectus mœstitiâ animus erigatur & excitetur.

V.

Medicus pulsam aegroti tangit, Christus autem Explorat animum. furdi hominis pulsat, ut ostendat se esse ipsum qui dicit, *Sto ad ostium, & pulso.* Pulsat bonis monitis ac Apoc. 3. 20. consiliis, quibus acquiescens homo sibi salutem acquirit. Ritè ac rectè donatur Confessario Spiritus sanctus, qui & Spiritus consilij est, ut salutaribus consiliis ac documentis tangat ac pulset pœnitentis auditum, & moneat, quid facto opus sit, ut capax absolutionis fiat, & absolutus semel ita vivat in posterum, ne in miserum statum, in quo antè fuit, relabatur & detrudatur.

VI.

S. Bonaventura in Confession. cap. 1. particul. 5. *Debet Confessarius pio ac suavi alloquio ipsum confitentem ad veram compunctionem, & ad nudam & expressam confessionem.*

Gemitus
Confessarij.

fessionem inducere, non statim ex abrupto, si tempus
cit, inferre. Debet & gemere, sicut & Christus
muit, & quidem ex animarum zelo; sicut Basil
monet Regulâ 31. *Cum Dominus condemnet eos qui
rident, apertum est quod fideli nunquam ridendi
sit; maximè in tanta multitudine eorum constituto, qui
legis transgressionem Deum debonestant, & in peccato
riuntur, quorum gratiâ lugendum est & ingemiscen-*
Conueniunt inter se ita Confessarius & penitent
quemadmodum inter se pater & filius confertur.
Quòd si pater, cui dilectus filius est, continetur
non potest, quò minùs erumpat in gemitum,
extrema patitur proles, Confessarius, qui patris
partes agit, miserrimo statu cognito, in quo
iacet filius, attollat in cælum oculos, & gemitum
cum Christo edat indicem interni amoris, quo
bolem charam amplectitur.

Compareant, in anima penitentis, imago
turionis; in spiritu Confessarij, imago Christi
eum venientis.

Respice in similitudinem picturæ.

IMAGO VIGESIMASEPTIMA
EXPLICATA.

FIDELIS comes bonæ perfectæque Confessionis, est detestatio præteritorum peccatorum. Ad illam excitandam in pectore pœnitentis, obuiam venit & occurrit Christo Euangelicus Centurio, qui hospite tanto se esse indignum fatur. *Domine, non sum dignus ut intres sub tectum meum, sed tantum dic verbo, & sanabitur puer meus.* Domus Centurionis receptaculum prius erat falsorum simulacrorum, & illorum vanum cultum omnino detestans, prorupit in vocem illam: *Domine, non sum dignus.* Hactenus profana domus peccatorum fuisti, habitabant apud te superbia, ira, inuidia, & alia id genus facinora: cum igitur virtute absolutionis venturus ad te sit per gratiam Christus, oportet ut accedenti iam occurras, ac tibi displicens clames: *Domine, non sum dignus ut intres sub tectum meum, sed tantum dic verbo, & sanabitur anima mea.* Hoc eodem spiritu ductus, orabat Deum Dauid, ut à luto & cœno sordido criminum commissorum sacrosanctos oculos diuerteret ac dimoueret: *Auerte faciem tuam à peccatis meis, & omnes* Pſal. 50, 11.

T t

ini-

iniquitates meas dele. Orabat ita detestans commissa delicta & crimina, ut nec vel minimum eorum vestigium apud se remanere vellet. Et quidem factum Ephraim agens de Pœnitentia dicit: *In lege non solum demoliri præcepit Deus, & aras atque delubra, sed etiam cineres incensorum lapidum atque lignorum, & castra eiici iussit. Considera tu quoque qui pœnitentiam agis, quòd omne malitiæ vestigium debeas removere.*

Miraculosa imago.

*Miraculum in Censurio-
ne pœnitentis patratum.*

Celebre fatis est illud miraculum, quod in Censurio patratum fuit in deserto, cum mirum aquarum vis ex lapide promanauit, ut populus taretur. Nisi prius mores & ritus Ægyptios instituti fuissent Hebræi, aquam illam non accepturam. Nouerit pœnitens priorem vitam damnare, & in se simile experitur prodigium. Audiendus Nyssenus libro de vita Moysis. *Moyses, inquit, rursus lapidem inundare facit? quæ res quantum sit, Sacramentum Pœnitentiæ est. Nam qui, postquam biberunt è lapide, quantum ventrem & Ægyptias voluptates lapsi, bonorum pœnitentia, ac doloris perpeffione in deserto condemnantur, sunt tamen virtute pœnitentiæ lapidem, quem desiderant, inuenire, & fontes, quos delinquendo obserant.*

*penitendo referare. Referat fontes Centurio primis
idolis renuntians, & David priora delicta detestans.
Auerte faciem tuam à peccatis meis, & omnes iniquitates
meas dele. Gaudebunt hoc priuilegio ceteri peniten-
tes, si Ægyptium lutum oderint, & operari terrena decli-
nent, vt monet Ambrosius in Psalm. 118. Serm. 22. Ad
hanc miraculosam imaginem*

Oratio noui Dauidis.

CHriste Deus, cui placuit vox illa Centurio-
nis, Domine, non sum dignus vt intres sub tectum
meum, idolis & simulacris profanum: placeat &
hæc, Domine non sum dignus vt per gratiam tuam
ingrediaris animam meam infectam sordibus pec-
catorum. Auerte faciem tuam à peccatis meis, & omnes
iniquitates meas dele.

ATTENTIO.

Attende fili Poenitentia:
Exemplar Centurionis, exemplar culpas
suas detestantis.

I.

Venenum peccatum est, & tantas in se vires
habet, vt cum primùm capiatur & deglutia-
tur, Imitatio
Centurio-
nis culpas
suas dete-
stantis.

Tt 2

Iacob. 1. 16. tur, occidat animam. Peccatum, cum consummatus fuerit, generat mortem. Nemo quidem sanus est, non auersetur venenum, præsertim cum illud berit. Peccatum sicut aquam potasti, cepisti gustare venenum, & toties illud hausisti, quoties gustasti: detestare & auerfare venenatam culpationem, quam ex calice Babylonis deceptus gustasti.

I I.

*Detestatur
peniter,
culpam.*

Auerfatur omnis reus carcerem, vincula, tormenta; auerfetur & penitens facinora sua. *Teste D. Hieronymo in Psalm. 9. unusquisque peccator ipse sibi secum portat & funes, & vincula, & tormenta. unde sustinet mala: ab aliis non est necesse præparari. ipse sibi præparet quæ ad pœnam pertinent.*

I I I.

*Horreat
suum cri-
men.*

Qui vitia detestaris aliena, quare propria auerfaris? Detestaris in Caino liuorem, in Esau inuidiam, in Iuda perfidiam, & alia aliorum vitia, & tamen cum hæc omnia in te consideras, nimè damnas. *Nathan cum à Deo missus esset ad Dauidem carperet & obiurgaret, quod & fecit, prouocaret Dauidem ad odium commissi flagitii. vsus ea industria est, vt alium ab ipso, qui peccata sua in culpa ouem abstulerat, reum induceret. Cuiusque*

diisset Rex parabolam, exarsit totus in diuitem, ^{Horreat} ^{veluti da-} ^{monem.}
 scum & impium eius facinus detestatus. Tunc
 temporis Nathan interpret factus parabolæ, ait:
Tu es ille vir. Satis opportunè occurrit, v. David, ^{2. Reg. 21,}
 qui damnauerat in diuite crimen, damnaret in se:
 condemnauit vero cum dixerit, *Peccavi Domino.* ^{2. Reg. 21,}
^{13.}

I V.

Q. Hieronymus in Psalm. 90. *Dæmonium eo tempo-* ^{Horreat} ^{veluti da-} ^{monem.}
re potestatem habet in nos quando peccamus? Siue mane
peccauerimus, dæmon ingreditur in nobis, siue vespere, si-
ue nocte, quacumque hora peccamus, dæmon ingreditur
in nobis. Nemo quidem est, qui dæmonem exosum
 non habeat; nemo quoque sit, qui statum peccati
 non auerfetur. Peccator sub dæmonis imperio po-
 testateque eius paterna est, cum dictum sit pecca-
 toribus, *Vos ex patre diabolo estis.* Honorat dæmo- ^{Ioan. 8, 44}
 nem veluti patrem suum, qui diligit iniquitatem,
 & culpam non horret.

V.

Oportet ad impetrandam veniam peccatorum ^{Detestatio} ^{via ad ve-} ^{niam.}
 nosse detestari commissâ. Nouit hanc artem reus,
 qui pendens ex cruce, complici suo dixit: *Neque tu* ^{Luc. 23, 40}
tumes Deum, quod in eadem damnatione es? Et nos qui-
dem iuste, nam digna factis recipimus: hic verò nihil mali
gessit. Nouit hanc artem publicanus ille, qui orabat,

T r 3

Deus

Luc. 18, 13 *Deus propitius esto mihi peccatori.* Nouit Dauid, uult & Centurio. iste, dum dicit: *Domine, non sum dignus ut intres sub tectum meum, sed tantum dic uerbo, & sanabitur puer meus.* ille, dum dixit: *Auerte faciem tuam à peccatis meis, & omnes iniquitates meas dele.* filius 11. Reg. contractar. Ex iniucundo & molesto metu ac fructu plerumque odium peccatorum, uelut carum molestia, nascitur. Igitur si certus quisquam persuasus, quot & quantorum malorum causam delectata, sponte & ex animi affectu incipiet illa detestatio quod ostendit qui dixit Psalm. 118. *Iniquitatem odio habeo & abominatus sum: & Auerte faciem tuam à peccatis meis, & omnes iniquitates meas dele.*

VI.

Rom. 10, 10. *Imitatio in agnitione.* *Corde creditur ad iustitiam, ore autem confessio fit in salutem.* Docet nos Euangelista, Centurionem currisse ad Christum medicum, ut sanaret ægrotum puerum, & cum Christus ad eius domum uenisset exclamasse, *Domine, non sum dignus ut intres sub tectum meum, sed tantum dic uerbo, & sanabitur puer meus.* Profuit infirmo humilitas Centurionis, & minus cælesti hospite indignæ utilis fuit recognoscere proderit etiam ægroto humilis suæ indignitatis confessio, coniuncta cum suorum criminum detestatione, quam pœnitens Dauid ostendit, & ipse ostendit.

dat dicendo, *Auerte faciem tuam à peccatis meis, & omnes iniquitates meas dele.* Psal. 50, 11

Audi Pater Pœnitentis:

Exemplar Christi venientis ad Centurionem,
exemplar Confessarij.

I.

Christus Centurionem propria crimina auer-
santem, & eius famulum ægrum & malè ve-
xatum simul attendit & sanat. Placet Deo Confessa-
rius, qui confitentes dominos audit, & seruos à se
non reiicit. Placet, qui dominarum excipit confes-
siones, & seruas & ancillas pariter admittit ac reci-
pit. Confessarij Regum & Principum vana opinio-
ne ducuntur, & seducuntur, arbitrantes esse contra
honorem officij, cùm sint Regibus ac Principibus
à Confessionibus, si seruos & subditos audiant. Non
ita Confessarios Christi agunt, quàm Protomedi-
cos aulae, qui solùm circa pulsum Regium ac Prin-
cipalem versantur.

Imitatio
Christi ac-
cedentis
Centurio-
nem.

II.

Christus ad Centurionem accessit, accessit & Pe-
trus, cui Actorum c. 10, 19. misit Cornelius nuntios,
qui eum vocarent ad se, & cùm essent pro foribus
domus, dixit Spiritus ei: *Ecce viri tres querunt te. Surge
itaque,*

Facilis sit
Confessa-
rius cùm
vocatur.

itaque, & descende, & vade cum eis nihil dubitans, ego misi illos. Princeps Apostolorum & Confessarium, quibus dixerat Christus, *Accipite Spiritum Sanctum*, Petrus est, & hunc Spiritus monet, ut vocatum Cornelium Centurionem adeat; monet & Confessariis, ne detrectent, si opus fuerit aduenientes, cum salutis animæ ergo quaruntur, confertur. Existimet Confessarius, cum similes officij mittuntur, & expectant pro foribus, dicitur ubi à Spiritu sancto: *Surge, & descende, & vade cum eis nihil dubitans: quia ego misi illos.* Surge, inquam, licet intempesta nocte voceris, desere lectum quietem ac somnum rumpe, ut infirmo petenti succurras. Surge, inquam, licet accumbas in lecto, recurre ad pœnitentem, qui iacet in peccatis, sicut & olim pius Tobias, relicto cibo, & cens in platea cadaver sepeliret, accurrit.

III.

Petrus, ut Christum imitaretur, dimisit lectum ex alto culmine orationis & contemplationis, catus à Spiritu sancto ad seruos Centurionis dicit. *Ascendit Petrus in superiora ut oraret.* Huiusmodi Petrus sanctus ait, *Surge itaque, & descende.* Sape Confessarius, dum orationi & contemplationi intentus est, & positus in solitudine sua leuat se supra

Act. 10, 9.

Deum pro
Deo relin-
quat.

cerfitur & vocatur, vt aseat Centurionem, & pœnitentem audiat, habeat præ oculis Petrum, & eum ducem sequatur, dictumque sibi arbitretur, *Surge, & descende*. Surge scilicet, & descende, more Christi, qui seipsum dimisit, vt iret ad Centurionem, & seruulo ipsius mederetur.

I V.

Habes confitentem reum, habes detestantem sua crimina Centurionem, quid crimina horres? *Memineris quid tunc temporis Petro acciderit. Et cum esuriret, voluit gustare. Parantibus autem illis, cecidit super eum mentis excessus: & vidit celum apertum, & descendens vas quoddam, velut linteum magnum, quatuor initiis submitti de celo in terram, in quo erant omnia quadrupedia, & serpentina terræ, & volatilia cali. Et facta est vox ad eum: Surge Petre, occide, & manduca. Ait autem Petrus: Absit Domine, quia numquam manducaui omne commune & immundum. Et vox iterum secundo ad eum: Quod Deus purificauit, tu commune ne dixeris. Hoc autem factum est per ter. Cum scriptum de Sacerdotibus sit, peccata populi comedent, tibi dicitur Sacerdos, Surge, occide, & manduca. Quod si replicaueris, Absit Domine, quia numquam manducaui omne commune & immundum; ad te vox illa dirigitur: Quod Deus purificauit, tu commune ne dixeris.*

Vii

V.

V.

Præcessit in Petro fames, qua pressus homi-
 melicus, cibos etiam viles & inspidos horrebat
 solet. Et quidem Christus, cum salutem humanam
 famefceret, publicanos & peccatores Centurionum
 non horrebat. Cum pœnitentem, peccata horum
 sua exponentem & auersantem auersaris & detur-
 ris, cibum tibi datum & oblatum fastidis sim-
 respuis, non verè esuris. si enim esuriam patiens
 inspidas peccatorum escas non ita refugeres
 pudiares. Famefce prius, Sacerdos, & deinde
 vnus solùm pœnitentis, sed totius etiam peccatorum
 peccata comedes & consumes.

VI.

S. Bonaventura in Confession. cap. i. pariter
 Non debet etiam Confessor pœnitentis horrere peccata
 quantumcumque enormia, turpia, magna, inaudita
 inuistata sint. quia, ut dicit Ioannes, Qui sine peccato
 vestrum, primus in illam lapidem mittat. Aut enim
 Confessor fuit, vel est, vel erit, aut esse potuit in
 peccatis vel maioribus. Vnde præcipit Deus, Non
 naberis Idumæum, id est, peccatorem rubore confusum
 dignum, vel Ægyptium, id est, peccatorem peccatorum
 gustiis tribulatum. Idumæus namque rufus vel ruber
 terpretatur, Ægyptus angustia siue tribulatio.

Famefcat
 salutem
 alienam.

Ioan. 8, 7.

Confiderei
 seipsum.

Deut. 23, 7.

Confessarius Basilium Regul. 296. Si namque iuxta rationis veritatem anima præstantior est corpore, videmus autem quàm execremur ac detestemur corporis sordes, aut quàm conteramur ac mæsti reddamur animo, si conspexerimus illud lacerari, vel insidiosè ladi; quantò magis consentaneum erat, prædicto modo eum, qui & Christi & fratris amans est, erga peccata affici, ubi videt delinquentis animam velut à bestiis vulnerari, deuorari, & quasi sanie & putredine miserabili modo corrumpi, dicente Dauide: Quoniam iniquitates meæ supergressæ sunt caput meum, sal. 37.5. velut onus graue grauius facta sunt super me. Putruerunt & corrupta sunt cicatrices meæ à facie insipientiæ meæ: miser factus sum, & incuruatus vsque in finem, tota die mæstus ambulaui. Adiungamus in hunc locum Commentarium sancti Gregorij: Tantò vnaquæque anima fit pretiosior ante oculos Dei, quantò fuerit despecta ante oculos suos. Quid autem infelicius quàm infelicitatem non cognoscere, & inter ipsa vitæ discrimina nullum infirmitatis dolorem sentire? Hinc enim fit, vt, eodem Gregorio teste, mens nostra insensibilijs obdurescat, nulla quæ Dei sunt diligit, nequaquam superna concupiscat; & quia amoris intimi calorem non habet, frigida deorsum iaceat, ac miserando modo fiat quotidie tantò securior, quantò peior; cumque vnde sit lapsa non meminit, & supplicia secutura

non metuit, quantum lugenda sit nescit. Hoc
tur munus, hoc officium Confessarij est, ut ad
tæ actæ despectum, ad infelicitatis notionem,
sensum doloris pertrahat pœnitentem, ut conf
propriij status detestetur mores suos, in qua
laudabili detestatione Euangelicum Centurion
imitetur.

Compareant, in anima pœnitentis, imago
riæ; in spiritu Confessarij, imago Christi rec
bentis.

Respice in similitudinem picturæ.

EXEMPLAR PROPOSITI NOVÆ VITÆ . Luc. 7.
Magdalena cum lachrymis hoc ipsum offerens.

DAVID HOC IPSVM DESIDERANS.
*Cor mundum crea in me Deus; & spiritum
rectum innova in visceribus meis.*

IMAGO VIGESIMAOCTAVA
EXPLICATA.

CONFESSIO nihil proficit pœnitenti, si desit debitum propositum vitæ melioris. Perfecta oris confessio, vt ait cap.3. de Gradibus perfect. Iustinianus, *ulterius non peccandi desiderium gignit.* Venit ad Christum Maria, qua ratione describit Augustinus lib.50. Homiliarum, Homil.23. *Accessit ad Dominum immunda, vt rediret munda: accessit agra, vt rediret sana: accessit confessa, vt rediret professa.* Lauit se Maria lacrymis suis, & tota munda comparuit, vt lotos ac puros esse confidentes doceret. *Lauamini, mundi estote.* Isidorus lib.2. Ifai.1,16. Sentent. cap.16. *Lauatur itaque, & mundus est, qui & præterita plangit, & flenda iterum non committit. Lauatur, & non est mundus, qui plangit quæ gessit, nec tamen deserit, sed post lacrymas ea quæ fleuerat repetit.* Bene Gregorius 3. Parte Pastoralis cap.29. *Admonendi sunt peccata carnis experti, vt mare saltem post naufragium metuant, & perditionis suæ discrimina vel cognita perhorrescant: ne qui post patrata mala seruati sunt, hæc improbè repetendo moriantur.* Magdalena lota simul & munda proponitur, vt magistra sit pœnitentis decernentis

cernentis apud se cautiorem futurum in posterum non quidem virtute propria, sed diuina, cuius cor mundum creare, & spiritum nouum infundere. Scio nonuisse Deum Ezechielis cap. 18, 31. *Pœnite à vobis omnes prauaricationes vestras, in quibus prauaricati estis, & facite vobis cor nouum, & spiritum nouum.* Fieri tamen nequit sine diuino fauore.

Quamobrem Dauid recurrens ad Deum dicit *Psal. 50, 12* *Cor mundum crea in me Deus, & spiritum rectorum rectorum tua in visceribus meis.*

Miraculosa imago.

Miraculosa imago in Magdalena paratrata.
Proverb. 24, 16.

FRagilis est natura humana, ad malum prae se semper labitur, semper proruit in crimine. *Septies in die cadit iustus.* Quod si quis ita se tenet, ut semper stet, res similis prodigio est. Hoc prodigium virtute penitentiae fit, quae talis est alicui peccato, ut ex vi firmi propositi de cetero non peccandi impeccabilem hominem reddat. Quapropter *Psalm. 118. Serm. 22.* satis bene dicit Ambrosius: *Qua via consummata emendationis est, ut in quantum peccatoris ritia redeat spiritualis aetatem, quae vias erroris agnoscit, etiam si velit, non posset admittere, quasi delinquerit peccandi usum nosse. Resuevit Magdalena peccatis, prius assueta peccatis. Dediscet culpas, committet.*

tere, qui firmiter apud se statuerit munditiam cordis curare, nec non sui propositi tenax vixerit, & dixerit: *Cor mundum crea in me Deus, & spiritum re-* Pfal. 50, 12
ctum innoua in visceribus meis. Ad hanc miraculosam imaginem

Oratio noui Dauidis.

DEus clemens, qui Mariam absoluisti, & latronem exaudisti, mihi quoque spem dedisti, redde me Mariæ similem, quæ venit ad pedes tuos immunda, & rediit munda, nunquam iam futura immunda. *Cor mundum crea in me Deus, & spiritum* Pfal. 50, 12
rectum innoua in visceribus meis.

ATTENTIO.

Attende fili Pœnitentiæ:

Exemplar Magdalena, exemplar propositum bonum habentis.

I.

LAurentius Iustinianus Sermone de Magdalena: *Imitatio*
Impœniteni, & adhuc peccare volenti, non est tri- propositi de cetero non peccandi.
buenda absolutio, alioquin qui talem cognoscitur absoluisse,
seipsum propria auctoritate transfigit, absque profectu al-
terius. Quisquis ergo Ecclesiæ minister attendat, vt coope-

X x rator

rator gratia esse velit, non tributor. Cùm impendat
absolutio vitæ melioris propositum non habentem
constet, Confessario & pœnitenti nociua est: & non
datur antiquis mōribus renuntianti, & vitæ
valedicenti, valet vtrique plurimùm, Confessario
& confitenti. Eapropter Bernârdus ait in Confessione
sua: *Fac me, quæso Domine, assueta mala relinquere
& quæ tibi placent peragere: Et studium, quod habeo
que in peccatis exercui, te adiuuante, deinceps in tua
luntate da vt exerceam: vt vbi abundauit delictum
gratia redabundet.*

II.

Ioan. 14, 6.
Ad viam,
veritatem,
& vitam
reductio.

Christus suis pœnitentibus ait: *Ego sum via,
veritas, & vita.* Si quis apud se non statuit errata
corrige, quo pacto reducetur ad viam? Reducit
ad viam pœnitens Maria est, quæ viam iniquitatis
deseruit. Qui falsas peccati insanias non effugit,
veritatem non amplectitur. Veritatem amplectitur
Magdalena, quæ priorem malè viuendi norma
formam reliquit. Qui non agit de vitando
ac mortalis culpæ sepulchro, ad vitam nequaquam
venit. Venit ad vitam Maria, quæ diu coram
cùm esset in peccatis sepulta, sepulchrum reliquit
& ad vitæ auctorem confugit. Pulchrum effugit
S. Basilius agens de Pœnitentia, & simul de Magdalena

lena, *Exemplar tibi proposuit*, inquit, *ut ad pedes Iesū fugias. Quandocumque voles, fuge ad illum, & cum fiducia riga pedes illius.*

III.

Bonus pœnitens Dauid, qui boni propositi sui ^{Duces boni propositi, Dauid & Magdalena.} magnum argumentum dedit. Constat Dauidem firmiter apud se statuisse de cetero non peccaturum, cum eandem numquam iterauerit culpam. Constat etiam Magdalenam sui cordis puritatem & munditiam conseruasse, ut pœnitentiæ suæ certum testimonium præberet. Hoc argumentum, hoc testimonium exigit Christus, qui paralytico dixit: *Iam amplius noli* ^{Ioan. 8, 14.} *peccare.* Idem tibi dictum puta, si velis remissionem & absolutionem tuorum scelerum impetrare.

IV.

Cum castrum, ciuitas, aut quid simile custodiendum homini traditur, fideliter se seruaturum iuramento confirmat. Magnum depositum est diuina gratia, quæ nobis virtute Sacramentalis absolutionis impenditur: antequam illa impendatur, opus est, ut firmos ac fidos custodes fore nos proponamus. Princeps humanus non deponit castrum aut ciuitatem apud ministrum, de cuius fide testimonium non habet; nec gratiam suam Deus committit pœnitenti adhuc peccare volenti. Fidelis est ille

Rom. 10, ^{1o} qui corde credit, & quod credit ore fatetur. *Creditorum*
creditur ad iustitiam, ore autem confessio fit ad salutem.
 Fidelis pœnitens est, qui dicto suo delicta Confessio
 fario manifestat, & corde prauos mores se conuictum
 rum profitetur, vt purus ac putus fiat beneficii
 nitentiæ de qua Ephræm: *Si peccatis delictisque*
damus, in ipsa abluamur. Habemus eam pro lauacro
solum regenerationis, sed etiam reparationis. Siquis
uerimus, per ipsam abluti mundi euadimus.

V.

Bonus vi-
 ta futura
 odor.

Coniungit Magdalena cum lacrymis alabastrum
 vnguenti, coniungit cum dolore pœnitentiæ
 lem odorem, non quidem vitæ præteritæ, cum
 ua fuerit; sed futuræ, quam se acturam in pœnitenti-
 rum firmiter statuit. Perfecta pœnitentia nec
 quæ manat & scetet lacrymis solum, caret
 vnguenti alabastrum, caret odore vitæ futuræ,
 Confessio Regis Dauidis; & Mariæ pœnitentis
 halat & adspirat.

VI.

Ardor boni
 propositi.

Basiliius de Vera Virginitate: *Maria pedes Domini*
deoscuans, non vt viri, sed tamquam Domini oscu-
tur pedes: lacrymis quidem antiquam flagrantis
incontinentiæ voluptatem in se prudenter extinguens, &
senescere faciens; affectuque egregio in Dominum.

Etis oculis spiritum animæ vehementer accendens. Vbi firmum propositum non peccandi de cetero viget, ibi spiritus ardor est.

VII.

Sanctus Ephræm in eos qui quotidie peccant, & Cæcitæ relabentis. quotidie pœnitentiam agunt: *Qui secundo in eundem lapidem impegit, cæcus est, aut mente captus; non cernens quod fugiendum sit. Hac cura adhibita cum pœnitentia accede, cuius præsidio munitus Creatorem placare stude, humilis ac tristis, demisso vultu, atque suspirans, præterita dolens, futura prospiciens. Sic fornicatrix mulier scortum luxuriosè agens, atque insaniens libidinosa, ac videntibus scandalosa Salvatoris pedes capillis capitis sui abstergens, ex lacu reuocatur profundorum & impiorum.*

VIII.

Corde creditur ad iustitiam, ore autem confessio fit ad salutem. Accessit Magdalena ad Christum, accessit Rom. 10, 10. Imitatio in agritudine. ægra, & rediuit sana: peccauerat in corpus suum committendo carnis delicta, proposuit ad pedes Christi se aliam omnino futuram, mutauit omnino mentem, corpus infirmum refecit & conualuit. Medicamentum itaque infirmi corporis hoc est, vt qui malè habuerit, ad pedes Christi recurat, fateatur crimina sua, de cetero se non peccaturum proponat, cor nouum & spiritum nouum appetat,

& petat, *Cor mundum crea in me Deus, & spiritum
Etum innoua in visceribus meis.*

o Audi Pater Pœnitentis:
Exemplar Christi mundantis Magdalena
exemplar Confessarij.

I.

*Imitatio
Christi
mundantis
cor Mag-
dalena.*

CVius mentis & animi Magdalena foret, cesset ad pedes Christi, Christus nouit: firmum habuisse propositum de cetero non perituram, sed ipsius uestigiis firmiter inhæsuram, ius pedes lacrymis abluuit. Nouerit Confessarij muneris esse, mentem pœnitentis penetrare, bono eius proposito notitiam habere, vt illum sequatur. Christus quidem animum Magdalena respiciebat, prouidit tamen, vt signa alabastris & unguenti mentis & animi secum adueheret, vt Confessarij, qui corda pœnitentium non intuentur signa & indicia recurrant, ex quibus sensa eorum coniectent.

II.

*Confessa-
rius medi-
cus est.*

Confessarius medicus est, & contritis corde datur. Qui medicam artem exercent, vt occurrant infirmitati remedium adnibeant, considerant terrena signa, & hoc ipsum præstare Confessarij

bet, ut occultis culparum morbis applicet medicinam. Qui curat ægrum, attendit ea quæ & mortem ægrotantis portendunt, & simul ea quæ vitam periclitantis prænuntiant. Attendat quoque Confessarius non solum peccata quæ confitentis animæ mortem declarant, sed externa etiam boni propositi signa, quæ vitam confitentis ac verè pœnitentis portendunt. Prodest ægro medicina, cum licet bene sperare; sin minus, nihil prodest, perditque penitus artem suam, qui illam frustra impendit & expendit.

III.

Confessarius iudex est. Cum homo sit, more hu- *Index.*
mano iudicium exercere, ferreque sententiam debet. Non fert censuram Ecclesia, nec Ecclesiasticus de occultis iudicat Confessarius. Quapropter Deus, qui scrutator cordium est, pœnitentibus iniunxit, ut coram Confessariis suis effunderent corda sua, sicut etiam cor suum Magdalena effudit. Produxit exterius per exteriora argumenta, quibus Christus Simonem non de femina solum, sed de se quoque malè sentientem redarguit. Quid Simon? *Hi. si es* *Luc. 7, 39.*
set propheta, sciret utique, quæ & qualis est mulier, que tangit eum; quia peccatrix est. Quid Simoni Christus? *Vides hanc mulierem? Intraui in domum tuam, aquam*

aquam pedibus meis non dedisti: hæc autem lacrymas
 gavit pedes meos, & capillis suis terfit. Osculum
 dedisti: hæc autem ex quo intravit, non cessavit
 pedes meos. Oleo caput meum non unxisti: hæc autem
 unguento unxit pedes meos. Impendit absolutionem,
 mittuntur ei peccata multa. Non impendit, donec
 nimis Magdalene externis argumentis se per-
 ret: nec ferat suum iudicium Confessarius, ne
 soluat, donec penitentis animus foras producat
 per signa externa innotuerit.

I V.

Spiritus sanctus scrutator cordium est, & solum
 olim Confessariis suis Christus dedit ac dilectis
 Accipite Spiritum sanctum, quorum remisissent peccata
 remittuntur eis. Non indiget Spiritus sanctus
 nis signis & argumentis, ut animam penitentem
 tueatur: indiget Confessarius, cuius humanitas
 gentia, per ea quæ foris apparent, confidit
 succurritur, ne aliquando decipiatur. Nemo
 cupi gaudet, nemo fraudem non vitat, cum penitentem
 Caveat sibi Confessarius ne decipiatur, autem
 quo maximo sit penitens, ne fallatur.

V.

Sequester Dei ac penitentis Confessarius est
 bet enim (S. Dionysio Areopagita Ecclesiast. Hieron.)

Ioan. 10,
 10.
 Attendat
 externa
 signa.

Sequestrem
 agat.

cap. 7. p. 3. §. 7. teste) potestatem segregandi, tamquam
 interpres diuinarum iustificationum; non quod irrationa-
 bilibus motibus sapientissima diuinitas seruiliter (vt ho-
 neste dixerim) obsequatur, sed quod ipsemet spiritu myste-
 riorum principali, à quo ad interpretandum mouetur à
 Deo, pro meritis iudicatos secernat. Siquidem ei qui diui-
 nas reuelationes à supremo Patre didicerat, dicitur: *Quod* ^{Matth. 16,}
cumque ligaueris super terram, erit ligatum & in caelis; ^{19.} &
quodcumque solueris super terram, erit solutum & in cae-
lis: ita vt ille, omnisque Confessarius illi similis, iuxta reue-
lationes paternarum iustificationum sibi indultas, quasi in-
terpres ac portitor Deo charos admittat, & impios excludat.
 Constat enim quo animo erga pœnitentem Deus sit,
 atque ostendit Christus Confessariis ipsis cùm dixit:
Accipite Spiritum sanctum, quorum remiseritis peccata, ^{Ioan. 10,}
remittuntur eis. ^{10.} Accipite Spiritum sanctum, diuinum
 cor nostrum accipite. Qui diuinum iam animum
 Confessarius accepit, oportet vt & animum homi-
 nis pœnitentis notum habeat. Nescit duarum par-
 tium sequester esse, qui mentem illarum nescit, &
 ignorat internum illarum statum. Caueat is, qui de
 mundando corde pœnitentis Mariæ agit, ne ipse
 maculis & sordibus inquinetur.

VI.

Sanctus Bonaventura in Confession. cap. 1. par-
 ticul.
 Y y

seruet
mundi-
schi.

I. Cor.
27.

ticul. 2. *Sollicitus etiam sit Sacerdos, ne dum confite-
foris à sordibus purgat, ipse ex iis que audit, per
tariam delectationem interiùs sordidetur. Debet enim
ut nobilis manus, que alium lauans lauatur, munda
mundatur; non ut lixiuia vilis, que alia mundifican-
quinatur. Meminerit igitur Confessarius Pauli
stoli, eiusque Apostolicæ curæ ac sollicitudinis
se inquinaret, dum purgandis & emundandis pro-
mis suis vacabat. *Castigo, inquit, corpus meum,
seruitutem redigo, ne cum aliis predicauerim, ipse
bus efficiar. Nobilis profectò manus erat, que
mundaret animas, ipsius anima magis pura ac
da reddebatur. Non erat vilis aqua, que dum
gat, sordidatur. Apostolicus Confessarius sibi
uideat, caueatque diligenter, ne cum puras animas
effecerit, sordida ipsius anima fiat, & ut im-
habeatur, & condemnetur.**

Compareant, in anima pœnitentis, imago
nanæ; in spiritu Confessarij, imago Christi
rè agentis.

Respice in similitudinem picturæ.

IMAGO VIGESIMANONA
EXPLICATA.

QUID acciderit mulieri Chananææ, refert D. Matthæus cap. 15, 21. Egressus Iesus secessit in partes Tyri & Sidonis. Et ecce mulier Chananæa à finibus illis egressa clamauit, dicens ei: Miserere mei Domine, fili David, filia mea male à demonio vexatur. Qui non respondit ei verbum. Et accedentes discipuli eius rogabant eum dicentes: Dimitte eam, quia clamat post nos. Ipse autem respondens ait: Non sum missus nisi ad oues, quæ perierunt domus Israël. At illa venit, & adorauit eum, dicens: Domine, adiuua me. Qui respondens ait: Non est bonum sumere panem filiorum, & mittere canibus. Nouit piissimus ac clementissimus Dominus, cum opus est, seueritatem ostendere, nouit dimittere pœnitentes, ut magis alliciat, & eorum affectum probet. Constat ex dictis, ante filia liberationem bonam pœnitentiam passam esse mulierem Chananæam, nec curasse, idque solum prætendisse, ne sine salute filia à facie Christi recederet, sicut & David solam animæ suæ salutem curans & cupiens orabat: *Ne proicias me à facie tua, & spiritum sanctum tuum ne auferas à me.* Hoc tibi exemplar

proponitur, ut sis omnino paratus ad quamlibet
 pœnitentiam acceptandam, quam tibi Confessor
 iniungat, id curans solum, ut anima tua à peccato
 liberetur, & simul ab ignibus Purgatorij. Quare
 è re tua sit impositio pœnitentiæ, ut à purgatorij
 flammis immunis fias, audi Richardum de Per
 te ligandi atque soluendi cap. 24. *Novimus, quod
 quidam cauterio, quidam curantur unguento. Est
 magnum beneficium, & misericordia plenum, quare
 bet acerbo remedio, à morbo curari mortifero. Quo
 go, quaeso, indulgentia, quantæve beneficentia, id
 scentis morbi leni mœderi unguento, quod post
 opus haberet curari cauterio? Quid autem est
 pœnitentialis satisfactio, nisi unguentum lene, in
 ratione concremationis purgatorie?*

Miraculosa imago.

Psal. 47, 8.
 Miracu-
 lum in
 Chanaan
 patratum.
 Psal. 1, 4.

Ventus fremens est indignatio diuina. *For-
 titer & vehementi conteres naues Tharsis: instar
 ris peccatores proiicit, & excutit è terræ solo. Non
 impij, non sic; sed tamquam puluis, quem proiicit
 à facie terræ. Diuina ira mari similis est, & instar
 mentis maris vertit ac voluit fluctus. Omnes fluctus
 tuos induxisti super me. Ventus & mare indignationis
 diuinæ tunc temporis quiescunt, cum quis peccator
 tunc*

tentiam agit, & acceptat. *Pœnitentiâ Deus mitigatur*, ait Tertullianus lib. de Pœnitent. Mirabilem se Christus reddidit, cum ventos simul & mare ad suæ vocis imperium pacavit. vnde & homines stupentes dixerunt: *Qualis est hic, quia mare & venti obediunt ei?* Matth. 8. Postulat David, postulat & Chananæa, *Ne proicias* Psal. 50, 13 *me à facie tua;* & ad hanc vocem filet ventus, quiescit mare. Quis non obstupescat? quis non dicat, Quam virtus est ista, cuius vi mare & venti iræ & indignationis Dei reprimuntur? Et quis etiam non respondeat? *Pœnitentiâ Deus mitigatur*. Ad hanc miraculosam imaginem

Oratio novi Davidis.

CHriste sancte, qui feminam Chananæam reieccisti, & admisisti; malè tractasti, & filia liberatione recreasti: hîc vre, hîc seca, per te & per Confessarium meum, hoc peto solum, libera animam à dæmonis seruitute, ne dimittas me sine gratia absolutionis, *Ne proicias me à facie tua, & Spiritum sanctum tuum ne auferas à me.* Psal. 50, 13

AT-

ATTENTIO.

Attende fili Pœnitentiæ:
Exemplar Chanaanæ, exemplar acceptan-
tis Pœnitentiæ.

I.

*Itatio
Chanaanæ
acceptan-
tis pœni-
tentiæ.*

CHRISTUS non minùs piè , quàm sapienter
tuit ac prouidit, ne vlla in Sacramento
fimi pœnitentiæ imponeretur , secùs verò fieri
Confessionis Sacramento. Larga Baptismi
gentia vti voluit , vt suauiter & amanter
homines , ne rursus peccata committerent.
mentum verò Confessionis ita condidit, vt in
nia daretur , salutarisque pœnitentiæ simul
retur. Non minùs piè quàm sapienter ita dispo-
vt qui larga illa indulgentia ac beneuolenti-
fuerant, temperatam pœnitentiæ rigore veniam
sequerentur, & à peccando detererentur. Be-
net Cyrillus lib.8. in Ioannem cap.vlt. Nullus
*absoluendus est, antequam per dignam pœnitenti-
tatem, & interiùs appareat viuificatus.* Optet igitur
nitens , vt ea sibi imponatur pœnitentiæ , que
mam à peccando refrænet.

II.

*Socius in
labore
Christus.*

Pœnitentiæ Sacramentalis vim habet ex me
Ch

Christi, qui socium se præbet, ut cum ipso pœnitente simul laboret, ita ut proferre liceat, quod olim Salomon proposuit æterno Patri diuinæ eius sapientiæ, postulans incarnationem. *Mitte illam de calis sanctis tuis, & à sede magnitudinis tuæ, ut tecum sit & tecum laboret.* Cùm sciamus Deum nobiscum esse, & laborare nobiscum Sapientiam Patris, quid timeamus? *Non timebo mala, quoniam tu tecum es.* Qui socium Deum habet, nihil putat arduum, nihil asperum, omnia transilit, ac dicit: *In Deo meo transgrediar murum.*

III.

Semel & iterùm legimus peccasse Dauidem: semel, cùm adulterium patrauit; iterùm, cùm suum populum recensuit. Propter adulterium prolem amisit & perdidit, propter censum verò suorum diram pestem passus est; quapropter numquam sine pœnitentia iniuncta remissionem & absolutionem obtinuit. Prima pœnitentia leuior, secunda grauior: illa non deterruit Dauidem, quò minùs rursus delinqueret; ista detinuit, quò minùs in peccatum relaberetur. Relabi non vult, qui grauem postulat pœnitentiam, & sibi impositam libenter admittit & exequitur.

Zz

IV.

IV.

Debitum
culpe.

Magnum debitum peccatum est. Magnum debitum semper vice vna non soluitur & extinguitur nec peccatum & eius reatus sola Confessione peccatur, sed pœnitentia quoque necessaria est, ut temporalis pœna, in quam beneficio Sacramenti tantum supplicium mutatum est, compensetur & extinguatur. Potuisset, si Deus voluisset, condonationem culparum differre ac sustinere, donec plenarie sibi fuisset satisfactum. Noluit esse seuerus, maluit condonator esse pius, qui actionem plenam non expectans, indulgentiam impenditur, & absolutionem impenderet.

V.

S. Iohannes Chrysostomus in cap. 23. *Matt. 23. errauimus paruum pœnitentiam imponendo, melius misericordia Dei rationem, quam de austeritate. Ubi enim pater familias est largus, dispensator non esse auarus. Ut si Deus benignus, ut quid Sacerdos Confessarius iudex est, cum agit non nihil riuus: si mitius & benignius se gerat, pater est. Confessarium iudicem, patrem tamen reueretur Deo dicere, licet eius dicere Vicario, quod Psalm. 37, 1. orauit, Domine, ne in furore tuo arguas. Basilius in hunc locum: Reprehensionem non depre-*

Confessarium
iudicem, ve
reatur pa
trem.

sed ne cum furore arguatur. Non item detrectat cor-
 ripi, sed in ira corripitur, veluti si quis Medico, qui paratus sit
 per ferrum, & cauterium, & amara remedia auxilium
 ferre in cura morbi alicuius, dicat: Ne, quaeso, per ignem,
 neu per ferrum & incisiones, sed per leues & faciles me-
 dicinas me cura. Talis enim non remedium omnino, sed la-
 borem doloremque remedij detrectat.

VI.

Corde creditur ad iustitiam, ore autem confessio fit ad ROM. 10.
 salutem. Credidit femina Chananæ, ethnicam se IO. 4.
 falsa est, accepit pro delicto pœnitentiam, & pa- imitato in
 tienter acceptata, & sibi & filiæ profecit ad sanita- agritudine.
 tem. Cum in statu grauis morbi confiteris Sacerdo-
 ti, te obiurgat, actam vitam reprehendit, te salu-
 te indignum censet, affirmatque te dignum, qui
 perpetuo morbo labores, è lecto sanus non surgas:
 patienter age, patienter sustine, vt inflicta pœni-
 tentia salutaris tibi sit. Sic itur ad sanitatem: tan-
 tum id postula quod optabat Chananæ, & quod
 David instanter & ardentè postulabat. Ne proii-
 cias me à facie tua, & Spiritum sanctum tuum ne aufe-
 ras à me.

Audi Pater Pœnitentis:
 Exemplar Christi durè Chananæam ex-
 pientis, exemplar Confessarij.

I.

*Imitatio
 Christi
 Chana-
 næam ex-
 pientis.*

CHristus Chananæam durè excepit, sed cla-
 ma ita se gessit & ita eam repulit, vt semper
 lam traheret ad se. Charum tibi à te canem repulit
 & ipse redit. Christus exemplo suo informat
 confessarios ac Vicarios suos, vt si quando opus fu-
 rit agere cum pœnitentibus, ita se gerant, vt
 ab vsu confessionum non arceant, sed alliciant
 nobilium canum more, Dei iustitiam esuriens
 ad thronum gratiæ recurrant.

II.

*Displien-
 tia propria
 iuuat Con-
 fessarium.*

Quoties rogat quis, *Ne proicias me à facie tua
 Spiritum sanctum tuum ne auferas à me*, in eo statum
 quem describit in Commentariis Augustinus
*enim, ait, Spiritus sanctus in confitente. Jam uero
 mum Spiritus sancti pertinet, quia tibi displicet quod
 cisti. Immundo spiritui peccata placent, sancto displicent.*
*Quamuis adhuc veniam de peccatis præteritis non habet
 tamen ex parte quod tibi displicet malum quod commisit
 Deo coniungeris. Hoc enim tibi displicet, quod est illi
 duo estis ad expugnandam febrem tuam, tu, & ego.*

Quia ergo non potest esse confessio peccati, & puni-
tio peccati in homine à seipso: cum quisque sibi irascitur, & sibi
displicet, sine dono Spiritus sancti non est. Hanc iram
pœnitentis erga se, hanc punitionem & displicen-
tiam alit & fouet Confessarius, cum adiungit pœ-
nitentiam.

III.

Consideret Confessarius bis à Christo datum
Apostolis Spiritum sanctum, semel quidem, cum
Christus afflauit; iterum, cum factus est de cælo so-
nus tamquam aduenientis Spiritus vehementis, &
sciat Spiritu sancto, quo ditatus est, uti, suauiter se
gerendo & agendo cum pœnitente, & interdum se-
uerius & vehementius procedendo, sicut & Christus
ipse cum Chananæa processit. Nouit Agnus Dei
nonnihil aliquando irasci, nouit & columba Spi-
ritus sancti iram suam habere. Benè Augustinus Ser-
mone de Apparitione Spiritus sancti, in 1. Canoni-
cam Ioannis: *In columbæ specie Spiritus sanctus venit,
quo nobis charitas infunditur. Quare hoc? Fel columba
non habet, tamen rostro & pennis pro nido pugnat, sine
amaritudine sæuit, sine felle corrigit & castigat. Ergo Spi-
ritus sancti ministris sine amaritudine sæuire, sine
felle corrigere & castigare pœnitentes licet. Irascimini,
& nolite peccare.*

IV.

*Chal. t. ni-
tiam in-
dulgen-
tiam.*

Caueat diligenter Confessarius, ne nimia indulgentia sibi suisque pœnitentibus noceat. Merrit Heli Sacerdotis, qui cum duos haberet filios, crilegos & lasciuos, mitius cum illis egit quàm oportebat, & impia sua pietate seipsum ac proles perdidit. Ista cæsæ gladio perierunt, ille abiectus à laceruices suas fregit, & pœnas mortales luit. Confessarius pater est: cum nimis parcit & indulget pœnitentibus, hoc facit ut petulantiores euadant, ferè, pereant. Pereat & ipse repulsus, & abiectus sede, quam indignè tenet & occupat. Christus in Chananæa seuera pietate processit, & Confessarius, qui piè seuerus est, Christum refert, & stum imitatur.

V.

Sit cautus.

Aduertat interim modestus Confessarius, quanta sit opus cautione, cum feminas confitentes audiens. Christus cum exciperet Confessionem Samaritanæ dalena, retrò stetit, ne se oculis Christi exponeret. Cum adest Christo Chananæa, auertit ab illa faciem. Audiendus in hac parte est & accipiens S. Bonauentura in Confess. cap. i. particul. 4.

etiam cauere Sacerdos, ne Vultum sibi confitentis, maxime mulieris, respiciat, ne confitentes confundantur, & ne ipse delectatione illicita capiatur. Unde debet semper mulier sedere à latere Confessionis, quia, ut dicitur Habacuc, Habac. I. 9
Facies eius ventus vrens.

VI.

Basiliius in Asceticis: *Quemadmodum Præpositum ^{Habeatur Medicus salutis.} absque villo affectuum motu medelam infirmis applicare debere diximus, ita vicissim oportet eos, qui curantur, iniunctas pœnas non inimico animo suscipere, nec tyrannidem existimare ad animæ salutem per commiserationem impensam curam. Turpe namque est, eos qui corporibus agrotant, tantum habere fidei Medicis, ut siue incidant illi, siue vrant, siue amaris pharmacis sanent, pro benefactoribus eos habeant: nos verò non eodem præditos esse affectu erga eos, qui animas nostras curant, si quando per laboriosam curandi rationem salutem nostram studiosè procurant. Non ita magni Deus æstimat valetudinem corporalem, quam Medicis humanis curandam ac custodiendam committit: salutem spiritalem magni pendit, cuius procuratores constituit Sacerdotes, quibus tradita potestas est consecrandi & offerendi Corpus & Sanguinem Christi, ut nimirum quos habet ministros facti altaris, Vicarios etiam sumat, ut sanctificent & immolent æterno Patri ani-*

animas pœnitentium, quas in summo habet pœnitentio. Respondent sibi res empta & eiusdem pœnitentio, respondent quoque sibi anima pœnitentis pretium sanguinis Christi, quo & ipsa redempta & obtenta est.

Compareant, in anima pœnitentis, imago pœnitentis; in spiritu Confessarij, imago Confessarij absolventis.

Respice in similitudinem picturæ.

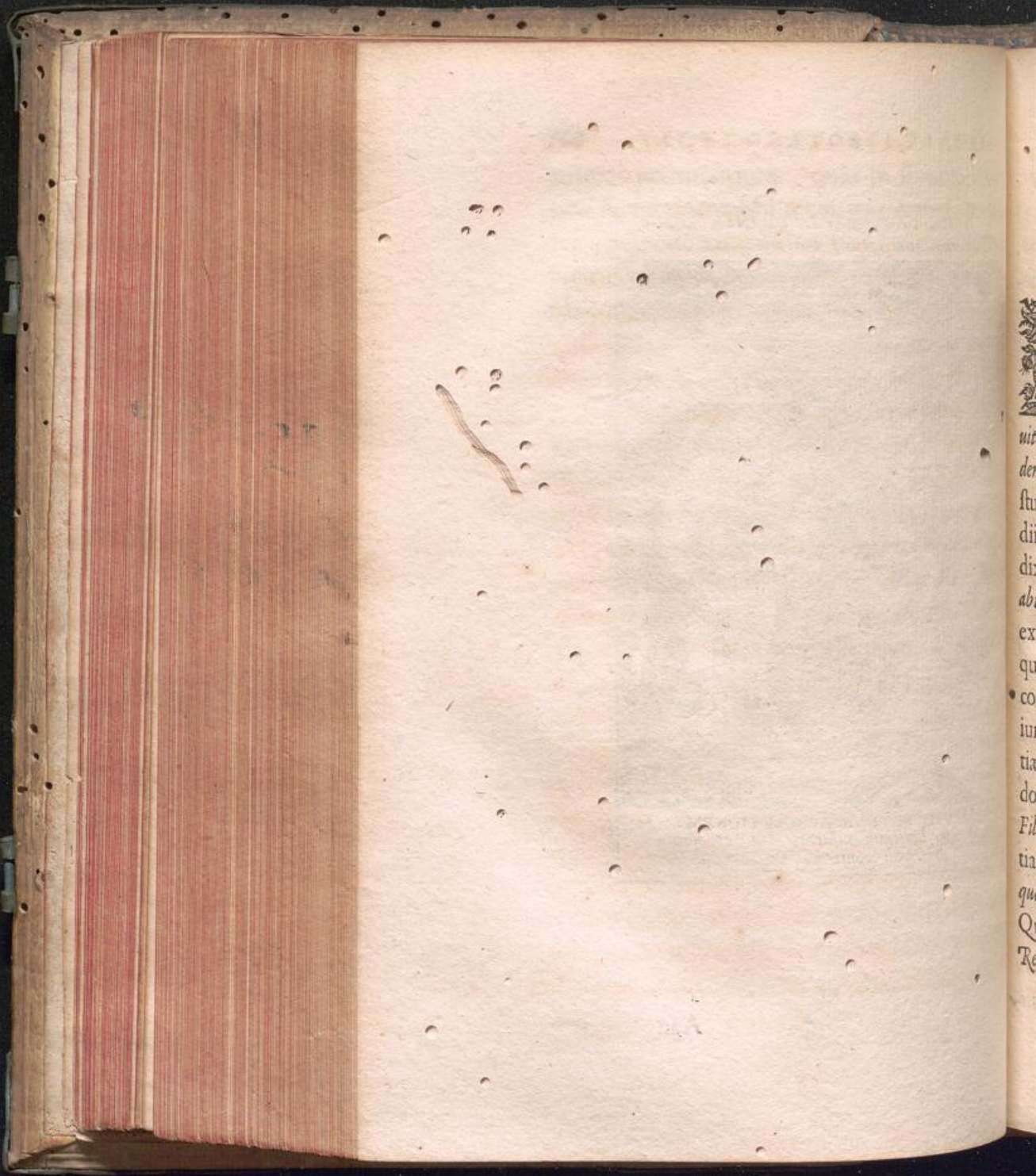

EXEMPLAR ABSOLVTIONIS. Ioan. 11.
Lazarus suscitatus, & absolutus.

DAVID PETENS ABSOLVTIONEM.
*Redde mihi letitiam salutaris tui: et spiritu
principali confirma me.*

Aaa

IMAGO TRIGESIMA
EXPLICATA.

VGVSTINVS de Vtilitate pœnitent. cap. 3.

Sacerdotes parcere debent pœnitentibus: quibus enim remittunt peccata, remittit Deus.

*Nam ipse Lazarus de monumento suscitavit, soluendum tamen Discipulis obtulit; per hoc ostendens soluendi potestatem Sacerdotibus esse concessam. Christus voce magna clamauit: Lazare ueni foras. PRO-^{Ioan. 11.} diit è sepulchro Lazarus, totus uinctus & ligatus, ⁴⁴ dixitque Christus Discipulis: *Soluite eum, & sinite* ^{Ioan. 11.} ⁴¹ *abire. Solutus est, & absolutus, quemadmodum in expressa imagine apparet. Exprimit præfens imago, quid fiat cum pœnitente Dauide, postquam iam confessus est, post confessionem iam factam, iniunctamque pœnitentiam. Sacramentum Pœnitentiæ forma absolutionis perficitur, dum dicit Sacerdos: *Ego te absoluo à peccatis tuis, in nomine Patris, & Filij, & Spiritus sancti. Benè S. Ephræm de Pœnitentiæ: Tres dies habet pœnitentiæ ad consequendam ueniam, quoniam nouit Trinitatem uinculum peccati soluentem. Quid gratius, quid iucundius ista absolutione est? Redde mihi lætitiæ salutaris tui, & Spiritu principali* ^{Psal. 30. 14}**

Pfal. 59.9. *confirma me.* Hieronymus in illud Psalmi, *Iudas*
meus, satis benè monet nos: *Videte in quanta gloria*
qui agit pœnitentiam, Iudas enim Confessus interpretatur.
 Hæc regalis confessio absolutione coronatur: in
 absolutione, inquam, quæ ita vitalis est, vt eius virtus
 fiat quod adstruit S. Ephræm: *Peccatores accipiunt*
in iustos eos efficit. Heri mortui erant, hodie Christo pœ-
nitentiam viuunt. Heri alieni & inimici, hodie domini
& amici Dei.

Miraculosa imago.

Miracu-
lum para-
tum in La-
zaro.

Quoties homo confitetur & absoluitur, toties
 miraculum patrat, toties Lazarus è sepulchro procedit,
 & à nexibus mortis liberatur. Augustinus Tract. 49. in Ioannem: *Quid est procedere*
ab occultis velut exeundo te manifestare? Sed vt mor-
tearis, Deus facit, magna voce clamando, id est, in
gratia vocando. Ideò cum processerit mortuus ad-
tus, confitens & adhuc reus, vt soluerentur peccata
ministri hoc dixit Dominus: Soluite eum, & sicut
 Hoc tam insigne miraculum tribuendum non
 ministris, quàm Christo, cui Dauid *Redde mihi*
titiam salutaris tui, & spiritu principali confirma
 Hac super re rursus audiatur Augustinus de Verbo
 Domini Serm. 8. *Quis peccatorem mortuum in peccatis*

resuscitabit, nisi qui remoto lapide clamavit dicens, Lazare prodi foras? Quid est autem foras prodire, nisi quod occultum erat, foras prodire? Foras prodire non posset, nisi viueret: viuere autem non posset, nisi resuscitatus esset. Ergo in confessione, sui accusatio, Dei laudatio est. Ad hanc miraculosam imaginem

Oratio noui Dauidis.

DEus potens, qui Lazarum mortuum ab inferis resuscitasti, & à mortalibus vinculis per manus Apostolorum absoluiisti: Lazarus alter ego sum, clama, obsecro, Lazare veni foras; præcipe Sacerdoti, Solue, & sine eum abire: dicatque Sacerdos tuus, & Confessarius meus: *Ego te absoluo à peccatis tuis.* cuius absolutionis virtute, *redde mihi letitiam salutariis tuis, & spiritu principali confirma me.*

ATTENTIO.

Attende fili Pœnitentiæ:
Exemplar Lazari absoluti, exemplar accipientis absolutionem.

I.

NAzianzenus Orat. 49. Magnam hanc vocem, Lazare veni foras, in sepulchro iacens audisti. Quid enim

Aaa 3

Imitatio Lazari habentis absolutionem.

enim verbo vocalius & exaudibilis? Prodiisti non
 triduo, sed multis diebus mortuus ad vitam rediens,
 que funebribus vinculis solutus es, caue ne rursum
 riaris, usque qui in sepulchris habitant, aggregari
 peccatorum tuorum funibus constringaris: incertum
 est, an rursus è sepulchro ad vitam excitaberis. *Peccator*
 Redde mihi letitiam salutaris tui, & spiritu pro
 confirma me: reddita salus est, & simul vita, cur
 talis ac salutaris absolutio impensa est; cogita
 randam forsan non esse; cura diligenter, ne
 in laqueos mortis incurras.

I I.

Tertullianus libro de Pœnitent. Si tibi in
 Domini accommodat, unde restituat quod amiserat,
 to beneficio gratus esto, nedum ampliatio: maius est
 restituere, quàm dare, quoniam miserius est per
 quàm non accepisse. Datur in Baptismate gratia,
 titur per peccatum, redditur ac restituitur per
 cramentum Pœnitentiæ. Beneficentiâ diuina in
 natione gratiæ Baptismatis satis resplendit,
 meliùs apparet in ista restitutione, quam Deus
 virtutem Sacramenti Pœnitentiæ implens Davidicæ
 votum, *Redde mihi letitiam salutaris tui.*

*Magnitudo
 beneficij.*

I I I.

Vitalis & salutaris absolutionis particeps factus
 Lazarus

Lazarum alterum te esse considera, alterum Dauidem simul te esse arbitrare. Cantat naufragus Dauid: *Torrentem pertransiuit anima nostra*. Cantat Lazarus absolutus: *Laqueus contritus est, & nos liberati sumus*. Adiungat se Dauidicus poenitens, at simul canat. *Nisi quia Dominus erat in nobis, dicat nunc Israël: nisi quia Dominus erat in nobis. Cum exurgerent homines in nos, fortè viuos deglutissent nos. Cum irasceretur furor eorum in nos, forsitan aqua absorbuisset nos. Torrentem pertransiuit anima nostra: forsitan pertransisset anima nostra aquam intolerabilem. Benedictus Dominus, qui non dedit nos in captionem dentibus eorum. Anima nostra sicut passer erepta est de laqueo venantium. Laqueus contritus est, & nos liberati sumus. Adiutorium nostrum in nomine Domini, qui fecit calum & terram.*

*Libertatis
poenitentis.
Psal. 123,
5. 7.*

I V.

Ouis perdita dicebas, *Miserere mei Deus secundum magnam misericordiam tuam*. Inuenit te Pastor, & ostendit in te magnam clementiam suam. Fumosa facie eras, & clamabas, *Dele iniquitatem meam: dele tantà culpà, tua anima candida reddita est*. Eras miser paralyticus, & statum tuum recognoscens asserebas, *Quoniam iniquitatem meam ego cognosco*. mutasti statum, mutasti conditionem, conuersa est contritio in gaudium & exultationem, in lætam iucundamque

*Psal. 50, 3.
Restauras
& absolutio
perdita bo-
na.*

Psal. 50, 4.

Psal. 50, 5.

que absolutionem. Satis benè Iustinianus de Gra
 perfect. cap. 3. *Confessio compunctione referta animam
 plet gaudio, agilitate quadam letificat penitentem.* Infr

Luc. 15, 21. Iij prodigi clamabas, *Peccavi in calum & cor am re
 sum dignus vocari filius tuus; & factus est tanti*

Psal. 12, 4. dignus filius. Cæcus eras, & dicebas, *Illumina
 meos.* Illuminatus es, benè & verè confessus es

cum Samaritana, & cum ea in nouam creaturam

translatus & transformatus es. Qui malè prius

diebas, audis benè. Qui tibi displicebas, Deo

ces. Qui cor mundum postulabas, impetrasti. Qui

liberationem tuæ animæ cupiebas, accepisti. Qui

omnia hæc & similia beneficia vno hoc verbo

mentur, *Absolutus es.* Proficiat igitur Lazare,

ciat Christiane David, absolutio Sacramentalis

uifica & salutaris tibi impensa, tibi concessa,

mine Patris, & Filij, & Spiritus sancti.

V.

Rom. 10, 10. *Corde creditur ad iustitiam, ore autem confessio*

imitatio in salutem. Lazarus in sepulchro iacuit mortuus,

cuius resurrectionem iussit Christus vt sepulchrum

aperiretur, non quidem vt fœtorem exhalaret,

vt mortuus se aperiret & exponeret quis esset. *Sc*

chrum patens est guttur eorum, qui delicta sua iactant

& fœtorem putridum mittunt; patens quoque

tur eorum est, qui ore suo se produnt, & salutem sibi acquirunt. Salutaris enim, & vitalis corpori & animæ Sacramentalis absolutio est; pete ergo absolutionem, in qua salus sita est; precare quod sibi voluit David: *Redde mihi letitiam salutaris tui, & spiritu principali confirma me.* Psal. 50, 14

Audi Pater Pœnitentis:

Exemplar Christi Lazarum suscitantis,
exemplar Confessarij.

I.

Christus Lazarum suscitavit, & per Apostolos soluit, & in Sacramento Confessionis utrumque præstat per Confessarios. Cùm enim Minister Sacramenti dicit, *Ego te absolvo à peccatis tuis*, mortuus resurgit, ligatus absoluitur. Qui indignè ministrat, Lazarum suscitavit ac soluit, & loco Lazari ac dignè confitentis, ligatus & mortuus in sepulchro delitescit.

*Imitatio
Christi
Lazarum
suscitan-
tis.*

II.

Cùm nascitur in regno Princeps, qui vinculis detinentur liberantur. Nascitur Christus per gratiam, & incipit vivere in homine, ubi primùm redit in gratiam & amicitiam cum Deo. vnde Paulus, *Vivo ego iam non ego, vivit verò in me Christus.* Hic idem Galat. 2, 20

Bbb

ipse

ipſe Apoſtolus cupiens in cordibus pœnitentium
 oriri Chriſtum, clamabat, *Filioli mei, quorū
 parturio, ut formetur Chriſtus in vobis.* Formatus
 in Lazaro cū clamaret, *Lazare veni foras,* in
 noſtre myſticæ natiuitatis liberatur per Apoſtolum
 & per Confefſarios pœnitens eripitur, qui in car-
 cere erat, & vinculis detinebatur. Præſtat vtrumque
 Confefſarius, cū dicit, *Ego te abſoluo à peccatis*
 Chriſtum per gratiam parturit, & efformat in
 forma, & ſimul captiuum à carcere & vinculis ſoluit.

III.

Confefſarius iudex eſt, formam à Chriſto acci-
 pit, per quam poſſit ac debeat abſoluere, nec
 ſibi ſed ſibi ſolū certam accepit formam, per quam debeat
 pœnitentem ſuum ligare. Si quis ligatus maneat,
 Chriſto nec eius Vicariis id tribuat, adſcribat
 qui ſeipſum ad vincula traxit, in vinculis tenetur
 quis abſolutus ſit, non ſibi ſed Chriſto ſuam
 liberationem qui dixit Apoſtoliſ: *Soluite
 & ſinite abire,* & ſimul præſcripſit, quibus
 abſolutionem impendere tenerentur. Impendunt
 nomine Chriſti, ut Chriſto hoc ſingulare
 cū adſcribant, dicantque: *Dirupiſti Domine
 la mea, tibi ſacrificabo hoſtiam laudis.*

Confefſa-
 rius è car-
 ceris libe-
 rat.

Forma ab-
 ſolutionis
 auctor eſt
 Chriſtus.

Ioan. II,
 41.

Pſal. II,
 17.

IV.

Spiritus viuificat, secundum Paulum Apostolum, ^{2. Cor. 3, 6.}
 proinde Christus constituens, & simul instituens
 Confessarios ait, *Accipite Spiritum sanctum*, Spiritum ^{Ioan. 10.}
 scilicet vitæ, vt mortuos ipsos in peccatis suis se-
 pulcros excitetis, & in priorem vitæ statum restitua-
 tis. Christus postquam è sepulchro resurrexerat, in-
 sufflauit in Discipulos, & Spiritum Confessariis suis
 attribuit & communicauit, vt nouerint, debere <sup>Spiritus
 vitæ penit
 confessari
 ricus est</sup>
 prius à mortuis suscitare seipsos, quàm eos qui ia-
 cent in peccatis mortui, tentent resuscitare. Mo-
 neant præterea penitentes suos, cum à commissis
 absoluuntur, & vitæ spiritu donantur, donari Spi-
 ritu Christi, qui liber est, iam à morte euasit, nec
 mors illi vltra dominabitur, vt & in ipsis semper vi-
 uat, numquam moriatur.

V.

Confessarius accipit Spiritum sanctum à Chri-
 sto, de quo Augustinus lib. 15. de Ciuitate, cap. 26.
 loquitur in hæc verba: *Ipsè Dominus Iesus non solum
 dedit vt Deus, sed etiam accepit vt homo. Propterea di-
 ctus est plenus gratia. In ipso enim vtraque natura mor-
 strata est, humana scilicet & diuina. Accepit quippe vt ho-
 mo, effudit vt Deus. Nos autem accipere hoc donum pos-
 sumus pro modulo nostro, effundere autem super alios non*

Oratio
Confessarij
vitalis.

utique possumus, sed ut hoc fiat, Deum super eos, ad
id efficitur, inuocamus. Ad hanc doctrinam stabili-
dam figendamque in mentibus Apostolorum, et
multorum Confessorum, priusquam spiritum vita-
zaro infunderet, orauit Patrem, & nos pariter
mus, ut qui iacent in peccatis mortui, virtute
tus sancti reuiuiscant.

VI.

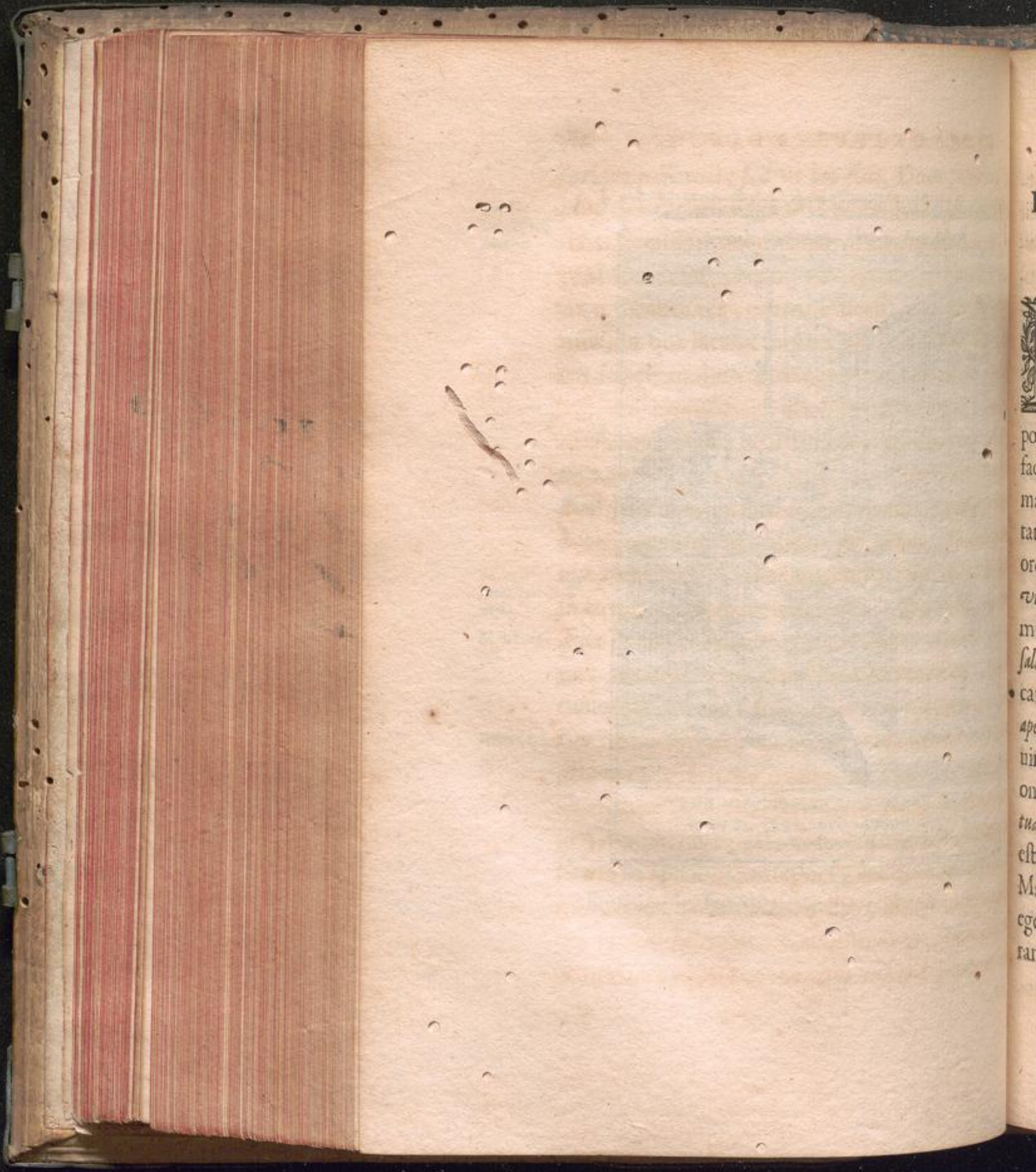
Augustinus lib. 50. Homiliarum, Homilia
natus est Lazarus, processit ex tumulo, & ligatus
sicut sunt homines in confessione peccati agentes peni-
tiam. Jam processerunt à morte. Nam non confiterentur
nisi procederent. Ipsum confiteri, ab occulto & tunc
so procedere est. Sed quid Dominus Ecclesie sua,
Matth. 16, 19. Quae solueritis in terra, soluta erunt in caelo. Proinde
zaro procedente, quia impleuit Dominus misericordiam
bonum perducere ad confessionem mortuorum Lazari
Ioan. 11, 41. iam cetera implet Ecclesia mysteria, Soluite illum, et
nite abire.

Compareant, in anima penitentis, imago
thai; in spiritu Confessarij, imago Christi vocatus.
Respice in similitudinem picturae.

EXEMPLAR MISERICORDIÆ SATISFACTORIÆ. *Matt 9.*
Matheus vocatus ut inpijs doceat.

DAVID VERBO ET EXEMPLO DOCENS.
*Docebo iniquos vias tuas: et inij
ad te conuertentur.*

IMAGO TRIGESIMAPRIMA
EXPLICATA.

DEVS quidem pius ac clemens est in remissione culparum, iustus quoque vindex est in solutione pœnarum, quas non modò quærit, sed etiam exigit à penitente, vt diuinæ suæ iustitiæ satisficiat. Satisfactoria opera cùm multa sint, tria præ ceteris sunt magis principalia atque communia, nimirum pietatis, mortificationis, & orationis. Quæ tria suo ordine refert & offert pœnitens Rex. *Docebo iniquos* Psal. 50, 15. *vias tuas, & impij ad te conuertentur.* hæc spiritalis misericordia est. *Libera me de sanguinibus Deus, Deus* Psal. 50, 16. *salutis mee, & exultabit lingua mea iustitiam tuam.* hæc carnis & sanguinis refrænatio est. *Domine labia mea* Psal. 50, 17. *aperies, & os meum annuntiabit laudem tuam.* hæc diuina laudatio, hæc vocalis oratio est. Primum omnium est opus misericordiæ, *Docebo iniquos vias tuas.* Pulchra hæc satisfactio est, vt qui conuersus est, deuios reducat ad Deum similis, per omnia Mathæo, qui semel à Christo vocatus, opes suas egenis reliquit, & seipsum Christo obtulit, vt errantes omnes ad viam virtutis & salutis reuocaret.

Compo-

Composuit primò reus causam suam, dein ad
nam rem componendam festinus occurrit. Pro
exemplo, sequamur & nos *Dòmino Soli iustitia ob
perantes*, quemadmodum agens de Baptismo
net Basilius: *Illuminemur ab ipso, intellectuque
tutis gratiam promereamur, ut in ipso testificemur,
non solùm ipsi niue reddamur candidiores, sed et
nostros illustremus.*

Miraculosa imago.

*Miracu-
lum in
Matthæo
patratum.*

QVamuis per Confessionem & absolutum
sit extinctus ignis gehennæ, restat & a
ignis sopiendus, qui purgandis animabus iustus
in futuro sæculo destinatus est. Quantas vires
Purgatorij habeat, sacrae Litteræ contestantur. In
dem naturæ & conditionis cum illo traditur, qui
ratus est diabolo & angelis eius: differunt, ut
vnus æternus est, alter verò temporarius. Hic
porea & spiritali misericordia restinguitur.
vtrâque hanc exercendam exemplo suo nos
uocant David & Matthæus. Accedit & Cyprianus
Sermône de Eleëmofyna: *Sicut lanacro aqua flammam
gehennæ ignis extinguitur, ita eleëmofynis atque operibus
iustis delictorum flamma sopitur. Emundandis purgandis
que peccatis nostris, medelis spiritualibus vulnera*

curemus. Dedit Dominus curandis sanandisque vulneribus remedia salutaria, satisfacere pro peccatis. Mirabilis poenitentiae Baptismus, qui ignem gehennalem extinguit: mirabilis satisfactio misericordiae, quae purgatorium flammam restinguit. Ad hanc miraculosam imaginem

Oratio noui Dauidis.

DEUS, qui Matthaeum publicanum poenitentiae & satisfactionis simul magistrum esse voluisti, concede mihi hanc gratiam, ut imitator eius existam. Hanc si concesseris, misericors erga pauperes & errantes, alter ero Euangelista Matthaeus. *Docebo Psal. 50, 15 iniquos vias tuas, & impij ad te conuertentur.*

ATTENTIO.

Attende fili Poenitentiae:

Exemplar Matthaei, exemplar misericordiae opera facientis.

I.

AMbrosius lib. 2. de Poenitent. cap. 6. *Subitiamus* Imitatio Matthaei misericordiae operibus satisficientis.
 nos Deo, ut non subditi simus peccato; & tanta fiat conuersio, ut qui Deum non agnoscebamus, ipsi eum tam aliis demonstramus. Quia vero tanta fuit conuer-

Ccc sio

fio Pauli, dicit ipse de se 1. Timoth. cap. 1. 16. *M*
cordiam consecutus sum ad informationem eorum qui
turi sunt illi in vitam eternam. Magnum veræ penit
tiae indicium & argumentum est, si quis con
fionis animarum affectum & zelum habeat, et
que salutem aliorum, præsertim eorum quos
exemplo suo à tramite iustitiæ auertit, & male
uere docuit. Rogat Basilius, quomodo certa
tur anima quòd purgata sit à peccatis; & res
det Regula 296. si totus sit in conuersione pecc
rum, & concludit: Quando igitur animam suam
ga propria peccata, vel erga aliena iuxta prædicta aff
cognouerit, tum demum certus sit illam mundam esse
cato. Sic ostendit se mundam à peccato Samaritan
quæ postquam conuersa est, rediit ad Samaritan
licta hydria, & docuit Samaritanos. de qua Cyri
lib. 12. in Ioan. cap. 99. Celesti Saluatoris gratia &
na plena ad docendos alios continuò fuit profecta.

II.

*Qui benè
operatur,
benè docet.*

NON verbis solùm, sed & bonis moribus
 ctio impiorum facienda est. Satis benè idem
 brosius in Apolog. David cap. 16. *Sicut enim bon*
ta specimen & virtutis exemplar in iis viris est, qui
offensa vite sue tempora percurrerunt: ita qui
renuntiantes flagitiis, vel incredulitatis erroribus

dauerint cursum posterioris ætatis, ad imitandum propositi sunt, qui vel opere vel cogitatione labuntur. Talis igitur esto, vt intuentes te peccatores vitam suam componant, & prauos suos mores reforment. Talis euasit Matthæus, qui dicente Christo, *Sequere me*, Christi secutus est, vt non tam verbo quàm facto ipso peccatores sectatores Christi efficeret. Matth. 9.

III.

Cùm Abner peccasset contra Dauidem, in gratiam Regis admissus, quàm primùm illud curauit, vt qui suo exemplo conspirauerant, in partes regias attraheret. *Surgam*, inquit, & congregabo ad te Dominum meum regem omnem Israël, vt ineant tecum fœdus, & imperes omnibus, sicut desiderat anima tua. Vocauit Christus Matthæum, & offerens se vocanti respondet: *Surgam, & congregabo ad te Dominum meum omnem Israël*. Quòd si tot impios conuertere pœnitentes nequeas, lucrare quot delinquentes possis. Si renitantur, conare rebelles reducere, certus omnino, quòd licet tuis conatibus euentus non respondeat, respondebit tamen solutio, respondebit & præmium. 2. Reg. 3. 21.

IV.

Recognouit Rex Ezechias beneficium sibi remissionis collatum. *Tu autem*, dicit Rex Deo, *eruisti animam*. Ifai. 38, 17

*clausio de-
ctiij.*
 mam meam, ut non periret: proiecisti post tergum tuum
 omnia peccata mea. Recognouit deinde debitum suum
 & statim de solutione faciendâ, de satisfactione
 danda cogitauit. *Viuens uiuens ipse confitebatur
 bi, sicut & ego hodie: pater notam faciet filius ueritatem
 tuam.* Communis Reip. pater Rex ille erat, cui
 quæ sibi subiectos paterno affectu complectebatur
 & omnibus ueluti filiis charissimis ueritatem pro
 candam à se Deo. promisit. Ad huius Regis ex
 plum omnis pœnitens componatur. Si Princeps
 subditis; si dominus, seruis; si pater, filiis uiam
 uiam uitæ, salutis & ueritatis demonstrat. Sciam
 ram esse illam Laurentij Iustiniani sententiam
 Compunct. Christian. perfect. *Optimum & ac
 bile Deo opus est, pro honore ipsius utilitatibus
 insistere, illarum continuum fructum spirituales accipere.*

V.

Exclamat S. Bonauentura Serm. 2^a de S. M.
*O quanta fuit huius Apostoli pœnitentia! quam
 quam aspera, quam diuturna in prædicando! Deus
 asperam, & longam uitam duxerat in peccatis
 ut illam compensaret ac refarciret, pœnitentiam
 teactæ uitæ contrariam elegit, quam in prædica
 nis Euangelicæ ministerio per totum uitæ
 Gen. 1, 4. sum passus est, Deus diuisit lucem à tenebris, &*

tenebris libera, Deo seruit in eo, vt & homines dirigat, & aberrantes à via in viam reducat. Diuisit à <sup>Minis-
vium lucis.</sup> tenebris peccatorum Apostolos suos Christus, & constituit eos totius vniuersi luminaria. *Vos estis, in-* <sup>Matth. 5,
14.</sup> quit, *lux mundi*: & vt dignum Deo pro accepto beneficio præstent obsequium, addit, *Sic luceat lux vestra coram hominibus, vt videant opera vestra bona, & glorificent Patrem vestrum qui in celis est.* Digna lucis Apostolicæ compensatio, animas dirigere, & eas ad Deum suum reuocare.

VI.

Ezechias æger erat, & cum vellet à morbo suo <sup>Imitatio in
agritudine.</sup> recreari, recurrit ad confessionem, ac simul Deo obtulit satisfactionem. Vide quid ipse canat: *Viuens* ^{I sai. 38, 19.} *viuens ipse constebitur tibi, sicut & ego hodie: pater filii notam faciet veritatem tuam.* Præmisit Rex confessionem, & addidit satisfactionem, quando veritatis viam subiectos sibi se docturum esse pronuntiat. Hæc Matthæi Apostoli compensatio surgentis è te- lonio suo: & hæc eadem esse debet satisfactio, quam impendit Deo pœnitens è lecto surgens, restitutus sanitati, vt dicat cum Ezechia, *Pater filii notam fa-* ^{I sai. 38, 19.} *ciet veritatem tuam: & cum Dauide, Docebo iniquos* ^{Psal. 50, 15} *vias tuas, & impij ad te conuertentur.*

Ccc 3

Audi

Audi Pater Pœnitentis:
Exemplar Christi vocantis Matthæum
Exemplar Confessarij.

I.

*Imitatio
Christi vo-
cantis Mat-
thæum.*

CHristus, qui de cælo venit vt errantes ad
vitæ & iustitiæ reduceret, pœnitentem
Matthæum fecit sui cælestis instituti coadiutor
Confessarius vices Christi agit in confessione
pœnitentes ad semitas rectas ducit: è re sua
erit, si ita illos disponat, vt sui adiutores habeat
reductione animarum, quarum cura sibi com-
missa est. Sic sol aërem luce cælesti perfundit,
medio terrenum solum illustrat. Sic ignis ignem
cepit, cuius ministerio interdum vitæ vt
dos calefaciat.

II.

*Satisfactio
Confessarij.*

*Iacob. 5.
19.*

Confessarius cum ipse peccator sit, & iustiti-
æ indigeat, pulchram compensationem re-
deat Deo; cum animam pœnitentis lucratur: lucrum
quippe Creatoris, salus creaturæ est. Ad hanc
standam satisfactionem Iacobus Apostolus, qui
que Confessarius Confessarios excitat, dum scribit
Fratres mei, si quis ex vobis errauerit à veritate, & con-
uerterit quis eum; scire debet, quoniam qui conuerterit

rit peccatorem ab errore viae suae, saluabit animam eius à morte, & operiet multitudinem peccatorum. Multitudinem culparum etiam à seipso commissarum operiet Confessarius.

III.

Quanti referat Confessario, benè suas partes a-^{Dammum}gere, vel ex hoc intelligere potest, quòd Deus ipse ^{& lucrum} significauit Ezechieli, innuit & Confessario: ^{Ezech. 3,} Fili ^{17.} hominis, speculatorem dedi te domui Israël: & audies de ore meo verbum, & annuntiabis eis ex me. Si dicente me ad impium: Morte morieris: non annuntiaueris ei, neque locutus fueris vt auertatur à via sua impia, & uiuat; ipse impius in iniquitate sua morietur, sanguinem autem eius de manu tua requiram. Si autem tu annuntiaueris impio, & ille non fuerit conuersus ab impietate sua, & à via sua impia: ipse quidem in iniquitate sua morietur, tu autem animam tuam liberaſti. Sed & si conuersus iustus à iustitia sua fuerit, & fecerit iniquitatem: ponam offendiculum coram eo, ipse morietur, quia non annuntiaſti ei: in peccato suo morietur, & non erunt in memoria iustitiae eius, quas fecit: sanguinem verò eius de manu tua requiram. Si autem tu annuntiaueris iusto, vt non peccet iustus, & ille non peccauerit; uiuens uiuet, quia annuntiaſti ei, & tu animam tuam liberaſti.

IV.

I V.

*Attrahat
Confessari-
us.*

*Cant. 1. 3.
Ioan. 12.
32.*

*Ioan. 20.
10.*

*1. Cor. 4.
16.*

Habet in se Christus Dominus hanc vim, ut
mines ad se trahat. dicit enim in Canticis Sp
Trabe me post te, & Christus dicit de se, *Ego si ca*
tus fuero à terra, omnia traham ad me ipsum. Magn
ad se rapere annulum solet, & illo velur instrum
to vitur, vt alium trahat. Rapuit ad se Chri
Matthæum, & vsus Matthæo est vt alios ad se
ceret. Traxit ad se Confessarios virtute Spiritu
Accipite, inquit, *Spiritum sanctum, quorum*
seritis peccata, remittuntur eis, & hanc ab eis per
quærit compensationem, vt trahant peccata
suos, magneti iungant, & secum coniungant.
iungit Christo, qui dicere potest verè: *Imitatio*
estote, sicut & ego Christi.

V.

*Matth. 9.
12.
Curæ per-
fectè salu-
tem peni-
tentis.*

Satisfacit Confessarius suo officio, si quod
tit in conuersione Matthæi Christus, præstet
Christus in conuersione Matthæi medicum egri
minatoribus quippe respondit: *Non est opus
bus medicus, sed malè habentibus.* Satisfacit medic
ficio, qui non solum infirmo medetur, sed
cùm iam conualuerit, docet & monet, quomodo
gerere debeat, ne relabatur in morbum. Adm
Christus Matthæum, vt si vellet dignos penitenti

fructus ferre, telonio renuntiaret. Monuit quoque paralyticum vt surgeret, tolleret lectum, & factus iam sanus ambularet: cumque illum postea inuenisset, imposuit cœpto operi coronidem, cum addidit, *Ecce sanus factus es: iam noli peccare, ne deterius tibi aliquid contingat.* Ioan. 5, 14. Non implet Confessarius officium suum solum audiendo, impendendo pœnitentiam & absolutionem; adhuc opus est, vt boni Medici instar docendo & monendo declaret, qualis pœnitens in posterum futurus sit, & qualem viam inire debeat, ne rursus offendant, sed inoffenso pede in cælum tendat.

S. Augustinus Sermone de Gratia: *Oportet nos, qui praeesse populo, & pastoris nomen, quamuis indigni, tenemus, vt vobis administrare diuini verbi pabula curemus, & ita vos sollicita mente tractare, vt quod malum in vobis videmus, cum fraterno amore redarguamus; & quod bonum est, fructificare & enutrire laboremus.* Beatus est qui se solummodo, Domino adiuuante, saluat: sed multo beatior est, qui secum alios ad caeleste regnum trahere festinat, dicente Scriptura, *Qui audit, dicat, Veni.* Apoc. 22, 17. Quisquis talis est, vt ait Basilius Regul. 184. sit memor Apostoli dicentis: *Sic nos existimet homo vt ministros Christi, & dispensatores mysteriorum Dei.* 1. Cor. 4, 1. Non velut propriam quamdam scientiam ex sua ipsius auctori-

Ddd tate

tate dispenset, sed velut ministerium Dei in cura
 licitudine animarum per Sanguinem Christi redemptio-
 cum timore & tremore erga Deum adimpleat, ad
 Ephes. 6, 6. plum eius, qui dixit: Sic loquimur, non ut hominibus
 centes, sed Deo, qui probat corda nostra; & cum con-
 serationis affectu erga eos qui audiunt, faciens illud
 1. Inef. 2, 7 stoli: Tamquam si nutrix foueat filios suos, ita placide
 ter vos agentes cupiebamus vobis non solum Euan-
 Dei tradere, verum etiam nostras ipsorum animas
 stitit vtrumque Matthæus, præstet & Confessio

Compareant, in anima pœnitentis, imago
 tientis sanguinis fluxum; in spiritu Confessam
 go Christi sanguinem restringentis.
 Respice in similitudinem picturæ.

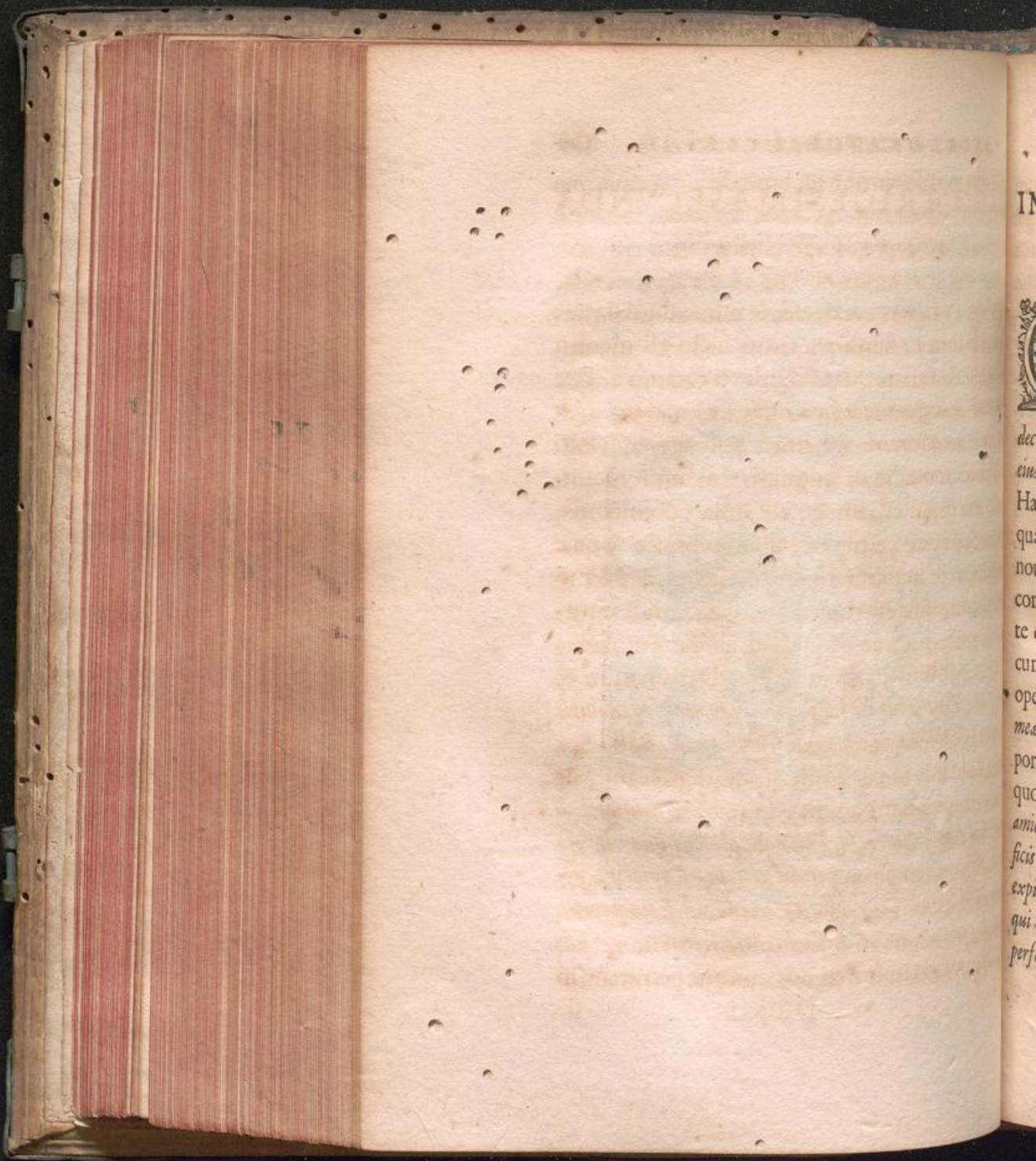

EXEMPLAR SATISFACTIONIS, ET MORTIFICATIONIS. Matt. 9.

Mulier fluxum sanguinis patiens, et refrenans.

DAVID CONTRA SE DEI VIRTUTEM IMPLORANS.
*Libera me de sanguinibus Deus, Deus salutis
meae: et exultabit lingua mea iustitiam tuam.*

IMAGO TRIGESIMASECVNDA
EXPLICATA

STENDITVR in effigie miraculum patratum in femina, cuius facta est mentio ab Euangelista Matthæo cap. 9, 20. *Ecce mulier quæ sanguinis fluxum patiebatur duodecim annis, accessit retrò, & tetigit fimbriam vestimenti eius. Fimbriam tetigit, & sanguinis fluxum repressit.* Hæc femina typus est, imago est animæ pœnitentis, quæ nouit effrænâ carnis lasciuiam reprimere, quæ nouit fluxum & luxum sanguinis refrænare. Nemo concupiscentiis suis frænum iniicit, nisi prius virtute diuina animetur; ac proinde mulier animosa recurrit ad Christum, imploransque Dei manum & opem, ait: *Libera me de sanguinibus Deus Deus salutis* Pfal. 50. 16. *mea, & exultabit lingua mea iustitiam tuam.* Satis oportunè Ephræm in eos, qui quotidie peccant, & quotidie pœnitentiam agunt, inquit: *Quousque, ô amice, inimicum sustines, & quæ illi placent quotidie efficitis? Cape meum consilium, quod te saluare poterit, & expiato simul animo & corpore, accede ad Saluatorem, qui cunctos procedentes ei in pœnitentia feruenti, & fide perfecta sanat.* Concipit magnos animos pœnitens in

Ddd 3 se

seipsum, qui hoc eodem spiritu ductus sibi bene
indicit, & ut de se victoriam comparet, agitur
triumphum, socius fit presentis femina, nec
ad Christum, & cum Davide diuinum auxilium
implorat & impetrat ab eo, cuius suprema
tia punitione nostra non gaudet, sed voluntaria
satisfactione. *Neque enim Deus, ut ait Gregorius
te Pastoralis cap. 31. nostris cruciatibus pascitur,
licitorum morbos medicamentis contrariis medetur,
voluptatibus delectati discessimus, rursus fletibus
ricati redeamus. Et qui per illicita deslendendo cecidit
etiam à licitis nosmetipsos restringendo surgamus.
quod vulnerauerat elatio superbia, curet abiectione
vite. Perfecta huius satisfactionis forma, p[er]
imago est.*

Miraculosa imago.

*Miracu-
lum patra-
rum in fe-
mina san-
guinis flu-
xum pa-
tiente.*

*Ioan. 12,
25.*

CVM vita humana tota annexa sanguini
à sanguine pendeat, qui cupit & petit
guinibus liberari, non amat, sed odit vitam
suam, implens id quod Christus ait,
mo sibi ipsi inuisus sit: *Qui amat animam suam
det eam: & qui odit animam suam in hoc mundo
tam eternam custodit eam. Si spectes naturæ ordinem
id fieri nequaquam potest: sublimi est opus*

te, vt quis concipiat odium in se, & sibi inuisus; Deo dignè satisfaciatur. Ne perdas vitam, odio prosequere vitam: vt animam tuam custodias, illam odisse oportet. Augustinus: *Magna & mira sententia, quemadmodum sit hominis in animam suam amor vt pereat, odium ne pereat. Si malè amaueris, tunc odisti: si benè oderis, tunc amasti. Felices qui oderunt custodiendo, ne perdant amando.* Felix pœnitens, cui vita ipsa exosa est, quoniam in Deum deliquit, & ductus sui ipsius odio dicit, *Libera me de sanguinibus Deus Deus salutis mea, & exultabit lingua mea iustitiam tuam.* Psal. 50, 16. Mira petit, & hæc mira operatur pœnitentia, de qua Ephraim: *Peccatores pœnitentia immolat, sed rursus eos viuificat.* Ad hanc miraculosam imaginem

Oratio noui Dauidis.

Deus, qui iam desperatam feminam à fluxu sanguinis liberaſti: da mihi virtutem contra hostes meos, contra luxum lasciuientis carnis & sanguinis. *Libera me de sanguinibus Deus Deus salutis mee, & exultabit lingua mea iustitiam tuam.* Psal. 50, 16.

AT-

ATTENTIO.

Attende fili Pœnitentiæ:
 Exemplar mulieris fluxum sanguinis patiens,
 exemplar opera mortificationis facientis.

I.

*Imitatio
 feminae &
 fluxu sanguinis
 curata.*

CVM caro serua, & anima iure suo dominet, in uersus ordo est in homine peccatore, seruit, caro uero dominatur. Opus igitur est, ut homo iam desit esse peccator, resumat animi imperium suum, & caro, siue uelit siue nolit, penitentia, cilicia, & alias exercitationes ad mortificationem famuletur. Ne deesset officio suo caro, inquit Apostolus, *corpus meum, & in seruitutem* 1. Cor. 9, 27. *go.* In hunc eundem locum Iustinianus de Imperio confict. cap. 3. *Non orat beatus Apostolus carnis imperium, & quam importunè contra spiritum rebellat.* Ne igitur indignum indebitumque sibi uindicari uideatur, castigatione prudenti, seruituti illam subiugabat. Hæc castigatio tunc prodest ad satisfactionem, cum ualorem accipit ex Deo; & idcirco 2. Cor. 2, 6. *Apostolus asserit, Sufficiens nostra ex Deo est.* Rat igitur ad Christum, ad eius pedes se prosternat.

tangat fimbriam, hauriat virtutem vt carnem subiciat, & per eius subiectionem iustitiæ diuinæ satisfacere queat.

II.

Contraria contrariis curantur, luxum igitur carnis & sanguinis, vnde ortum peccatum habet, contrariis satisfactionis pœnis ac pœnitentiis cohibendum esse, declarat Concilium Tridentinum sess. 14. cap. 8. *Proculdubio magnopere à peccato reuocant, & quasi quodam freno coërcent hæ satisfactoriæ pœna, cautiore que & vigilantiores in futurum pœnitentes efficiunt: mendentur quoque peccatorum reliquiis, & vitiosos habitus malè viuendo comparatos, contrariis virtutum actionibus tollunt.* Etenim, vt ait Ephræm agens de Pœnitentia: *Peccatum seminat passiones & perturbationes, & pœnitentia illas demetens, superseminat vitæ rationem laudabilem.*

III.

Delectatur diuina iustitia, cum seipsum homo castigat. Inuita procedit in reos, inuita delinquentes punit ac plectit, & maximè gaudet, cum Deo nihil aut parum relinquitur puniendum. Quamobrem agens Dauid de sua ipsius punitiõne, dicit: *Libera me de sanguinibus Deus Deus salutis meæ.* additque deinde: *Et exultabit lingua mea iustitiam tuam.* Benè
Eee Chry-

Carnis punitio.

Deo grata.

Psal. 50.

16.

Chrysoſtomus Homil. 41. ad Popul. *A nobis vultum sumamus, ita placabimus iudicem, Placabimus, & super recreabimur.* Similis ſibi David eſt cum Pfalmo 37, 4. *Non eſt ſanitas in carne mea,* hoc etiam S. Baſilius notat, *Ego praeueniens, nec expectans, non quam externè corpus meum vlcere malo puniat, me caſtigauit, & meam carnem, per quam peccatum meum flagellis tradidi, me puniendo multiſque modis caſtigauit.*

I V.

*Sit auſte-
ra.* Cùm hædus in ſacris Litteris Symbolum ſit peccatoris, Deuter. cap. 14, 21. lex illa promulgata eſt. *coques hædum in lacte matris ſuae.* Iſidorus in huiusmodi cum: *Hædus hic ſub peccatoris figura introducitur, inde peccans non eſt coquendus in lacte matris ſuae, non purgandus mediocribus tenerrimiſque Eccleſiaſticis, ſed auſterioribus præceptis eius ſunt excoquenda, cuius magna ſunt crimina, vt qui per laſciuaſque ſententia ſe perdidit, fortiore diſciplina ſe redimat.* Si quis te punire, noueris te redimere.

V.

*Sit humili-
lis.* Humanæ mortis impetu corpus terrenum cæleſtis reſurgit ſpiritus. Mortificatio noſtra eſt depreſſio eſt, & animæ reſurrectio. Ad carnalium humiliacionem incitat nos Apoſtolus, cùm dicit, *Coloſ. 3, 5. tificate membra veſtra, quæ ſunt ſuper terram.* Ad reſurrectio-

rectionem spiritus nos hortatur; cum ait: *Si consurre-* Colof. 3, 1.
xistis cum Christo, quæ sursum sunt querite, quæ sursum
sunt sapite, non quæ super terram. Corpus igitur depri-
 matur, ut spiritus fuscitetur; caro pœnitentiis re-
 tundatur, ut anima reuiuifcat. Via & arte humilia-
 tionis Davidis spiritus assurrexit; assurrexit & ani-
 ma mulieris patientis sanguinis fluxum, eriget et-
 iam se spiritus pœnitentis, si nouerit se exercere, si
 nouerit se humiliare. *Qui se humiliat, exaltabitur.* Matth. 23, 12.

V I.

Sanguis origo peccati carnalis est, ut monet Au-
 gustinus in hunc Psalmum, & oportet ut non solum
 peccatum per Confessionem tollatur, sed etiam eius
 radix & origo rescindatur. Non tollitur omnino ar-
 bor, si radicitus non euellatur. Si ramos secueris, &
 truncum abstuleris, maneat tamen infixæ terræ
 radices, illæ haud dubiè pullulabunt. Radix & ori- Sanguis
origo pec-
cati.
 go peccati sanguis est; in Confessione ramos & trun-
 cum sustulisti, necesse est ut iam per satisfactio-
 nem sanguinis radicem euellas, ne commissa &
 iam remissa peccata reuirefcent. Satis benè monet
 Ecclesiasticus cap. 9, 12. *Cum aliena muliere ne sedeas*
omnino, nec accumbas cum ea super cubitum, & non
alterceris cum illa in vino, ne fortè declinet cor tuum in
illam, & sanguine tuo labaris in perditionem. Sanguis
 Eec 2 prin-

principium ruinæ est, & qui sibi ab illo non est
 post confessionem, rursus cadet. Bene sibi con-
 pœnitens, cum per ieiunia & alias exercitationes
 sibi bellum indicit, ac dicit, *Libera me de sanguine
 Dei Deus salutis mee.* Magnum hoc testimonium
 acceptæ iustificationis. Rogat enim Basilius Ro-
 la 296. *Quomodo certa reddatur anima, quod repen-
 sit à peccatis?* Respondet: *Si præstiterit mandatum
 Colof. 3, 5. soli dicentis, Mortificate membra vestra, quæ sunt
 per terram.*

VII.

*Imitatio in
 agitudine.*

Ezechias ægrotabat, cumque confessionis
 virtute salutem sibi comparasset, cogitavit de
 da satisfactione, quam & optimam esse censuit
 carnis mortificationem adiungeret. & quidem
 Isai. 38, 14. iunxit, *Domine vim patior, responde pro me. Quæ
 cam, aut quid respondebit mihi, cum ipse fecerit?*
 cogitabo tibi annos meos in amaritudine anime mee.
 anime amaritudo mortificatio est, quam
 sua suscepit Ezechias, dum eandem vim patitur
 quam patiebatur Evangelica illa femina, & quæ
 in se expertus clamabat Rex. *Libera me de sanguine
 Dei Deus salutis mee, & exultabit lingua mea
 in iustitiam tuam.*

*Psal. 50,
 16.*

Audi Pater Pœnitentis:

Exemplar Christi curantis sanguinis fluxum,
exemplar Confessarij.

I.

Christus comprimebatur à turba, cùm fluxum sanguinis patiens femina fimbriam eius tetigit, & sanata est. Confessarius pœnitentiis coarctatus & compressus, Christum ipsum agit, & dicit: *Imitatio Christi curantis sanguinis fluxum.*
Apparuit gratia Dei saluatoris nostri omnibus hominibus, Tit. 2, 11.
erudiens nos, ut abnegantes impietatem & secularia desideria, sobriè, iustè, & piè viuamus in hoc seculo. Hæc Paulus, hæc Confessarius, qui & se nouerat comprimere, nouerat se punire. Castigo, inquit, corpus meum, & in seruitutem redigo. I. Cor. 9, 27.

II.

Accidere interdum solet, ut vacans quis audiendis excipiendisque confessionibus, tantum habeat concursum pœnitentium, ut ab illis comprimatur & obruatur, & in tanta multitudine vna anima reperiatur, quæ passionibus carnis & sanguinis bellum indicat, & quæ sola nouerit de se triumphare. Cùm hoc accidit, existimet Confessarius se locum tenere Christi, qui cùm à numerosa turba opprimeretur, in tanto numero vna solum mulier extitit, quæ tan-

Ecc 3 gens

gens fimbriam sanitatem recepit, & fluxum sanguinis, quem patiebatur, repressit.

III.

Spiritus sanctus carnem & sanguinem odit, recusa tibi esse ubi caro & sanguis regnant. *Genel. 6, 3.* tur hoc ipsum Deus, cum ait, *Non permanebit spiritus meus in homine in eternum, quia caro est.* Cum se res habeat, sapienter Christus Spiritum sanctum carnis & sanguinis hostem Confessariis largitur, ut partes Spiritus sancti agant, & causam eorum virili tueantur. Tuentur, cum pro salute animarum contra carnem & sanguinem pugnant. Tuentur cum huiusmodi militiae strenuos milites quatuor & quos habent poenitentes, eidem adscribuntur militiae, ut hostes sibimet existant. In hoc bello Confessarius: fuit & Christus, quem mulier illa secuta, & eius inhaerens vestigiis, vestis fimbriam odore, de proprio sanguine incruentam victoriam portavit. Quod si, dum te ipsum vincis, & victricem tui ipsius prosequeris, aliquis intercurrat, conetur ab incepto proposito deterrere, memineris eiusdem Christi, qui passionis ergo Ierosolymam ascendebat, & cum retardare eum Petrus vellet, ipsum graviter inuectus est. *Matt. 26, 23.* *Vade, inquit, post me.*

Confessarius dux est.

Matt. 26, 23.

tana, scandalum es mihi: quia non sapis ea quae sunt Dei, sed ea quae hominum.

IV.

Contingere saepe solet, ut diuturnum morbum patiens Medicos plurimos consulens, oleum & operam perdat, nec remedium inueniat, & tandem bona fortunam suam, cum minus cogitet, in Medicum incidat, cuius ope à morbo suo recreetur & liberetur. Accidit hoc mulieri fluxum sanguinis patienti, quae impenderat fortunas suas, ut conduceret Medicos sibi, quorum medica arte curaretur. Defecit ars Medicorum, defecit pecunia aegrotantis, & ipsa mendica reddita est. Venit aegra misera ad Christum, tetigit simbriam, curata est, sanata est. *Felix* *Felicitas est in Confessario.* femina, quae Medicum salutis inuenit, & eius opera usa conualuit. Accidit hoc ipsum poenitenti, qui rudes & indoctos Confessarios frequentare saepe solet, & post eorum usum & consilium in veteri statu manet. Perdidit oleum & operam. Prouidet tandem Deus, ut in spiritalem, sapientem & doctum incidat Confessarium, cuius ope resipiscat ac conualescat. Felix poenitens est, felix & Confessarius: ille, quia salutem accepit; iste verò, quia dedit, & officio suo satisfecit.

V.

Oportet, vt pœnitens bonam de Confessione habeat opinionem & existimationem, qualis Christo descripta iam mulier habuit. Dixit Mattheus, *Si tetigero tantum vestimentum eius, salua ero.* Hædes quantum illi profecerit, ostendit Christus ait, *Fides tua te saluam fecit.* Bonam de se Confessarij opinionem acquirit, cum mortificatione Christi portat in corpore suo. Bonum sibi comparant milites, cum hostes strenue oppugnant & expugnant. Hostis sibi met Confessarius ipsum oppugnet & expugnet, vt bonum nomen solum apud Altissimum, sed etiam apud homines obtineat. Apostolici enim (inquit Hieronymus Epistola 14. ad Celantiam) *Et precepti est, et excohibeamus rationem non conscientie tantum, sed etiam me. Non superfluum & à fructu vacuum, genitorum gister hoc docet: vult enim etiam extraneos ad fides mines per fidelium opera proficere, vt religionem religionis disciplina commendat. Et ideo sicut lumine mundo lucere nos iubet in medio nationis prauæ & se, vt incredula mentes errantium, ex nostrorum lumine, ignorantia sua tenebras deprehendant. Confessarius, cum Iudex sit, & Christi vicarius, mortificationem eiusdem in corpore suo gerere debet.*

Matth. 9.
21.

Bona Confessarij opinio.

Philip. 2.
15.

VI.

S. Augustinus Serm. 94. de Tempore : *Audiant er-<sup>Mortifica-
tio.</sup>*
*go iudices terra, corpus castigent, libidines frenent, ament
 sapientiam, vincant concupiscentiam. Et vt hoc faciant,
 erudiantur. Hac est autem summa eruditionis, seruire Do-
 mino, & exultare ei cum tremore. Exulta ergo ei, & non
 tibi. Ei à quo es quod es; non solum quòd homo es, sed et-
 iam quòd iustus es. Excitent teos suos, vt similia ipsi
 præstent. Benè Iustinianus Sermone de Ramis pal-
 marum : Admonentem Apostolum audi. Obsecro vos, fra-^{Rom. 12, 1.}
 tres, per misericordiam Dei, vt exhibeatis corpora vestra
 hostiam viuentem, sanctam, Deo piacentem, rationabile
 obsequium vestrum. Obsecro corpus exhiberi in laboribus,
 in ieiuniis, in vigiliis, in fame & siti, in frigore & nu-
 ditate, vt esse valeat hostia viua, sancta, Deo placens, at-
 que perfecta. Nouerat excellentissimus Doctor, quam pe-
 tulanter aduersus spiritum lasciuat corpus, quantumque
 virtutis renitatur bono, si absque pœnitentiæ eruditione
 permaneat, propterea hortatur, vt sub temperantiâ coër-
 ceatur iugo, ipsiusque immoderata refranetur voluptas, ne
 sibi met ruina efficiatur & anima. Accedit Gregorius in
 Psalmum quartum Pœnitentialem, & vices agens
 Confessarij, dicit : Admonemur in hoc Psalmo, carnales
 cupiditates restringere, & d. Dei misericordia numquam
 desperare. Quisquis ergo desperans de venia agere pœni-*

Fff ten-

tentiam dubitat, David pœnitentiam in animam
 Audiamus & nos Dauid clamantem, & nos clamemus
 mentem, & congemiscamus; flentem, & collacrymamus
 correctum, & collacremur. Clamat David, Libera
 sanguinibus: clamemus & nos non solum voce
 sed etiam gemitu, fletu, & iacrymis, quibus
 num gaudium emamus & acquiramus.

Compareant, in anima pœnitentis, imago
 minis muti; in spiritu Confessarij, imago
 os eius aperientis.

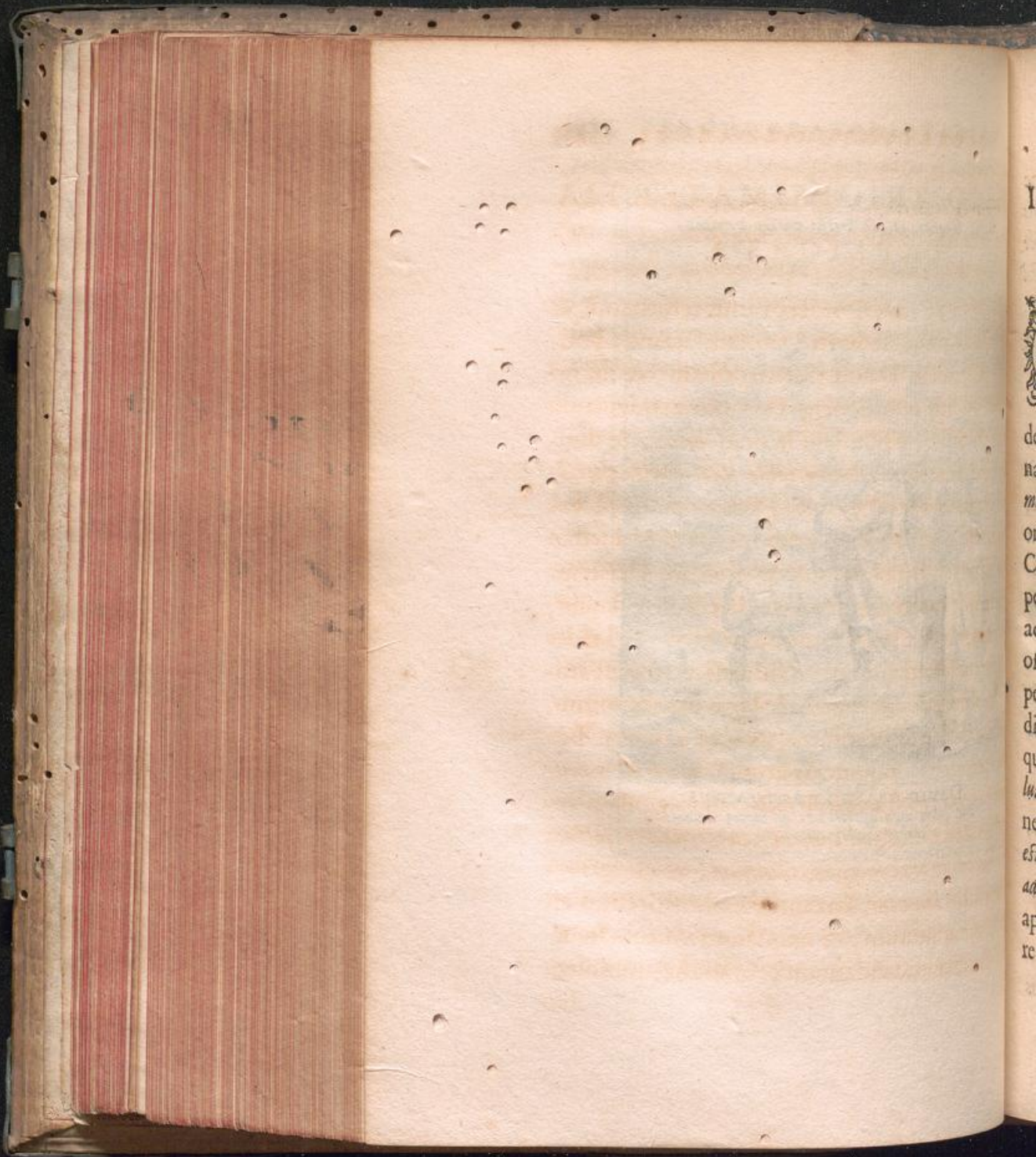
Respice in similitudinem picturæ.

EXEMPLAR SATISFACTIONIS ET ORATIONIS. Marc. 7.
Mutus sanatus, et à Christo vocem accipiens.

DAVID ORANS, ET SATISFACIENS.
*Domine, labia mea aperies: et os meum annun-
tiabit laudem tuam.*

IMAGO TRIGESIMATERTIA
EXPLICATA.

 VM misericordia, carnis refranatio, & oratio creditori Deo satisfaciant, postquam David misericordiam, & sui ipsius punitionem Deo pro extinguendo debito reddidit, addit deinde orationem, & diuinam laudationem. *Domine labia mea aperies, & os meum annuntiabit laudem tuam.* Deus orandus, Deus oratione & laudatione placandus est, & idcirco Confessarius pro pœnitentia debitoribus Dei semper preces & orationes iniungit. Peccatum claudit, ac comprimit ora peccatorum, ne preces & laudes offerant maiestati diuinæ: Christus verò post impensam absolutionem aperit & laxat ora mutorum, dicitque pœnitenti, *Ephpheta, quod est adaperire.* Loquitur pœnitens, loquitur mutus. *Solutum est vinculum lingue eius, & loquebatur rectè.* addo glossam venerabilis Bedæ: *Quod tunc in vno carnaliter factum est, quotidie fit in conuersione Gentium, vt tacentia ora ad laudem Dei laxentur.* Laxantur à Christo, cuius est aperire ora mutorum, & linguarum vincula solvere, vt sacrificium laudationis & orationis immolent

Fff 3 suo

fuo liberatori : agensque de Pœnitentia monet
 ipsum Ephraem , & ait : *Frequenter propter sumptus
 aliqui in lege recusabant sua enuntiare peccata , sed
 occasio mali parsimonia sacrificij , victimæque inopia
 ademit hoc Christus adueniens , dans pœnitentiam , quæ
 sacrificium est sine sumptu. Sacrificium sine sumptu
 oratio & laudatio diuina.*

Miraculosa imago.

*Miracu-
 lum in ho-
 mine muto
 patratum.*

MVtus erat Zacharias , non defectu
 ræ humanæ , sed vitio incredulitatis
 quod commisit , cum cælestibus oraculis
 debitam non adhibuit. Peccatum loquelam
 tulit , restituit gratia , vt orando Deum , & lauda-
 do summam Dei misericordiam , pio condonari
 suo satisfaceret ; quod & fecit , cum cantauit :
*Luc. 1, 68. benedictus Dominus Deus Israël : quia visitauit , &
 operatus est redemptionem plebis sue.* Hoc miraculum operatus
 est Christus Dominus in homine , quem in Euangeli-
 o sartauit , & operatur nunc in Dauide pœnitente
 qui cum sit mutus , petit , orat , ac simul loquitur :
*Psal. 50, 17. Domine labia mea aperies , & os meum annuntia-
 bunt laudem tuam.* Nemo diffidat tanti huius beneficii parti-
 cipem se futurum , si Christum sonet , & Christum
 apud Deum Patrem , more Zachariæ , loquatur.

tis opportunè Ambrosius lib. I. de Virginitate propè
 initium, *Quòd si nomen filij, inquit, addidit patri vo-*
cem, ego quoque desperare non debeo, quin vocem, licet
mutus, accipiam, si loquar Christum. Si quis pœnitens
 morè Sacerdotis Zachariæ Christum loquatur, &
 ipse Sacerdos est qui offert sacrificium laudis, cùm
 dicat citatus Ephræm, *Ipsè sibi populus in Ecclesia Sa-*
cerdos quonam modo efficitur, quia conscientiam habet pro
se sacrificium offerentem. Ex corde orat, & ipse pro se
ipso Dominum placat. Ad hanc miraculosam ima-
 ginem

Oratio noui Davidis.

CHriste magne, qui mutorum linguas aperis,
 vt te orando & te laudando pro debitis suis sa-
 tisfaciant: vt & ego debitam faciam tibi compensa-
 tionem, *Domine labia mea aperies, & os meum annun-*
tiabit laudem tuam. Psal. 59.
17.

ATTENTIO.

Attende fili Pœnitentiæ:
 Exemplar muti loquentis, exemplar
 orantis pœnitentis.

I.

*Imitatio
muti lo-
quutis.*

Pvlchrum acceptæ gratiæ signum est, preces & supplicationes satisfactorias Deo nitens offert. Benè & verè in Apologia David te 17. scribit Ambrosius: *Os peccatoris Deus claudere iustitias loquatur Dei; iusti aperit, vt loquatur.* Cum in statu peccati iaceres, mutus eras, & luebas de peccatis; iustus es redditus, solum est vinculum linguæ, vt dignos pœnitentiæ fructus rectè loquendo, orando, & Deum laudando feras. Ferebat idem fructus, & quidem perpetuos David, cuius dicit Psalm. 114, 2. *In diebus meis inuocabo.* Super locum Basilius, *Nos autem, inquit, una oratio vel hora, breuem aliquam super peccatis nostris transgressi, quiescimus, quasi iam pro malitia nostra aqua pura satisfecerimus: at hic sanctus confessionem se commissa sua temporis commensuratam ostensurum dicit: In tribus diebus vitæ meæ inuocabo.*

II.

*Necessitas
orationis.*

Non sufficit bona confessio, requiritur etiam oratio, cum Cyprianus Serm. de Lapsis ita commiserit: *Dominus orandus est, Dominus nostra satisfactio placandus; orare oportet impensius, & rogare.* Non est melior expiatio, quam illa confessio Dauidica: *Confitetur tibi iniquitatem meam, & iniquitatem meam*

abscondi. Dixi: Confitebor aduersum me iniustitiam meam
 Domino, & tu remisisti impietatem peccati mei. Viden'
 Confessionem cum peccati venia & remissione con-
 iunctam? Aduerte quid statim addat: Pro hac orabit psal. 31, 6.
 ad te omnis sanctus in tempore opportuno: pro hac, in-
 quam, remissa & condonata impietate omnis ho-
 mo iustificatus & sanctificatus orabit, vt precum &
 orationum solutione, quod reliquum est debitum,
 extinguat.

III.

Nihil charius, quàm quod precibus apud ho-
 mines emitur; secus verò accidit apud Deum, qui Donum
Dei ora-
tio.
 referat labia, ac preces donat, quibus ipsum rogare
 & placare debeamus. Bonus Deus est, qui verba sa-
 cræ absolutionis Confessario tuo præbet, vt à pec-
 catis absoluat. Bonus Deus, qui & libellos tibi sup-
 plices dictat & format, quibus eidem Deo præstes
 satisfactionem. Si Princeps, apud quem agitur de
 remissione iniuriarum, supplicationes sibi facien-
 das componeret, de felice successu dubitatio nulla
 foret. Nec dubitandum, gratam Deo futuram esse
 orationem pœnitentis, allaturamque remissionem
 pœnæ debitæ, cum precum & orationum Deus ipse
 auctor existat.

Ggg

IV.

I V.

*Oratio con-
uenit cum
columba
Noë.*

Pœnitentis oratio cum mystica illa columba
quam Noë misit ex arca, magnam habet con-
nantiam, quemadmodum titul. de Pœnitent. c. 1.
Bonauentura commemorat. Sicut enim illa deu-
nit pacem, & iam cessasse diluuium; sic oratio deu-
nitentiam, reconciliationem, & veniam peccatorum. Et
columba illa portauit ramum oliuæ; sic oratio ramum
gratiæ. Et sicut columba habet duplicem alam; sic
habet duplices alas, scilicet ieiunium & eleemosynam.
Psal. 54. 7. de dicitur: Quis dabit mihi pennas sicut columbae
Psal. 37. 10. star columbæ Dauid gemit in oratione sua: Gemi-
tus meus ante te omne desiderium meum, & gemitus meus
non est absconditus. Habet columbina eius orationis
alas, misericordiæ vnâ, mortificationis altera.
Psal. 50. 15. Misericordiæ alam, dum canit, Docebo iniquitates
tuas, & impij ad te conuertentur; mortificationis
Psal. 50. 16. lam, quia petit, Libera me de sanguinibus Deus
salutis meæ. Mystica igitur columba est oratio
pœnitentis, quæ nuntiat peccatorum diluuium
cessasse, cælumque iam serenum refulsisse.

V.

*Oratio
Christum
sonat.*

Quid sitibundus quærit? potum. Quid famelicus
appetit? cibum. Quid mutus desiderat? verbum.
Verbum Christus est, & si quis supplicans in

tionem præter istud verbum quærat, non bene orat. Audiendus Bernardus Serm. vlt. in Cantica. *Unum est enim, alioquin non rectè oras, si orando præter Verbum aliquid quæras, quoniam in ipso sunt omnia. Ibi remedium vulnerum, ibi subsidia necessitatum, ibi resarcitus defectuum, ibi profectuum copiam, ibi denique quidquid accipere vel habere hominibus expedit, quidquid decet, quidquid oportet.* Qui mutus fuit in peccatis, verbum quærit, & ait, *Domine labia mea aperies.* Christum sonet, vt bene laudet & oret, & orando & laudando resarciat pœnæ damnum, quod virtute absolutionis ablatum adhuc non erat. Peropportunè hortatur Iustinianus Serm. de Eucharistia: *Diuina, quantum vales, intende laudationi. Ipsa est, vnde pro tuis potest delictis satisfacere.*

VI.

Rex Ezechias Deo gratus, compensare cupiens ^{*Imitatio in agnitivitate.*} beneficium sanitatis acceptum, fudit preces & orationes. *Sicut pullus hirundinis sic clamabo, meditabor vt Isai. 38, 14. columba.* Concludit tandem: *Psalms nostros cantabimus cunctis diebus vitæ nostræ in domo Domini.* Hæc muti hominis sanati digna satisfactio est, & hanc exigit ab eo Deus, cui salutem impertiuit. Clamet sicut hirundinis pullus, meditetur vt columba, psalmos in honorem Dei canat, cantet, & di-

G g g 2

cat:

cat: *Domine labia mea aperies, & os meum annuntiet
laudem tuam.*

Audi Pater Pœnitentis:
Exemplar Christi sanantis mutum,
exemplar Confessarij.

I.

*Imitatio
Christi ho-
minem mu-
tum sanan-
tis.*

CHristus dat muto loquelam, vt fundere
ces queat; & Confessarius, cum iniungit
tiones, aperit os pœnitentis, vt Deum laudet
oret. Præscribit recitandas preces, quibus
meritum pœnitentis accedit meritum Christi
facientis, vt speciali ac singulari eius virtute
moueantur. Nullas Confessarius preces, nullas
tiones imponit, quas non designet & notet
Sanguinis Christi, qui præter communem
& ordinem in datis & impositis supplicationibus
sicut in aliis iniunctis pœnitentiis, vires suas excipit

II.

Christus cum mutum sanat, apprehendit
seorsim, quasi velit vt ille oret, & velit ipse
orare. Et quidem orat; scribit namque Evangelista
Et apprehendens eum de turba seorsim, misit digitos
in auriculas eius, & expuens tetigit linguam eius,
suscipiens in calum ingemuit. Confessarius tunc tempore

Marc. 7.
33.

ris Christum refert, cum remotum à turba suum
 pœnitentem habet, & antequam illum soluat, ora-
 tionem illam præmittit: *Dominus noster Jesus Christus*
te absoluat: & cum impensam iam absolutionem
subsequitur eiusdem Sacerdotis supplicatio: Passio
Domini nostri Iesu Christi, & merita beatæ Mariæ semper
Virginis, & omnium Sanctorum sint tibi in remissionem
peccatorum. Præit Sacerdos oratione pœnitentem, ut
 qui loco pœnitentiæ preces & orationes imponit,
 ipse dux sit & magister, ducat & doceat pœniten-
 tes suos orare. Præcedit ac subsequitur absolutio-
 nem oratio, ne illa sola & solitaria incedat, sed ho-
 norata & comitata procedat.

*Præit in
 oratione
 Confess-
 rius.*

III.

Pertinet huc exhortatio Iacobi Apostoli cap. 5, 16.
Charissimi, confitemini alterutrum peccata vestra, & ora-
te pro inuicem, ut saluemini. Multum enim valet depre-
catio iusti assidua. Elias homo erat similis nobis passibilis,
& oratione orauit, ut non plueret super terram, & non
pluit annos tres, & menses sex. Et rursus orauit: &
calum dedit pluuiam, & terra dedit fructum suum. Hor-
tatur Iacobus in primis, ut & pœnitens suam faciat
confessionem, Confessarius illam excipiat, & dein-
de mutuò se Deo commendent, ut mutuæ orationis
virtute salutem adipiscantur. Conueniant ergo inter

*Mutua pœ-
 nitentis &
 Confessarij
 oratio.*

Ggg 3 se

se Sacerdos simul & pœnitens, vt alter pro altero oraret, alter alterius causam apud Deum agat, exemplo Prophetae Eliæ, qui non tam sibi quàm aliorum provisione sua prouidit.

I V.

Confessarius in caelis, oculos erogat. Christus oculos in altum sustulit, & gemitum edidit, cum mutum istum sanauit. Lingua cum ingemuit; orauit oculis, cum caelum respexit. Pulchra est oris, pulchra oculorum oratio. Vna & altera Dauid vsus est, cum ait: *Defecerunt oculus tuum anima mea, & in verbum tuum superbo.* *Defecerunt oculi mei in eloquium tuum, dicentes: Quomodo consolaberis me? Habent dictionem suam, & orationem.* Hanc orandi artem Christus docuit, exercuit, & exercere voluit Confessarios, quorum munus est ad orandum pœnitentes excitare, vt cum ipsis gementes, & caelum aspicientes, Deo & caelo pro commissis offensis satisfaciant.

V.

Gemat. Christus cum ingemuit, emisit ex ore Spiritum sanctum, cuius consortes ac participes postea fecit Apostolos & Confessarios, vt scirent se Spiritum sanctum accepisse, qui docet cum gemitu orare pro salute pœnitentium. Orabat, & simul gemebat Paulus, & dicitur

dicebat : *Similiter autem spiritus adiuuat infirmitatem* Rom. 8, 26.
nostram : nam quid oremus , sicut oportet , nescimus : sed
ipse spiritus postulat pro nobis gemitibus inenarrabilibus.
 Loquitur Paulus, doctus à Spiritu sancto, in quem
 cadere gemitus nequit, sed gemendi exercet magi-
 sterium, quo ducti ministri prædicationis & con-
 fessionis pro sua & suorum salute orant simul & ge-
 munt.

VI.

S. Augustinus lib. de Vera & falsa pœnit. cap. 20. Oret, ut
adiuuet.
Adiuuet pœnitendo, orando, & semper eum iuuat lenien-
do, spem promittendo, eleemosynas faciendo, & cetera bo-
na pro eo agendo ; consolando, & si opus fuerit increpan-
do : doceat loquendo, instruat operando. Sit particeps la-
boris, qui vult fieri particeps consolationis. Nulla maior
consolatio est, quàm ea quæ pertinet ad conscien-
tiam : tam nobilis ac sublimis conditionis est, vt
non habeat similem in terris, sed in cælis quærenda
fit. Cælesti quidem gloriæ conformis est, ac pro-
inde de se Paulus affirmat, Gloria nostra hæc est, testi-
monium conscientie nostræ. Hinc efficitur, vt quem-
admodum supernæ Sanctorum beatitudinis confor-
tes non habentur, nec sunt, qui participes laborum
& tribulationum non fiunt ; sic etiam Confessarij
in gloria sanctæ conscientie pœnitentium non
 commu-

communicent, nisi prius se socios adiungant,
 viam patendi, & satisfaciendi communem in-
 dianur & prosequantur. Pulchrè quoque S. Gre-
 rius Nazianzenus; *Habes, inquit, medicina regu-
 Christi discipulus es mitis & humani, infirmitatis
 nostras portantis. Benignum illum & humanitate
 tum agricolam imitare, Dominum adhuc precare, ne
 fructuosam & inutilem ficum excidat, atque odiu-
 verum conuertat, & curet, & stercus iniiciat,
 eam correctionem, quæ peccati confessione & ma-
 pudefactione, atque ignominiosiori vitæ ratione
 Quis scit an mutabitur, ac fructum feret, Iesum
 Bethaniâ redeuntem alêt?*

Compareant, in anima pœnitentis, imago
 tri plorantis; in spiritu Confessarij, imago
 eum respicientis.

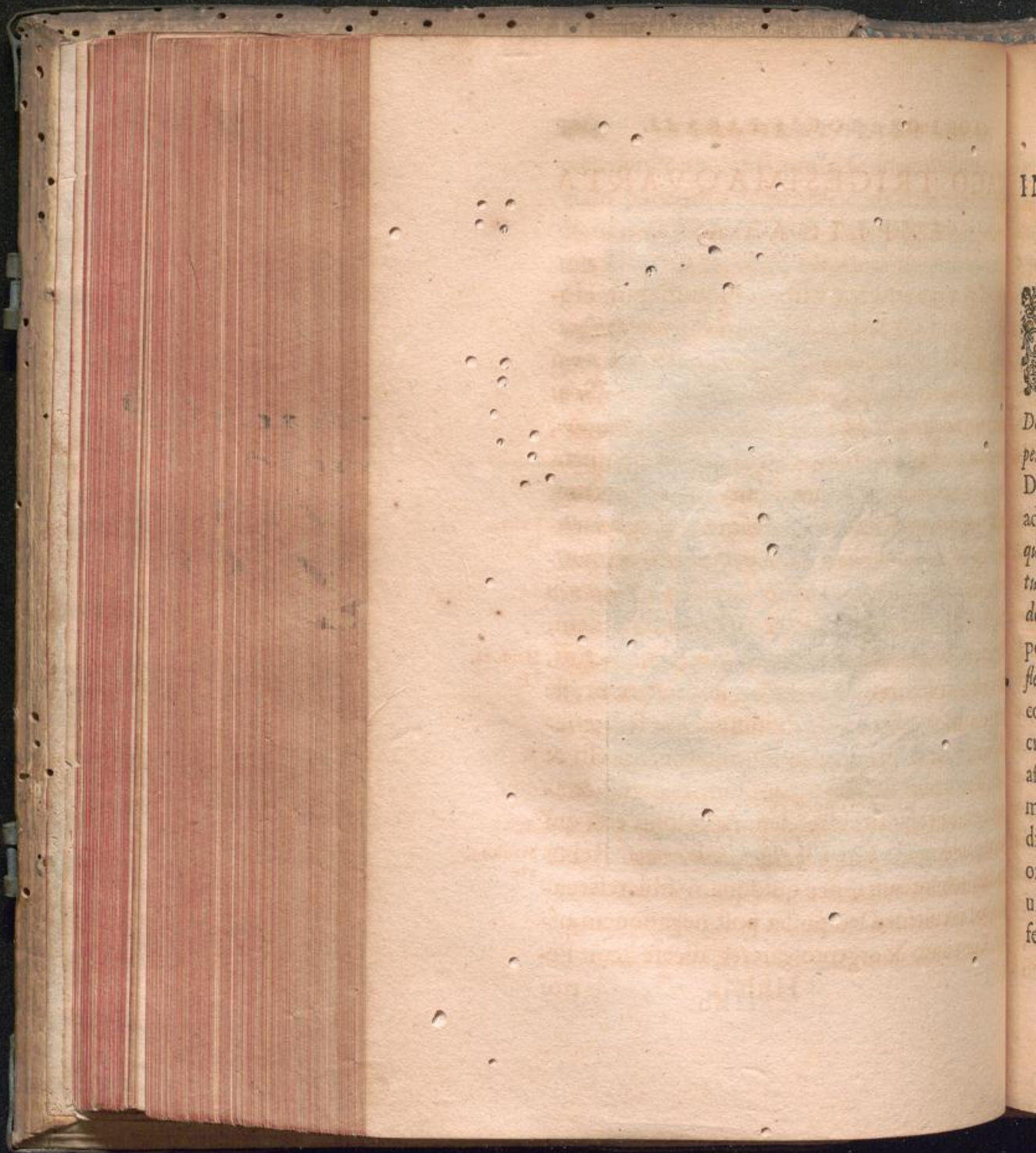
Respice in similitudinem picturæ.

EXEMPLAR INTERIORIS SATISFACTIONIS, *Matt. 26.*
Petrus amarè flens, cor suum amarum offerens.

DAVID CETERA SACRIFICIA RESPVENS, ET COR OFFERENS.
Quoniam si voluisset sacrificium, dedissem vique. Ps.
Sacrificium Deo spiritus contribulatus; cor contritum et
humiliatum Deus non despicies.

Hhh

IMAGO TRIGESIMA QUARTA
EXPLICATA.

AUGUSTINVS lib. 50. Homiliarum Homil. 50. *Non sufficit pœnitenti mores in melius mutare, & à malefactis recedere, nisi & de iis quæ malè facta sunt, satisfaciatur Domino per pœnitentiæ dolorem, per humilitatis gemitum, per contriti cordis sacrificium. Quàmobrem pœnitens Dauid, vt impleat officium suum, satis sapienter adiecit: Quoniam si voluisses sacrificium, dedissem utique, holocaustis non delectaberis. Sacrificium Deo, spiritus contribulatus, cor contritum & humiliatum Deus non despiciet. Respexit Iesus pius ac clemens Simonem, postquam ab ipso defecit. Et egressus foras Petrus, fleuit amarè, vt fletibus ac lacrymis suis testaretur, de corde amaro & afflicto se dignum Deo facere sacrificium. Cor contritum & humiliatum mœsti & afflicti Petri non despexit, qui tam benignè & amanter illum respexit. Hic idem Apostolus est, qui dixerat paulò antè, Ecce nos reliquimus omnia. Rebus omnibus renuntiavit, nec quidquam sibi reserua-
uit, quod pœnitens Deo posset post negationem offerre. Cùm auro & argento careret, dicere licuit Pe-*

Hhh 2 tro:

Actor. 3, 6. tro: O Christe sancte, *argentum & aurum non est tibi, quod habeo hoc tibi do, spiritum tribulatum & afflictum, cor contritum & humiliatum Deus non despicies.* Bene Basilius in Psalm. *Proprium est hominum prudentium in peccatis & rebus turpibus erubescere, conscientiae stimulis tangi, & humiles se reddere.* proprium quoque est hominum verè penitentium continuis lacrymis ac fletibus pro delictis mortali satisfacere. Eapropter, ut ait Gregorius in Pastoral. cap. 300. *admonendi sunt, qui peccata operum, ut consummata mala perpetuo delinquant, ne plus adstringantur in debito perpetrati, & minus solvant fletibus satisfactionis.*

Miraculosa imago.

Miraculum in Petro penitente peccatum.

Petrus Apostolus non solum in statu infirmo, sed etiam in peccati sui commissione lapsus. Cum non semel tantum, sed etiam tertio negasset, ita obduruit, ut duro saxo similis videretur. Cum sic obduruisset, respexit Iesus lapidem, dixit Petrum, & egressus foras fleuit amare. Illud sane miraculum maius & excellentius illo quod operatus est, cum è deserti petra dulces aquas eduxit. *De petra meue saturavit eos.* Quod sub illo petrae miraculo latebat sacrificium alteri.

Math. 26, 75.

Psal. 80, 17.

sub amarum Petri lacrymis grata Deo patet hostia, gratum Deo sacrificium. *Sacrificium Deo spiritus contribulatus.* Qualis hæc hostia sit, patet ex iis quæ asserit Cyrillus in cap. 6. Leuitic. *Hæc est lex hostie peccati; in loco, quo iugulantur holocausta, occident, & id quod peccati est coram Domino, Sancta sanctorum sunt. Vide quam multa misericordia & benignitas Dei est, ut ubi holocaustum iugulatur, ibi etiam hostia, quæ pro peccato est immolari iubeatur: ut scilicet intelligat se qui peccauit, & peniteat conuersus ad Dominum, & contribulatus spiritus hostiam iugulat, in loco iam sancto stare, & sociari iis, qui pertinent ad Deum. Ad hanc miraculosam imaginem*

Oratio noui Dauidis.

DEus, cui placuit pœnitentis & satisfacentis Petri cor contritum & afflictum, placeat & meum: alter Petrus ego sum in delinquendo, idem tu ipse es in absoluendo, remittendo, & acceptando hoc vnicum sacrificium: *Quoniam si voluisses sacrificium, dedissem utique, holocaustis non delectaberis. Sacrificium Deo spiritus contribulatus, cor contritum & humiliatum Deus non despicies.*

ATTENTIO.

Attende fili Pœnitentiæ:
Exemplar Petri amarè flentis, exemplar
tus contribulati & humiliati.

I.

*Imitatio
Petri ama-
rè flentis.*

Gregorius lib. 9. *Moralium*, verfans illu-
ti, inſtat: *Si delinquenti non parçitur, quis ad
morte eripitur, cùm à delicto nemo mundus reperit
pœnitenti parçit, & delinquenti non parçit? Quis
iam delicta plangimus, nequaquam iam delinquimus.
Sed quid eſt, quòd Petrus, cùm negat, reſpicit
Redemptoris negati reſpectu ad lacrymas vocatur
Paulus, cùm Redemptoris nomen in terra conar-
ſtinguere, eius verba de celo meruit audire? Sed
culpa in utroque punita eſt: quia & de Petro, teſti-
gelio, ſcriptum eſt, Recordatus eſt Petrus verbi Jeſu
dixerat, & egreſſus foras fleuit amarè; & de Paul-
eadem, quæ hunc vocavit, Veritas, dicit, Ego
ei quanta eum oporteat pro nomine meo pati. Delin-
ergo Deus nequaquam parçit, quia delictum ſuum
non deſerit.*

*Matth. 26,
75.*

Act. 9, 16.

II.

Augustinus in illud Psalmi, *Voluntariè sacrificabo* ^{sacrificium} ^{volunta-} ^{rium.} tibi, in hanc formam philosophatur: *Si cogereris offerre Domino Deo tuo sacrificium gratum illi & acceptum, sicut antea vouebantur sacrificia in umbra futurorum, forte non inuenires in grege tuo placitum taurum, in capris hircum aræ Domini dignum; & non inueniens, satageres quid faceres, & diceres fortè Deo: Volui, & non habui. Ipsum voluisse, laudasse est: non enim verba à te querit Deus, sed cor. Cor contritum & humiliatum Deus non despiciet.*

III.

Idem Augustinus Sermone 3. de Natali Domini: *Sunt multi qui vouent, alius pallam, alius oleum, alius ceram ad luminaria noctis, alius vt vinum non bibat per aliquot annos, alius vt ieiunia certo tempore faciat, alius vt carnes non comedat. Non est istud votum optimum, & perfectum. Adhuc melius volo. Non eligit Deus nec speciem tuam, nec oleum tuum, nec ieiunium tuum: sed hoc quod sacrificium anima. in te hodie redemit, ipsum offer, hoc est, animam tuam. Et si interrogas me, Quomodo animam meam, quam ipse habet in potestate, offeram? Et ego respondebo tibi, quomodo. Moribus sanctis, cogitationibus castis, operibus fructuosis; auertendo à malo, & conuertendo ad bonum.*

IV.

ne fructu; impossibile est ut eos reuocem: sed placeat tibi,
ut recogitem illos in amaritudine animæ meæ.

V I.

Novit Rex Ezechias, quàm grata foret immola- Imitatio in
tio cordis mœsti, & oblatio amari spiritus, qui agritudines
omnibus victimis & sacrificiis, hoc vnum in statu
agritudinis suæ Deo salutis auctori consecrauit. Do- Isai. 38, 16.
mine, si sic viuitur, & in talibus vita spiritus mei; corri-
pies me, & viuificabis me: ecce in pace amaritudo mea
amarissima. Hæc est summa amaritudo, quam intus
Petrus sentiebat, cum foras egressus est, & fleuit
amarè. Hanc quoque experiatur ille, qui dignè con-
fessus salutem recuperauit. Fleat amarè cum Petro,
clamet cum Ezechia, *Ecce in pace amaritudo mea ama-*
rissima; cum Dauide spiritum amarum immolet, &
dicat: Quoniam si voluisses sacrificium, dedissem vrique,
holocaustis non delectaberis. Sacrificium Deo spiritus contri-
bulatus, cor contritum & humiliatum Deus non despicias.

Audi Pater Pœnitentis:

Exemplar Christi Petrum respicientis,
exemplar Confessarij.

I.

Respexit Iesus Petrum, tetigit cor eius, & fle- Imitatio
uit amarè. Respicit Christus pœnitentes per Christi Pe-
Con- trum respi-
cientis.

Iii

Psal. 10. 4.

Confessarios suos: *palpebra eius interrogant filios* *num*, & penetrant eorum corda, vt intus affligatur, conterantur, & humilientur propter confessa delicta. Hoc pœnitentis sacrificium per Confessarij oblatum Deo, Deo gratissimum præsertim cùm pater spiritum suum afflictum tribulato corde filij pœnitentis coniungit.

I I.

Respexit Iesus Petrum, cùm pateretur, & sum pro salute Petri peccatoris immolaret, & tum effecit, vt & ipse Petrus de seipso dignum sacrificium libaret & consecraret. Respicat Confessarius pœnitentem, paratus pro salute eius vitam & sanguinem fundere, si promoueret confitentem, vt gratum de se holocaustum Deo fiat, & dignè pro debitis pœnis satisficiat.

*Confessarius
vius ostendat se paratum ad mortem.*

I I I.

Respexit Iesus Petrum, cùm & ipse tribulatus, nec ita afflictus esset pro passione, quam subibat, quàm pro peccato Petri, qui deliquerat & fecerat. Tribulatus sic & afflictus Christus à patre facile obtinuit, vt pro delicto patrato afflictus & ipse spiritum suum afflictum tribulatum offerret, & per istam oblationem dignam compensationem iniuriæ redderet compensationem. Confessarius

Affligat se pro pœnitente.

afflictus & tribulatus pœnitentem suum respiciat, & ostendat vultu suo, quàm grauius sentiat iniuriam Deo illatam, & simul pœnam, cui propter commissum erimen pœnitens seipsum subiecit. Confessarius ita tristis, ita mœstus commouebit pœnitentem, vt animam tribulatam & afflictam Deo pendat, & debitum suum extinguat.

IV.

Respexit Iesus Petrum, cùm iam pro delicto ^{Doleat.} ipsius attereretur, & dum eum Petrus sic attritum videt, motus est ad contritionem, & cordis contritionem, quam fecit Deo gratam & acceptam solutionem. Respiciat Confessarius hominem reum, pro diuinis doleat, ac conteratur offensus, vt pœnitentem suum alliciat ad habendam de commissis contritionem, & reddendam Deo dignam & iustam satisfactionem.

V.

Respexit Iesus Petrum, cùm totus humiliatus esset, venit in statum humiliationis propter delictum Petri, quem sic contemptus & despectus respiciebat. Cùm Petrum Christus intueretur, inclinauit caput suum, ad cuius humiliationem & inclinationem, cor suum Petrus subiecit ac subdidit Deo, cui cordis humiliati & subiecti immolatio maximè placet

Humiliet
se.

cet atque satisfacit. Præ se ferat Confessarius humilitationem, ut sui exemplo moueat penitentem suum, ad hoc, ut humilem cordis sui immolationem conficiat, soluat debitum, liber à debito neat. Cùm Sacerdos dicere solet ex altari, *Humilia capita uestra Deo*, ipse suum prius caput deponat & ad eius exemplum adstantes pariter caput deponant. Confessarius, qui non capita, sed corda humilianda Deo euulgat, cor suum ipse prius deponat, sequentur & penitentes.

VI.

Ioan. 18,
18.

Respexit Iesus Petrum, cùm summo in amore arderet, & ad eius aspectum fleuit. Frigus tunc temporis erat, hiems erat, cùm Petrus negaret, & quidem instigatus ab iis qui se ad Petrum nas calefaciebant, nec tamen Petrus calebat, sed quiescebat, quamuis ad ignem accederet. Tunc respexit, cùm Sol iustitiæ illum respexit, & cor eius in gelatum in fletum lacrymarum resoluit. Respexit fac secundum exemplar Christi, ostende charitatis affectum, quo flagras in penitentem, ideo cùm Spiritum sanctum accepisti, cùm factus est Confessarius, & qualis sit diuinus Spiritus, audi Danielem canentem. *Flauit spiritus eius, & fluent aquæ. Flauit Spiritus sanctus, & fluent aquæ, fluent lacrymæ.*

Diligat
penitentem.Psal. 147,
18.

nitentium liquefactæ virtute amoris, quem Christus habuit in se, & in Petrum deriuauit, vt effectus iam Confessarius, expiatis & confessis dicat, & exhortetur, *Effundite coram illo corda vestra.* Psal. 61, 9.

VII.

S. Ambrosius Serm. 46. *Respexit Dominus, & aper-* Corrigat
amantem.
Psal. 37,
16.
tis oculis eius emendauit errorem. Recte oculis emendat,
quia scriptum est, Oculi Domini super iustos, & aures eius
in preces eorum. Ergo Petrus prorupit ad lacrymas, nihil
voce precatu. Inuenio enim, quod fleuerit, non inuenio
quid dixerit. Lacrymas eius lego, satisfactionem non lego.
Recte planè Petrus fleuit, & tacuit. Lacrymæ, inquam,
tacite quodammodo preces sunt. Veniam non postulant,
& merentur: causam non dicunt, & misericordiam con-
sequuntur. Nisi quod utiliores lacrymarum preces sunt,
quia sermo in precando fortè fallit, lacryma omnino non
fallit, sermo enim interdum non totum profert negotium,
lacryma semper totum prodit affectum. Videte quantum
fletus profuerit Petro. Antequam fleret, lapsus est; postea
quam fleuit, erectus est: & qui ante lacrymas præuarica-
tor extitit, post lacrymas pastor assumptus est, & alios re-
gendo accepit, qui prius se ipse non rexit. Ecce dux &
rector pœnitentium Petrus est, cuius regimine du-
ctus in Psalm. 129. Gregorius dicit Deo: Tribularer,
si non scirem misericordias tuas, Domine: tribulationibus

quippe cordis nostri remedium miserationis diuinae
 rit, & contra diffidentiae malum firmissime spei ad
 consolationem, promissionum diuinarum certa nobis pre
 nens exempla, quibus peccantium salutem se malle
 quam perditionem. Quorumdam quoque correptione
 animum reducens, quos & si à statu rectitudinis
 subruit, conditoris tamen gratia in melius reformant.
 ce grauium delictorum mole obrutus, & de merito
 qualitate diffusus aspicio Zachæum, intueor Mariam,
 fidero Petrum, in quibus miserationis diuinae splendor
 paruit, atque per eos spem veniæ peccantibus dedit.

Compareant, Christus in cruce satisfaciens,

Eccli. 38, uid. saluus è naufragio.

28.

Saluus pœnitens cor suum dabit in similitudinem
 Eturæ Christi crucifixi.

IMAGO TRIGESIMA QUINTA
EXPLICATA

XITVS acta probat : & actam pœnitentiam Davidis probat exitus è mari , & simul ingressus in portum iuxta sanctam Ierosolymam , vbi Christus crucifixus est , vt nos à peccatis redimeret , ac nostris debitis satisfaceret. Restaurator omnium ruinarum Ierusalem Christus est : ipse est omnium animarum satisfactio atque redemptio, quam oblatam necessarîo Deus acceptat. & propterea positus iam in portu concludit David : *Benignè fac Domine in bona voluntate tua Sion , vt adificentur muri Ierusalem. Tunc acceptabis sacrificium iustitiæ , oblationes , & holocausta : tunc imponent super altare tuum vitulos.* Coniungit oblationes suas cum sacrificio iustitiæ , quæ immolatio Christi est , vt Christo passo se conformet , & ex eo facta oblatio valorem accipiat & pretium, definiente hoc ipsum Concilio Tridentino sess. 14. capite 8. *Accedit ad hæc, quòd dum satisfaciendo patimur pro peccatis, Christo Iesu, qui pro peccatis nostris satisfecit, ex quo omnis nostra sufficientia est, conformes efficimur.* Accedit & in sua Confessione Bernardus : *Quod nos de-*

Kkk

bui-

buimus, tu soluisti; quod nos peccauimus, tu luisti; nos negleximus, tu supplesti. Proficiat ergo misericordia tua, & in extremis meis plenaria, imò superflua. Etio mors tua, & pretium inestimabile pretium sanguinis tui.

Miraculosa imago.

Miraculum in naufragio Dauidis paratum.

SI naufragum Dauidem consideres ex vasti scatorum abyſſo, debili tabulæ innixum, & incolumem euasiſſe, ſummum eſſe miraculum non inficiaberis. Cùm adhuc eſſet in mari, & fluctibus luctaretur, de ſalute ipſius deſperabat. Fatetur hoc ipſe: *Domine, quid multiplicati tribulant me? multi inſurgunt aduerſum me. Mucupit animæ meæ: Non eſt ſalus ipſi in Deo eius. Tu ſpem & expectationem illorum, Tu autem Tu ſuſceptor meus es: gloria mea & exaltans caput meum.* Magnum portentum, magnum prodigium, quod impoſſibile cenſebatur, fieret omnino poſſibile. Ambroſius lib. 2. de Pœnitent. cap. 2. *Loſpidebatur per pœnitentiam peccata dimitti: conceſſit Chriſtus Apoſtoliſ ſuis, quod ab Apoſtoliſ ad Sacerdotibꝫ ſententia tranſmiſſum eſt.* Suſcipit ſuum naufragium C. ſtus, & vt plenè ſatiſfaciat, mirabiliter paratur moritur. Bonauentura in Soliloq. *Vide nunc.*

ma mea, & diligenter considera mira & inaudita prodigia, quae fecit Dominus super terram. Deus illudatur, ut honoreris; innocens flagellatur, ut consoletis; iustus crucifigitur, ut libereris. Ad hanc miraculosam imaginem

Oratio noui Dauidis.

Respice, aeternae Pater, in faciem Christi tui, qui sanctificatio nostra est, & nostra satisfactio, qui reparat animarum nostrarum ruinas; qui- que pro cunctis debitis nostris dignam, æquam, & iustam compensationem tibi offert, & ego nouus Dauid in portu salutis iam constitutus pariter offero: *Benigne fac Domine in bona voluntate tua Sion, ut ^{Psal. 50.} _{20.} aedificentur muri Ierusalem. Tunc acceptabis sacrificium iustitiae, oblationes & holocausta, tunc imponent super altare tuum vitulos.*

ATTENTIO.

Attende fili Pœnitentiæ:

Exemplar Christi patientis, exemplar perfectè satisficientis.

I.

PAulus ad Hebr. cap. 13, 10. *Habemus altare, de quo ^{Imitatio} _{Christi pa-} ^{cientis} & ^{satisfa-} _{cientis.} edere non habent potestatem, qui tabernaculo deseruiunt.*

Kkk 2

uiuunt. Quorum enim animalium infertur sanguis pro
 cato in Sancta per pontificem, horum corpora cremantur
 tra castra. Propter quod & Iesus, vt sanctificaret per
 sanguinem populum, extra portam passus est. Excusatur
 tur ad eum extra castra, improprium eius portante
 ipsum ergo offeramus hostiam laudis semper Deo, id est
 Etum labiorum confitentium nomini eius.

I L

Augustinus lib. Cur, quando, & quomodo
 homo, cap. 9. Ecce gratia Dei per Christum salu-
 nem habemus. Sed quid est vt tam asperam satis faciamus
 videamus, scilicet per mortem ipsius Christi, & pro
 numerosa opprobria? Ad quod ita respondendum est
 Sicut enim primus homo per suauitatem peccauit,
 catum ipse per asperitatem reparari debuit; & quia
 facile victus est à diabolo, vt Deum peccando exhor-
 tam facile vt facilius non posset; dignum fuit, vt
 ciens Christus pro peccato, tanta difficultate ad Deum
 rem diabolum vinceret. Nihil asperius potest homo
 norem Dei pati, quam mortem sponte, non ex debito
 & nihil maius potest homo dare Deo, quam se sua
 te, & non ex debito, morti tradere ad honorem
 Cum verò, qui tantum donum dat sponte Deo, sine
 tributione esse debere non inuocabitur, necessarium est
 tur, vt Pater retribuatur Filio. Alioquin aut ipsius

videtur si nollet, aut impotens si non posset, quæ à Deo sunt aliena.

III.

Cui bono Christus patitur, explicat deinde Augustinus. Quibus autem conuenientibus fructum & retributionem suæ mortis attribueret, quàm propter quos hominem se fecit, & quibus moriendo exemplum moriendi propter iustitiam dedit? Frustrà itaque imitatores eius erunt, si meriti eius participes non fuerint. Aut quos iustus faciat heredes debiti, quo ipse non eget ex abundantia suæ plenitudinis, quàm parentes & fratres suos, quos videt, & tot tantis debitis obligatos egestate tabescere in profundo miseriarum, ut eis dimittatur, quod pro peccato deberent, aut detur quo peccato carerent? Nihil enim rationabilius, nihil dulcius, nihilque desiderabilius mundus audire potest. Tantamque fiduciam iam ex hoc valet concipere, ut confidendo cogitet, quòd nullum hominem Deus renunciat à se sub hoc nomine accedentem, si tamen ad tantæ gratiæ participationem conuenienter & sicut oportet accedat. Conuenienter, & sicut oportet, accedit qui passus naufragium in mari per pœnitentiam euadit Christianus noster Dauid. *Quis Deus similis tui, qui* ^{Mich. 7.} ^{18.} *auferens iniquitatem, & transis peccatum reliquiarum hereditatis tuæ? Non immettetur ultra furorem suum, quoniam volens misericordiam est. Reuertetur, & miserebi-*

tur nostri: deponet iniquitates nostras, & proiciet in
fundum maris omnia peccata nostra.

IV.

Concludit tandem Augustinus: Gratias igitur
nipotenti Deo agimus, quia sicut cecidimus grauiter
uati sumus mirabiliter, & misericordiam omnino
transcendentem pro Mediatoris morte reperimus.
pe quid misericordius intelligi valet, quam cum pro
damnato æternis tormentis, & unde se redimat
benti, Deus Pater dicat: Accipe Unigenitum meum,
pro te. & ipse Filius: Tolle me, & redde pro te.

V.

*Imitatio in
apritudine.
4. Reg. 2.*

Rex Ezechias, cum iam in extremis esse
ciem suam ad parietem conuertit. Quisnam ille
ries esset, declarat Augustinus libro de *Vita*
morum cap. 2. *Paries Christi humanitas est.* Ad
uerà parietem Ezechias sub mortis articulo, quem
pheta per spiritum prædixerat, faciem conuertit,
conualuit. Conualuit virtute Christi, & meritis
sionis eius plenè ac perfectè satisfecit. Agit
Augustinus cum singulis ægrotis, & ait: *Quo-
bes intercessorem, habes mediatorem, constitue tibi
tium adiutorem. Et si Deus pro te, quis contra te
miter & fideliter credenda est Dei incarnatio
Hac, fili mi, fides tua habeat, perscrutetur, & tenet*

tuum, nihil dulcius sapiat, os tuum audacter confiteatur
& concinat. Corde enim creditur ad iustitiam, ore autem ^{Rom. 10,}
confessio fit ad salutem. Fateatur debitum suum, & ^{10.}
cum soluendo non sit, offerat Christum, passum,
quem præsciens Dauid obtulit & immolauit. Tunc
acceptabis, inquit, sacrificium iustitiæ, oblationes & ho-
locausa, tunc imponent super altare tuum vitulos.

Hac mutatio dextera Excelsi. Psal. 76, II.

Verè languores nostros ipse tulit, & dolores no-
stros ipse portauit. Isai. 53, 4.

I.

COMMUTAVIT vestes & arma princeps Ionathas ^{Mutatio}
cum Dauide, vt reciprocus inter eos amor, in ^{Christi &}
posterum firmaretur. Hinc factum, vt Ionathas co- ^{pœnitentis}
ram patre suo irato partes ageret Dauidis, satisfac- ^{mutatio}
ret pro ipso, extremo se exponens vitæ discrimini. ^{Ionathas, &}
^{Dauidis.}
Verus Ionathas Christus est, qui cum suo pœniten- ^{1. Reg. 18,}
te, nouo nimirum Dauide, vestes, arma, & statum
suum permutare dignatus est, vt amoris sui præcla-
rum specimen daret, & coram Patre causam Dau-
dis pœnitentis ageret, non detrectans pro eo pater-
nam sustinere indignationem, & pro eius satisfac-
tione vitæ subire dispendium. Nec defuerunt, qui
prædi-

Psal. 88,
517

prædictam commutationem iriderent, unde
 Dauid ipse ait: *Memor esto Domine opprobrii ser-
 tuorum, quod continui in sinu meo, multarum gen-
 tuorum, quod exprobrauerunt inimici tui, Domine: quod
 brauerunt commutationem Christi tui. Benedictus Do-
 nus in æternum. Fiat, fiat.*

II.

Psal. 118,

176.
Mutatio
cum ovis
errante.

Dauid pœnitens, ovis scilicet errans, dicitur
 Erravi sicut ovis qua perit. Misertus diuinus locutus
 ovis errantis, eius naturam ac conditionem
 pit in se, unde & scriptum est Isaia cap. 53, 6. *Quo-
 nos quasi oves errauimus, vnusquisque in viam suam
 clinauit: & posuit Dominus in eo iniquitatem
 nostrum. Oblatus est quia ipse voluit, & non aper-
 suum: sicut ovis ad occisionem ducetur, & quasi ag-
 ram tondente se obmutescet, & non aperiet os suum.*

III.

Cum Rege
Æthiops.
Psal. 50, 3.

Dauid instar Regis Æthiopsis totus infectus
 niger in Oratorio comparuit, & postulabat
 iniquitatem meam. Misertus Ionathas est, & attraxit
 lum colorem attraxit ad se, vt turpem suam
 Æthiops ille mutaret. Fatetur hoc ipsum Christus
 cuius sacra humanitas loquitur ac dicit in Cant.
 1, 4. *Nigra sum, sed formosa, filia Ierusalem. For-
 sa quidem ex matre, ex qua nata illa procedit.*

gra verò ex passione, quam pro nobis in ligno crucis sustinuit.

IV.

David pœnitens instar leprosi dicebat *Domine, Cum leproso, si vis, potes me mundare.* & ipse clamabat: *Amplius, profo. Matt. 8, 2. Plal. 50, 3. lana me ab iniquitate mea, & à peccato meo munda me.*

Succurrit clamanti leproso Ionathas ille diuinus, & ut liber ille à macula lepræ foret, egit ipse in cruce leprosum, cuius misericordiæ testimonium deponit tamquam testis oculatus Isaias: *Verè languores nostros ipse tulit, & dolores nostros ipse portauit: & nos putauimus eum quasi leprosum, & percussum à Deo & humiliatum.*

V.

David pœnitens quasi paralyticus erat, iacebat *Cum paralytico. miser in lectulo, nec aditum inueniebat, ut ad Ionatham suum veniret. Venit è tecto demissus, & simul suspensus orat: Quoniam iniquitatem meam ego, Plal. 50, 5. cognosco, & peccatum meum contra me est semper. Condonauit Christus crimina, ita tamen condonauit, ut paralytici vices ipse fumeret in se, & paralytici instar iaceret in cruce, suspenderetur, & Patri suo sisteretur. Facilis paralytico Christus, difficilis Christo Pater, ac proinde clamat è cruce: Deus Deus, Matth. 27, 46. meus, ut quid dereliquisti me?*

VI.

Cum prodigi-

David pœnitens, cùm omnia sua se perdidit animaduertens, more prodigi, reatum suum confessus est; & postulauit veniam, quam inuenit a Patre, & ab eò stolâ primâ indutus est. Quam le vestem accepit, Ionathas nuditate sua perdidit. Conuenit Ionathæ nostro celebre illud prouerbum Salomonis: *Tolle vestimentum eius, qui fideiussor est alieni: & pro extraneis aufer pignus ab eo.* Eccidit natus est fideiussor, & nudus in cruce obitus. & dicit: *Nudus egressus sum de utero matris meae, nudus reuertar illuc.*

*Proti. 20. 16.**Job 1. 21.*

VII.

David pœnitens, prioris commissi memor, clamabat: *Ecce enim in iniquitatibus conceptus sum, & in peccatis concepit me mater mea.* Clamores gratis susceptis auribus excepit Deus, & misit Filium secundum similitudinem carnis peccati, ut primum illud peccatum damnaret in carne, quam ex purissima Mater sibi filius hominis factus vendicauit. Vnde & in mil. 2. in Matthæum Chrysostomus bene interpretatur: *Cùm ergo audieris, quia Filius Dei filius sit & tuus, Abrahamæ, dubitare iam desine, quòd est tu, qui filius eius futurus sis filius Dei. Non enim semetipsum ita honorificet, nisi nos esset exaltaturus. Natus est enim secundum carnem.*

*Cum homine caco.**mil. 2.**set, nisi nos esset exaltaturus.*

carnem, vt tu nascerere spiritu: natus est ex muliere, vt tu desineres filius esse mulieris.

VIII.

Anima pœnitentis Dauidis similis Samaritanæ, Cum Samaritanæ. quæ verè & benè confessa est, crimina commissa expiauit, aquam viuam gratiæ accipiens, cuius loco sitim Ionathas noster subiuit, vnde & ipse dicit, *Aruius tamquam testa virtus mea;* & actus iam in crucem ait, *Sitio.* Sitit ille, vt animæ pœnitentis succurrat, & gratiæ suæ aquam viuam infundat. Psal. 21, 16. Ioan. 19, 29.

IX.

Dauid pœnitens virtute confessionis suæ mores Cum pœnitente. mutat, euadit, transformatus in alterum virum, haurit à Christo decorem, haurit à Christo splendorem: & cum ipse splendidus ac decorus efficiatur, efficitur Christus suæ formæ ac pulchritudinis expers. Crede testanti, crede testi oculato Isaia capite 53, 1. *Quis credidit auditui nostro? & brachium Domini cui reuelatum est? Et ascendet sicut virgultum coram eo, & sicut radix de terra sitienti. Non est species ei, neque decor: & vidimus eum, & non erat aspectus, & desiderauimus eum.*

X.

Dauid pœnitens surdis auribus diuina mandata Cum surdo. exceperat, venit surdus ad Sacramentum auricularis

Pfal. 50,
10.

laris Confessionis, in quo se Christo praefecto
ac dixit: *Auditui meo dabis gaudium & letitiam,
exultabunt ossa humiliata.* Surdus auditum accepit
ille qui credit auditum, surdis auribus illatas fit
iurias & offensas tolerauit. *Ego vero, Christus
tamquam surdus non audiebam, & sicut mutus non
riens os suum.*

Pfal. 37,
14.

X I.

Matt. 8, 8.

Pfal. 50,
11.Cum Cen-
turione.

Isai. 53, 2.

Galat. 3,
13.Deut. 21,
23.Pfal. 50,
12.Cum Mag-
dalena.

Dauid poenitens seipsum despexit, dum dicit
Domine non sum dignus, ut intres sub testum meum.
ipsum execratus est, dum adderet, *Auerte faciem
a peccatis meis, & omnes iniquitates meas dele.* De-
cientem se Dauidem, ac pariter execrantem, les-
thas magni fecit, magni aestimauit; unde dicitur
despectus fuit. *Vidimus eum, & non erat adspeximus
desiderauimus eum, despectum & nouissimum reuer-*
& quod amplius est, *Christus nos redemit de ma-*
legis, factus pro nobis maledictum: quia scriptum
Maledictus omnis qui pendet in ligno.

X I I.

Anima poenitentis Dauidis impurae Magde-
lenae similis, cum munditiam affectaret, exclamauit
*Cor mundum crea in me Deus, & spiritum rectum
in uisceribus meis.* Obtinuit quam cupiebat
ritatem, sed non gratis. Ut pura & munda
Mag

Magdalena, Christus ipse malè apud Simonem audiuit; quasi impurus & immundus iudicatus est. Tunc in priuata mensa, postea communi iudicio declaratus est immundus, quamobrem extra portam repulsus & reiectus, extra castra passus est. Huc pertinet illud Dauidicum: *Destruxisti eum ab emundatione.* Psal. 88, 45.

XIII.

Anima pœnitentis Dauidis ne repulsam pateret, obsecrabat: *Ne prouicias me à facie tua, & Spiritum sanctum tuum ne auferas à me.* Annuit precibus & obsecrationibus Christus; ea tamen conditione, vt anima pœnitentis Dauidis admitteretur, ipse tamen à Patre repelleretur, & quidem repulsus est. Hinc ortum habuit querela illa Dauidis: *Tu uerò repulisti & despexisti, distulisti Christum tuum.* Psal. 88, 93.

XIV.

Dauid pœnitens virtute sanctæ absolutionis resurgit à mortuis, & à mortalibus nexibus, quibus intricatus erat, eripitur more Lazari, qui cum esset in sepulchro mortuus, virtute vocis Christi suscitatus, & manibus Apostolorum à vinculis, quibus constrictus erat, liberatus est. Orabat Dauid, *Redde mihi letitiam salutaris tui, & spiritu principali confirma me,* vt salutarem & vitalem absolutionem consequeretur meritis eius, qui dignatus est mori, mortif-

risque se nexibus capi, vt Dauid pœnitens re-
ret, & à peccatis absolueretur.

XV.

Cum Mat-
thæo.
Pfal. 50,
15.

Dauid à peccatis absolutus satisfacere Deo
cupiens, *Docebo*, inquit, *iniquos vias tuas, & impij
te conuertentur*. Hoc quidem officium solius Christus
est, qui sic potest impios docere, vt illos à sua
pietate conuertat, & tamen virtute commutata
quæ intercedit inter Ionatham & Dauidem,
pœnitentem & Christum, audet dicere Dauid,
Docebo iniquos vias tuas, & impij ad te conuertentur.
Iacet pœnitens tamquam discipulus Christi, qui
in thesaurum crucis ascendens, ostendit veritatis do-
nam pulchram esse satisfactionem. Ascendit in
caluarias, qui habebatur publicanus, vt in Leuitico
cum statum Matthæus publicanus assumeretur.

XVI.

Pfal. 50,
16.

Cum pa-
tiente fluxit
sanguis.

Anima noui Dauidis cupiens, vt blanda &
caro dignas suis excessibus pœnas lueret, & ex
te sua daret compensationem, quam Deus ab
exigebat, orauit, *Libera me de sanguinibus Domine
salutis meæ, & exultabit lingua mea iustitiam tuam*.
Dolor carnis & sanguinis remittatur necesse est,
debitum remittatur & tollatur. Fluxit flagellatio
pro Christo, dum pateretur; fluxit & sanguis, vt

rum carnis & sanguinis in nobis refringeret, & as
 alienum extingueret: vnde & ipse dicit, *Sicut aqua* psal. 124.
 15.
effusus sum.

XVII.

David studiosus satisfactionis, cum certus esset Cum mutus.
 in oratione sitam esse debitorum solutionem, nec
 posse se vel vnum solum verbum enuntiare coram
 Deo, nisi Christus oris claustrum, & linguæ vincu-
 lum soluat, petit, *Domine labia mea aperies, & os meum* psal. 50.
 17.
annuntiabit laudem tuam. Meruit silentio suo Christus
 aperire ora mutorum, & vt muti pœnitentes orare
 possent, & orando satisfacerent. *Oblatus est, quia ipse* isa. 53, 7.
voluit, & non aperuit os suum: dicitque ipse de se,
Ego autem sicut surdus non audiebam, & sicut mutus non
aperiens os suum.

XVIII.

David non externam solum, sed etiam internam Cum Pe-
 satisfactionem offert. *Sacrificium Deo spiritus contri-* tro.
 psal. 50,
 19.
bulatus, cor contritum & humiliatum Deus non despicias.
 Hoc illud sacrificium est, quod Petrus pœnitens im-
 molauit. *Egressus Petrus foras, flevit amarè.* Nec illud Matth. 26,
 75.
 obtulisset, nisi Petrum Christus respexisset. *Respexit* Luc. 21,
 61.
Iesus Petrum. Deus autem intuetur cor, & cum illud
 intueretur, suo significauit obtutu, cor contritum
 & humiliatum gratum Deo esse sacrificium, & illud
 Petrus

Petrus libauit. Contemplatus est Petrus Ionatham suum, considerauit pro se crucem & mortem, inde gemitus, inde amaræ lacrymæ, inde suspiria, inde voces, *Doleo super te frater mi Ionatha decore nimis amabilis super amorem mulierum. Sicut mater amat filium suum, ita ego te diligebam.*

XIX.

Cum naufragio Dauid. Daudid è naufragio iam ereptus, & in portum restitutus, contritus, confessus, & absolutus, in gratitudinem tanti beneficij recognoscens, contemplantur in passione Ionatham passum naufragium, ut naufragium suum liberaret. Passus est Christus naufragium. *Veni, inquit, in altitudinem maris, & nauis demersit me. Infixus sum in limo profundis, & non est substantia.* Venit in profundum Ionathas, & pœnitentia, secunda post naufragium tabula, quæ Dauidi prouidit. Si quis Princeps aliquando in pelago, & vi tempestatis tota nauis laceretur, quæ tabula maneat, cedit Principi, cui iure naturæ debetur, & subditus suo extremo periculo, cedit Principi tabulam reddere, ne caput Reipublice pereat. Nunc aliter se res habet: in naufragio pœnitenti de secunda tabula prouidetur, in qua saluam incolumis euadit, & Christus Rex regum, ac dominus dominantium, in passione sua submergitur.

& in naufragio moritur. Hæc mirabilis commutatio, quæ Ionathæ cum Dauidæ suo intercedit, cui fauet vel ipsa Mater assistens in ipso naufragio, assistit tamquam stella maris, quam in isto extremo discrimine inuocant pœnitentes, ac simul saluant:

*Aue maris stella,
Dei mater alma,
Atque semper virgo,
Felix cali porta.*

*Sumens illud Aue
Gabrielis ore,
Funda nos in pace,
Mutans Heuæ nomen.*

*Solue vincla reis,
Profer lumen cæcis,
Mala nostra pelle,
Bona cuncta posce.*

*Passio Domini nostri IESV CHRISTI, & merita
beatæ MARIAE semper Virginis, sint tibi in remissionem
peccatorum, Amen.*

*Monstra te esse matrem,
Sumat per te preces,
Qui pro nobis natus,
Tulit esse tuus.*

*Virgo singularis,
Inter omnes mitis,
Nos culpis solutos,
Mites fac & castos.*

*Vitam præsta puram,
Ister para tutum,
Ut videntes Iesum,
Semper collatetur.*

M m m

Audi

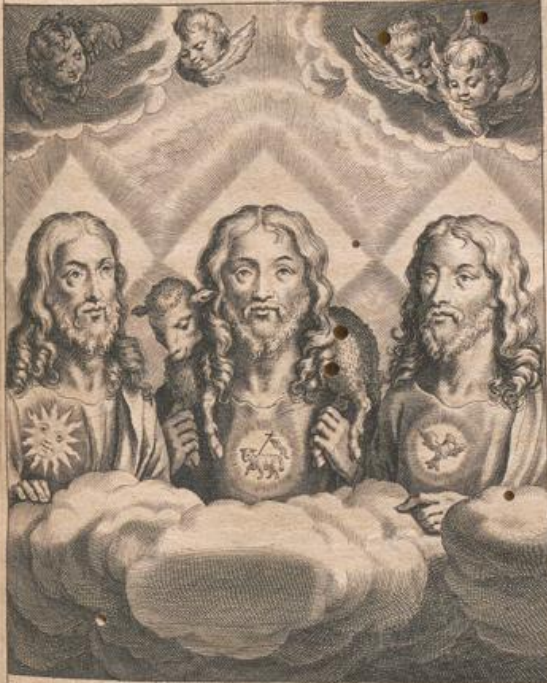
Audi Pater Poenitentis:
 Exemplar Christi Crucifixi, exemplar
 Confessarij.

Rogat S. Basilius Reg. 177. *Quomodo, qui p
 tes sunt, infirmitates impotentium portare debent.*
 Respondet: *Si portare est sufferre, & curare iuxta*
Isai. 53. scriptum est: Quoniam ipse infirmitates nostras
morbos portavit: & hic respicientia modus curandi
drabit, per quam impotentes potentiorum cura &
tudine curabuntur. Hoc officium boni Confessarij
de quo Richardus cap. 17. de Potestate ligandi &
soluendi: Tunc autem Domini minister viriliter agere
suum est, pastoris, cum ipse Dominus dignatur operari
suum est, Salvatoris.

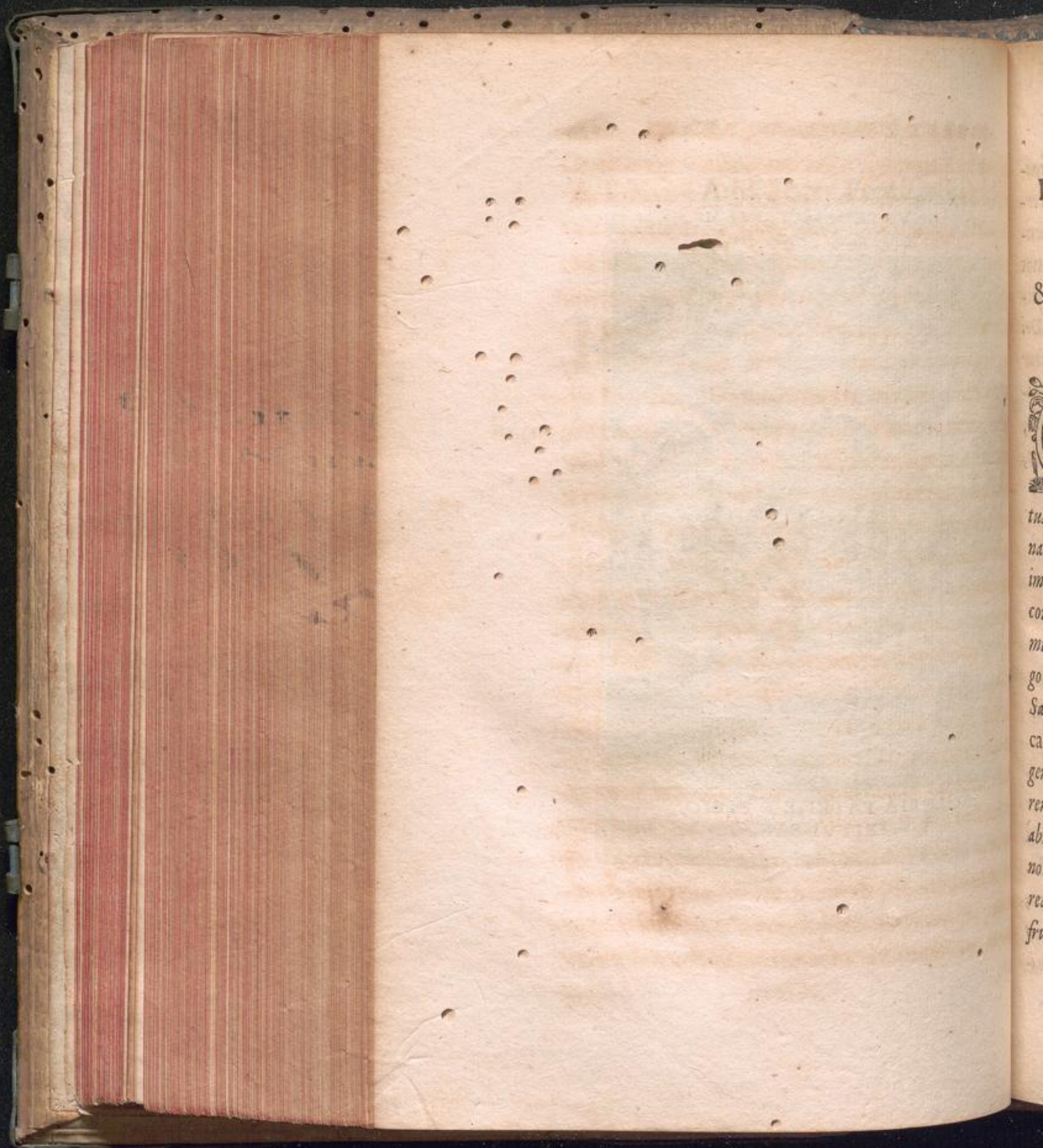
Compareant, Agnus, & Ovis redemptio
 conciliata, imago arcana animæ innouatæ viti
 nientia Sacramentalis.

In trospice exemplar tanti mysterij.

AGNVS REDEMIT OVEM.
Reconciliauit peccatorem.

GLORIA PATRI, ET FILIO,
ET SPIRITVI SANCTO.

IMAGO TRIGESIMASEXTA
EXPLICATA& declaratur mysterium reconciliationis
& reformationis.CYRILLVS Alexandrinus lib. II. in Ioan-
nis cap. 27. Nexus vnionis nostræ ad Deum*Forma sa-
cra recon-
ciliationis.*

Patrem, Christus est; nobis quidem vt homo,
Deo autem Patri, vt Deus naturaliter vni-
tus. Non erat enim possibile, corruptioni subiectam huma-
nam naturam ad immortalitatem conscendere, nisi natura
immortalis atque incommutabilis ad eam descendisset, ac
communionem participationeque sui à mortalitatis nostræ ter-
minis ad suum bonum reformatos eleuaret. Consummati er-
go sumus, reductique ad vnionem Dei Patris, mediatione
Saluatoris, id est Christi. Attende simul & audi quod
cap. 25. dixerat idem Cyrillus. Pro nostris peccatis vni-
genitus Dei Filius homo factus, vt sacram hostiam in odo-
rem suauitatis Deo Patri seipsum obtulit: vt cum è medio
ablatus sit quod à Deo nos separat, id est peccatum, nihil
nobis impedimento sit, quin, si voluerimus, Deo adha-
reamus, ac participatione ipsius per Spiritum sanctum
fruemur, reformates nos ad iustitiam, ad sanctificationem,

M m m 3

C

Et ad imaginem primam. Nam si peccatum à Deo delin-
 rat, iustitia certè coniunget, ac nullo quodam modo
 medio, Deo nos assistere facit. Ecce assistit Deo in-
 ta, redempta & seruata ab Agno ouis. Con-
 dictis, & quidem satis appositè, S. Laurentius
 nianus in Fasciculo amoris cap. 9. *Beatus quem
 inhabitat verbum. Qui possidetur, vt possideat; diligat
 vt diligit; atque in illo manet, in quo thesauri omni-
 pientia Dei absconditi sunt. Nusquam melius erant
 quàm in humeris pastoris: nusquam melius amantur
 quàm in humeris Mediatoris & Redemptoris.*

ATTENTIO.

Attende, & audi. Deut. 27, 9.

Agnus redemit ouem, reconciliauit
 peccatorem.

Mysterium gloriæ Dei, & Agni, mysterium
 seruatae & innouatae animæ.

I.

*Salus ani-
 me glorio-
 sa Deo Pa-
 tri, Filio,
 & Spiritui
 sancto.*

GLoria diuina est, pœnitentem Dauidem
 tempestate & naufragio maris liberatum.
 Quamobrem antiquus Dauid canit Deo gloriæ
 Psalm. 17, 2. *Diligam te Domine fortitudo mea,*

firmamentum meum, & refugium meum, & liberator meus. Describit deinde tempestatem satis diram, satis sæuam, quam subiit, & passus est. *Commota est, & contremuit terra, fundamenta montium conturbata sunt, & commota sunt, quoniam iratus est eis.* Post tempestatis descriptionem ait: *Misit de summo, & accepit me, & assumpsit me de aquis multis. Eripuit me de inimicis meis fortissimis: ab iis qui oderunt me, quoniam confortati sunt super me.*

II.

Gloria diuina est, in portum salutis deduxisse pœnitentem, canente hoc ipsum Dauide Psal. 106, 8. *Confiteantur Domino misericordia eius, & mirabilia eius filiis hominum. Et sacrificent sacrificium laudis, & annuntient opera eius in exultatione. Qui descendunt mare in nauibus, facientes operationem in aquis multis: ipsi viderunt opera Domini, & mirabilia eius in profundo. Dixit, & fletit spiritus procellæ, & exaltati sunt fluctus eius. Ascendunt vsque ad calos, & descendunt vsque ad abyssos: anima eorum in malis tabescebat. Turbati sunt, & moti sunt sicut ebrius: & omnis sapientia eorum deuorata est. Et clamauerunt ad Dominum cum tribularentur, & de necessitatibus eorum eduxit eos. Et statuit procellam eius in auram, & siluerunt fluctus eius. Et letati sunt quia siluerunt, & deduxit eos in portum voluntatis eorum.*
Confi-

Confiteantur Domino misericordiae eius, & mirabilia
 filii hominum.

III.

Hanc eandem Dei gloriam esse, cecinit patiens
 Ionas cum passus naufragium est, & secutus
 tabulae loco preparauit Dominus piscem grandem
 glutiret Ionam, & erat Ionas in ventre piscis tribus
 Ionæ 2,1. bus, & tribus noctibus. Et orauit Ionas Dominum
 suum de ventre piscis. Et dixit: Clamaui de tribulatione
 mea ad Dominum, & exaudiuit me: de ventre inferni
 maui, & exaudisti vocem meam. Et proiecisti me in
 fundum in corde maris, & flumen circumdedit me:
 nes gurgites tui, & fluctus tui super me transierunt.
 ego dixi: Abiectus sum à conspectu oculorum tuorum:
 rum tamen rursus videbo templum sanctum tuum. Ad
 trema montium descendi; terra vestes concluderunt me
 aeternum, & subleuabis de corruptione vitam meam,
 mine Deus meus. Cum angustiaretur in me anima
 Domini recordatus sum, vt veniat ad te oratio mea
 templum sanctum tuum. Qui custodiunt vanitates frangunt
 misericordiam suam derelinquunt. Ego autem in voce
 dis immolabo tibi: quaecumque voui, reddam pro
 Domino.

IV.

Augustinus libro Meditation. cap. 17. liber 11.

factus è naufragio, sacrificium laudis immolans aeterno Patri, dicit: *Per summum Sacerdotem verum Pontificem, & bonum Pastorem, qui se obtulit tibi in sacrificium, ponens animam suam pro grege suo, te rogo: per ipsum qui sedet ad dexteram tuam, & interpellat pro nobis, Redemptorem & aduocatum nostrum, pietati & benignitati tuae supplico, amantissime & benignissime amator hominum Deus, vt des mihi cum eodem Filio tuo & Spiritu sancto te in omnibus benedicere, & glorificare cum multa cordis contritione, & lacrymarum fonte, cum multa reuerentia & tremore. Quia quorum est vna substantia, vnum est & datum.*

V.

Gloria est trium diuinarum personarum, impium hominem sanctum & iustum reddere. Ambrosius lib. 3. de Spiritu sancto, cap. 5. *Sicut sanctificat Pater, ita sanctificat & Filius, sanctificat & Spiritus. Sanctificat Pater, secundum quod scriptum est: Deus Pater sanctificet vos, vt integer spiritus vester, & anima, & corpus sine querela in die Domini nostri Iesu Christi seruetur. Et alibi Filius dicit: Sanctificato eos in veritate. De Filio autem idem Apostolus dixit. Qui factus est nobis sapientia à Deo, & iustitia, & sanctificatio, & redemptio. Vides quia factus est sanctificatio? Sed factus est nobis, non vt ille mutaret quod erat, sed vt nos sanctifi-*

Nnn

caret

2. Theſſal.
2, 13.
caret in carne. Spiritum quoque ſanctum ſanctificari
ſtolus docet; ſic enim dicit: Gratias agere debemus
ſemper pro vobis, fratres dilectiſſimi, à Deo, qui
nos Deus primitias in ſalutem in ſanctificatione Spiritus
& fide veritatis.

Miraculoſa imago.

Miracu-
lum Re-
demptoris
& recogni-
tionis.

AMbroſius Orat. 1. quæ ad ſanctiſſimam Tri-
nitatem: O immenſa pietas! ò immenſa & in-
ſolita charitas! vt liberares ſervum, Filium tradidisti
factus eſt homo, vt perditus homo de poteſtate dæmonum
erueretur. Quoniam benignus amator hominum Filius
Deus noſter, cuius piis viſceribus non ſatis viſum eſt
ſe inclinaret factus homo de vera Virgine, niſi etiam
ret crucis ſupplicium, effuſo Sanguine propter nos
ſtram ſalutem. Venit pius Deus, venit pro pietate
nitate ſua, venit querere & ſaluum facere quod
erat. Quaſiuit ouem perditam, quaſiuit & inuenit
humeris ſuis reportauit ad caulas gregis pius Dominus
& verè multum mitis paſtor. O charitas! ò pietas!
audiuit talia? Quis ſuper tanta miſericordie viſera
obſtupescat? Quis non miretur? quis non collatetur
nauentura in Soliloquiis: Admiremur, gratulamur,
amemus, laudemus, adoremus, quoniam per Redemptorem
noſtri mortem de morte ad vitam, de tenebris ad lucem

de exilio ad patriam, de corruptione ad incorruptionem, de miseria ad gloriam, de luctu ad gaudium vocati sumus. Augustinus in Soliloquiis: Omnis gloria, omnis laus, omnis magnificentia, omnis beatitudo, omnis clementia, sit Deo Patri & Filio, & Spiritui sancto. Ad hanc miraculosam imaginem

Gratiarum actio.

Augustinus in Psalmum 49.

Sacrificium laudis querit à nobis Deus. Habebat hoc sacrificium laudis Zachæus in patrimonio suo, habebat vidua in sacello suo, habebat nescio quis hospes in dolio suo. Alius non alicubi, sed in animo suo: quia pax in terra hominibus bonæ voluntatis. O sacrificium gratuitum, gratia datum! Non quidem hoc emi quod offerrem, sed tu donasti; nam nec hoc haberem. Sacrificium laudis est, gratias agere illi à quo habes, & cuius misericordia tibi dimittitur quidquid tibi mali habes.

Oratio.

Ambrosius Orat. ad SS. Trinitatem, & S. Ephræm.

Gratias ago labiis & corde, & omni qua valeo virtute, infinitæ misericordiæ tuæ, Domine Deus noster, pro omnibus miserationibus tuis, quibus mirabiliter

Nnn 2

nobis

nobis perditis subuenire dignatus es per Filium tuum
 uatorem & recuperatorem nostrum, qui mortuus est
 propter peccata nostra, & resurrexit propter iustitiam
 nostram. & nunc uiuens sine fine, sedet ad dexteram
 tuam, & interpellat pro nobis, & simul tecum
 regnat, quia Deus est ex te Patre, coaeternus tibi & con-
 substantialis per omnia, unde potest nos in aeternum saluare.
 Manda uirtuti tuae, & confirma hoc quod operatus es
 nobis. Perfice quod coepisti, ut ad plenam tuam pietatis
 gratiam mereamur peruenire. Fac nos per Spiritum sanctum
 intelligere, & mereri, ac debito honore uenerari
 hoc pietatis tuae mysterium, quod manifestatum est in
 carne, iustificatum est in spiritu, apparuit Angelis, pro-
 mulatum est gentibus, creditum est mundo, assumptum est in
 gloria. S. Ephraem de Compunct. & passion. O
 Patri, qui nos liberauit ex tenebris inferni, & posuisti nos
 in paradiso voluptatis. Gloria Filio, qui nos liberauit
 inextinguibili igne, ac uerme aeterno, nosque dignatus
 est dignitate caelesti atque superne Ierusalem. Gloria Spiritui
 sancto, qui nos liberauit ex corruptela peccatorum, &
 confusione sempiterna, nosque coronauit in exultatione
 lumine uero, & exsuperante gloria in saecula saeculorum.
 Amen.

1. Tim. 3,
 16.

Ad imaginem Christi miraculosam
Vota Davidis frequentiam Confessionis
offerentis.

Vota mea Domino reddam. Psalm. 115, 14.

ASSIDVITAS ET CONSTANTIA
IN CVLTV ET VSV
SANCTÆ CONFESSIONIS.

QVM quis è naufragio, morbo lethali, aut
extremo periculo euasit per miraculum,
summo liberatori pium votum offerre,
apponere, & appendere in sacro Orato-
rio solet, tum in gratam accepti beneficij recorda-
tionem, tum etiam in deuotionem perpetuam erga
suum benefactorem, qui tantis eum malis, tantis
periculis exemit. Captiuus compedes & catenas,
claudus fulcra, naufragus tabulam, in qua saluus fa-
ctus est, appensam in primis dicat & consecrat.

I.

NAufragus ergo David, qui post sacri Bapti-
smatis susceptionem relapsus est, & simul
naufragium passus mirabiliter euasit, euectus secun-
da

*Votum fre-
quenter
confitendi
tabula post
naufragiū.*

Nnn 3

da

da tabula post naufragium, quæ Pœnitentiæ in memoriam sibi collati beneficij, & deuotionis perpetuam erga Redemptorem Deum, Pœnitentiæ Sacramentalis auctorem, suspendat in sacro Oratorio tabulam, salutis suæ instrumentum ac monumentum, quo peccatores moneantur & excitentur ad agendam pœnitentiã, in qua tota delinquentium salus animarum sita est. Suspendunt organa filij Sion, & pœnitentes quidem, organa sua, quibus canere ac ludere consueuerant. Testantur

Psal. 136, 2 ipsi. *Super flumina Babylonis illic sedimus & flumina cum recordaremur Sion. In salicibus in medio eius, sedimus organa nostra.* Cùm suspenderent organa communi voce clamarunt: *Filia Babylonis miserere nobis. Beatus, qui retribuere tibi retributionem tuam, quam tribuisti nobis. Beatus, qui tenebit, & allidet parietes ad petram.* Misera Babylon, est anima peccatrix cuius proles culpa est: tot fœtus edit & prodit,

Iacob. 1, 15 parat crimina. *Concupiscentia cùm conceperit, parit iniquitatum.* Item: *Concepit dolorem, & peperit iniquitatem.* Cupiebant uincti, cùm organa sua suspendebant, ut Babylonis fœtus, antequam sumerent incrementum, ad petram alliderentur; antequam flagrescerent, ad petram mysticam Ecclesiæ confitentis & absoluentis proiicerentur. Hoc ipsam

naufragi Davidis est, cum tabulam suam appen-
dit, ut filia Babylonis misera, misera scilicet ani-
ma, ubi peccata commiserit, recurrat ad Confessio-
nem, & ad pedes Confessarij, cuius absolutione,
cum adhuc non adoleuerint, more paruulorum ad
petram commissa statim allidantur. Huc pertinet,
quod D. Petrus apud Clementem Epist. 1. dicebat
singulis Christianorum, debere *actus suae vitae omni
hora custodire, & in omni loco Deum respicere firmiter, sci-
re suas cogitationes malas cordi suo aduenientes ad Chri-
stum allidere, & Sacerdotibus Domini manifestare.*

II.

David non solum ereptum est naufragio mira-
biliter se esse fatetur, sed etiam affirmat instar
ouis errantis se fuisse, & panem iam periisse. *Erravi,* <sup>Effigies
ouis erran-
tis.</sup> <sup>Psal. 118,
176.</sup> inquit, *sicut ovis quae periit.* Liber à tanto discrimine
& crimine, coram bono pastore gratitudinis ergo
simulacrum ovis perditae statuit, ut intuentes con-
templantesque votum suum, quoties errauerint, &
à veritatis tramite declinauerint, suos agnoscant er-
rores, recognoscantque caelitus missum Pastorem,
qui non in passione solum, sed etiam in Confessio-
ne errata nostra suscipit in se, & in se sustinet. *Om-* ^{Isai. 53, 6.}
*nes nos quasi oves errauimus, unusquisque in viam suam
declinauit: & posuit in eo Dominus iniquitatem omnium
nostrum.*

nostrum. Errauimus omnes ut oues, ut oues clamemus & balatum nostrum edamus. Hæc hæc ingenua perditæ ouis conditio, ut cum pagem suam dimiserit, & pastorem suum amiserit, frequenter edat balatus, quibus auxilium impetretat viam & ducem, ut ad caulas reuocetur. eadem dos, hæc fors est animæ electæ, & prædestinatæ, ut si aliquando aberrauerit, eius ouis mores imitetur, & in statu etiam peccati perditionis suæ declaret se non ad hædos impios reprobos, sed ad oues potius seruandas saluandas que pertinere. Ostendit ille, qui dixit: Errauimus, ouis quæ perit. Ostenderunt qui clamarunt: clamarunt: Omnes nos quasi oues errauimus, quisque in viam suam declinauit: & posuit in eo Dominus iniquitatem omnium nostrum. Quamuis peccatores, & unusquisque nostrum dederit se in viam suam, ut maior esset errantium numerus, errorumque multitudo, posuit in eo Dominus iniquitatem omnium nostrum, ut per vnus ac solius iniquitatem mentionem insinuaretur, propter crimina omnium & singulorum hominum singulare peccatum, quod de cælis missum, & in has regiones venturum. Tanti ponderis vel vnum peccatum est, ut efficiendo solus, cuius humeris Pater illud, impo-

Repetita
Confessio
signum
predesti-
nationis.

Psal. 118,
176.

Isai. 53, 6.

nec doluit sibi impositum, sed sub onere genuit,
 & genere docuit animam quæ vel vnus criminis
 sarcina fuerit onerata. Cùm Christus ipse, in quo
 Dominus iniquitatem nostram posuit & deposuit,
 tanto pondere pressus dicat, *Miser factus sum, & in-* Psal. 37, 7.
curuatus sum usque in finem. quâ fieri potest, vt qui
 patror est criminis, eius grauitatem non sentiat?
Peccatum cùm consummatum fuerit, generat mortem. & Iacob. 1,
 vbi mors est, sensus deest. *Surge qui dormis, & exur-* 15.
ge à mortuis, & illuminabit te Christus: bonus scilicet Ep. ef. 5,
 pastor, qui perditam quærit ouem, & eam inuen- 14.
 tam, ac simul eius errorem suscipit in se ipse, &
 humeris suis imponit.

III.

DAuid Rex, cùm Regum cederet nemini, di- Effigies Re-
 uinæ maiestatis reus in miseram seruitutem gis Æthio-
 venit. *Qui facit peccatum, seruus est peccati.* Seruus pis.
 emptitijs homo peccator est, *venundatus sub pecca-* Ioan. 8,
to; licet Rex & monarcha sit, transit in vile man- 34.
 cipium. Hæc Regis Dauidis conditio, postquam 3. Reg. 21,
 peccatum commisit, & à Domino defecit. Liber 20.
 iam, & quidem miraculosè à statu miseræ seruitu-
 tis coram infante Christo & eius Matre effigiem
 Æthiopis Regis apponit & appendit, vt qualis
 antea fuerit, innotescat, & ex quo statu pietas ac

Ooo mise-

misericordia diuina ipsum mirabiliter eduxerit,
 luceat iis qui sunt adhuc emptitij peccati ser-
 uilia mancipia. Libertas inæstimabilis est, quæ
 solo venditur auro, nemo qui illam non amet, nec
 qui illam non querat, si semel amiserit. Peccator
 omnem statim libertatem perdidisti, in miseriam
 delapsus seruitutem. Expertus illam fuerat Augu-
 stinus, qui Tract. 41. super Ioannem exclamat:
seruabilis seruitus! Plerumque homines, cum domi-
nos patiuntur, venales se petunt; non quærentes domi-
nos non habere, sed saltem mutare. Seruus peccati quid se-
quem interpellat? apud quem venalem se petat? De-
seruus hominis aliquando sui domini duris imperiis
gatus, fugiendo requiescit: seruus peccati, quod fugit
cum se trahit quocumque fugerit. Non fugit seruus
la conscientia. Non est quod eat, sequitur enim se, non
cedit à se: peccatum enim quod fecit, intus est. Solu-
vnium restat effugium, & simul refugium,
 statim ostendit Augustinus: *Ad Christum con-*
giamus contra peccatum, Deum liberatorem inuoca-
mus. Interpellat illum Augustinus Sermone 48.
Domine Redemptor, veni. Agnoscat te captiuus, fugi-
captiuator; tu esto mihi liberator. Hunc liberatorem
 Psal. 50, 3. *terpellauerat prius Dauid: Dele, inquit, iniquitatem*
meam. Contraxerat vnã Rex labem, vnã

lam, & statim ab inusta seruitutis nota mundari & purgari cupiebat. Qui officiis sordidis occupantur, ferrarij scilicet & carbonarij, denigrantur, maculantur, deturpantur, & non curant; qui verò nobilioris sunt conditionis, minimam in se maculam non patiuntur, & si vel vnam similem habeant, statim delendam procurant. Sic David, *Dele*, inquit, *iniquitatem meam*. Non habeo nec exerceo sordidum officium peccatorum, qui semper peccatis student; sed cum primùm deturpatam & denigratam animam meam esse deprehendo, recurro statim ad fontem, & oro, *Dele iniquitatem meam*. Recurro simul ad Matrem, miseram seruitutem abiiciens, acceptansque gloriosam conditionem filius Eux. *Domine, quia ego seruus tuus, ego seruus tuus, & filius ancille tue. Dirupisti vincula mea, tibi sacrificabo hostiam laudis*. Basiliius in hunc locum: *Filius ancille tue sum, quam valde puellam adhuc inimicus decipiens, & à tuo abducens imperio, peccati seruam constituit. Sed ego ad te conuertor, ad pristinum redeo Dominum, anti-* quam cognosco seruitutem. *Dirupisti vincula mea, quoniam à peccati seruitute liberasti. Idcirco tibi sacrificabo, non quidem quadrupedem bisulcam aut ruminantem, neque volatilia pura, neque stiginem oleo conditam, neque lucidum thus, vel illud compositum thymiana (hac enim*

Signum nobilis animæ repetita confessio.

Psal. 115, 16.

ex terra tibi Domino offeruntur) sed meam ipsius
 sionem, & cordis mei fructum, unde tuam laudem
 quam in altari quopiam mentem meam sacrificabo, &
 feram tibi, laudis sacrificium, innumeris holocaustis
 tiosus.

I V.

Effigies le-
 prosæ

DAuid macula culpæ infectus, & mundus
 pra factus, se descripsit & depinxit in
 illo Euangelico, cuius effigies apparet in Orator
 sacrata ac dicata Deo, qui præter naturæ ordi
 pœnitentem suum à lepra peccati mundavit
 purgavit. Vix dixerat, Domine, si vis, potes
 dare; cum statim Christus ait, Volo, mundare.
 cultate rei impetrandæ solent à petitione detra
 homines sæpè; ne pœnitentes à postulatione
 terreatur, statim impetrant indulgentiam. Vix
 uid emiserat illam vocem, Peccaui Domino, cum
 tim occurrit Nathan, Transtulit quoque Dominus
 catum tuum. Hinc edoctus, rursus in vocem
 erupit, Delictum meum cognitum tibi feci, & con
 tiam meam non abscondi. Dixi, Confitebor aduersus
 iniustitiam meam Domino, & tu remisisti impietatem
 cati mei. Pro hac orabit ad te omnis sanctus in
 opportuno. Cùm facilis est impetratio, facilis est
 titio, facilis & oratio. Quid veniã, quid ipul-

tiâ facilius? Dixi, Confitebor aduersum me iniustitiam
 meam Domino, & tu remisisti impietatem peccati mei.
 Quid inde? pro hac remissione & condonatione
 orabit ad te omnis sanctus in tempore opportuna. Omne
 tempus opportunum Deo est vt leprosi misereatur,
 semper hoc in ore habet, Volo, mundare. Præueniat
 reus in Confessione Deum, & verba leprosi vsur-
 pet, Domine, si vis, potes me mundare. Qua super te
 de Casto connubio cap. 13. Iustinianus benè discer-
 nit, benè philosophatur: Nihil sic cordis amissam re-
 parat gratiam, sicut iugis oris confessio. Si delictorum ma-
 culis sedatur, si hebetudine grauatur, si desperatione tan-
 gitur, si agitur tentatione, currat ad Confessionem, & li-
 berabitur. O beata Confessio, qua Deum placat, reconci-
 liat penitentem, calum aperit, mundat cor, onus aufert,
 mentem letificat, & remittit peccatum! Unde Propheta
 sanctus: Dixi, Confitebor aduersum me iniustitiam meam Psal. 31, 5.
 Domino, & tu remisisti impietatem peccati mei. Sit ita-
 que frequens, sit humilis, sit deuota, sit integra, sit lacry-
 mosa, perseueransque. Quanto grauius est delictum, &
 crebrior recidiuatio, tanto amplius assidua sit confessio. Ed
 quidem corporis facies fit mundior, quò magis abluitur.
 Hoc de interiori facie sentiendum est. Sordes quippe corpo-
 ris aqua, cordis autem contritio diluit & Confessio.

*Effigies pa-
ralytici.*

DAuid infirmitatis suæ conditionem recog-
scens, & se similem paralytico deprehensus,
Christo se humiliter presentavit, cuius fauore
beneficio de misero statu suo ereptus & extra
conualesceret, sicut reipsa conualuit. Memori-
næ beneficentiæ, in æternum monumentum
ginem paralytici Euangelici ante Christum con-
tutam voluit esse formam suam, cuius intuitu
nitens ad faciendam Confessionem moueretur.
ctus non tam necessitate præcepti, quam cogitatio-
ne propriæ ægritudinis & infirmitatis. Qua supra
audiendus est S. Laurentius Iustinianus de Per-
Monastic. conuersat. cap. 19. *Non coactè, non ex
uili timore, sed libenti animo, & sua sponte veri-
tatem confitetur. Caueat namque quod à multis repro-
biliter agitur. Sunt nempe multi qui propterea ad Con-
fessionem accedunt: quia confitendi instat tempus, &
Ecclesiastica statuta compellunt, aut quia Patrum dis-
sic ordinant. O quàm libentiùs hi tales sine confessione
terirent! ò quàm iucundiùs, quia ipsorum cor non
Etum cum Domino, sua peccata celarent! sed ne
nientur in publico, ne in congregatione detegantur,
darguantur à Prelato, id faciunt. Sciunt verò huiusmodi
quoniam ipsorum talis confessio Deo parum grata, &*

ipsis modicum est proficua. Sicut autem voluntarium fuit delictum, ita & spontanea debet esse confessio. Nam tepidi, indeuoti, & ingrati cordis est indicium, nolle confiteri. Qui verò veraciter se agnoscit, & Deum ardentem diligit, frequenter confitetur. Non tantum semel, sed saepius in suae poenitentiae Psalmis culpam David fateatur, & ad eius crebram frequentemque confessionem ducitur, vel ex eo maxime quod ait, *Quoniam iniquitatem meam ego cognosco.* Qui veraciter se agnoscit, frequenter confitetur, exemplo poenitentis Davidis, qui dicit de se: *Eructauit cor meum verbum bonum, dico ego opera mea Regi.* hoc est, ut commentatur Basiliius, *Confitebor iudici, & accusatorem praeueniam, patefaciens ipse opera mea. Mandatum enim accepimus: Dic tu iniquitates tuas, ut iustificeris.*

VI.

David vitio luxuriae suae iam perierat, sed singulari Dei beneficio, qui obierat, reuixit, & in tanti fauoris compensationem prodigi Euangelici simulacrum diuino obtulit Patri, qui, teste Ambrosio Epist. 43. *adolescens filium, qui prodegerat omnem substantiam à patre acceptam viuendo luxuriose, regredientem tamen unius sermonis inflexus humilitate, quod in patrem peccasse se fatebatur, occursu pio fuit, supra collum eius cecidit, primam illi stolam, annulum, & calceam.*

Notio Dei,
& suis suis,
causa fre-
quentis
confessio-
nis.

Psal. 50, 5.

Psal. 24, 2.

Effigies
prodigi.

calceamenta deferri iussit, atque honoratum osculo, tum munere, admirabili suscepit conuiuio. Ad se
 sus, & ad Deum conuersus prodigus recurrit
 Confessionem, & simul ad Communionem, quorum vnus esse debet vsus, vna frequentia, quod admodum iam citatus Iustinianus expressè debet. *Ideus vsus Confessionis & Communionis.*
 Se reuocat ad se, & in spiritu mæroris, & zelo contritionis statuit se ante Dei tribunal, & humiliter de rebus que cogitatione, omissione, verbo vel opere commisit, accusat se, atque vt sibi ignoscatur, exorat. Non perseverat in prece, quin sentiat veniam se percepisse. *Idem vsus Confessionis & Communionis.*
 mino, dummodò purè ac fideliter confiteatur. Hac namque regula, hic confitendi modus à cunctis qui Deo magis & ad perfectionem attingere desiderant, seruandus. Eò etenim mens fit Deo propinquior, quò mundior creditur: atque tantò quisque dignior efficitur ad Sacramentum Dominici corporis Sacramentum, quantò à sordibus carnalium actuum fuerit purgatior. Duo namque Sacramenta ad vnum conueniunt: amboque simul à Christi fidelibus frequentari oportet.

VII.

Effigies cæci à natiuitate. **D**Auid lumen oculorum amiserat, & cæcitate incurrerat: mirabiliter visum recepit gratas Deo, Euangelici cæci effigiem constituunt in Oratorio, vt oblata contemplator imaginis notentur. *Christi*

Christum esse, qui virtute suæ Confessionis cæcos illuminat. Cæcus cæco similis est, & hic similis alteri, qui cùm esset cæcus & mutus, scribit de ipso facer Euangelista: *Erat Iesus eiciens demonium, & il-* Luc. II, 14.
lud erat mutum, & cùm eiecisset demonium, locutus est mutus, & miratae sunt turba. Grande miraculum: accepit loquelam, & visum, & tamen recepti visus nulla fit mentio. *Locutus est mutus.* Confessus est cæcus, ac virtute confessionis aperuit oculos, & oculorum lumen recepit. Habet vim hanc auricularis Confessio, vt cæcitatem abstergat, lumen afferat, & quò fuerit illa frequentior, cò prudentior & oculatior ille reddatur, vt quæ reiicienda sunt, quæ amplectenda, curiosius inspiciat. Quòd si confessio, eiusque frequentatio pœnitenti amara sit, meminerit senioris Tobia, qui cùm cæcitate laboraret, piscis marini felle curatus & sanatus describitur. Dulcis ac suavis amaritudo est, quæ lumen oculorum affert; amara verò peccati dulcedo est, quæ visum aufert. Consonat dictis sanctus Laurentius Iustinianus lib. de Obedientia cap. 15. dum ait: *Oris pia confessio est perficienda, sicut edocta per Spiritum sanctum mandat Ecclesia, quam proculdubio quantò quis exercuerit frequentius, tantò erit Deo propinquior, sui interioris hominis perscrutator clarior. & paulò inferius enumerans vir-*

Causa maioris luminis iugis confessio.

48. SACRI ORATORII PARS II.
tutes Confessionis, asserit: *Purgat sordes, relaxa-
nora, infundit lumen.*

VIII.

*Effigies Sa-
maritana.*

DAuid benè & verè contritus atque con-
reuoatus est à Samaritanorum via,
priùs peccando intrauerat, canitque reuerfus

Psal. 114. 7

*Conuertere anima mea in requiem tuam, quia Do-
benefecit tibi. Quia eripuit animam meam de morte,
los meos à lacrymis, pedes meos à lapsu. Dauidis
instar Samaritanæ ceciderat, & instar eiusdem
lieris surrexit & resurrexit, ducensque Dauid
mi beneficij loco conuersionem animæ suæ,
factori suo appendit imaginem Samaritanæ
ris, quæ iuxta puteum Iacob peccata sua con-
est, & postea in ciuitate Samariæ diuinum*

*Confessio
laudis &
culpa fre-
quentanda.*

Confessarium laudauit & celebrauit. Hæc p-
pœnitentis vota, confessio criminum, & con-
laudationum, de quibus loquitur Psalm. 115, 14
uid ipse: *Vota mea Domino reddam.* Augustinus
hunc locum. *Confessio duobus modis accipitur
pturis: est confessio laudis, quæ pertinet ad honorem
confessio gementis, quæ ad pœnitentiam pertinet
confitetur. Confitentur enim homines qui laudant
confitentur, cum accusant se, & nihil dignius facit
Verè puto, quòd ipsa sunt vota, de quibus dicitur in*

Reddam tibi vota mea, quæ distinxerunt labia mea. Psal. 65.
 Quam addictus & affectus esset erga vnam & alte-^{14.}
 ram Confessionem, & nos omnes affectos velit Da-
 uid, vel ex hoc intelligi potest, quod cum semel pro-
 posuisset, *Vota mea Domino reddam coram omni populo* Psal. 115,
eius, iteret eandem in ipso Psalmo sententiam, Vo- 14.
ta mea Domino reddam in conspectu omnis populi eius, in Psal. 115,
atrius domus Domini, in medio tui Ierusalem. 18.
 Excitat nos
 David, ad iterandas frequentandasque diuinarum
 laudationum nostrarumque culparum confessiones,
 vt eadem promptitudine animi, qua Deum celebra-
 mus, peccata nostra confiteamur.

I X.

David lotus & ablutus, qui prius oderat lu-^{Effigies}
 cem ne arguerentur opera eius, ad lucem ve-^{Transfi-}
 nit, ac solem vidit qui apparuit in monte Thabor, ^{gurationis.}
 vbi effigiem sui reliquit in tribus illis Apostolis, qui
 splendoribus Christi illustrati, & eius niuibus can-
 didati, mysteriis sacrae Transfigurationis affuerunt.
Ascende in montem tu qui euangelizas Sion. dictum est I. Sai. 409.
 Maia. & ille quidem in montem Thabor ascendit,
 & poenitentibus ait, *Lauamini, mundi estote, auferte* I. Sai. 1, 16.
malum cogitationum vestrarum ab oculis meis. Quæ ver-
 ba versans Iustinianus lib. de Obedient. cap. 15. ait:
Non corporis ablutionem, sed cordis commendat precipit-

que munditiam. Aqua namque corporales abluunt

spirituales verò delictorum confessio salutaris. Hic

Psal. 50, 9. pheta intelligens, Dominum deprecabatur dicens:

ges me hyssopo, & mundabor; lauabis me, & super

uem dealbabor. Nouerat quippe non sui esse arbitrio

Etiam ac Deo placitam de propriis facinoribus compo-

nem habere; neque innocentia mentis, ad libitum

re candorem. Hoc speciale est munus ad profectum

ritum prærogatum electis. Nam clamor vocis, motus

biorum verbalis confessio, tussio pectoris, corporalis

tio, & plura eiusmodi sunt, que valet ex se coram

quisque peragere, minimè tamen humilitatem cordis

compunctionis gemitum, & gratum facientis

possidere suspirium. Hoc namque solius Dei est opus

uenit enim gratia ipsius prædestinatos ad vitam, &

tit auersos, veritatisque infundit lumen habitantibus

regione vmbrae mortis. Christus transfiguratus est

lumen & nimium candorem infundit dicens

Psal. 50, 9. pheta, Asperges me hyssopo, & mundabor; lauabis

& super niuem dealbabor. Quis iste Sol iustitiæ

splendens in monte Thabor, qui illuminat, &

comburit? Qui, ne comburatur peccator, radice

Ioan. 20, uinæ iustitiæ excitat flatum Spiritus sancti, &

22. uit, cùm instituit, & cōdidit Sacramentum Confes-

sionis, & æstum iustitiæ suæ repressit, ne

ret, ne offenderet pœnitentes. Quoties accedis, quoties ad pedes Confessarij venis, flatum cœlestis aëris ^{Recreatio frequentis confessionis.} quæris, & inuenis, ne ardores solares sentias, sentias lumen. *Accedite ad eum, & illuminamini, & facies vestre non confundentur.* Tunc facies peccatorum confundentur, cùm in extremo iudicio Sol iste comparebit, totus ardens, & ignitus, & flatus Confessionis Sacramentalis deerit. Benè monet Augustinus in Psalm. 99. *Semper confitere, semper enim habes quod confitearis. Difficile est in hac vita, vt sic homo moritur, vt nihil inueniatur in eo quod reprehendatur. Opus est vt te reprehendas, ne ille reprehendat, qui condemnatus est.*

X.

DAuid, quem surdum fecerat culpa, & confessio auricularis aures & auditum surdo præstitit, vt monita sibi data perciperet & exciperet, in actionem gratiarum iconem surdi Euangelici appendit, dedicauitque Christo, qui sustulit surditatem. Hoc suo voto monet, & hortatur pœnitentes, vt, qui surdi vitio suo viuunt, Confessionis Sacramentalis virtute aures & auditum recuperent, quibus consilia diuina Confessariorum ore prolata accipiant, acceptent, & seruent. Quare nobis præstiterit Deus auditum agens de perfectionis gradibus

cap. 4. in hæc verba declarat Iustinianus: *Ob hoc que nobis Deus tribuit auditum, quatenus, ipso medio corde intelligeremus eloquia diuina & sancta, & per instruere de iis que ad salutem pertinent, reuera inepta, virtutibusque contraria.* Huius diuinæ scien- & cognitionis sanctæ schola erecta & condita est Sacramento Pœnitentiæ, vbi Confessarius vicem magistri agit, & eius auditor qui confitetur, pœnitens est. Nemo repente fit summus, & qui summus esse, diu frequentat scholas, in quibus actus & facultates docentur, & qui eloquiorum diuinarum & monitorum consiliorumque salutarium doctor auditor esse desiderat, sæpè ad Confessionem recurrit, sæpè audiat & attendat, quæ è sede sua præscribit, & præfinit Confessarius. O quam tardè lib. 4. Musicæ asserit Augustinus, *Laborat magister docens tardos.* Tardi discipuli, qui tardè veniunt ad Confessionem, & in iis qui munere magistri funguntur, laborat & insudat, laborat & Christus, qui primus ac primarius confitentium præceptor est. *Con-*

Tarda confessione laboriosa confessionario.

Marc. 7, 34.

surdum hominem in Euangelio sanauit, *ingenitum* forsan idcirco gemitum edidit, vt ostenderet quod laboraret in homine, qui tardus ad scholam Confessionis accederet.

XI.

DAuid miserandum suum statum iam pertæ-^{Effigie}
 sus, sibi penitus displicuit, vt magis Deo pla-^{Centurionis.}
 ceret. Et quidem ita placuit, vt in eius habitatio-
 nem venerit Christus per gratiam, cuius aduentus
 beneficium in effigie Centurionis Euangelici ex-
 pressum & explicatum est, vt & pœnitens totus Da-
 uidicus sit, quocum cap. 13. de Casto connubio lo-
 quitur Iustinianus: *Suscepturus igitur quisque verbum*
in cordis habitaculo, illud amoris dilatet desideriis, mun-
det à maculis delictorum; ornetque decore virtutum, alio-
quin Verbum sponsum fugabit à se. Si enim mortalis sus-
cepturus mortalem tanto cum studio interiora domus mun-
dat à sordibus, atque diuersis componit ornamentis, quan-
tò magis Verbum susceptura anima sic se extergere, sicque
disponere debet, vt nil in se indecorum, nil inordinatum
remaneat, quod aduentantis aspectui valeat displicere.
 Magnus hospes Christus est, cui pœnitens per dis-
 plientiam suam ornatum & honoratum animæ suæ
 parat hospitium, quoties se suasque culpas ad pedes
 Confessarij ponit, & deponit. Christus gratus ho-
 spes iis qui sponte sua Sacramentum Confessionis
 frequentant, ingratus iis qui semel, non tam vo-
 luntate ducti, quàm necessitate præcepti compulsi,^{Anima}
 suam faciunt expiationem. Non semel in anno tan-^{sapè ex-}
 tum ^{pian.}

tum domos suas purgant homines, sed sæpe præstant, & tamen sunt, & non pauci, qui suas per annum semel scopa Lazari, id est Confessionis emundant. Numquid melior aut pretiosa domus anima humana est? Utinam sic horrentiora quibus sordidata est anima, quam horrentiores quibus domus maculata est, ut tam vnius alterius munditiem æquè curares, licet ad eò diu ac disparis conditionis existant.

XII.

*Effigies
Magda-
lena.*

DAuid adeptus cordis munditiem, quæ in vita propòsitum in posterum secum portat, conditionem animæ suæ in Maria Magdalena mundatam per Pœnitentiam esse deprehendit, & religiosi voti loco, eius formam in Oratorio tulit. Quisquis præ oculis Mariam Magdalenam habet, excitatur ad pœnitentiam. Vnde & S. Augustinus Serm. 1. de Assumpt. ait: *Si te deliquisti, suadeo, ut Maria Magdalena conuersionem quaeris, & tamquam ad Domini vestigia posita præter maculas lacrymarum fontibus laues, ut & tu mereris ipso Domino audire, Confide filia, fides tua te saluabit.* Exemplar quidem non solum pœnitentiæ, etiam iugis & frequentis, constantis ac persistentis Confessionis Maria Magdalena est, quæ

*Matth. 9,
22.*

fucta pedibus Saluatoris, diuelli ab illis non poterat, vt firmum illud propositum, quod in Confessione sua conceperat, tenaciter seruaret, mordicus custodiret. Quisquis venit ad pedes Christi, statuere debet firmiter se de cetero non peccaturum, & si forsitan peccauerit, renuatque redire ad pedes Christi, primum propositum satis debile, satis infirmum erat; non quia solum deliquit, sed etiam quia adhuc placet delinquere. Benè Ambrosius lib. 2. de Penitent. cap. 11. *Quid enim est quod differas? An vt*

*Dilatio
confessio-
nis noxia.*

plura peccata committas? Qui solitus est furari, & rem

furto ablatam domino non restituit, ideò non redit, quia de nouis cogitat latrociniiis. Omnis peccator à Deo auertitur, conuertiturque ad creaturam quam sibi adiudicat, & inuito omnium Domino sibi accipit & furatur, & redire ad Deum procrastinat vel recusat, quoniam noua furta, noua peccata mediratur: sin minus, reuerteretur ad Christum, eius pedibus prouolueretur, misericordiam peteret, indulgentiam impetraret. Quòd si bonus latro penitentiam suam distulit, verum & certum est idcirco eam distulisse, quia noua furta, noua latrocinia meditabatur. Quòd si sera tarda que eius penitentia benè cessit & successit, prodigio simile est, in quo Deus quid facere possit ostendit, quid

tecum faciet, si differas vsque ad mortem confessionem, non ostendit? Cui occurrit Ambrosius Exhortat. ad Pœnitent. *Positûs*, inquit, in necessitate aegritudinis suæ, si acceperit pœnitentiam, reconciliatus fuerit, & vadit, id est, exit de corpore teor vobis, non illi negamus quod petit, sed non potest dicere, quia benè hinc exit. Non presumo, non presumo, non dico, non vos fallo, non vos decipio, non vos delinquo. Fidelis benè viuens securus hinc exit, agens pœnitentiam dum sanus est, & reconciliatus, si postea laborauerit, securus est. Secura Magdalena est, & amara cura pœnitentis p̄t omnia Magdalenaë similitudinem tenax boni propositi, vt benè viueret, pedibus Christi adhæsit & inhæsit.

XIII.

*Effigies
Chana-
naæ.*

DAuid, qui potius Deo quàm hominibus commisit, vt pro commisso crimine pœnitentiam lueret, incidit in benignas & humanas Dei misericordias. Cum venit ad Sacramentum Pœnitentiæ, inquit Christus egit & se gessit cum Dauide, quem tunc dum se habuit cum Chananæa, imposta pœnitentia, dum seuerius cum illa agit. *Misericordiam tuam, Domine, in die iudicij cantabo tibi Domine*, ait Dauid, misericordiam in liberatione filiaë Chananææ, iudicium seuera cum eius matre tractatione: misericordiam

*Psal. 109,
1.*

in curatione animæ meæ, iudicium in medicinali
 inflicta mihi satisfactione. Nec solum misericor-
 diam & iudicium cantat Deo, sed in rei gestæ me-
 moriam affert & offert in sacro hoc Oratorio effi-
 giem mulieris Chananæ, quæ verâ imago animæ
 Davidicæ est salutarem acceptantis pœnitentiam.
 Pungitur à Christo Chananæa, & ita pungitur, vt
 magis ac magis ad se ipsum illam alliciat. Rosa
 quò magis pungit, magis attrahit: attrahit & Deus,
 cum pœnitentem affligit & castigat. Credo, & cre-
 de experto Davidi, qui ait, *Conuersus sum in arumna* Psal. 31, 4.
mea (conuersus scilicet ad Deum) *dum configitur spi-*
na. Magnam quidem habet cum rosa consonantiam
 Confessio Sacramentalis. Rubet rosa, & spinas ha- Inftar rosa
 bet: & Sacramentalis Confessio Sanguine Christi attrahit
 rutilat, nec spinis caret, quæ pungant, cilicia, ieu- confessio.
 nia, & alia id genus similia. Vtrumque pœnitenti
 proponitur, rosa & spina: qui rosam diligit, non
 deterretur à spinis; & qui amat Confessionem Sa-
 cramentalem, non retrahitur à pœnis & pœniten-
 tiis, sed potiùs attrahitur, vt frequentius confiteatur.
 Nostorum solutio debitorum & salutarium me-
 dicaminum administratio ab inflictis pœnitentiis
 dependent. Creditor noster Deus est, & singulis die-
 bus oramus & clamamus, *Dimitte nobis debita nostra.* Matt. 6, 12.

Q99 2 Ex-

UNIVERSITÄTS-
 BIBLIOTHEK
 PADERBORN

Extra Sacramentum hæc debitorum solutio
 satis & difficilis est, quoniam solum penes debi-
 rem est vt soluat: in Sacramento vero ex
 operato creditori, & non solum ex opere homi-
 nis satisfaciens debita refunduntur. Cum ergo
 his diebus oras, *Dimitte nobis debita nostra*, et
 te id velle, id te desiderare recurrento ad Con-
 fessionem, in qua facilis est compensatio debito-
 rum. Frequentius anima quam corpore aegrotamus
 laboramus, & ad animæ curationem salutaris
 poenitentiae applicantur & imponuntur, quæ
 libenter virtute Sacramenti Poenitentiae salutem
 stram efficiunt & operantur. Cum laboramus
 malè affecto corpore sumus, si sciamus salutaris
 se in aliqua apotheca medicinas, ad eam recur-
 ramus: recurramus quoque ad sanctæ Ecclesiæ
 medicinam, in qua iniunctarum medicamentorum
 certissima sunt salutis animarum nostrarum
 media.

XIV.

Effigies La-
 zari.

DAuid confessus & absolutus, pulcherrimum
 aptum acceptæ absolutionis typum ferens
 votum offert & præsentat Christo, qui cum esse
 statu peccati mortuus, iaceret & fœteret in sepul-
 chro, & vinculis ac nexibus funeralibus contineretur.

geretur, vitam ei præbuit, abstraxit è sepulchro, à vinculis liberavit. Hæc vnius Sacramentalis absolutionis beneficia sunt, quorum particeps pœnitens fit, quoties se Christo & Sacerdotibus eius absolvendum proponit. Proponat se frequenter ille, qui priuatus vita iacet vinctus & ligatus in tumulo peccatorum. Et quis tantus hostis animæ suæ, vt cum possit eam à morte, à sepulchro, à barathro liberare, adhuc eam à peccato & eius atrocibus pœnis detineri patiatur. *Qui diligit iniquitatem, odit animam* Plar. 10, 5. *suam*, in se ipsum sæuus & impius. Apud quem piissimus Christus semper sollicitat, vrget & instat, vt peccator animæ suæ misereatur, semper clamat & reclamat: *Lazare, veni foras*. Hoc est, vt ait Am- Ioan. 11, brosius lib. 2. de Pœnitent. cap. 7. *Quid iaces in tene-⁴³* *bris conscientie, & delictorum tuorum sordibus, quodam reorum carcere? Exi foras, delictum proprium prode, vt iustificeris. Ore confessio fit ad salutem. Si confessus fuerit à Christo vocatus, claustra rumpentur, & omnia soluentur vincula, etsi corruptelæ corporeæ factor grauis sit. Pudeat peccatorem non respondere vocanti, & reuocanti à funesto statu miserandam eius animam. Non est cur Lazarus erubescat, cui velamen confusionis statim, vt foras prodiit, ablatum est, & quidem merito. Rursus Ambrosius: *Quia venia donatus**

Q99 3

est,

est, reuelare faciem, aperire vultum iubetur. Non enim quod erubescat, cui peccatum remissum est. Ab illo velamine, pulchra satis apparuit imago, Iustinianus cap. 12. de Casto connubio eleganter scribit. Hæc imago, & imaginis pulchritudo non in corporis elegantia, non in carnis progeie, non in decoratus aut in valetudine seu fortitudine membrorum, sed in anima consistit. Hanc deturpat culpa tanto quanto grauior est. Sapientia verò reformat in locum vehementius, quò abundantius se communicat. Tanto perfectius se communicat, quanto amplius ipsam suscipiendam reperit animam. Disponit quidam illorum dolor, cordis gemitus, lacrymarum effusio.

Imago frequenter confitentis. Ad hanc frequentandam nos vocat effigies reformati Dauidis, cui coronam abstulit, absolutio restituit; & quod prius est, Regio ac principali spiritu eum peccata priuauerat, & gratia Dei Rex denuò regali præditus proclamatur, & quidem ab ipso Deo, *Dauid*, inquit, *Rex meus*. Iudas nomen est Confitentis, cui si accesserit absolutio Sacramentalis, nomen principale ac Regalis honoris & dignitatis.

XV.

Effigies Marthæ Apostoli.

DAuid iam reuocatur ad vitam, vt accepto beneficio compenset, & simul vt saluatus

bitum poenæ, opera pietatis exercet, & in primis munus magistri obit, vt ad Deum errantes peccatores reducat; eapropter ait Dauid Psalm. 65, 8. *Benedicite Gentes Deum nostrum, & auditam facite vocem laudis eius. Qui posuit animam meam ad vitam.* additque deinde vers. 14. *Reddam tibi vota mea, quæ distinxerunt labia mea.* Reddit vota satisfactionis, & in primis offert & offert Christo imaginem Matthæi Apostoli, qui conuersionis suæ beneficium conuersione plurimarum animarum compensauit. Quæ causa est, vt in tanto cultu ac veneratione Matthæus vbiuis terrarum habeatur, de quo in eius Solemnitate Iustinianus. *Meritò illum sacrosancta colit Ecclesia, carimonisque effert, interpellat precibus, celebritate commendat, atque præclara eius martyrii veneratur insignia, per quem talia tantaque diuinorum eloquiorum percipere rudimenta promeruit. Nequaquam erga ipsum deesse debet reuerentiæ cultus, qui & seipsum exhibuit Deo, & sermonis sacri pro communi omnium profectu studuit esse minister.* Et quidem nec minister nec tantus magister fuisset, nisi esset ita assiduus in schola Christi. Cùm Spiritus sanctus assistat & præsit Sacramento Pœnitentiæ, quem à vinculis peccatorum absoluit, incitat & accendit ad conuersionem proximorum, sicut Dauid, & Dauidicus Matthæus

Schola confessionis frequentanda.

thæus accensi & inflammati sunt. Hic effectus sacramenti vix apparere solet in iis, qui raro veniunt ad confessionem, apparet ac lucet in iis, qui diligentes ac diligentes obeunt hanc Spiritus sancti flam, in qua, assidue frequenterque confitentur proficiunt, ut evadant professores Pœnitentiæ errantibus peccatoribus eam doceant, suadeant, persuadeant.

XVI.

Effigies femina fluxum sanguinis patientis.

DAuid, qui sibi & aliis per peccatum offenderat offendiculo, pœnas de seipso statueret, ut quæ peccauerat caro, in seipsa mortificaret. Nec conspirasset in se, nec fluxum sanguinis, nec carnis luxum tenuisset & refrænasset. Hoc ipsum recognoscendo, voti loco, Christo appendit imaginem Evangelicæ mulieris, quæ cum fluxum sanguinis paterecunt. *Mat. 9, 21.* *Si tetigero tantum simbriam vestimenti eius, ero.* Tetigit simbriam, & salua ac incolumis exiit de Christo virtus, ut & ipse fastus est, diuturno morbo, in cuius curatione totam substantiam consumpserat, mulierem recreavit. Sæpè homines carnis suæ passionibus diuexati, malè tractati, exhauriunt se, Patres spirituales con-

Frequentè confitentis.

lendo, & varia exercitia mortificationum exercen-
do, nec tamen sufficiens remedium pro curandis
sanandisque carnis affectionibus inueniunt, donec
fatigata iam anima dicit, *Si tetigero tantum fimbriam
uestimenti eius*, si prouoluar eius pedibus, & dedam
me confessionibus, *salua ero*. Erit, quandoquidem
virtus emanat tanta de Christo, vt pœnitentiæ im-
positæ mirabilem hanc vim habeant, vt frænum af-
fectionibus ac passionibus iniiciant, ita docente ac
definiente Concilio Tridentino sess. 14. cap. 8. *Procul-
dubio enim magnopere à peccato reuocant, & quasi fræno
quodam coërcent hæ satisfactoria pœna, cautioresque &
vigilantiores in futurum pœnitentes efficiunt: medentur
quoque peccatorum reliquiis, & vitiosos habitus malè vi-
uendo comparatos contrariis actionibus virtutum tollunt.*
*Nec verò securior illa via in Ecclesia Dei umquam exi-
stimata fuit ad amouendam imminentem à Domino pœ-
nam, quàm vt hæc pœnitentiæ opera homines cum vero
animi dolore frequentent.* Tanti refert fimbriam Chri-
sti Domini sæpè tangere, & Sacramentum Pœni-
tentiæ frequentare.

XVII.

DAuid, postquam de pœnis ac pœnitentiis car-
ni peccatrici irrogandis egit, non per hoc fa-
cere satis existimauit debito quod contraxerat, sed

Rrr

cen-

censuit iudicauitque opus esse recurrere ad crea-
 rem Deum, & obnixè orare ac rogare, vt in
 debita solutionis, etiam preces suas admittat,
 non laudes & exaltationes, quibus eius bonum
 efferre conatus est. Deus, qui votum Confessio-
 Sacramentalis acceptauit, orationis & confessio-
 laudatoriae votum etiam admisit, sicut expo-
 nati muti, orantis & laudantis Deum in
 Oratorio declarat. Conueniunt ita inter se ora-
 Confessio Sacramentalis, vt cap. 5, 16. Epist. sua-
 bus Apostolus dixerit, *Confitemini ergo alterutrum
 cata vestra, & orate pro inuicem, vt saluemini.* Co-
 niunt ita inter se confessio laudis & confessio
 nis, vt olim diceretur reo, ne crimen suum

Ioan. 9, 24. & occultaret, *Da gloriam Deo.* Hæc summa De-
 ria est, vt reatum nostrum cognoscamus & exp-
 mus, veniam & indulgentiam impetremus. Hinc

Isai. 30, 18. tum vt dixerit Isaias, *Exaltabitur parpens* vobis.
 igitur honorat Deum, qui peccatis non se
 rat. Frequens in diuinis laudationibus est, qui
 quens & assiduus est in Confessionibus suorum
 minum. Non indiget nostra glorificatione de-
 tatione Deus, nos indigemus, vt quod debet
 Deo, facta confessione rependamus. Hinc Pa-
 cap. 3, 23. ad Romanos, *Omnes peccauerunt, & cog-
 noscuntur iniqui, vt non habent excusationem.*

Nescit
 Deum lau-
 dare, qui
 nescit con-
 fiteri.

ria Dei. Egent diuina gloria, cuius honor in confessione non solum laudatoria, sed etiam accusatoria consistit. Quisquis eget eleemosynis, eorum domos, in quibus accepturus est, frequenter adit & obit, ergo cum poenitens indigus sit diuinæ gloriæ, quæ est in Confessione Sacramentali, recurrat sæpè ad Ecclesiam, vbi indigentia suæ leuamen remediumque facillè habebit.

XVIII.

David, etsi diues opum & opulentus fuisset, Effigies Petri poenitentis. potuissetque aureas & argenteas statuas erigere Deo, maluit offerre atque proferre statuam diuini Petri poenitentis, vt ostenderet eam se oblationem fecisse atque libasse, quam Petrus dolens & afflictus dicauit & consecrauit. Petrus spiritum contribulatum, cor contritum & humiliatum obtulit, & David hoc ipsum litauit. *Ex abundantia cordis os loquitur*, & quisquis corde contritus & humiliatus est, veniet ad oris confessionem, vt cor suum coram Deo & eius Vicario effundat. *Contritus verè*, sicut ait Iustinianus cap. 15. de Obedient. *quemadmodum displicent delicta quæ fecit, ita cum rubore & mærore accusator est sui, non alteri, sed sibi culpam obiicit. Ego, inquit, sum qui peccaui, ego Deum meum offendi, conscientiam propriam sordauit, contempsi legem, gratiam repuli, vitis &*

demonibus me subieci; libertatem amisi, sponte
 ne cogente deliqui. In iis verbis compunctus ex cor-
 -tus suum tundit, fundit lacrymas, emittit suspi-
 ces ingeminat, orat ex corde, aduocat Sanctos,
 interpellat, ac Deo cum gemitibus errata commissa
 tur. Tandiu verò prostratus in humili postulatione
 uerat, donec erga se Dominum sentit esse placatum.
 diuina clementia nequaquam finit penitentem, et
 niam humiliter flagitantem, vacuum ab oratione
 Psal. 50, 19. dere, dicente Propheta, Cor contritum et
 Deus non despicias. Exclamat ibidem Iustinianus
 ra res, mirabilisque misericordia Dei & Redemptoris
 stri. Gemit peccator intra se, doletque perpetratum
 etum, & confestim placatur Altissimus. Confitetur
 suum, & ex hoc acquirit veniam. Non praesiguntur
 Semper da- tur ad ve- niam adi- tus. negatur ad poscendam indulgentiam, neque numeratur
 titur petitionum ad remissionis gratiam promeretur
 Ezech. 18, 12. Quoties, ait, ingemuerit, non recordabor. Si semel,
 si decies, si centies, si millies illum peccasse penituerit,
 quitatum ipsius nequaquam memor ero. Hoc insinuat
 luit Saluator noster, cum Petro interroganti, si septies
 pties fratri aduersum se delinquenti indulgere deberet,
 Matth. 18, 21. spondit inquam: Non dico tibi usque septies, sed
 ad septuagies septies: tacite videlicet significans, ut
 700

veniam petat, toties ignoscat. Quod autem Petro Dominus indicavit esse faciendum, hoc ipsum agere erga misericordiam flagitantes dubitet nemo. Nam ipsius Domini est vox illa exhortationis, quæ ait: *Estote misericordes*, Luc. 6, 36. sicut & Pater vester misericors est. Concludit Iustinianus: *Quamobrem inexcusabilis est apud Deum, quisquis voluntariè peccat, & in delinquendo perseverat potissimè, cum Dei bonitas sit ad ignoscendum paratissima, & ad percipiendum remissionem criminum via effecta sit lata. Si- num namque suum in persona Domini ad suscipiendos omnes toto terrarum orbe diffusa sancta mater expandit Ecclesia. Expandit Ecclesia sinum, non ut dona & munera accipiat, sed ut Christianum Davidem ac Petrum suum pœnitentem contritum & afflictum corde benignissimè recipiat.*

XIX.

DAuid, postquam iam euaserat è naufragio, *Effigies crucifixi.* non modò tabulam, in qua saluus in portum venit, sed salutarem suum, & ipsum quidem crucifixum, pro voto summo æternò obtulit Patri. Christus è cruce pendens cum iniquis reputatus est. Agnus innocens erat, & reum Agnum crimina nostra fecerunt. Quoties illa confitemur, eius innocentiam consulimus, & reos nos esse ostendimus. *Confessio ostendit innocentiam Christi, & idcirco frequentanda.* Ea propter satis prudenter Ecclesia sancta utriusque

sexus fidelibus mandat ac præcipit, ut ter-
Christi patientis peccata sua saltem confiteatur
cupiens hoc pacto infontem Redemptorem
festare, homines verò nocentes, quorum causa
sanctitas & innocentia crucem & mortem
Ergo quisquis Sacramentum Pœnitentiæ frui-
tat, desiderat, ut Christus inculpatus etiam
etiam innotescat; & qui tardus est ad confessio-
tardus etiam est ad eius innocentia defenden-

Quamdiu se tegit homo reus, necesse est, ut
reus Agnus immaculatus patiat. Quanti verò
leat apud Deum huius generis confessio, satis
ret in bono illo Latrone, qui in extremo mor-
ticulo ostendit virtute suæ confessionis se pec-
rem, Christum verò omni culpa, omni pec-

Luc. 23, 39. *Vnus autem de his, qui pendebant, latronem
blasphemabat eum dicens: Si tu es Christus, saluam
te metipsum, & nos. Respondens autem alter in-
eum, dicens: Neque tu times Deum, quòd in eadem
natione es. Et nos quidem iuste, nam digna facti sumus
mus, hic verò nihil mali gessit. Pulchra Confessio*

Luc. 23, 43. *talem habere meruit absolutionem. Hodie, cum
Christus, mecum eris in paradiso. Huius confessio
æstimator, & simul rei confitentis imitator. S. Lau-
rentius Iustinianus Serm. de Passione Domini*

mento mei, inquit, non tantum vt veniam in regnum tuum, verum etiam vt doloribus compatiar tuis, tuaeque communicem passioni. Incongruum est nempe, vt te patiente, te languente, te moriente, ego à cruciatibus illaesus efficiar, potissimè cum tui sim causa mœroris. Ego enim sum qui deliqui, ego qui meis exigentibus culpis vindictam merui, iustitiam Dei irritaui. Conturbauì namque caelum, Angelos despexi, prauaricatus sum legem, diabolum latificaui, offendi Sanctos, promissa vilipendi, Deoque semper aduersus fui. Tu horum nil egisti, cum sis Agnus innocens, sanctus Dei, à facinoribus immunis, Patri obtemperans, hominumque singularis amator. Tadet prorsus me vitæ meae, terret me conscientia, trepidare me cogunt perpetrata delicta, dum te Regem gloriae, decorem regni, Unigenitum Dei, Angelorum gaudium, in cruce penè exspirare conspicio, aspernari à perfidis audio, mea perferre supplicia cognosco.

Cæsarius lib. II. de Morientibus, cap. 38.

Magister Thomas Theologus cum lecto decumbens esset moriturus, vidit diabolum in angulo stantem: quem cum cognouisset, voce Martini allocutus est eum, dicens: *Quid hîc adstas cruenta bestia? Dic mihi, quid est quod maxime vobis noceat? Cumque ille nihil responderet, Scholasticus subiunxit: Adiuro te per Deum viuum, qui iudicaturus est viuos & mortuos,*

mortuos, & seculum per ignem; vt dicas mihi huius
 interrogationis veritatem. Ad quod dæmon respon-
 dit: Nihil est in Ecclesia, quod tantum nobis noceat, quod
 virtutes nostras eneruet, quam frequens confessio. Sed
 diu enim homo in peccatis est, peccatis dico mortalibus,
 quia eius membra ligata sunt, & non potest se mouere:
 verò peccata eadem confitetur, statim liber est, & mouetur
 ad omne bonum. Quo audito, Doctor ille bonus
 Crucis Christi fidelis prædicator, lætus exspirantem
 confirmauit, artem benè viuendi ac benè mori-
 sitam esse in Confessione, quæ est certa & secunda
 sacram Communiosiem via, quam i. Corinth. 10. ap-
 diuinus Paulus ostendit, inquit: Probet autem
 ipsum homo, & sic de pane illo edat, & de calice bibat.

